

Vísindastarf

á Landspítala - háskólasjúkrahúsi

2006

Landspítali - háskólasjúkrahús sem menntastofnun

Á Landspítala - háskólasjúkrahúsi (LSH) fer fram öflug vísinda- og kennslustarfsemi. LSH má teljast meðal öflugustu ef ekki öflugasta postgraduate stofnun í samvinnu við Háskóla Íslands (HÍ).

Á síðustu árum hefur verið lögð aukin áhersla á vísindi og háskólanám á spítalanum. Á síðustu mánuðum hefur málum fleygt fram innan þeirra takmarkana sem húsnæðisaðstaða og fjármál hafa sett okkur. Í stefnuvinnu spítalans hefur verið lögð rík áhersla á hlutverk hans sem vísindastofnunar og að skapa betri aðstöðu til þess að vísindamenn spítalans geti unnið sín störf við hinar bestu aðstæður. Þá hefur vísindastofna spítalans verið í endurskoðun hjá Vísindaráði. Í áætlunum fyrir nýjan spítala er gert ráð fyrir töluverðu plássi inni á spítalanum fyrir klínískar rannsóknir og inni á rannsóknastofum spítalans fyrir rannsóknavinnu sem m.a. tengjast grunnrannsóknunum í HÍ.

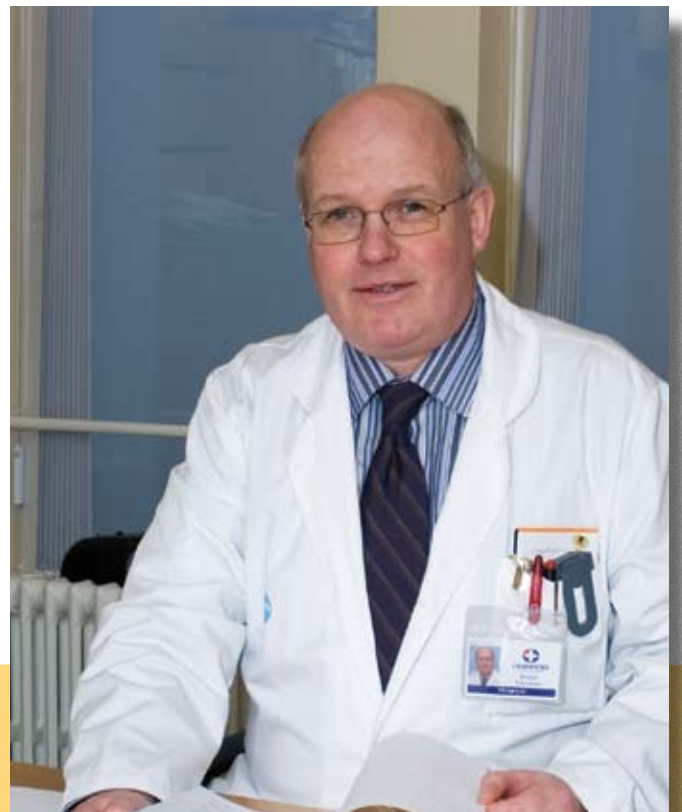
Samtímis hafa yfirvöld veitt hinu gróskumikla vísindastarfi í heilbrigðisvísindum athygli. Nefnd á vegum mennta-, heilbrigðis- og iðnaðarráðuneytis með aðkomu fulltrúa atvinnulífsins og Landspítala - háskólasjúkrahúss hefur verið skipuð til þess að skilgreina leiðir þannig að auknar styrkveitingar til rannsókna í heilbrigðisvísindum geti leitt til nýsköpunar og útrásar. Þá hefur verið leitað eftir ráðum erlendis frá m.a. frá háskólanum í Calgary þar sem unnið hefur verið á markvissan hátt að því að afla viðbótarfjár frá einkaaðilum til þess að efla vísindi og kennslu.

Starfsmenn LSH koma að 25 - 30% ISI greina sem frá þjóðinni koma og þegar tekið er tillit til hins mikla fjölda sameiginlegra starfsmanna LSH og HÍ, er ljóst að framlag LSH er mjög mikilvægt í þeirri stefnu HÍ að verða á meðal 100 bestu háskóla heims. LSH er jafnframt mikilvægur samstarfsaðili þegar kemur að árangursríkri nýtingu þeirra fjármuna sem nú skulu renna til HÍ í kjölfar nýgerðs samnings menntamálaráðuneytisins og skólans.

Í þessu hefti eru meðal annars viðtöl við tvo úr hópi afkastamestu vísindamanna spítalans og háskólans um vísindastörf þeirra. Það er athyglisvert að lesa þeirra innlegg. Annars vegar lýsir Helgi Valdimarsson uppbyggingu á ónæmisfræðinni með breskri naumhyggju og nægjustemi en hins vegar leggur Einar Stefánsson ríka áherslu á og setur fram skýrar kröfur um það að stofnanir veiti vísindamönnum sem besta aðstöðu. Hann getur um þær vonir sem aukið fjárframlag til HÍ hljóti að vekja en gagnrýnir þá aðstöðu sem Landspítali lætur sínu fólki í té. Í skýrslu um kostnaðargreiningu háskólastarfs á LSH, sem skilað var á síðasta ári, er áætlað að spítalinn leggi til vísindarannsókna nálægt 500 milljónir á einn eða annan hátt. Sams konar áætlun eða ágiskun liggur ekki fyrir af hálfu HÍ. Ábendingar Einars draga fram mikilvægi þess að þessar tvær stofnanir komi sér saman um það, á hvern hátt þær í sameiningu, búi vísindamönnum sínum sem besta aðstöðu svo ná megi fram stefnu HÍ sem er í raun stefna stofnananna beggja. Í nýlegri úttekt OECD er enn á ný undirstrikuð glæst staða íslenskra vísindamanna í heilbrigðisvísindum hvað varðar birtingu ISI greina og fjölda tilvitnanna. Það bendir til þess að eitthvað sé rétt gert.

Það er hins vegar verkefni okkar sem vinnum að bættari aðstöðu inni á háskólaspítalanum að nýta þessa jákvæðu stöðu sem að ofan er lýst og þau tækifæri sem gefast munu á næstunni til þess að gera vísindastarf á LSH enn glæsilegra.

Kristján Erlendsson
læknir, framkvæmdastjóri
kennslu, vísinda og þróunar,
dósent, formaður kennslu-
ráðs og varadeildarforseti
læknadeildar

Efnisyfirlit

Landspítali - háskólasjúkrahús

sem menntastofnun	1
Formáli	3
Vísindasjóður LSH	4
Vísindaráð	5
Styrkveitingar Vísindasjóðs LSH	6
Fjöldi doktors- og meistaránema við LSH	10
Síðanefnd stjórnáskráningaráttála á LSH	11
Ársskýrsla Síðanefndar LSH	12

Vísindi á vordögum LSH 2006	14
Verðlaun og viðurkenningar	15
Dr. Sigrún Gunnarsdóttir	16
Einar Stefánsson prófessor	18
Dr. Sólveig Jónsdóttir	20
Helgi Valdimarsson prófessor	22
Veggspjöld á Vísindum á vordögum LSH 2006	25
Fræðasvið Háskóla Íslands	27
Yfirlit yfir vísindastörf á LSH 2006	29

Yfirlit yfir vísindastörf:

Lífefna- og sameindalíffræði	29
Meinafræði	30
Myndgreining	31
Sýklafræði	32
Veirufræði	32
Ónæmisfræði	32
Handlækisfræði	34
Almenn handlækisfræði	34
Bæklunarlækisfræði	35
Háls-, nef og eyrnalækisfræði	35
Hjarta- og lungnaskurðlækisfræði	35
Lýtalækisfræði	36
Þvagfæralækisfræði	36
Æðaskurðlækisfræði	36
Augnlækisfræði	36
Svæfinga- og gjörgæslulækisfræði	38
Bráðalækisfræði	38
Lýflækisfræði	39
Blóðfræði	39
Gigtarlækisfræði	40
Hjartalækisfræði	41
Húð- og kynsjúkdómalækisfræði	42
Innkirtlalækisfræði	42
Lungnalækisfræði	42
Meltingarlækisfræði	44
Nýrnalækisfræði	44
Smitsjúkdómalækisfræði	45
Taugasjúkdómfræði	46
Krabbameinslækisfræði	46
Geðsjúkdómfræði	47
Almenn geðlækisfræði	47
Sálarfræði	48
Barnalækisfræði	49
Fæðinga- og kvensjúkdómfræði	50
Meðgöngu- og fæðingfræði	50
Kvensjúkdómfræði	50
Öldrunarlækisfræði	50
Endurhæfingarlækisfræði / sjúkrapjálfun	51
Sjúkrapjálfun	51
Lækisfræðileg endurhæfing	51
Félagsráðgjafar	52
Geislafræðingar	52
Iðjupjálfar	53
Lífefndalíffræðingar	53
Líffræðingar	53
Rannsóknastofa í næringarfræðum	54

Sálarfræði vefrænna deilda	55
Sálgæsla presta og djákna	56
Barnahjúkrun	56
Bráðahjúkrun	57
Fæðingarhjálp	58
Geðhjúkrun	58
Hjúkrun aðgerðasjúklinga	58
Hjúkrun langveikra fullorðinna	59
Hjúkrunarstjórnun	59
Krabbameinshjúkrun	60
Kynheilbrigði	60
Skurð-, svæfinga- og gjörgæsluhjúkrun	60
Upplýsingatækni í hjúkrun	61
Öldrunarhjúkrun	61
Skrifstofa fjárreiðna og upplýsinga	61
Skrifstofa forstjóra	62
Skrifstofa framkvæmdastjóra hjúkrunar	62
Skrifstofa framkvæmdastjóra lækninga	63
Skrifstofa kennslu, vísinda og þróunar	63
Skrifstofa tækni og eigna	63

Hjarta- og lungnaskurðlækisfræði	35
Hjartalækisfræði	41
Hjúkrun aðgerðasjúklinga	58
Hjúkrun langveikra fullorðinna	59
Hjúkrunarstjórnun	59
Húð- og kynsjúkdómalækisfræði	42
Iðjupjálfar	53
Innkirtlalækisfræði	42
Krabbameinshjúkrun	60
Krabbameinslækisfræði	46
Kvensjúkdómfræði	50
Kynheilbrigði	60
Lífefna- og sameindalíffræði	29
Lífefndalíffræðingar	53
Líffræðingar	53
Lungnalækisfræði	42
Lýflækisfræði	39
Lýtalækisfræði	36
Lækisfræðileg endurhæfing	51
Meðgöngu- og fæðingfræði	50
Meinafræði	30
Meltingarlækisfræði	44
Myndgreining	31
Nýrnalækisfræði	44
Ónæmisfræði	32
Rannsóknastofa í næringarfræðum	54
Sálarfræði	48
Sálarfræði vefrænna deilda	55
Sálgæsla presta og djákna	56
Sjúkrapjálfun	51
Skrifstofa fjárreiðna og upplýsinga	61
Skrifstofa forstjóra	62
Skrifstofa framkvæmdastjóra hjúkrunar	62
Skrifstofa framkvæmdastjóra lækninga	63
Skrifstofa kennslu, vísinda og þróunar	63
Skrifstofa tækni og eigna	63
Skurð-, svæfinga- og gjörgæsluhjúkrun	60
Smitsjúkdómalækisfræði	45
Svæfinga- og gjörgæslulækisfræði	38
Sýklafræði	32
Taugasjúkdómfræði	46
Upplýsingatækni í hjúkrun	61
Veirufræði	32
Þvagfæralækisfræði	36
Æðaskurðlækisfræði	36
Öldrunarhjúkrun	61

Yfirlit yfir vísindastörf

- í stafrófsróð

Almenn geðlækisfræði	47
Augnlækisfræði	36
Barnahjúkrun	56
Barnalækisfræði	49
Blóðfræði	39
Bráðahjúkrun	57
Bráðalækisfræði	38
Bæklunarlækisfræði	35
Endurhæfingarlækisfræði / sjúkrapjálfun	51
Félagsráðgjafar	52
Fæðinga- og kvensjúkdómfræði	50
Fæðingarhjálp	58
Geðhjúkrun	58
Geðsjúkdómfræði	47
Geislafræðingar	52
Gigtarlækisfræði	40
Handlækisfræði	34
Háls-, nef og eyrnalækisfræði	35

Formáli

Ágætu samstarfsmenn

Vísindastarf á Landspítala háskólasjúkrahúsi hefur verið blómlegt í ár líkt og undanfarin ár. Birtar tímaritsgreinar í ritrýndum tímaritum frá starfsmönnum LSH og samstarfsmönnum þeirra voru alls 210 á árinu, þar af 172 í erlendum vísindatímaritum, sem verður að teljast góður árangur.

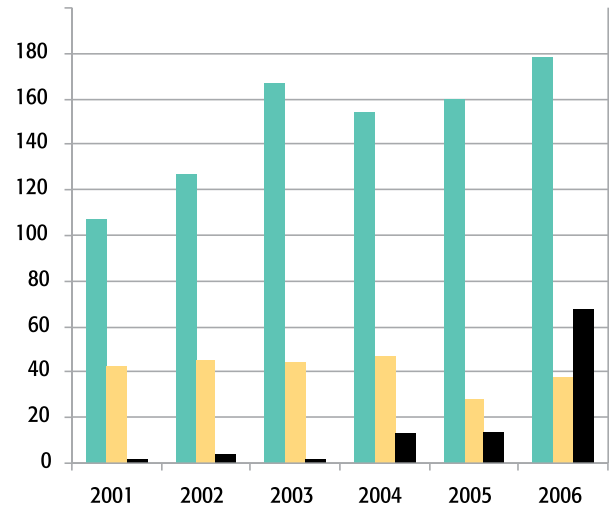
Vísindaframlag starfsmanna er smám saman að þróast úr einstaklingsframtaki í samvinnu stærri eða smærri rannsóknarhópa, þar sem margar sérgreinar leggja saman krafta. Slík hópsamvinna eflir vísindastarfið því hún leiðir til breiðari útfærslu verkefna, betri nýtingar á rannsóknarefni- viðnum og eykur möguleika á öflun stórra rannsóknarstyrkja til verkefna. Vísar að myndun rannsóknarhópa á LSH eru þó ekki eina vísibendingin um bjarta framtíð í rannsóknum við spítalann. Fjöldi meistara og doktorsnema sem vinna sín verkefni á LSH eykst ár frá ári og þessir nemendur eru mikilvægir fyrir vísindastarfið. Ekki síst ber þó að nefna nýja og framsækna vísindastefnu, sem fulltrúar í Vísindaráði LSH hafa lagt á ráðin um sl. vetur. Hin nýja vísindastefna miðar að tvöföldun á beinu fjárframlagi til vísindaverkefna við spítalann á næstu 5 árum. Markmiðið er að 3% af heildarrekstrarkostnaði spítalans renni til vísinda á árinu 2012. Lögð er áhersla á samkeppni um allt rannsóknarfé og jafningjamat við útteilingu þessa fjár. Helmingur fjárframlagsins verði á forni beinna vísindastyrkja en hinn helmingurinn renni til rannsóknahópa, ungra og upprennandi vísindamanna og doktorsnemenda.

Á sama tímabili er stefnt að því að vísindamenn spítalans afli álíka fjármagns með utanaðkomandi styrkjum. Takist þetta verður veruleg breyting á öllu rannsóknarumhverfinu á næstu árum. Vænta má þess að vísindaverkefni verði fleiri og fjölbreyttari og hafi meiri alþjóðlega þungavigt, enda er endanlegt markmið að LSH verði einn af fimm bestu háskólaspítölum á norðurlöndunum á sviði vísinda.

Nýleg könnun á samstarfsstofnunum LSH í vísindum leiddi í ljós að samstarf er við 46 innlenda spítala, háskóla og aðrar rannsóknarstofnanir, og við tæplega 70 erlenda háskóla og háskólastofnanir í 20 löndum í öllum heimsálfum en þó aðallega í Evrópu og Bandaríkjunum Norður Ameríku. Þessi samstarfsvídd ásamt því að LSH er aðili að um fjórðungi allra vísindagreina sem birtar eru frá Íslandi í erlendum vísindatímaritum, endurspeglar hlutverk LSH sem einnar veigamestu vísindastofnunar á Íslandi. Þetta hlutverk mun væntanlega eflast enn frekar á næstu árum þegar hin nýja vísindastefna kemur til framkvæmda.

Sigurlaug Sveinbjörnsdóttir
yfirlæknir vísinda- og rannsókn-
þjónustudeildar SKVP

Vísindagreinar og bókahlutar frá starfsmönnum LSH og samtarsfólki

- Birtingar í erlendum ritrýndum tímaritum
- Birtingar í erlendum ritrýndum tímaritum
- Birtir bókakaflar

Vísindasjóður LSH

Vísindasjóður LSH er öflugur rannsóknarsjóður, sem árlega veitir allt að 50 milljónum króna í rannsóknarstyrki til starfsmanna LSH.

Vísindasjóður Landspítala - háskólasjúkrahúss starfar skv. ákvörðun stjórnarnefndar, dags. 22. mars 2001.

Sjóðurinn var formlega stofnaður á árinu 2000 við sameiningu vísindasjóða Landspítalans og Sjúkrahúss Reykjavíkur og voru fyrstu styrkveitingar úr sjóðnum á árinu 2002.

Stjórn Vísindasjóðs ákveður hverjir fá styrki úr sjóðnum, með hliðsjón af umsögnum frá vísindaráði LSH. Styrkir eru veittir einu sinni á ári og eru þeir afhentir á vísindadögum, Vísindi á vordögum.

Stjórn vísindasjóðs Landspítala - háskólasjúkrahúss var skipuð í mars 2006 til fjögurra ára.

Stjórn Vísindasjóðs LSH skipa:

Gísli H. Sigurðsson prófessor
Kristján Erlendsson framkvæmdastjóri kennslu, vísinda og þróunar
Herdís Herbertsdóttir hjúkrunarfræðingur
Rúnar Bjarni Jóhannsson sviðsstjóri fjármálasviðs
Magnús Pétursson forstjóri, formaður

Vísindaráð

Vísindaráð er stjórnarnefnd og framkvæmdastjórn til ráðgjafar um vísindastarf á sjúkrahúsinu. Það á við um vísindastefnu sjúkrahússins gagnvart háskólastofnunum og einkafyrirtækjum hér á landi eða í öðrum löndum.

Vísindaráð LSH er skipað sjö mönnum til fjögurra ára, sbr. ákvörðun framkvæmdastjórnar 15. mars 2005.

Vísindaráð hefur það hlutverk að sjá um kynningu á vísindastarfi sem fram fer á spítalanum. Árlega skulu haldnir vísindadagar þar sem markverðar vísindaniðurstöður eru kynntar fyrir starfsfólki spítalans, fræðimönnum og almenningi. Þá skal vísindaráð vera til ráðgjafar við veitingu viðurkenninga fyrir vísindastörf á Landspítala - háskólasjúkrahúsi.

Vísindaráð á aðild að úthlutun styrkja úr Vísindasjóði Landspítala - háskólasjúkrahúss samkvæmt reglum sjóðsins.

Vísindaráð skal vera skrifstofu kennslu, vísinda og þróunar til ráðgjafar um þau verkefni hennar sem snúa að háskóla- og vísindastarfi og þróun heilbrigðisvísinda.

Vísindastyrkir 2006

Alls bárust 124 styrkumsóknir til Vísindasjóðs 2006, um ríflega 140 milljónir króna. Vísindaráð mat umsóknir og gerði tillögur til stjórnar Vísindasjóðs. Hlutu 104 verkefni styrk, til úthlutunar voru 48 milljónir króna.

Helstu verkefni Vísindaráðs á árinu 2006:

- Vísindi á vordögum
- Endurskoðum á leiðbeiningum og mati á umsóknum um styrki úr vísindasjóði
- Endurskoðun á vísindastefnu LSH

Vísindaráð LSH skipa:

Gisli H. Sigurðsson, prófessor, yfirlæknir, formaður
Sigríður Gunnarsdóttir, hjúkrunarfræðingur
Guðrún Kristjánsdóttir, forstöðumaður
Magnús Karl Magnússon, sérfræðingur
Jón G. Jónasson, sérfræðingur
Rósa Björk Barkardóttir, yfirmátturfræðingur
Eiríkur Örn Arnarson, forstöðusálfræðingur

Varamenn:

Magnús Gottfreðsson, sérfræðingur (varam. formanns)
Sigrún Gunnarsdóttir, hjúkrunarfræðingur
Herdís Sveinsdóttir, forstöðumaður
Einar Stefánsson, forstöðulæknir
Rafn Benediktsson, sérfræðingur
Eiríkur Línal, sálfræðingur
Þórður Helgason, forstöðumaður

Styrkveitingar Vísindasjóðs LSH

Aðalgeir Arason náttúrufræðingur, klínískur dósent
Frumulíffræðideild, rannsóknarstofa í meinafræði
Tengslaggreining í völdum fjölskyldum með háa tíðni
brjóstakrabbameins
Styrkur kr. 840.000

Samstarfsaðilar: Rósa Björk Barkardóttir, Bjarni A.
Agnarsson, Óskar Þór Jóhannsson, Pär-Ola Bendahl,
Göran Jönsson, Åke Borg

Arna Harðardóttir yfirjúkrabjálffari

Deild 14D, Hringbraut

Stöðlun og flokkun á fagmáli sjúkrabjálfunar LSH:
Réttmætis- og áreiðanleikaprófun á íslensku og ensku
safni meðferðarhugtaka sjúkrabjálfunar á LSH og vörpun
enska safnsins með MetaMap yfir í ákveðin flokkunarkerfi
í Metathesaurus, UMLS
Styrkur kr. 530.000
Samstarfsaðilar: Alan Aronson

Arna Skúladóttir sérfræðingur, klínískur lektor
Göngudeild Barnaspítala Hringins,
Árangur fræðslu á liðan foreldra, svefn og næring barna,
eftir meðgöngulengd og fæðingarþyngd barns
Styrkur kr. 300.000
Samstarfsaðilar: Rakei Björg Jónsdóttir

Arnór Víkingsson sérfræðilæknir, klínískur lektor
Gigtarlækningadeild E-7, Fossvogi
Rannsókn á taugavefsmiðlaðri bólgu í vefjagigt og
áhrifum sykursterapíulsgjafar á sjúkdómangang og á magn
bólguþöfnu, taugapeptíða og hormóna í blóði og
mænuvökva sjúklinga
Styrkur kr. 800.000
Samstarfsaðilar: Árni Jón Geirsson, Ragnar Freyr Ingvarsson,
Ólóf Sigurðardóttir, Jóna Freysdóttir, Kristján Steinnsson

Björn Guðbjörnsson sérfræðilæknir, dósent
Rannsóknarstofa í gigtarsjúkdómum E-7, Fossvogi
Psoriatic Arthritis Mutilans - the Nordic Study
Styrkur kr. 130.000
Samstarfsaðilar: Jan Tore Gran, Mona Stähle, Leena Paimela,
Leif Ejlstrup, Thomas Ternowitz, Lars Iversen

Björn Guðbjörnsson sérfræðilæknir, dósent
Rannsóknarstofa í gigtarsjúkdómum E-7, Fossvogi
Rannsóknir á líffærasértækum ónæmissjúkdómum með
heilkeni Sjögrens sem móðelsjúkdóm - Framhalds-
umsókn
Styrkur kr. 820.000
Samstarfsaðilar: Prof Olle Kämp, Kristín Jóhannsdóttir

Björn Guðbjörnsson sérfræðilæknir, dósent
Rannsóknarstofa í gigtarsjúkdómum E-7, Fossvogi
Ræsing og ferill bráðra bólguviðbragða með líðskiptaað-
gerðir sem módel - framhaldsumsókn IV áfangi
Styrkur kr. 170.000
Samstarfsaðilar: Guðbjörn Logi Björnsson, Sveinn Guð-
mundsson, Halldór Jónsson jr, Leifur Franzson

Björn Rúnar Lúðvíksson sérfræðilæknir, dósent
Rannsóknarstofa í ónæmisfræði
Áhrif TGF- β 1 á þroskunarferil óþroskaðra T fruma
Styrkur kr. 600.000
Samstarfsaðilar: Brynja Gunnlaugsdóttir, Kristján Steins-
son, Antonella Viola

Björn Rúnar Lúðvíksson sérfræðilæknir, dósent
Rannsóknarstofa í ónæmisfræði
Klínísk og ættfræðileg svipgerð IgA shorts hjá Íslend-
ingum og hugsanleg tengsl við arfgerðabreytingar
Styrkur kr. 630.000

Samstarfsaðilar: Sigurveig Þ Sigurðardóttir, Guðmundur
Haukur Jørgensen, Hákon Hákonarson, Krist-
leifur Kristleifsson, Vilundur Guðnason, Lennart Hamm-
arström, Sveinn Guðmundsson, Ingunn Þorsteinsdóttir,
Sigurjón Arnlaugsson

Bragi Skúlason sjúkráhusprestur
Sorgarviðbrögð ekkla
Styrkur kr. 600.000
Samstarfsaðilar: Gísli Pálsson, Ásgeir R. Helgason

David Gíslason yfirlæknir, klínískur dósent
Lungnadeild A-6, Fossvogi
Rykmaur á sumarþústöðum á Íslandi
Styrkur kr. 400.000
Samstarfsaðilar: Þórarinn Gíslason,
Kristín Bára Jörundsóttir

David O. Arnar yfirlæknir, klínískur prófessor
Bráðamóttaka, Hringbraut
Svipgerð sjúklinga með gáttatíf. Undirverkefni af:
Kortlagning og einangrun meingena gáttatífs (Mapping
and Isolation of Atrial Fibrillation Susceptibility Genes).
Styrkur kr. 460.000
Samstarfsaðilar: Guðmundur Þorgeirsson, Hákon Hákon-
arson, Kristleifur Kristjánsson og Kári Stefánsson

Einar Stefánsson yfirlæknir, prófessor
Augndeild, Eiriksgötu 37
Súrefnismælingar í augnbotnum
Styrkur kr. 520.000
Samstarfsaðilar: Sveinn Hákon Harðarson

Eiríkur Örn Arnarson forstöðusálfræðingur, dósent
Sálfræðipjónusta endurhæfingarsviðs
Algengi geðraskana hjá nýlega greindum krabbameins-
sjúklingum á LSH
Styrkur kr. 730.000
Samstarfsaðilar: Sigurður Örn Hektorsson, Snorri
Ingimarsson, Arna Einarssdóttir, Helgi Sigurðsson

Eiríkur Örn Arnarson forstöðusálfræðingur, dósent
Sálfræðipjónusta endurhæfingarsviðs
Hugur og Heilsa
Styrkur kr. 760.000
Samstarfsaðilar: W. Ed Craighead

Elias Ólafsson yfirlæknir, prófessor
Taugalækningadeild, E-2, Fossvogi
Faraldsfræði Huntington sjúkdóms á Íslandi
Styrkur kr. 50.000
Samstarfsaðilar: Ólafur Árni Sveinsson

Elin J. G. Hafsteinsdóttir sviðsstjóri
Tengsl kostnaðar og "verðs" við notkun NordDRG
flokunarkerfisins á LSH
Styrkur kr. 650.000
Samstarfsaðilar: Luigi Siciliani

Erna Sif Arnardóttir náttúrufræðingur
Lungnadeild, A-6, Fossvogi
Tengsl svitunar, hitastigssjórunar og vanstarfsemi
æðapels hjá kæfisvefnssjúklingum
Styrkur kr. 370.000
Samstarfsaðilar: Þórarinn Gíslason, Björg Þorleifsdóttir,
Eva Svanborg

Eydís Ólafsdóttir sérfræðilæknir
c/o Einar Stefánsson, Eiriksgötu 37
Sjónþap og augnsjúkdómar við týpu 2 sykursýki
Styrkur kr. 260.000
Samstarfsaðilar: Einar Stefánsson, Dan K Andersson

Felix Valsson sérfræðilæknir
Svæfinga- og gjörgæsludeild 12A, Hringbraut
Mæling á BNP (Brain Natriuretic Peptide) eftir
hjartaaðgerðir.
Styrkur kr. 360.000
Samstarfsaðilar: Bjarni Torfason, Sigríður B. Elíasdóttir

Geir Tryggvason læknir
Blóðmeinafræðideild 11K, Hringbraut
Sameindaerfðafræði c-kit neikvæðra GIST æxla á Íslandi
Styrkur kr. 450.000
Samstarfsaðilar: Magnús K. Magnússon, Jón Gunnlaugur
Jónsson

Gestur Þorgeirsson yfirlæknir, klínískur dósent
Hjartadeild 14F, Hringbraut
a) Áhættuþættir fyrir hjartastopp utan spítala (Risk
factors for out-of-hospital cardiac arrest. The Reykjavik
Study. Eur Heart J 2005;26:1499-1505).
b) Spá leiðslu- og taktruflanir á hjartaríttum fyrir um
hjartastopp?
Styrkur kr. 110.000
Samstarfsaðilar: Guðmundur Þorgeirsson, Jacqueline
Witteman

Gestur Þorgeirsson yfirlæknir, klínískur dósent
Hjartadeild 14F, Hringbraut
Rannsókn á ættlægni skyndidaða af völdum hjarta-
sjúkdóma
Styrkur kr. 120.000
Samstarfsaðilar: Hákon Hákonarson, Þorgeir Gestsson

Gísli E. Haraldsson læknir
Slysa- og bráðasvið E-2, Fossvogi
Árangur af endurlífgunum utan spítala á höfuðborg-
arsvæðinu á árunum 2004 og 2005
Styrkur kr. 240.000
Samstarfsaðilar: Felix Valsson, Brynjólfur Mogensen

Gísli H. Sigurðsson yfirlæknir, prófessor
Svæfinga- og gjörgæsludeild 12A, Hringbraut
Vasópressin meðferð í sýklasóttarlosti (septicu losti):
Áhrif á dreifingu blóðflæðis í kvíðarholslíffærum
Styrkur kr. 220.000
Samstarfsaðilar: Vladimir Krejci, Luzius Hildebrand

Guðmundur Jóhann Arason náttúrufræðingur, for-
stöðumaður
Rannsóknarstofnun, ónæmisfræði, Hús 14, Hringbraut
Reykningar, magnaþættir og langvinn lungnateppa
Styrkur kr. 520.000
Samstarfsaðilar: Þórarinn Gíslason

Guðmundur Jóhann Arason náttúrufræðingur, for-
stöðumaður
Rannsóknarstofnun, ónæmisfræði
Þáttur bólgumiðla í meinþróun kransæðasjúkdóms
Styrkur kr. 760.000
Samstarfsaðilar: Guðmundur Þorgeirsson, Eggert Gunn-
arsson, Ann Kari Lefvert, Georg Füst, Michele D'Amico,
Girish Kotwal

Guðmundur Þorgeirsson sviðsstjóri lækninga, prófessor
lyflækningasvið 1/ 14F, Hringbraut
Boðkerfi í æðapeli. Hlutverk Akt og AMPkínasa í fosfórú-
n og örvin eNOS
Styrkur kr. 450.000
Samstarfsaðilar: Haraldur Halldórsson

Guðrún Kristjánsdóttir prófessor
Fræðasvið barnahjúkrunar, Eirbergi
Að verða foreldri: langtíma samanburður á foreldrum
heilbrigðra nýbura og foreldrum barna af vökueld
Styrkur kr. 750.000
Samstarfsaðilar: Margrét Eyþórsdóttir

Guðrún Kristjánsdóttir prófessor
Fræðasvið barnahjúkrunar, Eirbergi
Sársaukameðferð á bráðamóttöku barna: kæliúði við
nálarstungur
Styrkur kr. 770.000
Samstarfsaðilar: Anna Ólafía Sigurðardóttir, Rakei B. Jóns-
dóttir, Ólöf Kristjánsdóttir

Guðrún Sigurðardóttir hjúkrunarfræðingur
Geislameðferð, lyflæknissvið II, Hringbraut
Prófun á réttmæti og áreiðanleika á íslenski þýðingu
Expanded prostate cancer index composite-short form
(EPIC-26); sérhæfðu mælitæki til að mæla lífsgæði karla
sem greinst hafa með blöðruhálskirtilskrabbamein
Styrkur kr. 460.000
Samstarfsaðilar: Sigríður Gunnarsdóttir, Jón Hrafnkelsson,
Nanna Friðriksdóttir

Gunnar Guðmundsson aðstoðaryfirlæknir
Lungnadeild E7, Fossvogi
Faraldsfræði lungnatrefjunar á Íslandi
Styrkur kr. 620.000
Samstarfsaðilar: Helgi J Ísaksson

Gunnar Guðmundsson aðstoðaryfirlæknir
Lungnadeild E-7, Fossvogi
Lífun sjúklinga með langvinna lungnateppu fimm árum
eftir útskrift af sjúkrahúsi
Styrkur kr. 320.000
Samstarfsaðilar: Þórarinn Gíslason, Stella Hrafnkelsdóttir

Gunnar Sigurðsson yfirlæknir, prófessor
Innkirtla- og efnaskiptasjúkdómadeild E-7, Fossvogi
Langtímarannsókn á beintapi meðal aldraðra reykviskra
kvenna og hugsanlegum orsakabáttum
Styrkur kr. 720.000
Samstarfsaðilar: Leifur Franzson, Ólafur Skúli Indriðason

Hanna Lára Steinsson félagsráðgjafi
Öldrunarsvið, Rannsóknarstofa í öldrunarfræðum
„Alzheimersjúkdómur á miðjum aldri“. Rannsókn á að-
stæðum fólks sem hefur greinst með Alzheimersjúkdóm
á Íslandi á aldrinum 45-65 ára
Styrkur kr. 240.000
Samstarfsaðilar: Rannsóknarstofa HÍ og LSH í öldrunar-
fræðum, Rannsóknarsetur í barna- og fjölskylduvernd,
Rannsóknarstofnunin Helbred, Menneske og Samfund“
við Syddansk Universitet í Óðinsvæum

Hannes Petersen yfirlæknir, dósent
Háls-, nef- og eyrnadeild B-3, Fossvogi
Vefjameingurð og virkni mjúka göms hjá sjúklingum
með kæfisvefn (OSAS).
Styrkur kr. 170.000
Samstarfsaðilar: Eva Svanborg, Sigurður Júlíusson, Þór-
arinn Gíslason, Hannes Blöndal, Hákon Hákonarson

Haraldur Sigurðsson sérfræðilæknir, klínískur dósent
Augnadeild, skurðlækningasvið, Hringbraut
Age-related Macular Degeneration: Phenotypes of
Geographic Atrophy in Icelandic families
Styrkur kr. 160.000
Samstarfsaðilar: Guðleif Helgadóttir; Ásbjörg Geirsdóttir

Helga Bragadóttir lektor, þróunnarráðgjafi,
Eirbergi
Hvers vegna myndu foreldrar barna sem hafa greinst
með krabbamein taka þátt eða taka ekki þátt í
tölvutengdum stuðningshópi
Styrkur kr. 220.000
Samstarfsaðilar: Gísli Kort Kristófersson

Helga Erlendsdóttir lífeindafræðingur, klínískur prófessor
Sýklafræðideild, Hringbraut
Stofngreining og arfgerðarbreytileiki Streptococcus
pyogenes stofna úr ífarandi sýkingum
Styrkur kr. 400.000
Samstarfsaðilar: Karl G. Kristinsson, Magnús Gottfredsson

Helga Hannesdóttir sérfræðilæknir, klínískur prófessor
Geðsvið 32E, Hringbraut
Rannsókn á tíðni geðraskana hjá 10 ára börnum á Íslandi
með DISC greiningarviðtali
Styrkur kr. 600.000
Samstarfsaðilar: Dagbjört Sigurðardóttir, Guðrún Bryndís
Guðmundsdóttir

Helga Hansdóttir yfirlæknir
Öldrunarsvið, Landakoti
Hefur trú og kirkjusókn áhrif á lífslíkur aldraðra Reykvik-
inga
Styrkur kr. 170.000
Samstarfsaðilar: Jón E Jónsson, Torbjörn Svenson

Helga Jónsdóttir prófessor
Hjúkrun langveikra fullorðinna, Eirbergi
Stuðningsmeðferð fyrir fólk með langvinna lungnateppu
og fjölskyldur þeirra
Styrkur kr. 380.000
Samstarfsaðilar: Þorbjörg Sóley Ingadóttir

Helgi Valdimarsson yfirlæknir, prófessor
Ónæmisfræðideild, Hús 14 við Eiríksstötu
Greining á sjálfsofnæmisvökum í sóra (psoriasis)
Styrkur kr. 640.000
Samstarfsaðilar: Andrew Johnston, Bárður Sigurgeirsson,
Jón Þrándur Steinsson, Sören Buus

Herdís Sveinsdóttir, prófessor
forstöðumaður fræðasviðs skurðhjúkrnar 13A, Hringbr.
Samband kviða og þunglyndis skurðsjúklinga við verki og
upplýsingar um eftirmeðferð: Á sjúkradeild og sex vikum
eftir útskrift
Styrkur kr. 730.000
Samstarfsaðilar: Þórdís K. Þorsteinsdóttir, Heiða Ólafsdóttir,
Katrín Blöndal, Sölborg Ingjaldsdóttir, Bryndís
Árnadóttir, Dröfn Ágústsdóttir, Sessela Jóhannsdóttir,
Ellen Larsen, Soffía Eiríksdóttir, Sigríður S. Þorleifsdóttir,
Puríður Geirsdóttir

Inga Þórsdóttir forstöðumaður, prófessor
Næringarstofa, Eiríksgata 29
Heilsufarsleg áhrif lífvirkra efna í fiski
- langtímaárangur íhlutandi rannsóknar
Styrkur kr. 820.000

Ingbjörg Hilmarsdóttir sérfræðilæknir
Sýklafræðideild, við Barónsstíg
Viðtækir beta-lactamasar í Gram-neikvæðum bakteríum:
umfang og eðli sýklalyfjaónæmis í stofnum sem greinast
á sýklafræðideild RLSH
Styrkur kr. 150.000
Samstarfsaðilar: Anna Þórisdóttir, Mór Kristjánsson,
Torfhildur Jónsdóttir

Ingileif Jónsdóttir forstöðunáttúrufræðingur, dósent
Rannsóknastofnun, ónæmisfræði, Hringbraut
Ónæmissvör nýburamúsa gegn fjörgildu meningókokka-
bóluefni
Styrkur kr. 600.000
Samstarfsaðilar: Siggeir Fannar Brynjólfsson,
Giuseppe Del Giudice

Jenna Huld Eysteinsdóttir læknir
Skurðlækningasvið, Hringbraut
Afleiðingar týmusbrotnáms í frumbersku:
Áhrif á virkni T-stjórnum og á T frumfjölbreytileika
Styrkur kr. 500.000
Samstarfsaðilar: Jóna Freysdóttir, Helga M. Ögmundsdóttir,
Ásgeir Haraldsson

Jóhanna M. Sigurðardóttir læknir
Hjarta- og lungnaskurðdeild, Hringbraut
Carcinoid lungnaæxli á Íslandi
Styrkur kr. 230.000
Samstarfsaðilar: Tómas Guðbjartsson, Kristinn Jóhannsson,
Helgi J. Ísaksson

Jón Friðrik Sigurðsson forstöðusálfræðingur, dósent
Sálfræðipjónusta, Hringbraut
Hugræn atferlismeðferð í almennri heilsugæslu
Styrkur kr. 530.000
Samstarfsaðilar: Agnes Agnarsdóttir, Hafrún Kristjánsdóttir,
Margrét Halldórsdóttir, Pétur Tyrfinngsson, og Halldóra
Ólafsdóttir, og Engilbert Sigurðsson

Jón Friðrik Sigurðsson forstöðusálfræðingur, dósent
Sálfræðipjónusta, Hringbraut
Prófræðileg greining á Depression, Anxiety and Stress
Scales (DASS), spurningalista sem mælir einkenni
þunglyndi, kviða og streitu
Styrkur kr. 340.000
Samstarfsaðilar: Halldóra Ólafsdóttir, Linda Bára Lýðsdóttir,
Pétur Tyrfinngsson

Jón G. Stefánsson yfirlæknir, dósent
Geðsvið, Kleppur
Algengi geðraskana á Íslandi
Styrkur kr. 650.000
Samstarfsaðilar: Eiríkur Lindal

Jón Ívar Einarsson sérfræðilæknir
Kvinnasvið, Hringbraut
Use of autologous platelet gel in female pelvic organ
prolapse surgery
Styrkur kr. 530.000
Samstarfsaðilar: Liney Símonardóttir, Gunvor Ekman-
Ordeberg

Jón Jóhannes Jónsson yfirlæknir, dósent
Erfða- og sameindalækisfræðideild, Hringbraut Breyt-
ingar í fjölda erfðafnisraða í erfðamengi
mannsins greindar með órsynaraðsófnum
Styrkur kr. 400.000
Samstarfsaðilar: Helga Hauksdóttir, Hans Guttormur
Þormar

Jóna Freysdóttir forstöðunáttúrufræðingur
Rannsóknarstofa í gigtstjórnunum
Áhrif þekktra og óþekktra náttúruafna á þroskun anga-
frumna
Styrkur kr. 640.000
Samstarfsaðilar: Arnór Víkingsson

Jónas Geir Einarsson læknir
Lyflækisvið 1/deild E-7, Fossvogi
Lungnastarfsemi sjúklinga með psoriasis gigt
Styrkur kr. 380.000
Samstarfsaðilar: Gunnar Guðmundsson, Björn Guð-
björnsson

Karl Andersen, sérfræðilæknir, lektor
Hjartalækningadeild, Hringbraut
Þáttur bólgumiðla í endurþrengingu kransæða
eftir vikkun og stoðnetssetningu
Styrkur kr. 830.000
Samstarfsaðilar: Björn Rúnar Lúðvíksson, Guðmundur
Þorgeirsson, Hákon Hákonarson, Sigurdís Haraldsdóttir

Kristján Steinsson yfirlæknir, klínískur prófessor
Gigtardeild E-7, Fossvogi
Stökkbreyting í geninu sem skráir fyrir ónæmisviðtakann
PD-1: Áhrif á virkni T-fruma og tengsl við einkenni
gigtar- og sjálfsofnæmissjúkdóma
Styrkur kr. 360.000
Samstarfsaðilar: Helga Kristjánsdóttir, Gerður Gröndal,
Kristján Erlendsson, Marta E. Alarcon Riquelme

Lára Borg Ásmundsdóttir aðstoðardeildarstjóri
Svæfingadeild 12 C D, Hringbraut
Verkir og verkjameðferð skurðsjúklinga á LSH
Styrkur kr. 230.000
Samstarfsaðilar: Anna Gyða Gunnlaugsdóttir

Magnús Gottfredsson sérfræðilæknir, dósent
Lyflækningasvið 1/deild C-9, Fossvogi
Alvarlegar sykningar eftir opnar hjartaskurðaðgerðir
Styrkur kr. 200.000
Samstarfsaðilar: Tómas Guðbjartsson, Bjarni Torfason,

Karl G. Kristinnsson
Magnús Gottfredsson sérfræðilæknir, dósent
Lyflækningasvið 1/deild C9, Fossvogi
Sameindfræðileg faraldsfræði alvarlegra sveppasykinga
Styrkur kr. 370.000
Samstarfsaðilar: Rós Ásmundsdóttir, Helga Erlendsdóttir,
Jianping Xu

Magnús Karl Magnússon sérfræðilæknir
Blóðmeinafræðideild og erfða- og
sameindalækisfræðideild, Hringbraut
Kortlagning genastjórnsvæða sem miðla krabbameins-
merki frá týrósin kinósum
Styrkur kr. 700.000
Samstarfsaðilar: Geir Tryggvason, Þórarinn Guðjónsson,
Magnús Már Halldórsson

Margrét Árnadóttir sérfræðilæknir, klínískur dósent
Nýrnadeild lyflækningasvið 1/deild 14F, Hringbraut
Blóðfítulækkandi áhrif ACTH: rannsókn á skammtabili
Styrkur kr. 520.000
Samstarfsaðilar: Magnús Jóhannsson, Sigurveig
Þórisdóttir, Elin Ólafsdóttir, Anna-Lena Berg

Margrét Gísladóttir hjúkrunarfræðingur
Göngu- og dagdeild átröskunar 31C og CD, Hringbraut
Fræðslu- og stuðningsmeðferð fyrir aðstandendur ein-
staklinga með átröskun til að hjálpa fjölskyldu-
meðlimi við bata
Styrkur kr. 120.000
Samstarfsaðilar: Erla Kolbrún Svavarsdóttir

Margrét S. Steinarsdóttir
náttúrufræðingur, forstöðumaður
Erfða- og sameindalækisfræðideild, Hringbraut
Könnun á tengslum meinafræðilegra og klínískra sér-
kenna brjóstakrabbameinsæxla við litningabrengr
Styrkur kr. 240.000
Samstarfsaðilar: Helga M. Ögmundsdóttir,
Jón Gunnlaugur Jónsson, Helgi Sigurðsson,
Ingi Hrafn Guðmundsson

Martha Á. Hjálmsdóttir lífeindafræðingur
Sýklafræðideild, Barónsstíg
Sameindfræðilegar orsakir ónæmis, meinvirkni
og útbreiðslu Streptococcus pneumoniae
Styrkur kr. 800.000
Samstarfsaðilar: Karl G. Kristinnsson

Ólafur Eysteinn Sigurjónsson
náttúrufræðingur, forstöðumaður
Blóðbankinn, Barónsstíg
Gene expression profiling of bone marrow CD34+
hematopoietic stem cell derived megakaryocytes and
megakaryocyte progenitor cells: A search for new genes
that influence megakaryocyte development
Styrkur kr. 560.000
Samstarfsaðilar: Sveinn Guðmundsson, Kristbjörn Orri
Guðmundsson, Yngvar Floisand, Torstein Egeland,
Andrew Boquest

Ólafur Eysteinn Sigurjónsson
náttúrufræðingur, forstöðumaður
Blóðbankinn, Barónsstíg
Purchase of Leica DM2500 HCX microscope for trans-
mitted light and fluorescence microscopy with digital
photo equipment for stem cell research
Styrkur kr. 250.000
Samstarfsaðilar: Jóhannes Björnsson, Sveinn
Guðmundsson

Páll E. Ingvarsson, sérfræðilæknir, klínískur dósent
Endurhæfingardeild, Grensás
Þáttaka í fjölþjóðlegri rannsókn, RISE, með
raförvun við útlægan alskaða á mænu
Styrkur kr. 420.000
Samstarfsaðilar: Þórður Helgason, Sigrún Knútsdóttir,
Vilborg Guðmundsdóttir, Stefán Yngvason

Páll Helgi Möller yfirlæknir, klínískur dósent
Skurðlækningadeild 13C, Hringbraut
Árangur af ísetningu lyfjabrunna á LSH
á árunum 2002 - 2004
Styrkur kr. 120.000
Samstarfsaðilar: Guðjón Birgisson, Helgi Sigurðsson

Páll Helgi Möller yfirlæknir, klínískur dósent
Skurðlækningadeild 13C, Hringbraut
Krabbein í ásgörn og dausgörn á Íslandi 1955 - 2005
Styrkur kr. 200.000
Samstarfsaðilar: Jón Gunnlaugur Jónasson,
Jónas Magnússon, Jórunn Atladóttir

Páll Helgi Möller yfirlæknir, klínískur dósent
Skurðlækningadeild 13C, Hringbraut
Krabbein í skeifugörn á Íslandi 1955 - 2005
Styrkur kr. 200.000
Samstarfsaðilar: Jón Gunnlaugur Jónasson,
Jónas Magnússon, Jóhann Páll Ingimarsson

Páll Helgi Möller, yfirlæknir, klínískur dósent
Skurðlækningadeild 13C, Hringbraut
Notkun lýsis, stíla og lýsissmyrsla við gylliniað,
fissura ani og skyldum vandamálum
Styrkur kr. 600.000
Samstarfsaðilar: Tómas Jónsson, Einar Stefánsson

Páll Sigurgeir Jónasson læknir
Bæklunarskurðeild E-4, Fossvogi
Ökklabrot á Íslandi 1985 - 2005
Styrkur kr. 250.000
Samstarfsaðilar: Halldór Jónsson jr.

Pétur Snæbjörnsson læknir
Rannsóknarstofa í meinafræði, Barónsstíg
Ristilkrabbamein á Íslandi í 50 ár (1955 - 2004) -
meinafræðileg athugun - rannsókn á lífun
með tilliti til meinafræðilegra þátta
Styrkur kr. 500.000
Samstarfsaðilar: Jón Gunnlaugur Jónasson,
Lárus Jónasson, Ásgeir Theodórs, Páll Helgi Möller,
Þorvaldur Jónsson

Ragnar G. Bjarnason sérfræðilæknir
Barnaspítala Hringingsins
Fjölskyldumiðað meðferð fyrir of þung börn á Íslandi
Styrkur kr. 680.000
Samstarfsaðilar: Ámi V Þórsson, Þrúður Gunnarsdóttir,
Urður Njarðvík, Anna Edda Ásgeirsdóttir,
Colleen K Kilanowski

Ragnhildur Kolka lífeindafræðingur
Ónæmisfræðideild, Hringbraut
Tengsl sykrunargalla á IgA sameind sjúklinga með IgA
nyrnamein (IgA-N) við magn af mannóسابindilektíni
(MBL) og komplementþætti C4 í blóði
Styrkur kr. 350.000
Samstarfsaðilar: Helgi Valdimarsson, Magnús Böðv-
arsson, Sigrún Laufey Sigurðardóttir, Sverrir Harðarson,
Þorbjörn Jónsson

Rósa Björk Barkardóttir
yfirnáttúrufræðingur, klínískur prófessor
Frumulíffræðideild, Rannsóknarstofa í meinafræði
Kortlagning brenglana í erfðamengi brjóstæxlissýna
með hjáp örflögutækni
Styrkur kr. 830.000
Samstarfsaðilar: Óskar Þór Jóhannsson, Haukur
Gunnarsson, Bjarni Agnar Agnarsson, Aðalgeir Arason

Sigrún Bjartmarz hjúkrunarfræðingur
Öldrunarsvið, Landakot
Breytingar á færni einstaklinga, 75 ára og eldri, í kjölfar
bráðainnlagnar á lyflækningadeildir LSH
Styrkur kr. 130.000
Samstarfsaðilar: Kristín Björnsdóttir, Pálmi V. Jónsson,
Ingibjörg Hjaltadóttir

Sigrún Gunnarsdóttir, þróunarráðgjafi
Þróunarskrifstofa hjúkrunarforstjóra, Eiríksgötu 19
Styrkjandi stjórnun deildarstjóra á LSH. Þáttökurann-
sókn með deildarstjórnun á lyflækningsviði I og
kvennasviði
Styrkur kr. 160.000
Samstarfsaðilar: Ágústa Benný Herberthsdóttir,
Hildur Kristjánsdóttir

Sigrún Laufey Sigurðardóttir náttúrufræðingur
Ónæmisfræðideild, Hús 14 við Eiríksgötu
Er truflun á stjörnum ónæmissvara í kverkeittum
mikilvægur orsakabáttur sóra?
Styrkur kr. 750.000
Samstarfsaðilar: Helgi Valdimarsson, Andrew Johnston,
Guðmundur Hrafn Guðmundsson

Sigurbergur Kárasón sérfræðilæknir, dósent
Gjörgæsludeild E-6, Fossvogi
Óbein efnaskiptamæling á orkuþörf gjörgæslusjúklinga
Styrkur kr. 400.000
Samstarfsaðilar: Kristinn Sigvaldason, Bjarki Kristinsson

Sigurður Júlíusson sérfræðilæknir
Háls-, nef- og eyrnadeild B-3, Fossvogi
Heildarmat á efri loftvegi kæfisvefnssjúklinga fyrir
og eftir kokaðgerð. Myndgerð í samburði við
vefjameingerð.
Styrkur kr. 120.000
Samstarfsaðilar: Hannes Petersen, Þórarinn Gíslason,
Bryndís Benediktsdóttir, Hildur Einarssdóttir, Edward
Weaver, Richard J. Schwab

Sigurður Júlíusson sérfræðilæknir
Háls-, nef- og eyrnadeild B-3, Fossvogi
Mat á nefgöngum kæfisvefnssjúklinga. Samanburður á
segulómrannsókn og hljóðholsmælingu
Styrkur kr. 150.000
Samstarfsaðilar: Hildur Einarssdóttir, Þórarinn Gíslason,
Hannes Petersen, Richard J. Schwab

Sigurlaug Sveinbjörnsdóttir yfirlæknir
SKVP, C-12, Fossvogi
Faralds- og erfðafraði Parkinsonsveiki á Íslandi
Styrkur kr. 750.000
Samstarfsaðilar: Andrew Lees, Yoav Ben-Schlomo,
Grétar Guðmundsson

Sigurveig Þ. Sigurðardóttir, sérfræðilæknir, klínískur
lektor
Rannsóknarstofnun í ónæmisfræði
Algengi, kostnaður og ástæður fyrir fæðuofnæmi í
Evrópu:
Verkpáttur 1.1: Fæðuofnæmi á barnsaldri - einkenni
barna sem fá fæðuofnæmi
Styrkur kr. 300.000
Samstarfsaðilar: Michael Clausen, Anna Guðbjörg
Gunnarsdóttir, Hlíf Sigurðardóttir

Sólveig Jónsdóttir sálfræðingur
Endurhæfing, Grensás
Relationships between neuropsychological measures of
executive function and behavioural measures of ADHD
symptoms and comorbid behaviour
Styrkur kr. 330.000
Samstarfsaðilar: Anke Bouma, Joseph A. Sergeant,
Erik J.A. Scherder

Stefanía Þ. Bjarnarson náttúrufræðingur
Rannsóknarstofnun, ónæmisfræði
Fjölskykrusértækar B-minnisfrumur í eitilvef
nýfæddra músa
Styrkur kr. 430.000
Samstarfsaðilar: Ingileif Jónsdóttir

Steinn Jónsson sérfræðilæknir, dósent
Lungnadeild E-7, Fossvogi
Lífvisar illkynja breytinga í berkuþekju
Styrkur kr. 530.000
Samstarfsaðilar: York Miller, Wilbur A. Franklin, Marileia
Varela-Garcia, Fred Hirsch, Marina Lewis, Paul A. Bunn

Tómas Guðbjartsson sérfræðilæknir
Hjarta- og lungnaskurðeild 13C, Hringbraut
Nýrnafrumukrabbein á Íslandi
Styrkur kr. 450.000
Samstarfsaðilar: Guðmundur Víkar Einarsson, Sverrir
Harðarson, Vígðís Pétursdóttir, Jónas Magnússon,
Vilmundur Guðnason

Tómas Guðbjartsson sérfræðilæknir
Hjarta- og lungnaskurðeild 13C, Hringbraut
Skurðaðgerðir við loftbrjósti á LSH 1991-2005
Styrkur kr. 180.000
Samstarfsaðilar: Bjarni Torfason

Valgerður Sigurðardóttir yfirlæknir
Líknardeild, lyflækningasvið II, Hringbraut
Evrópsk rannsókn á lyfjaerfðafraði ópíóíða
Styrkur kr. 830.000
Samstarfsaðilar: Sigríður Gunnarsdóttir

Viðar Örn Eðvarðsson sérfræðilæknir
210-D, Barnaspítala Hringingsins,
Erfðir nýrnasteina: Faraldsfræði, efnaskiptasvipgerð
og meingenaleit
Styrkur kr. 700.000
Samstarfsaðilar: Runólfur Pálsson, Ólafur Skúli Indri-
ðason, Kristleifur Kristjánsson, Ingunn Þorsteinsdóttir,
Hákon Hákonarson, John Asplin, David Goldfarb

Vigdís Pétursdóttir sérfræðilæknir
Rannsóknarstofa í meinafræði
Próteintjáníng í nýrnavef. Stöðlun SELDI tækninnar og
rannsókn á áhrifum blóðþurrðar á próteintjáníngu í
eðlilegum nýrnavef og nýrnakrabbeinimum
Styrkur kr. 830.000
Samstarfsaðilar: Guðmundur Víkar Einarsson, Hrefna
Guðmundsdóttir, Rósa Björk Barkardóttir, Sverrir Harð-
arson, Tómas Guðbjartsson

Þorgeir Pálsson verkfræðingur, sviðsstjóri
Heilbrigðistæknisvið, Rauðarárstígur 31
Segulrófsgreining fyrir skoðun á GABA
Styrkur kr. 500.000
Samstarfsaðilar: Ólafur Kjartansson, Elías Ólafsson

Þór Eysteinnsson lífeðlisfræðingur, dósent
Augndeild, Eiríksgötu 37
Viðbrögð við blóðþurrð í augnotnum
Styrkur kr. 600.000
Samstarfsaðilar: Sindri Traustason, Einar Stefánsson

Þórarinn Gíslason yfirlæknir, prófessor
Lungnadeild E-7, Fossvogi
Batnar asmi ef kæfisvefni er meðhöndlaður?
Styrkur kr. 660.000
Samstarfsaðilar: Ólafía Ása Jóhannesdóttir

Þórarinn Gíslason yfirlæknir, prófessor
Lungnadeild E7, Fossvogi
Ný tækni við mat á húðhitastigi í svefni
Styrkur kr. 630.000
Samstarfsaðilar: Erna Sif Arnardóttir, Björg Þorleifsdóttir,
Eva Svansson

Þórarinn Guðjónsson náttúrufræðingur
Blóðmeinafræðideild, 1 h K-byggingu Hringbraut
Hlutverk Sprouty og sprouty-tengdra boðferla í
formmyndun brjóstskirtils.
Sprouty and sprouty-related signaling pathways
in breast morphogenesis
Styrkur kr. 720.000
Samstarfsaðilar: Magnús Karl Magnússon, Valgarður
Sigurðsson, Ole William Petersen, Mina Missell

Þórður Helgason verkfræðingur, forstöðumaður
Rannsókn- og þróunarstofa heilbrigðisáætlunar,
Rauðarárstígur 31
Soft tissue modelling and characterization
derived from medical images
Styrkur kr. 300.000
Samstarfsaðilar: Hildur Einarsdóttir, Páll E. Ingvarsson,
Þorgeir Pálsson

Þórður Sigmundsson yfirlæknir, dósent
Geðsvið 34C, Hringbraut
Taugasálfræði geðklofa
– erfðafræði truflunar á skilvitund
Styrkur kr. 700.000
Samstarfsaðilar: Brynja Björk Magnúsdóttir

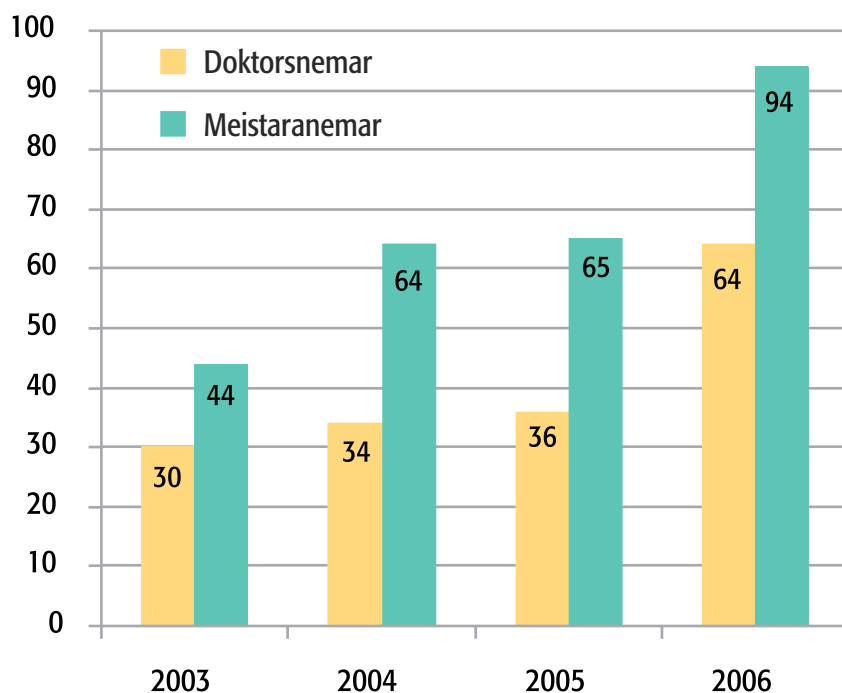
Þórður Þórkelsson sérfræðilæknir, klínískur dósent
Barnaspítali Hringins,
Ofþyngd verðandi mæðra, með og án sykursýki,
og áhrif hennar á vaxtarþætti og súrefnisflutning fösturs.
Styrkur kr. 350.000
Samstarfsaðilar: Hildur Harðardóttir, Ragnar Bjarnason,
Kamilla Sigríður Jósefsdóttir, Ólöf Jóna Elíasdóttir

Þórgunnur Eyfjörð Pétursdóttir náttúrufræðingur
frumulffræðideild LSH, hús 14 við Eiríksgötu
Aðild stutta arms litnings 3 í sjúkdómsferli krabbameina
(hét upphaflega: Leit að æxlisbælgenu á litningi 3p í
æxlum frá mismunandi líffærum)
Styrkur kr. 640.000
Samstarfsaðilar: Valgarður Egilsson, Jóhannes Björnsson,
Páll Helgi Möller, Unnur Þorsteinsdóttir, Sigurður
Ingvarsson

Þórunn Ásta Ólafsdóttir náttúrufræðingur
Rannsóknarstofnun í ónæmisfræði, Hringbraut
Breiðvirkt prótín bóluþefni og öruggir ónæmisglæðar til
bólusetninga nýbura gegn pneumókokkasjúkdómum
Styrkur kr. 560.000
Samstarfsaðilar: Ingileif Jónsdóttir, Eszter Nagy

Doktors- og meistaranemar

við Landspítala - háskólasjúkrahús árin 2003 - 2006

Siðanefnd stjórnsýslurannsóknna á LSH

Siðanefnd stjórnsýslurannsóknna á LSH var skipuð samkvæmt erindisbréfi 12. mars 2004, til fjögurra ára.

Í nefndinni eiga sæti:

Erna Einarsdóttir, sviðsstjóri starfsmannamála, formaður
Varamaður: Svava Þorkelsdóttir, deildarstjóri,
skrifstofu starfsmannamála
Jóhannes Pálmason, yfirlögfræðingur
Varamaður: Oddur Gunnarsson, lögfræðingur,
skrifstofu starfsmannamála
Gunnar Helgi Kristinsson, prófessor, félagsvísindadeild HÍ
Varamaður: Ómar H. Kristmundsson, lektor, félagsvísindadeild HÍ
Ritari nefndarinnar:
Karólína Sveinsdóttir, skrifstofustjóri, skrifstofu starfsmannamála

Siðanefnd stjórnsýslurannsóknna hélt 8 formlega fundi, á árinu. Einnig átti formaður nefndarinnar óformlega fundi bæði með fulltrúum úr nefndinni og starfsmönnum sviða/deilda spítalans út af afgreiðslu mála.

Nefndinni barst 21 erindi vegna rannsókna. Fimmtán frá starfsmönnum LSH og tengjast þær rannsóknir allar starfsemi spítalans. Eitt erindi barst frá Rannsóknarstofu í vinnuvernd við Háskóla Íslands þar sem kannað er viðhorf starfsmanna til vaktavinnu. Þá bárust nefndinni fjögur erindi frá einstaklingum sem ekki starfa við spítalann, þrjú þeirra tengjast starfsemi spítalans en eitt fjallar um gildi Heiðmerkur sem útivistarsvæðis.

- Sex erindi voru samþykkt án athugasemda
- Fimmtán erindi voru samþykkt með fyrirvara um úrlausn ákveðinna þátta, sem formanni var falið að fylgja eftir í árslok hafa öll erindin hlotið fullt samþykki

Samþykkt erindi til siðanefndar stjórnsýslurannsóknna á árinu 2006

Anna María Pálsdóttir
Heilsulindin Heiðmörk - Heiðmörk betyðelse som
rekreation skog

Áslaug Svavarsdóttir, Laura Sch. Thorsteinsson, Helga
Kristín Einarsdóttir, Oddur Fjalldal
Könnun á öryggismenningu meðal svæfingalækna,
hjúkrunarfræðinga og sjúkraliða sem starfa á gjörgæslu-
deildum LSH.

Bärbel Schmid, Elísa Guðrún Ragnarsdóttir
Félagsráðgjöf á krabbameinsdeild LSH: Aðgangur að
þjónustu félagsráðgjafa

Bára Benediktsdóttir
Innleiðing á stefnumiðuðu árangursmati á Landspítala
- háskólasjúkrahúsi

Ellen Óskarsdóttir
Upplifun hjúkrunarfræðinga á að sinna aðstandendum
alvarlegra veikra barna á gjörgæsludeild.

Erna Einarsdóttir, Arnar Bergþórsson, Dagbjört Þyri
Þorvarðardóttir, Guðlaug Rakel Guðjónsdóttir, Heiða
Björg Hilmisdóttir, Hörður Þorgeirsson, Vilhelmina Har-
aldsdóttir, Arndís Ósk Jónsdóttir, ParX
Könnun á starfsumhverfi ríkisstarfsmanna 2006

Guðbjörg Linda Rafnsdóttir
Könnun á viðhorfi til vaktavinnu

Guðmundur I. Bergþórsson
Stýrt flæði sjúklinga

Helga Jónsdóttir, Rósa Jónsdóttir, Þóra Gunnarsdóttir,
Selma Kristín Erlendsdóttir
Afstaða hjúkrunarfræðinga til þess að veita
skjólstæðingum reykleysimeðferð

Helga R. Ragnarsdóttir
Könnun á hug stjórnmála lungnadeilda LSH og Samtaka
lungnasjúklinga um samstarf á milli þessara eininga.

Kamilla Rún Jóhannsdóttir, Hafdís Björk Jensdóttir
Upplifun hjúkrunarfræðinga og annarra starfsmanna í
umönnunarstörfum á Kleppspítala af ofbeldi í starfi

Lilja Hannesdóttir
Könnun á starfsþróun hjúkrunarfræðinga á slysa- og
bráðadeild LSH

Lilja S. Ólafsdóttir, Sólrún Anna Jónsdóttir
Starfsánægja. Hvaða viðhorf hafa hjúkrunarfræðingar og
sjúkraliðar á starfi sínu á deildum 11E og 11G á LSH

Linda Kristmundsdóttir
Áhrif menntunar og starfsaldurs á hollustu starfsmanna
geðsviðs LSH

Margrét Kaldalóns, Svava Ólafsdóttir, Máni Radmanesh,
Jónína B. Guðmundsdóttir
Starfsánægja hjúkrunarfræðinga. Samanburður á starfs-
ánægju hjúkrunarfræðinga, annars vegar hjá einkarekinni
stofnun og hins vegar hjá hinu opinbera

Ólöf Ásta Ólafsdóttir, Valgerður Lisa Sigurðardóttir
Skynjun ljósmæðra á öryggi og áhættu við fæðingar á
Íslandi

Sigrún Gunnarsdóttir, Hildur Kristjánsdóttir, Katrín
Blöndal, Edda Jóna Jónsdóttir
Styrkjandi stjórnun. Samstarfs- og rannsóknarverkefni
með deildarstjórum á LSH

Sigurbjörg Kristmundsdóttir, Sigrún Huld Þorgrímsdóttir,
Sylvía Ingibergsdóttir
Viðhorfskönnun

Svava Þorkelsdóttir, Erna Einarsdóttir
Áhættumat starfa, vinnuumhverfi stjórnmála innar
hjúkrunar á LSH

Unnur Heba Steingrimsdóttir
Gildi markvissrar áhættustjórnunar á háskólasjúkrahúsi

Valgerður Bjarnadóttir
Er fjárskortur í heilbrigðiskerfinu kostnaðarvandi eða
tekjuvandi?

Ársskýrsla Siðanefndar LSH

Siðanefnd Landspítala - háskólasjúkrahúss er þverfagleg nefnd sem starfar á ábyrgð stjórnarnefndar spítalans skv. lögum um réttindi sjúklinga.

Nefndin fjallar um vísindarannsóknir, sem framkvæmdar eru á spítalanum, að undanskildum umsóknum um leyfi til fjölþjóðlegra rannsókna og samstarfsverkefna við stofnanir eða aðila utan háskólasjúkrahúsins, en þær skal senda til Vísindasiðanefndar.

Hlutverk nefndarinnar er að meta að vísindaleg og siðfræðileg sjónarmið mæli ekki gegn framkvæmd rannsókna. Óheimilt er að framkvæma vísindarannsókn á mönnum nema hún hafi áður hlotið samþykki siðanefndar.

Alls voru haldnir 20 fundir á árinu 2006.

Fjöldi umsókna og afgreiðsla þeirra var sem hér segir:

Samþykkt erindi frá fyrra ári, 2005	14
Fjöldi erindi um viðbætur/breytingar	8
Fjöldi nýrra umsókna 2006	65
Samþykkt	33
Vísáð frá, heyrði ekki undir nefndina	3
Skólaverkefni	2
Erindi sem biða endanlegrar afgreiðslu	27
Erindi sem biða umfjöllunar næsta árs	2
Samtals	87

Nefndarmönnum var boðið á ársfund Vísindasiðnefndar 28. janúar 2006. Formaður Jón Jóhannes Jónsson var með erindi um erfðarannsóknir og Salvör Nordal með erindi um upplýst samþykki.

Á vormánuðum vann siðanefnd að skilgreiningu á skólaverkefnum. Hefur það skilað árangri varðandi verkefni ákveðinna nemahópa.

Siðanefnd LSH skipa:

Kristján Steinsson yfirlæknir, formaður

Varamaður: Þórður Sigmundsson yfirlæknir, staðgengill formanns
Jón G. Snædal læknir

Varamaður: Aðalsteinn Guðmundsson sérfræðilæknir

Gerður María Gröndal læknir, tilnefnd af lækna ráði

Varamaður: Magnús Haraldsson sérfræðilæknir

Elísabet Guðmundsdóttir hjúkrunarfræðingur,

tilnefnd af hjúkrunarráði

Varamaður: Helga Bragadóttir hjúkrunarfræðingur

Jóhannes Pálmason yfirlögfræðingur

Varamaður: Oddur Gunnarsson lögfræðingur

Kalla Malmquist sjúkrahjálpari, tilnefnd fyrir aðrar

heilbrigðisstéttir af framkvæmdastjórn

Varamaður: Eiríkur Örn Arnarson sálfræðingur

Salvör Nordal heimspekingur, tilnefnd af landlæknisembættinu

Varamaður: Bryndís Valsdóttir heimspekingur

Starfsmaður siðanefndar:

Jónína Sigurðardóttir hjúkrunarfræðingur,
skrifstofu kennslu, vísinda og þróunar (SKVÞ)

Ólöf Sigurðardóttir sagði sig úr nefndinni og í hennar stað var tilnefndur af lækna ráði Jón Snædal, yfirlæknir. Formaður nefndarinnar Jón Jóhannes Jónsson lét af formennsku um áramót 2006 - 2007 og í stað hans var skipaður af framkvæmdarstjórn Kristján Steinsson, yfirlæknir. Kann siðanefnd Ólöfu og Jóni bestu þakkir fyrir vel unnin störf fyrir siðanefnd í gegnum tíðina.

Erindi til síðanefndar frá 2005 sem voru samþykkt 2006

Ert þú hraustur – rannsókn á mati sjúklinga á eigin heilbrigði.

Gæði frá sjónarhóli aðstandenda sjúklinga á gjörgæsludeildum LSH.

Heilsa og líðan fólks sem hefur greinst með krabbamein. Þreifirannsókn við Landspítala-háskólasjúkrahús.

Hvers vegna myndu foreldrar barna sem hafa greinst með krabbamein taka þátt eða ekki taka þátt í tölvutengdum stuðningshópi?

Prospective double blind trial on the use of Scopoderm patch for control of post-operative nausea and vomiting in patients undergoing gynecologic laproscopic procedures.

Líðan einstaklinga með illkynja sjúkdóma - Forprófun mælitækis.

Mæling á BNP fyrir hjartaáðgerðir.

Breytt starfsumhverfi á legudeild A-7, LSH.

Upplifun aðstandenda af útskrift veikburða aldraðs fjölskyldumeðlims af sjúkrahúsi.

Könnun á þörf fyrir geðhjúkrunarráðgjöf á skurð- og lyflækningasviði I og II á Landspítala - háskólasjúkrahúsi.

Skurðaðgerðir við loftþrjósti á LSH 1991-2005.

Alvarlegar sýkingar eftir opnar hjartaskurðaðgerðir

Verkir og verkjameðferð skurðsjúklinga á LSH.

Stuðningsmeðferð fyrir fólk með langvinna lungnateppu og fjölskyldur þeirra.

Erindi til síðanefndar samþykkt á árinu 2006

Heilabólufaraldur á Íslandi 1992-1994 af völdum Rauðra hunda (rubella encephalitis). Eftirfylgdarrannsókn.

Lífsgæði og væntingar fólks í verndaðri búsetu – áfangahemilið Álfaland 15.

Bráða áfallastreituröskun (Acute Stress Disorder, ASD) og áfallastreituröskun (Posttraumatic Stress Disorder, PTSD) eftir nauðgun/nauðgunartilraun.

Þýðing og próffræðileg úttekt á DS-14 spurningalistanum. Fyrirlögn meðal háskólanema og hjartasjúklinga.

Sálfélagleg greining fjölskyldna sem leita til BUGL.

Notkun recombinant factor VII til að stöðva blæðingu í opnum hjartaáðgerðum.

Próun á meðferð góðkynja stækkunar hveks á Íslandi.

Sársaukameðferð á bráðamóttöku barna: kæliúði við nálarstungur

Yfirseta ljósmæðra: innsæi og öryggi í fæðingu.

Efficacy and quality of anticoagulant control as measured by INR distribution and frequency of measurement in patients on long-term warfarin treatment in Iceland.

Samband kviða og þunglyndis skurðsjúklinga við verki og upplýsingar um eftirmeðferð: Á sjúkradeild og sex vikum eftir útskrift.

Sálmælingalegir eiginleikar endurskoðaðrar útgáfu einkennakvarða (SCL-90 R; Symptom Checklist-90 Revised) hjá sjúklingum á almennum deildum LSH.

Ökklabrot á Íslandi. Samantekt á árangri meðferðar við ökklabrotum á LSH.

Persónuleikaraskanir, gæði greiningar og mat á meðferð með sérstöku tilliti til CORE-OM árangursmælitækisins.

The struggle of Keeping a Hospital free of Methicillin-Resistant Staphylococcus Aureus – COST-BENEFIT ANALYSIS.

Phenylketouría á Íslandi.

Próun mælitækja til að meta sjúklingaánægju á legudeildum barna- og unglingadeildar LSH.

Insóúlandælur á Íslandi.

Árangur af ísetningu lyfjabrunna á LSH á árunum 2002-2004.

Réttmætisathugun á Y-BOCS áráttu og þráhyggjuviðtalinu.

Samantekt á notkun Baclofen dæla á Íslandi.

Reynsla af Triamcinolone sterainndælingu í augu og OCT tækni.

Lungnastarfssemi einstaklinga með sóragigt.

Ástand sjúklinga 12 klst. Fyrir innlögn á gjörgæsludeild.

Gæðarannsókn á notkun varmandi sýklalyfjagjafar við skurðaðgerðir á LSH - er notkunin í samræmi við útgefnar klínískar leiðbeiningar?

Könnun á upplýsingagjöf við útskrift varðandi lyfjameðferð sjúklinga 75 ára og eldri sem útskrifast af lyflækningadeildum LSH.

Rannsókn á lífsgæðum geðfatlaðra sem búa á vernduðum heimilum.

Nýragjöf: Félags- og tilfinningalegir áhrifaþættir á ákvarðanatöku og upplifun af nýragjöf.

Vistfræðilegt réttmæti taugasálfræðilegra prófa sem ætlað er að meta stjórnunarfærni. (Ecological validity of neuropsychological tests of executive function).

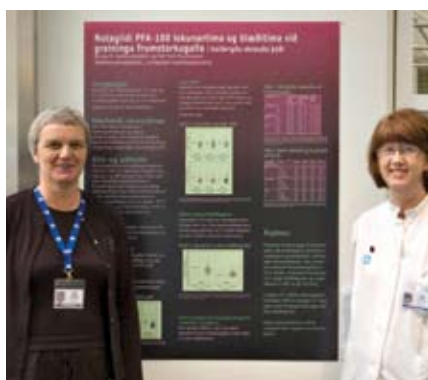
Myndtækni nýtt til þróunar og endurbóta í geislameðferð krabbameins í blöðruhálskirtli.

Upplifun foreldra á breytingu á iðju barna sinna eftir þátttöku í Ævintýrameðferð á barna- og unglingadeild LSH.

Úlnliðsbrot Reykvikinga árin 2004 - 2005.

Whole Blood Thromboelastometry for evaluating the Effect of haemostatic Agents following Cardio-Pulmonary Bypass.

Vísindi á vordögum LSH 2006

Í Hringisal 18. maí 2006

Hannes Pétursson, prófessor og sviðsstjóri lækninga á geðsviði flutti heiðursfyrirlestur: "Rannsóknir á geðrofssjúkdómum - þróun, staða og horfur"

Ungur vísindamaður LSH árið 2006 var útnefndur Valgarður Sigurðsson náttúrufræðingur. Hlaut hann hvatningarverðlaun fyrir verkefnið "Æðabælsfrumur örva bandvefslíka umbreytingu brjóstastofnfrumna í þríviðri ræktun" og hélt fyrirlestur um rannsóknir sínar.

Þá var tilkynnt um heiðursvísindamann LSH árið 2006 sem var Gunnar Sigurðsson prófessor og yfirlæknir á efnaskipta- og innkirtlasjúkdóma-deild og hélt hann fyrirlestur um niðurstöður rannsókna sinna. Úthlutað var styrkjum úr Vísindasjóði LSH.

Í K-byggingu 19. maí 2006

Kristján Erlendsson framkvæmdastjóri skrifstofu kennslu, vísinda og þróunar flutti ávarp.

58 hópar eða einstaklingar kynntu niðurstöður rannsókna sinna á veggspjaldasýningu sem stóð síðan í nokkra daga.

Starfsmenn bókasafns og upplýsingasviðs kynntu nýjan rafrænan vísindavef og myndveitu. Auk þess var kynningarbás um starfsemi skrifstofu kennslu, vísinda og þróunar.

Verðlaun og viðurkenningar

Alls fengu 11 starfsmenn og nemendur við LSH sérstakar viðurkenningar á árinu 2006 fyrir vísindastörf.

Viðurkenningar fyrir frábær störf í þágu vísinda:

Einar Stefánsson, prófessor og yfirlæknir augndeildar var sæmdur heiðursmerki hinnar íslensku Fálkaorðu. Hann var sæmdur riddarakrossi fyrir störf í þágu menntunar og læknavísinda. Að auki fékk Einar tvenn alþjóðleg verðlaun: Pohl verðlaunin, sem veitt eru fyrir framúrskarandi ævistarf í þágu læknavísindanna en ekki síst fyrir nýjasta framtak hans og samstarfsmanna hans, þróun mælitækis fyrir súrefnisflæði í augnbotnum, og heiðursverðlaun frá Synoptic fonden fyrir framúrskarandi vísindaframlag á sviði rannsókna á augnsjúkdómum.

Gunnar Sigurðsson, prófessor og yfirlæknir innkirtlasjúkdómadeildar var valinn heiðursvísindamaður ársins á LSH vegna glæsilegs vísindaframlags frá upphafi hans starfsferils.

Helgi Valdimarsson, prófessor og yfirlæknir ónæmisfræðideildar var heiðraður af Háskóla Íslands fyrir lofsvert framlag til rannsókna við skólann. Helgi á að baki einstaklega glæsilegan vísindaferil og var m.a. valinn vísindamaður ársins 2005 á LSH.

Önnur verðlaun og viðurkenningar til starfsmanna:

Linn Getz, trúnaðarlæknir, fékk Marie Spaangberg verðlaun norska læknafélagsins fyrir bestu vísindagrein skrifaða af norski konu í lækna-stétt á árinu 2005: Estimating the high risk for cardiovascular disease in the Norwegian HUNT 2 population according to the 2003 European guidelines: modelling study. British Medical Journal 2005;331:551.

Þóra B. Hafsteinsdóttir, hjúkrunarfræðingur, fékk Anna Reynvaan hollensku vísindaverðlaunin fyrir bestu vísindagrein innan hjúkrunar sem birt var á árinu 2005: Hafsteinsdóttir TB, Algra A, Kappelle LJ, Grypdonck MHF. Neurodevelopmental Treatment after Stroke: A comparative study. Journal of Neurology, Neurosurgery and Psychiatry 2005;76:788-792.

Verðlaun og viðurkenningar til stúdenta á öllum stigum sem unnu að verkefnum á LSH eða starfa við spítalann:

Erna Sif Arnardóttir, meistaranemi við HÍ (lungnadeild LSH), fékk verðlaunaferðastyrk og útnefningu til þess að kynna sérstaklega verkefni sitt á 18. ráðstefnu "European Sleep Research Study (ESRS)". Titill fyrirlestrar og veggspjalds er: "Endothelial function in OSA patients and the effect of CPAP" Leiðbeinendur og samstarfsmenn: Þórarinn Gíslason, Björg Þorleifsdóttir.

Fjóla Jóhannesdóttir, meistaranemi við verkfræðiskor HÍ (Rannsóknar- og þróunarstofu LSH), fékk verðlaun frá Verkfræðistofnun HÍ fyrir verkefnið: "BONE – use it or loose it". Verkefnið fjallaði um að meta styrkleikabreytingar í beinum fólks með aftaugaða og nýra vöðva sem meðhöndlaðir eru með raförvun. Leiðbeinendur og samstarfsmenn: Þórður Helgason, Paolo Gargiulo, Páll Ingvarsson, Sigrún Knútsdóttir, Stefán Yngvason, Vilborg Guðmundsdóttir, Sigurður Brynjólfsson.

Ingi Karl Reynisson, læknanemi við HÍ, fékk viðurkenningu fyrir besta rannsóknarverkefni læknanema á XVII. þingi Félags íslenskra lyflækna og á 23. norrænu ráðstefnunni um sýklalyfjameðferð (23rd Annual meeting of the Scandinavian Society for Antimicrobial Chemotherapy) í Uppsöllum, Svíþjóð fyrir verkefnið: Alvarleiki og fylgikvillar ífarandi meningokokkasýkinga á Íslandi. Leiðbeinendur og samstarfsmenn: Helga Erlendsdóttir, Magnús Gottfredsson.

Jónína Lilja Pálsdóttir, meistaranemi við verkfræðiskor HÍ (Rannsóknar og þróunarstofu LSH), fékk verðlaun frá Verkfræðistofnun HÍ fyrir verkefnið: "Design and Testing of a Method for Monitoring Treatment of Denervated Degenerated Muscles". Verkefnið fjallar um mæliaðferð til að fylgjast með breytingum í vélrænum eiginleikum aftaugaðra vöðva sem meðhöndlaðir eru með raförvun. Leiðbeinendur og samstarfsmenn: Þórður Helgason, Paolo Gargiulo, Páll Ingvarsson, Sigrún Knútsdóttir, Stefán Yngvason, Vilborg Guðmundsdóttir, Jón Atli Benediktsson.

Lena Rós Ásmundsdóttir, unglæknir, fékk viðurkenningu fyrir besta rannsóknarverkefni unglæknis á XVII. þingi Félags íslenskra lyflækna fyrir verkefnið: Blóðsýkingar af völdum Candida dubliniensis og Candida albicans. Samanburður á meinvirkni og vefjameinafræðilegum breytingum. Leiðbeinendur og samstarfsmenn: Helga Erlendsdóttir, Bjarni A. Agnarsson, Ragnar F. Ingvarsson, Magnús Gottfredsson.

Valgarður Sigurðsson, doktorsnemi við HÍ (blóðmeinafræðideild LSH), var valinn efnilegasti ungi vísindamaðurinn á LSH og fékk jafnframt verðlaun danska krabbameinsfélagsins fyrir besta veggspjaldið. Heiti verkefnisins er: Æðapelsfrumur örva bandvefslíka umbreytingu brjóstastofnfruma í þrívíðri rækt. Leiðbeinendur og samstarfsmenn: Þórarinn Guðjónsson, Magnús Karl Magnússon, Ólafur Baldursson, Margrét Steinarsdóttir, Jón G. Jónasson, Jens Kjartansson, Ole W. Petersen, Mina J. Bissell, Guðmundur H. Guðmundsson, Helga M. Ögmundsdóttir, Eiríkur Steingrímsson.

**Dr. Sigrún
Gunnarsdóttir
ráðgjafi og
rannsakandi
í stjórnun**

Pað er langur aðdragandi að rannsóknum mínum. Ég hef lengi haft sértakan áhuga á að skilja betur hvað hefur áhrif á líðan fólks, hvaða þættir ráða heilsu okkar og velferð og hvaða leiðir eru færar til að hafa hér áhrif. Bakgrunnur minn og sérþekking er á sviði lýðheilsu. Rannsóknin á líðan starfsmanna í þvottahúsi og eldhúsi árið 2000 var mjög lærdómsrík og sýndi greinilega hvernig samskipti á vinnustað og góðir stjórnunarhættir hafa áhrif á líðan fólks í starfi.

Niðurstöðurnar voru mikilvægt innlegg í gæða- og umbótastarf á vinnustöðunum tveimur. Í ljósi þessara niðurstaðna vaknaði áhuginn á að rannsaka enn frekar líðan fólks í vinnu. Nú um stundir er sérstaklega mikilvægt að rannsaka starfsumhverfi heilbrigðisstarfsmanna og áhrif þess á líðan í starfi og gæði þjónustunnar. Slík þekking er mikilvægt framlag til þekkingarþróunar en ekki síst tækifæri til að koma auga á leiðir til úrbóta til hagsbóta fyrir sjúklinga og starfsmenn.

Líðan starfsmanna hefur notið vaxandi athygli undanfarin ár sem og rannsóknir á því sviði. Áhugi á vinnuvernd og lýðheilsu almennt hefur aukist, bæði hérlendis og erlendis. Lýðheilsustöð var sett á laggirnar fyrir fáum árum og nýjar lýðheilsudeildir eru við Háskóla Íslands og Háskóla Reykjavíkur. Miklar vonir eru bundnar við þessa áfanga og þar skapast ný tækifæri til rannsókna, m.a. á sviði vinnuverndar.

LSH hefur gegnt mikilvægu hlutverki í fjölda rannsókna á þessu sviði og ánægjulegt hve margir hafa áhuga á vísindalegum verkefnum sem tengjast starfsumhverfi sjúkrahússins. Hlutverk spítalans fyrir lýðheilsu almennt er mjög mikið. Með aukinni áherslu á vísindi verður þetta hlutverk æ skýrara. Það er tilhlökkunarefni að fylgjast með þessari þróun og að sjá LSH vinna enn frekar með öðrum stofnunum að rannsóknum og þróunarverkefnum á sviði lýðheilsu og þar með t.d. vinnuvernd.

Samstarfsmenn mínir

Samstarfsmenn mínir við rannsóknir hafa verið margir og ánægjulegt að njóta leiðsagnar og stuðnings frá sérfræðingum á sviði lýðheilsu og um stjórnun og stefnumótun heilbrigðisþjónustunnar. Fyrir utan leiðbeinendur mína við Háskóla Íslands og London School of Hygiene & Tropical Medicine (LSHTM) hef ég notið stuðnings sérfræðinga hjá Vinnueftirlitinu og fræðimanna í öðrum löndum.

Síðustu misserin hef ég átt mjög ánægjulegt samstarf við Martin McKee við LSHTM og Sean Clarke við Pennsylvania University. Anna Björg Aradóttir yfirhjúkrunarfræðingur hjá landlæknisembættinu er mín stoð og stytta í fræðunum og bakland í lýðheilsu. Jafnframt leiðbeini ég nokkrum meistara- og doktorsnemendum sem er bæði spennandi og lærdómsríkt.

Síðast en ekki síst hefur Don Nutbeam, nú aðstoðarrektror við Sydney University, verið mér fyrirmynd í rannsóknunum undanfarin ár og ómetanlegur bakhjarl. Allir þessir aðilar og margir fleiri hafa skipt köp- um fyrir nám mitt og rannsóknir.

Rannsóknir og niðurstöður

Rannsóknirnar á starfsumhverfi LSH sem ég hef stýrt eru orðnar þrjár. Sú fyrsta árin 1999 - 2000 í eldhúsi og þvottahúsi og önnur í röðinni var gerð árin 2002 - 2003 um starfsumhverfi hjúkrunarfræðinga og ljósmæðra. Frá árinu 2005 hef ég unnið í samstarfi við deildarstjóra og sviðsstjóra að þátttökurannsókn um stjórnun og líðan deildarstjóra hjúkrunar.

Niðurstöður þessara þriggja rannsókna sýna áhrif góðra samskipta og uppbyggjandi stjórnunarháttá á líðan starfsmanna og starfsgetu þeirra.

Núverandi rannsókn byggir á niðurstöðum hinna fyrri, einkum rannsóknarinnar sem ég vann til doktorsprófs um líðan hjúkrunarfræðinga og ljósmæðra og varð árið 2005. Grunnþónn þeirrar rannsóknar er styrking (e: empowerment) og fjallar um árangursríkar leiðir til að auka styrk

einstaklinganna með uppbyggilegu starfsumhverfi sem hefur jákvæð áhrif á gæði þjónustunnar.

Rannsóknin sýndi á mjög afgerandi hátt áhrif stjórnunaraðferða deildarstjóra. Góðir stjórnunarhættir næsta yfirmanns hafa marktæk áhrif á starfsánægju, dregur úr einkennum kulnunar og hefur jafnframt áhrif á gæði hjúkrunarinnar. Um leið og sýnt var fram á afgerandi áhrif deildarstjóranna kom í ljós að verkefni þeirra aukast jafnt og þétt sem og álag í starfi.

Fleiri áhugaverðar niðurstöður komu í ljós, t.d. að einlægur áhugi í starfi er grundvallarþáttur starfsánægju hjúkrunarfræðinga og ljósmæðra á LSH.

Niðurstöðurnar voru bornar saman við niðurstöður sambærilegra rannsókna í Evrópu og Norður Ameríku og á flestum sviðum voru íslensku niðurstöðurnar jákvæðari, þ.e. starfsánægja hér var meiri og einkenni um kulnun minni.

Rannsókn í gangi

Árið 2005 fékk ég tækifæri til að hefja rannsókn sem byggir á niðurstöðum doktorsrannsóknarinnar. Um er að ræða þátttökurannsókn (e: action research) með deildarstjórum hjúkrunar til að styðja þá sem stjórnendur og bæta líðan þeirra í starfi.

Samstarfskonur mínar eru Ágústa Benný Herbetsdóttir, Edda Jóna Jónasdóttir, Hildur Kristjánsdóttir og Katrín Blöndal auk þess sem sviðsstjórar viðkomandi sviða og deildarstjórnarnir eru virkir þátttakendur í rannsókninni. Alls eru þátttakendur um 50. Aðferðirnar eru fræðsla, ráðgjöf og jafningjastuðningur þar sem við byggjum á ígrundun í starfi og styrkjandi samskiptum. Rannsóknin stendur enn og er árangurinn metinn með eiginlegum og meginlegum aðferðum.

Fyrstu niðurstöður benda til góðs árangurs bæði hvað varðar líðan í starfi og styrk deildarstjóranna sem stjórnendur. Niðurstöður rannsóknarinnar verða kynntar á ráðstefnum hérlendis og erlendis síðar á árinu.

Einar Stefánsson prófessor í augnlækningum

Ég hef verið virkur á nokkrum sviðum augnlækninga. Þar er fyrst að nefna súrefnisefnaskipti í auganu, í öðru lagi þróun augnlyfja og í þriðja lagi faraldsfræði og blinduvarnir í sykursýki.

Þess utan hef ég látið til mín taka í faraldsfræði og erfðafræði nokkurra augnsjúkdóma, optik og fleira.

Súrefnisrannsóknir

Súrefnisrannsóknirnar hafa beinst að því að skilja eðli og meðferð blóðþurrðarsjúkdóma í augum s.s. augnsjúkdóms í sykursýki og gláku. Samstarfsmenn mínir og ég uppgötvuðum hvernig lasermeðferð og glerhlaupsaðgerðir hafa líffræðileg áhrif á sjónhimnu og aðra vefi augans, en þessi áhrif eru yfirleitt jákvæð en stundum hættuleg fyrir heilsu augans. Að undanfögnu höfum við verið að þróa mælitæki sem getur mælt súrefnismettun í augnbotnum manna. Tækið er þegar í notkun og við erum að smíða tækið fyrir samstarfsmenn okkar í Bandaríkjunum og Evrópu. Ég er bjartsýnn á að þessi tækjabúnaður muni gjörbreyta möguleikum augnlækna til að greina og fylgjast með meðferð blóðþurrðarsjúkdóma í sjónhimnu þ.m.t. flestum algengustu blinduvaldandi sjúkdómum í heimi. Þessar rannsóknir hafa verið samvinnuverkefni milli læknadeildar og verkfræðideildar HÍ, háskólanna í Indiana og Kaupmannahöfn og fleiri. Jón Atli Benediktsson prófessor, Þór Eysteinnsson dósent, James Beach dósent hafa verið í forystu rúmlega 10 manna rannsóknarhóps á Íslandi auk samstarfsmanna okkar í öðrum löndum. Þar má einnig telja Aðalbjörn Þorsteinsson svæfingarlækni og Gunnar Má Zoega augnlækni.

Þróun augnlyfja

Þorsteinn Loftsson prófessor í lyfjafræði og undirritaður hafa unnið að þróun augnlyfja um meira en 15 ára skeið ásamt fjölda samstarfsmanna, þ.m.t. Må Mássyni prófessor og Hákonni Hrafni Sigurðssyni dósent í lyfjafræði, augnlæknunum Jóhannesi Kára Kristinssyni, Sigríði Þórisdóttur, Elínborgu Guðmundsdóttur og Maríu Soffíu Gottfreðsdóttur og fleirum. Við höfum byggt á cyclodextrin burðarefni og höfum með því móti getað stórukið frásög lyfja úr augndropum inn í auga og teljum okkur hafa leyst eitt mikilvægasta vandamál í augnlyfjafræði, sem er að koma lyfjum s.s. sterum, til sjónhimnu úr augndropaformi. Þetta gefur von um meðhöndlun á algengum og alvarlegum augnsjúkdómum s.s. sjónhimnubjúg í sykursýki með augndropum eingöngu.

Sykursýkisrannsóknir

Við höfum rannsakað forvarnarkerfi gegn sykursýkisblindu sem Þórir Helgason læknir hafði forystu um að koma á árið 1980 ásamt Friðbert Jónassyni prófessor og Guðmundi heitnum Björnssyni prófessor. Þetta er elsta og merkasta forvarnarkerfi gegn sykursýkisblindu í heiminum. Við höfum rannsakað það mjög gaumgæfilega og birt fjölda greina sem hafa verið öðrum þjóðum hvatning til að gera jafn vel. Sykursýkisblindu á Íslandi er nú 5 sinnum sjaldgæfari en hún var þegar þetta kerfi byrjaði. Jóhannes Kári Kristinsson augnlæknir skrifaði doktorsritgerð um þetta efni og var hann fyrsti læknirinn sem lauk skipulögðu doktorsnámi í læknadeild Háskóla Íslands skv. nýrri reglugerð. Eydís Ólafsdóttir augnlæknir stundar nú doktorsnám á þessu sviði.

Rannsóknaumhverfi

Rannsóknarumhverfi á Íslandi hefur breyst gríðarlega. Þegar ég var í læknadeild Háskóla Íslands á áttunda áratug síðustu aldar voru engar vísindarannsóknir stundaðar við deildina. Það hillti þó undir breytingar á þessu og þegar ég kom til baka frá Bandaríkjunum í lok níunda áratugarins var endurreisnin byrjuð. Hún fólst þó þá sem nú fyrst og fremst í áhuga og metnaði einstakra lækna og vísindamanna fremur en aðstöðu og umhverfi. Þetta hefur þó farið batnandi, sérstaklega á síðustu árum. Ríkisvaldið hefur aukið fé í samkeppnisjóðum verulega og nýjar áætlanir um stóreflingu Háskóla Íslands vekja glæstar vonir. Háskólasítillinn hefur hins vegar verið vonbrigði hingað til. Yfirstjórn spítalans hefur nokkuð óhefðbundnar hugmyndir um eðli háskólasítilla og leggur í verki litla áherslu á uppbyggingu vísinda og rannsókna.

Á fræðasviði augnlækninga starfa tveir af fimm afkastamestu vísindamönnum spítalans (skv. ISI lista birtra greina), en þrátt fyrir það höfum við mátt þola að vera olnbogabörn með ónóga aðstöðu og neikvæða hvatningu til vísindastarfa. Við fengum meira að segja einu sinni að heyra það frá fyrrverandi yfirmanni okkar, þó í hálfkæringi væri, hvort allt þetta vísindabrölt væri ekki að þvælast fyrir læknisþjónustu á augndeildinni. Flestir háskólasítillar með alþjóðlegan metnað leggja mikið upp úr vísindarannsóknunum og hlúa að vaxtarbroddum sínum á þessu sviði, en því er því miður ekki að heilsa hér. Vonandi stendur þetta til bóta.

Viðurkenningar og heiðurslaun

Við höfum orðið þeirrar gæfu aðnjótandi að hljóta viðurkenningu og verðlaun frá erlendum kollegum okkar.

Á síðasta ári fékk ég sérstaklega vegleg verðlaun danska Synoptik Fonden og haldin var ráðstefna í Kaupmannahöfn sem fjallaði um rannsóknir mínar á sviði súrefnisefnaskipta. Fyrr á árinu fékk ég verðlaun, sem kennd eru við Pöhl í Þýskalandi, sömuleiðis fyrir vísindarannsóknir. Á þessu ári verð ég t.d. "key note" fyrirlesari á aðalfundi Royal College of Ophthalmology í Bretlandi og aðalfundi japanska augnlæknafélagsins auk margra smærri ráðstefna.

Rannsóknarverkefnið okkar í súrefnismælingum hefur fengið Öndvegisstyrk frá Rannís, einn nemanda okkar fékk nýsköpunarverðlaun forseta Íslands fyrir nokkrum árum og Sveinn Hákon Harðarson doktorsnemi fékk styrk úr háskólasjóði Eimskips á síðasta ári. Á síðasta ári fékk Jón Atli Benediktsson heiðursverðlaun verkfræðistofnunar m.a. vegna rannsóknaverkefnis okkar og verkefnið fékk einnig nýsköpunarverðlaun Háskóla Íslands fyrir 2 árum, svo nokkuð sé upp talið. Síðast en ekki síst fékk ég Fálkaorðu fyrir vísindarannsóknir úr hendi Forseta Íslands á nýjársgdag.

Dr. Sólveig Jónsdóttir sérfræðingur í klínískri taugasálfræði og klínískri barnasálfræði

Klínísk taugasálfræði er undirgrein sálfræðinnar, sem fjallar um sambandið á milli starfsemi heilans og atferlis og sérhæfir sig í greiningu og meðferð sjúklinga, sem eiga við vitræna skerðingu og/eða hegðunartruflun að stríða.

Viðfangsefni klínískra taugasálfræðinga eru til dæmis ýmsar taugaþroskaraskanir eins og athyglisbrestur með ofvirkni (ADHD), dyslexia, málþroskaröskun, einhverfa og Tourette heilkenni, heilaskaði af völdum áverka, ýmsir taugasjúkdómar eins og Alzheimer, Parkinsonsjúkdómur, MS, slag, heilabólgur, flogaveiki og fleira.

Hvert er rannsóknarsvið þitt og hvers vegna varð það fyrir valinu?

Taugasálfræði er sú undirgrein sálfræðinnar sem ætíð hefur heillað mig mest. Það er gaman að rannsaka starfsemi heilans, því hann er svo ótrúlega flókið og spennandi fyrirbæri. Rannsóknir mínar undanfarin ár hafa einkum tengst börnum og unglingum. Í námi mínu skrifaði ég til dæmis yfirlitsgrein um áhrif áfengisneyslu á meðgöngu á vitsmunastarf og hegðun barna og unglinga.

Ég varði nýlega doktorsritgerð í klíniskri taugasálfræði við læknadeild Ríkisháskólans í Groningen í Hollandi, sem fjallar um fylgikvilla og kynjamun í ADHD. ADHD er algengasta taugaþroskaröskun barna og unglinga og greinist hjá um helmingi þeirra sem koma á barna- og unglingageðdeildir í hinum vestræna heimi. ADHD veldur í mörgum tilfellum alvarlegri skerðingu á lífsgæðum fólks til langs tíma lítið og er því verðugt rannsóknarefni. Þá hef ég nýhafið rannsókn á því hversu vel taugasálfræðileg próf, sem ætlað er að meta stjórnunarfærni (executive function), spá fyrir um hegðun í daglegu lífi fullorðins fólks, sem fengið hefur ýmsa taugasjúkdóma. Stjórnunarfærni tengist starfsemi framheilanans og skerðing á starfsemi hans getur meðal annars valdið hegðunarbreytingum hjá fólki.

Hvernig er rannsóknarumhverfi þitt og hverjir er helstu samstarfsaðilar þínir?

Ég starfaði um sex ára skeið á barna- og unglingageðdeild LSH þar sem ég fékkst meðal annars við rannsóknir á börnum og unglingum með ADHD. Undanfarin tvö ár hef ég starfað hjá sálfræðiþjónustu LSH og sinni einkum sjúklingum á taugalækningadeild, endurhæfingardeild og ýmsum öðrum vefrænum deildum LSH. Ég hef einnig í starfi mínu á undanförunum árum kennt sálfræðinemum við Háskóla Íslands og leiðbeint þeim við lokaverkefni þeirra.

Ég hef nokkur undanfarin ár verið í samstarfi við þrjá prófessora í taugasálfræði í Hollandi, sem voru leiðbeinendur mínir við doktorsrannsókn mína. Þessi samvinna hefur verið einstaklega ánægjuleg og gefandi.

Hverjar eru helstu niðurstöður rannsókna þinna og samstarfsaðila?

Margir foreldrar eru ósáttir við að gefa börnum sínum lyf og þau geta valdið aukaverkunum. Þess vegna er mikilvægt að leita annarra meðferðaforma við ADHD.

Rannsókn okkar á áhrifum taugaraförvunar í gegnum húð (transcutaneous electrical nerve stimulation, TENS) leiddi í ljós að meðferðin hafði jákvæð áhrif á hegðunarmynstur og stjórnunarfærni barna með ADHD. Áhugavert var einnig að verulega dró úr hreyfióróleika barnanna bæði í vöku og svefni samkvæmt virknimæli (actigraphy). Sú niðurstaða rannsóknarinnar að marktækt skyldi draga úr hreyfingum í svefni finnst mér mjög áhugaverð. Fyrri rannsóknir hafa sýnt að börn með ADHD

hreyfa sig meira í svefni og eru með meiri svefnavandamál en önnur börn og hugsanlega getur ófullkominn svefn átt þátt í einkennum röskunarinnar. Vísbendingar eru um að TENS meðferð geti haft taugaverjandi áhrif meðal annars á taugafrumur, sem framleiða dópamín.

Því hefur stundum verið haldið fram að börn með ADHD væru almennt með skert vinnsluminni. Önnur taugaþroskaröskun, svokölluð sértæk málþroskaröskun, einkennist af skertu yrtu vinnsluminni. Sértæk málþroskaröskun er algengur fylgikvilli með ADHD. Við gerðum rannsókn á börnum sem voru með bæði ADHD og málþroskaröskun og bárum þau saman við börn sem voru með ADHD og eðlilegan málþroska og einnig börn, sem áttu við hvoruga röskunina að stríða. Niðurstöður leiddu í ljós, að skert yrt vinnsluminni var tengt málþroskaröskuninni, en ekki ADHD. Börn með ADHD án málþroskaröskunar voru með eðlilegt vinnsluminni bæði yrt og óyrt.

Kenningar hafa verið settar fram um að skert stjórnunarfærni sé einkennandi fyrir ADHD. Niðurstöður einnar rannsóknar okkar voru þær helstar að vísbendingar komu fram um að skert stjórnunarfærni sé ekki einkennandi fyrir ADHD, því hún virtist tengdari einkennum um einhverfu og þunglyndi heldur en einkennum um ADHD.

Athyglisverð niðurstaða þeirrar rannsóknar var, að það sem spáði best fyrir háu mati kennara á athyglisbresti, var skertur málþroski. Skertur málþroski getur farið leynt og kemur oft ekki fram nema við beina prófun á barninu. Yfirleitt er ekki skimað fyrir málþroska barna, þegar greining á ADHD fer fram. Það er mikilvægt að vita hvort það er skertur málþroski, sem veldur athyglisbrestseinkennum, því lyf virka ekki á málþroskaröskun. Barn með skertan málskilning á oft erfitt með að fylgjast með bæði í skólastofunni og við leik og störf og virðist utan við sig. Vísbendingar eru um að þessi hegðunareinkenni séu oft metin á spurningalistum sem athyglisbrestur.

Hefur þú hlotið einhverjar viðurkenningar tengdar rannsóknum þínum?

Ég hlaut viðurkenningu Vísindaráðs LSH fyrir vísindastörf árið 2005, sem ég er mjög þakklát fyrir og sem var mér vissulega mikil hvatning. Það er ánægjulegt að sjá hve LSH gerir sér far um að efla rannsóknarstarfsemi á sjúkrahúsinu, en betur má ef duga skal.

Það er mikilvægt að þeir sem ráða því hvernig fé er veitt til heilbrigðisþjónustunnar átti sig á því að það verða engar framfarir í greiningu og meðferð sjúkdóma án rannsókna. Þess vegna er brýnt að ætla því fólki sem fæst við rannsóknir bæði tíma og aðstöðu til að sinna þeim.

Helgi Valdimarsson prófessor í ónæmisfræði

Um það leyti sem ég lauk kandidatsprófi frá læknadeild upp úr 1960 las ég nokkrar greinar um ónæmiskerfið, m.a. í Lancet, New England Journal of Medicine og Nature. Þá var mjög lítið vitað um hlutverk eitilfruma en það sem ég las benti til þess að eitilfrumur og aðrar hvítfrumur í blóði gegni lykilhlutverki í sýklavörnum líkamans. Jafnframt kom fram í sumum þessara greina að truflun á starfsemi eitilfruma gæti orsakað marga sjúkdóma sem ég hafði kynnst, svo sem ofnæmi, iktsýki, ofstarfsemi skjaldkirtils og rauða úlfa (lupus) svo eitthvað sé nefnt. Einnig tók ég um þetta leyti á móti sjúklingi með lífshættulega sýkingu og komst að því að faðir hans og þrjú systkini af fjórum höfðu dáið úr sjúkdómum sem líklega mætti rekja til truflunar á myndun hvítfruma.

Hvers vegna ákvaðst þú að leggja fyrir þig klíniska ónæmisfræði?

Eftir kandidatspróf var ég m.a. héraðslæknir í Hvammstangahéraði í 18 mánuði og deildarlæknir á lyflækningadeild Landspítalans í tvö ár. Þá jókst áhugi minn á ónæmiskerfinu og haustið 1968 fór ég svo til London til að sérhæfa mig í ofnæmis- og ónæmislækningum. Þar sem ekki var búið að skipuleggja framhaldsnám í þessari sérgrein í Bretlandi á þessum árum vann ég fyrst í rúmlega tvö ár sem aðstoðarlæknir í lyflækningum og meinafræði á Hammersmith sjúkrahúsinu og Royal Postgraduate Medical School sem þá var aðal framhaldsmenntunarskólinn í Breta í læknisfræði. Árið 1971 var svo sett á laggirnar sérstök ónæmisdeild við þessa stofnun og jafnframt ráðinn prófessor frá Cambridge, Peter Lachmann, til að stjórna henni. Ég var svo lánsamur að fá tækifæri til þess að vinna með honum og félögum hans að uppbyggingu þessarar deildar næstu fjögur árin og stundaði þá jöfnum höndum klíniska vinnu, kennslu og rannsóknir.

Árið 1975 fékk ég síðan yfirlæknis- og dósentstöðu (Consultant og Senior Lecturer) við St. Mary's háskólasjúkrahúsið í London.

Hvernig var starfsumhverfið á St. Mary's sjúkrahúsinu?

Það var býsna löng hefð á St. Mary's sjúkrahúsinu, bæði fyrir grunnrannsóknir og ónæmisfræði og þjónustu við fólk með ofnæmi. Ég fékk vinnuáðstöðu á ónæmisfræðideild spítalans en hún átti rætur að rekja allar götur til Almroth Wrights sem var fyrirmynd Bernhard Shaw í leikritinu Doctor's dilemma ("Stimulate the phagocytes"!)

Ég var ráðinn til þess að setja á stofn þjónustu fyrir sjúklinga með truflað ónæmiskerfi og jafnframt var ætlast til að ég aflaði styrkja til fræðilegra rannsókna, leiðbeindi doktorsnemum og kenndi læknanemum ónæmisfræði.

Þetta var krefjandi og afar áhugavert viðfangsefni og ég setti mér það markmið að starfsemin yrði komin í sæmilegan farveg innan fimm ára. Jafnframt gerði ég samning við Háskóla Íslands um að koma heim einu sinni á ári til að kenna íslenskum læknanemum ónæmisfræði og byggja hér upp kennslu og aðstöðu til rannsókna á þessu sviði. Ég fékk næga styrki og góða aðstöðu til að vera aðal leiðbeinandi fjögurra doktorsnema sem luku allir prófi áður en ég flutti heim 1981.

Á þessum árum vann ég m.a. að rannsóknir á orsökum iktsýki og efnum í blóðvökva sem örvuðu starfsemi átturuma. Einnig hóf ég samstarf við Dr. Lionel Fry, yfirlækni húðdeildar St. Mary's sjúkrahússins, um rannsóknir á orsökum sóra (psoriasis) en það samstarf hélt farsælega áfram fram yfir 1990 eða þar til Dr. Fry fór á eftirlaun.

Hvernig var að flytja frá London til Íslands?

Ég ætlaði mér alltaf að flytja heim og byggja upp aðstöðu til ónæmisrannsókna við Háskóla Íslands. Ég hafði reyndar byggt upp aðstöðu á þessu sviði í London áður en ég kom heim og því sæmilega í stakk búinn til slíkra verka þegar ég var skipaður prófessor og yfirlæknir í ónæmisfræði við læknaeild Háskólans og Landspítalann 1981. Húsnæði til að hefja uppbygginguna hér heima fékkst þó ekki fyrr en 1983 þrátt fyrir eindreginn stuðning stjórna bæði læknaeildar og Landspítalans, sem störfuðu reyndar mjög náið saman á þessum árum. Hins vegar var þá ekki komin hefð fyrir því (og er kannski ekki enn) að nýráðnir prófessorar fengju viðspyrnu til að byggja upp aðstöðu og samstarfsteymi til rannsókna sem standast alþjóðlegar gæðakröfur. Þá var læknaeild skipt í kennslugreinar en ekki fræðasvið. Samt sem áður hafði ýmsum tekist að ná markverðum árangri í læknisfræðilegum rannsóknum hérlendis, og nægir að nefna Tilraunastöðina að Keldum og Blóðbankann. Jónas Hallgrímsson prófessor í líffærameinafræði útvegaði mér litla skrifborðs-kytru fyrstu tvö árin og Arinbjörn Kolbeinsson dósent í sýklafræði ljáði Ragnhildi Kolka stól til að sitja á, en hún vann fyrstu árin með mér að uppbyggingu þjónusturannsókna.

Það var ekki fyrr en þáverandi forstjóri Landspítalans, Davíð Á. Gunnarsson, hjó á hnútinn og lét hækka lekt þak "Gamla þvottahússins" (núverandi hús 14 þar sem ég vinn ennþá) að eitthvað fór að rofa til. Ég tel að hann og núverandi forstjóri Landspítala, Magnús Pétursson sem þá var hagsýslustjóri, hafi verið "ljósmæður" þeirrar ónæmisfræðilegu starfsemi sem hefur farið fram í húsi 14 undanfarið 24 ár. Það sem skipti sköpum fyrir rannsóknavirkni mína, meðan þessi erfiða fæðing átti sér stað, var að stjórn St. Mary's læknaeildar í London gerði við mig samning um áframhaldandi rannsóknasamstarf við Lionel Fry. Því var ég gestaprófessor (visiting professor) við þá stofnun frá 1981 til 1999 og hafði þar áfram þá aðstöðu sem ég þurfti.

Hvernig telur þú að rannsóknarumhverfi þitt hafi þróast og hverjir hafa verið helstu samstarfsmenn þínir hérlendis?

Almennt tel ég að rannsóknarumhverfi hérlendis hafi batnað verulega og þá sérstaklega á allra síðustu árum. Vegur þar þyngst að skipulegt rannsóknarnám til meistara- og doktorsprófs hefur verið tekið upp og einnig tel ég að stjórnmalamenn og fyrirtæki hafi nú loksins gert sér grein fyrir því hversu mikilvæg þekkingarsköpun er fyrir menningarlegt sjálfstæði og velferð þjóðarinnar.

Sjálfur hef ég löngum verið heppinn með samstarfsfólk og nemendur, bæði erlendis og hérlendis sem yrði allt of langt að rekja hér. Þó vil ég geta þess að á Lundúnarárunum kynntist ég afbragðs manneskjum sem síðar urðu frumkvöðlar í því að byggja upp með mér þjónustu, kennslu og vísindastarfsemi í ónæmisfræði fyrir Landspítalann og læknaeild Háskólans.

.....framahld á næstu síðu

Auk Ragnhildar Kolka vil ég einnig nefna Ingileifi Jónsdóttur og Ásbjörn Sigfússon. Ingileif hafði reyndar byrjað í rannsóknarnámi hjá mér á St. Mary's þegar núverandi eiginmaður hennar vélaði hana til Stokkhólms þar sem hún lauk doktorsprófi. Hún kom síðan til liðs við ónæmisfræðina hér heima fljótlega eftir að starfsemin byrjaði og líka Ásbjörn heitinn, sem sérhæfði sig í klínískri ónæmisfræði í London. Kristján Erlendsson læknir bættist svo fljótlega í hópinn eftir að hann hafði lokið sérfræðiprófi í klínískri ónæmisfræði í Bandaríkjunum.

Þetta ágæta samstarfsfólk lagði grunninn að þróun og starfsemi ónæmisdeildarinnar eins og hún er nú og vitaskuld lögðu ýmsir fleiri gjörva hönd á plóginn, þar á meðal ýmsir frábærir nemendur og líf-eindafræðingar.

Geturðu greint stuttlega frá helstu niðurstöðum rannsókna þinna og viðurkenningum sem þér hafa hlotnast?

Rannsóknirnar sem ég vann að meðan ég var í London voru metnar af Royal College of Pathology sem ígildi þrefalds doktorsprófs og þar með var mér boðin aðild án þess að taka tilskilin próf.

Líklega eru rannsóknir mínar á sóra best þekktar, en ég setti fram, ásamt samstarfsfólki mínu, snemma á áttunda áratugnum og aftur 1995, tilgátur um eðli og orsakir þessa sjúkdóms sem hafa að mestu staðist margvíslegar og strangar tilraunaprófanir. Ég vinn ennþá að rannsóknum á þessu sviði í samvinnu við ýmsa aðila. Vil ég í því sambandi sérstaklega nefna Dr. Andrew Johnston sem hefur nú unnið með mér í 7 ár og kom upphaflega sem styrkþegi frá Evrópusambandinu.

Einnig vil ég nefna fyrirverandi doktorsnema minn, Jóhann E. Guðjónsson, sem er að ljúka sérfræðinámi í húðsjúkdómum frá háskólanum í Michigan og mun senn taka við prófessorsstöðu við sama háskóla. Hann er búinn að koma upp dýralíkani sem gerir okkur kleift að prófa ýmsar tilgátur sem við settum fram um eðli sóraútbrotá meðan hann vann að doktorsverkefninu sínu.

Þá fékk ég fyrir fjórum árum Fogarty Scholarship til að vinna að rannsóknum við National Institute of Health í Bandaríkjunum og hef starfað þar að verkefnum sem tengjast sóra í tvo til þrjú mánuði undanfarin þrjú ár. Síðast en ekki síst þótti mér afar vænt um að vera heiðraður fyrir vísindastörf fyrst af Landspítala 2005 og síðan af Háskóla Íslands í fyrra.

Veggspjöld á Vísindum á vordögum LSH 2006

- 1. Æðabelfrumur örva bandvefslíka umbreytingu brjóstastofnfruma í þríviðri rækt.**

Valgarður Sigurðsson, Geir Tryggvason, Ragnar Pálsson, Magnús K. Magnússon, Ole William Petersen, Þórarinn Guðjónsson.
- 2. Skilgreining á frumulínu úr brjóstakrabba-meinssjúklingi með sterka fjölskyldusögu: líkan fyrir myndun æxlisvaxtar.**

Þórhallur Halldórsson, Sævar Ingþórsson, Agla Friðriksdóttir, Valgarður Sigurðsson, Óskar Þór Jóhannsson, Sigríður Klara Böðvarsdóttir, Margrét Steinarsdóttir, Helga M Ögmundsdóttir, Þórarinn Guðjónsson.
- 3. Azithromycins á þekjuvef lungna.**

Valþór Ásgrímsson, Þórarinn Guðjónsson, Guðmundur Hrafn Guðmundsson, Ólafur Baldursson.
- 4. Þróun vefjaræktunarlíkans til rannsókná á þekjuvef lungna.**

Valþór Ásgrímsson, Guðmundur Hrafn Guðmundsson, Margrét Steinarsdóttir, Ólafur Baldursson, Skarphéðinn Halldórsson, Þórarinn Guðjónsson.
- 5. Blóðmyndandi forverafrumur úr beinmerg manna geta myndað taugar í fósturmænu kjúklinga sem er að endurmyndast.**

Ólafur E. Sigurjónsson, Marie-Claude Perreault, Torstein Egeland, Joel C. Glover.
- 6. Eðlileg enduruppsetning á bak-kviðlærgi genatjáningu eftir endurmyndun á fósturmænu kjúklinga.**

Ólafur E. Sigurjónsson, Gabor Halasi, Kobra Sultani, Torstein Egeland, Joel C. Glover.
- 7. Mikilvægi endurmyndaðs blóðflæðis fyrir rötunarhæfni endotel forverafrumna úrbeinmerg svína eftir hjartaskaða.**

Haakon K. Grøgaard, Ólafur E. Sigurjónsson, Magne Brekke, Nils E. Kløw, Kirsti Solberg Landsverk, Torstein Lyberg, Morten Eriksen, Torstein Egeland, Arnfinn Ilebakk.
- 8. Bein einangrun erfðabreytilegra raða úr erfðamengjum og hönnun örsýnaraðsafna til að greina þær raðir.**

Hans G. Þormar, Bjarki Guðmundsson, Guðmundur H. Gunnarsson, Magnús M. Halldórsson, Ýmir Vigfússon, Haukur Þorgeirsson, Jón Jóhannes Jónsson.
- 9. Sameindafaraldsfræði pneumókokka í ífarandi sýkingum á Íslandi, 1990-2004.**

Karl G. Kristinsson, Hólmfríður Jensdóttir, Helga Erlendsdóttir, Þóra R. Gunnarsdóttir.
- 10. Áhrif LT-K63 á svipgerð og virkni eitilfrumna nýfæddra músa.**

Þórunn Ásta Ólafsdóttir, Sólveig G Hannesdóttir, Giuseppe Del Giudice, Emanuelle Trannoy, Ingileif Jónsdóttir.
- 11. Öryggi og ónæmisvekjandi eiginleikar bóluvefnis með 9 hjúggerðum pneumókokka og meningókoccus C fjölskyrum tengdum CRM197 próteininu, þegar gefið ungbörnum í tveimur eða þremur skömmtum.**

Sigurveig P. Sigurðardóttir, Katrín Davíðsdóttir, Vilhjálmur Ari Arason, Ólöf Jónsdóttir, France Laudat, Ingileif Jónsdóttir.
- 12. Komplementþættir, mannan bindilektín (MBL) og IgA ónæmisfléttur hjá sjúklingum með IgA nýrnamein.**

Ragnhildur Kolka, Sverrir Harðarson, Magnús Böðvarsson, Sigrún Laufey Sigurðardóttir, Helgi Valdimarsson, Þorbjörn Jónsson.
- 13. Er rökun í tjáningu bakteríudrepandi peptíða í kverkeiðum mikilvægur orsakavaldur sóra?**

Sigrún Laufey Sigurðardóttir, Geir Hirlekar, Bjarki Jóhannesson, Guðmundur Hrafn Guðmundsson, Helgi Valdimarsson, Andrew Johnston.
- 14. Áhrif píroxíkams á bráðar og krónískar liðbólur.**

Sigrún L. Sigurðardóttir, Jóna Freysdóttir, Þóra Víkingisdóttir, Helgi Valdimarsson, Arnór Víkingsson.
- 15. Smáæðablóðflæði og efnaskipti í þörmum.**

Gísli H Sigurðsson, Vladimir Krejci, Luzius Hildebrand.
- 16. Vasopressín hefur viðtæk áhrif á dreifingu blóðflæðis milli líffæra.**

Gísli H Sigurðsson, Luzius Hildebrand, Vladimir Krejci.
- 17. Súrefnisskortur í bláæðalokun í sjónhimnu batnar eftir leysimeðferð.**

Sveinn Hákon Harðarson, Róbert Arnar Karlsson, Gísli Hreinn Halldórsson, Sveinn Ríkarður Jóelsson, Aðalbjörn Þorsteinsson, Þór Eysteinnsson, Jón Atli Benediktsson, James Beach, Einar Stefánsson.
- 18. Sjálfvirkt mat á gæðum augnbotnamynda.**

Sveinn Ríkarður Jóelsson, Róbert Arnar Karlsson, Gísli Hreinn Halldórsson, Sveinn Hákon Harðarson, Aðalbjörn Þorsteinsson, Þór Eysteinnsson, James Beach, Einar Stefánsson, Jón Atli Benediktsson.
- 19. Hugbúnaðarviðmót til mælinga á súrefnismettun í æðlingum sjónhimnu.**

Róbert Arnar Karlsson, Jón Atli Benediktsson, Sveinn Hákon Harðarson, Gísli Hreinn Halldórsson, Þór Eysteinnsson, Alon Harris, Einar Stefánsson.
- 20. Faraldsfræði nýrnasteina á Íslandi.**

Ólafur Skúli Indriðason, Sigurjón Birgisson, Viðar Eðvarðsson, Helgi Sigvaldason, Nikulás Sigfússon, Runólfur Pálsson.
- 21. Nýrnasteinar í íslenskum börnum.**

Viðar Eðvarðsson, Helga Elíðóttir, Ólafur S. Indriðason, Runólfur Pálsson.
- 22. Endurkomutiðni og faraldsfræði nýrnasteina í Reykjavík.**

Viðar Eðvarðsson, Ólafur S. Indriðason, Ólafur Kjartansson, Guðjón Haraldsson, Ingunn Þorsteinsdóttir, Kristleifur Kristjánsson, Runólfur Pálsson.
- 23. Fjölskyldutengsl íslenskra sjúklinga með nýrnasteina.**

Viðar Eðvarðsson, Sverrir Þóróddsson, Runólfur Pálsson, Ólafur S. Indriðason, Kristleifur Kristjánsson, Kári Stefánsson, Hákon Hákonarson.
- 24. Kalsíum-kreatínínhlutfall í þvagi fullorðinna Íslendinga.**

Ólafur Skúli Indriðason, Viðar Örn Eðvarðsson, Runólfur Pálsson, Leifur Franzon og Gunnar Sigurðsson.
- 25. Kalsíumútskilnaður í þvagi heilbrigðra íslenskra barna**

Viðar Eðvarðsson, Elín Ólafsdóttir, Ásgeir Haraldsson, Ólafur S. Indriðason.
- 26. Fósturköfnun og alvarlegar afleiðingar hennar, tíðni og áhættuþættir á meðgöngu og í fæðingu.**

Kolbrún Pálsdóttir, Atli Dagbjartsson, Þórður Þórkelsson, Hildur Harðardóttir.
- 27. Áhrif fræðslu við heimferð af vökudeild LSH, á liðan foreldra, svefn og næringu barna 13 vikum seinna.**

Rakel B. Jónsdóttir, Arna Skúladóttir.
- 28. Liðan foreldra, svefn og næring barna 3 mánuðum eftir heimferð af vökudeild Landspítala - háskólasjúkrahúss.**

Arna Skúladóttir, Rakel B. Jónsdóttir.

- 29 **Líðan sjúklinga eftir ristilurnám flýtibatameðferð.**
Inga A Valdimarsdóttir, Aðalbjörg Ólafsdóttir, Birna Jónsdóttir, Björk Arnórsdóttir, Hrefna Magnúsdóttir, Hjördis Hjörvarsdóttir, Magna Jónmundsdóttir, Auðna Ágústsdóttir.
- 30 **Lífsgæði, einkenni kvíða og þunglyndis og endurhæfingarþarfir einstaklinga sem fá lyfjameðferð við krabbameini.**
Þórunn Sævarsdóttir, Nanna Friðriksdóttir, Sigríður Gunnarsdóttir.
- 31 **Líðan einstaklinga með illkynja sjúkdóma - Forprófun mælitækis.**
Halla Þorvaldsdóttir, Alfa Freysdóttir, Barbel Schmid, Bjarni Bjarnason, Bragi Skúlason, Friðbjörn Sigurðsson, Guðmundur Snorri Ingimarsson, Jakob Smári, Nanna Friðriksdóttir, Sigríður Gunnarsdóttir.
- 32 **Mat á einkennum hjá sjúklingum með krabbamein: Forprófun á M.D.Anderson Symptom Inventory (MDASI).**
Friða Björk Skúladdóttir, Ólöf Inga Birgisdóttir, Vigdís Friðriksdóttir, Nanna Friðriksdóttir, Sigríður Gunnarsdóttir.
- 33 **Tilfinningaleg líðan og lífsgæði sjúklinga með ristil- og endaparmskrabbamein eftir skurðaðgerð.**
Þórdís Katrín Þorsteinsdóttir, Hjördis Hjörvarsdóttir, Herdís Sveinsdóttir.
- 34 **Afturvirkir tímamat hjá öldruðum: Tengsl við taugasálfræðilega frammistöðu og almenna hugræna getu.**
María K. Jónsdóttir, Eva M. Ingþórsdóttir, Thor Aspelund, Pálmi V. Jónsson, Vilundur Guðnason, Lenore J. Launer.
- 35 **Algengi athyglisbrests með ofvirkni (AMO) meðal reykivískra nemenda í þremur efstu bekkjum grunnskóla. Tengsl við þunglyndi, kvíða, spilafíkn og neyslu áfengis- og vímuefna.**
Guðmundur Skarphéðinsson, Páll Magnússon, Daniel Þór Ólason, Sigurður J. Grétarsson.
- 36 **Yfirheyrslur hjá lögreglu, falskar játningar og einstaklingsmunur. Rannsókn á íslenskum unglingum í öllum framhaldsskólum landsins.**
Jón Friðrik Sigurðsson, Gísli H.Guðjónsson, Bryndís Björk Ásgeirsdóttir, Inga Dóra Sigfúsdóttir.
- 37 **Hlutverk ofbeldishugmynda í tengslum persónuleikaeinkenna og áhorfs á ofbeldismyndir og iðkun ofbeldistölvuleikja.**
Jón Friðrik Sigurðsson, Gísli H.Guðjónsson, Atli Viðar Bragason, Elsa Kristjánsdóttir, Inga Dóra Sigfúsdóttir.
- 38 **Munur á persónuleikaeinkennum og geðrænu ástandi grunaðra og vitna strax að lokinni yfirheyrslu hjá lögreglu.**
Jón Friðrik Sigurðsson, Gísli H.Guðjónsson, Emil Einarsson, Guðmundur Guðjónsson.
- 39 **Notagildi Clinical Outcomes for Routine Evaluation – Outcome Measure (CORE – OM) mælitækisins til að meta árangur af fimm vikna hugrænni atferlismeðferð í hóp við þunglyndi og kvíða í heilsugæslu á Íslandi.**
Hafrún Kristjánsdóttir, Jón Friðrik Sigurðsson, Pétur Tyrfinngsson, Agnes Agnarsdóttir, Halldóra Ólafsdóttir, Engilbert Sigurðsson.
- 40 **Spurningalistinn Quality of Life Scale – Áreiðanleiki hans og einkunnir fjögurra mismunandi hópa.**
Hafrún Kristjánsdóttir, Pétur Tyrfinngsson, Linda Bára Lýðsdóttir, Halldóra Ólafsdóttir, María Hrönn Nikulásdóttir, Jón Friðrik Sigurðsson.
- 41 **Athugun á próffræðilegum eiginleikum sálfræðiprófanna Edinburgh Postnatal Depression Scale (EPDS) og Postpartum Depression Screening Scale (PDSS) og hæfni þeirra til að skíma eftir fæðingarþunglyndi.**
Linda Bára Lýðsdóttir, Halldóra Ólafsdóttir, Hilda Hrunn Cortes, Pétur Tyrfinngsson, María Hrönn Nikulásdóttir, Jón Friðrik Sigurðsson.
- 42 **Mat á árangri hópmeðferðar fyrir fólk með kvíðaraskanir: Gjörhygliþjálfun og hugræn meðferð.**
Ragnar P. Ólafsson, Margrét Bárðardóttir, Þórgunnur Ársælsdóttir.
- 43 **Íslensk stöðun Mattis Dementia Rating Scale-2: Fyrstu niðurstöður.**
María K. Jónsdóttir, Berglind Magnúsdóttir, Magnús Jóhannsson.
- 44 **Hvert er sambandið á milli hegðunarmats og taugasálfræðilegs mats á einkennum athyglisbrests með ofvirkni (ADHD)?**
Sólveig Jónsdóttir, Anke Bouma, Joseph A. Sergeant, Erik J.A. Scherder.
- 45 **Augnhreyfingar og neuregulin-1 í geðklofa.**
Magnús Haraldsson, Ulrich Ettinger, Brynja B. Magnúsdóttir, Engilbert Sigurðsson, Þórður Sigmundsson, Hannes Pétursson.
- 46 **Neuregulin 1 og vitræn starfsemi í geðklofa.**
Brynja Björk Magnúsdóttir, Magnús Haraldsson, Karl Einarsson, Robin Morris, Robin Murray, Engilbert Sigurðsson, Hannes Pétursson, Þórður Sigmundsson.
- 47 **Áhfrif endurtekinna athugana og ofurábyrgðarkenndar á minni.**
Ragnar P. Ólafsson, Ægir Hugasson, Jakob Smári.
- 48 **Sjálfsvígstilaunir með lyfjum eða eiturefnum.**
Guðborg Auður Guðjónsdóttir, Jakob Kristinnsson, Runólfur Pálsson, Curtis P Snook, Margrét Blöndal, Sigurður Guðmundsson.
- 49 **Atvinnutengdar eitranir.**
Jakob Kristinnsson, Guðborg Auður Guðjónsdóttir, Runólfur Pálsson, Curtis P Snook, Margrét Blöndal, Sigurður Guðmundsson.
- 50 **Haldbær og ábyrg fyrirbyggjandi heilbrigðisþjónusta.**
Linn Getz, Irene Hetlevik, Anna Luise Kirkengen, Jóhann Ág. Sigurdsson.
- 51 **Hjúkrun og öryggi sjúklinga á skurðstofum.**
Herdís Alfreðsdóttir, Dr. Kristín Björnsdóttir.
- 52 **Könnun á öryggismeningu meðal hjúkrunarfræðinga sem starfa á skurð- og svæfingadeildum Landspítala - háskólasjúkrahúss.**
Áslaug Sigríður Svavarsdóttir, Laura Sch. Thorsteinsson.
- 53 **Leikni í að nota hjólastól - Könnun meðal mænskadaðra Íslendinga.**
Sigprúður Loftsdóttir, Jóhanna Ingólfssdóttir.
- 54 **Vaktaóskir á Veraldarvefnum – Frumkvöðlavinna á LSH.**
Elisabet Guðmundsdóttir.
- 55 **Notagildi PFA-100 lokunartíma og blæðitíma við greiningu frumstorkugalla í heilbrigðu skimuðu þyði.**
Brynja R. Guðmundsdóttir, Páll Torfi Ónundarson.
- 56 **Um notagildi PFA-100® lokunartíma við greiningu á frumstorkugöllum.**
Margrét Ágústsdóttir, Brynja R. Guðmundsdóttir, Páll Torfi Ónundarson.
- 57 **Samanburður á segavörnum á Landspítala á árunum 1992 og 2006.**
Kristín Ása Einarsdóttir, Brynja R. Guðmundsdóttir, Páll Torfi Ónundarson.
- 58 **Börn með farnandi pneumókokkasýkingar hafa lág mótéfni gegn pneumókokkapróteinum og mynda lélegt mótéfnasvar við sýkingu samanborið við jafnaldra sem bera pneumókokka í nefkoki.**
Ingileif Jónsdóttir, Gunnhildur Ingólfssdóttir, James C.Paton, Karl G. Kristinnsson, Þórólfur Guðnason.

Fræðasvið Háskóla Íslands

Læknisfræði

- Liffærafræði**
Hannes Blöndal, forstöðumaður
Forsvarsmenn fræðigreina:
Liffærafræði:
Hannes Blöndal, prófessor
Frumuliffærafræði:
Helga M. Ögmundsdóttir, prófessor
- Lífefna- og sameindalíffræði**
- tengt rannsóknasviði LSH
Jón Jóhannes Jónsson, forstöðumaður
Forsvarsmenn fræðigreina:
Lífefnafræði:
Jón Jóhannes Jónsson, dósent
Meinefnafræði:
Jón Jóhannes Jónsson, dósent
Sameindalíffræði:
Eiríkur Steingrímsson, rannsóknaprófessor
Erfðalæknisfræði:
Reynir Arngrímsson, dósent
- Lífedlisfræði/eðlisfræði**
- tengt rannsóknasviði LSH
Stefán B. Sigurðsson, forstöðumaður.
Forsvarsmenn fræðigreina:
Lífedlisfræði:
Stefán B. Sigurðsson, prófessor
Læknisfræðilegar eðlisfræði:
Brynjar Karlsson, dósent
- Meinafræði**
- tengt rannsóknasviði LSH
Jóhannes Björnsson, forstöðumaður
Forsvarsmenn fræðigreina:
Liffærameinafræði:
Jóhannes Björnsson, prófessor
Réttarlæknisfræði:
Gunnlaugur Geirsson, prófessor
- Myndgreining** -tengt myndgreiningarsviði
Ásbjörn Jónsson, forstöðumaður/
forsvarsmáður
- Lyfja- og eiturefnafræði**
- tengt Lyfjafræðistofnun í HÍ og
lyflækningasviði I á LSH
Magnús Jóhannsson, forstöðumaður
Forsvarsmenn fræðigreina:
Lyfjafræði:
Magnús Jóhannsson, prófessor
Eiturefnafræði:
Jakob Kristinsson, dósent
- Sýklafræði**
- tengt rannsóknasviði LSH,
Karl Kristinsson, forstöðumaður
Forsvarsmenn fræðigreina:
Sýklafræði:
Karl Kristinsson, prófessor
Veirufraði:
Arthúr Löve, prófessor
- Ónæmisfræði**
- tengt rannsóknasviði LSH
Helgi Valdimarsson, forstöðumaður
Forsvarsmenn fræðigreina:
Ónæmisfræði:
Helgi Valdimarsson, prófessor
- Handlæknisfræði**
- tengt skurðlækningasviði LSH
Jónas Magnússon, forstöðumaður.
Forsvarsmenn fræðigreina:
Almennhandlæknisfræði:
Jónas Magnússon, prófessor
Háls- nef og eyrnalæknisfræði:
Hannes Petersen, dósent
Þvagfæralæknisfræði:
Guðmundur Víkar Einarsson, dósent
Bæklunarlæknisfræði:
Halldór Jónsson, prófessor
Hjarta- og lungnaskurðlæknisfræði:
Bjarni Torfason, dósent
Æðaskurðlæknisfræði:
Stefán E. Matthíasson, dósent
Heila- og taugaskurðlæknisfræði:
Garðar Guðmundsson, aðjúnt
Barnaskurðlækningar:
Práinn Rósmundsson, aðjúnt
Lýtalæknisfræði:
Jens Kjartansson, aðjúnt
- Augnlæknisfræði**
- tengt skurðlækningasviði LSH
Einars Stefánsson, forstöðumaður/
forsvarsmáður
- Svæfinga- og gjörgæslulæknisfræði**
- tengt svæfinga-, gjörgæslu-
og skurðstofusviði LSH
Gísli H. Sigurðsson forstöðumaður/
forsvarsmáður
- Bráðalæknisfræði**
- tengt slysa- og bráðasviði LSH
Brynjólfur Mogensen forstöðumaður/
forsvarsmáður
- Lyflæknisfræði**
- tengt lyflækningasviði I LSH
Þórður Harðarson, forstöðumaður
Forsvarsmenn fræðigreina:
Hjartalæknisfræði:
Þórður Harðarson, prófessor
Blóðfræði:
Páll Torfi Önnundarson, dósent
Smitsjúkdómalæknisfræði:
Magnús Gottfredsson, dósent
Gigtarlæknisfræði:
Helgi Jónsson, dósent
Nýrnalæknisfræði:
Runólfur Pálsson, dósent
Meltingarlæknisfræði:
Bjarni Þjóðleifsson, prófessor
Innkirtlalæknisfræði:
Gunnar Sigurðsson, prófessor
Lungnalæknisfræði:
Steinn Jónsson, dósent
Húð- og kynsjúkdómalæknisfræði:
Jón Hjaltalín Ólafsson, dósent
- Taugasjúkdómfræði**
- tengt lyflækningasviði I LSH
Elías Ólafsson forstöðumaður/forsvarsmáður
- Krabbameinslæknisfræði**
-tengt lyflækningasviði II á LSH
Helgi Sigurðsson forstöðumaður/forsvarsmáður
- Heilbrigðis- og faraldsfræði,**
Vilhjálmur Rafnsson forstöðumaður/
forsvarsmáður
- Heimilislæknisfræði,**
Jóhann Ág. Sigurðsson forstöðumaður/
forsvarsmáður
- Geðsjúkdómfræði**
- tengt geðsviði LSH
Hannes Pétursson forstöðumaður
Forsvarsmenn fræðigreina:
Almenn geðlæknisfræði:
Hannes Pétursson, prófessor
Sálarfræði:
Jón Friðrik Sigurðsson, dósent
Barna- og unglingageðlæknisfræði:
- Barnalæknisfræði**
- tengt barnasviði LSH
Ásgeir Haraldsson, forstöðumaður.
Forsvarsmenn fræðigreina:
Almenn barnalæknisfræði:
Ásgeir Haraldsson, prófessor
Nýburafraði: Atli Dagbjartsson, dósent
- Fæðinga- og kvensjúkdómfræði**
- tengt kvennasviði LSH
Reynir Tómas Geirsson, forstöðumaður
Forsvarsmenn fræðigreina:
Fæðinga- og meðgöngufraði:
Reynir Tómas Geirsson, prófessor
Kvensjúkdómfræði:
Jens A. Guðmundsson, dósent
- Öldrunarlæknisfræði**
- tengt öldrunarsviði LSH
Pálmi V. Jónsson forstöðumaður/
forsvarsmáður
- Endurhæfingalæknisfræði/sjúkraþjálfun**
- tengt endurhæfingarsviði
Ella Kolbrún Kristinsdóttir, forstöðumaður
Forsvarsmenn fræðigreina:
Sjúkraþjálfun:
Ella Kolbrún Kristinsdóttir, dósent
Læknisfræðileg endurhæfing:
Gísli Einarsson, lektor

Hjúkrunarfræði

Fræðasvið er skipulagsleg eining í stjórnun kennslu og rannsókna í heilbrigðisvísindagreinum Háskóla Íslands. Innan hvers fræðasviðs eru minnst ein fræðigrein. Fræðigrein í hjúkrunarfræði er skipulagsleg eining í stjórnun kennslu og rannsókna í heilbrigðisvísindagreinum H.Í. Fræðigreinar eru minni fageiningar innan fræðasviða þar á meðal eiginlegar kennslugreinar innan heilbrigðisvísindadeilda H.Í.

Fjölskylduhjúkrun:

Erla Kolbrún Svavarsdóttir, prófessor

Meðhöndlun heilbrigðisupplýsinga fyrir fjölskyldumeðlimi:
Brynja Örlýgsdóttir, lektor
Fjölskylduheilbrigði, forvarnir og heilsuefling
Fjölskyldur sem fást við langvinn, bráð veikindi og/eda verða fyrir áföllum:
Erla Kolbrún Svavarsdóttir, prófessor
Fjölskyldur minnihlutahópa/þvermenningarlegar fjölskyldur
Vanstarfsemi/otfældi í fjölskyldum

Geðvernd: Marga Thome, prófessor

Fræðsla um geðheilbrigði (fagstéttir og almenning)
Geðheilsugæsla samfélagsins:
Jóhanna Bernharðsdóttir, lektor
Konur/fjölskyldur á barnseignaskeiði sem glíma við sértæk sálfélagsleg heilbrigðis-/eda þroska viðfangsefni eða við geðræn vandamál:
Marga Thome, prófessor
Ungbörn með erfitt atferli (grátur, svefnvandamál, erfiðleikar við að nærast og dafna)

Heilsufar samfélagsþópa

Heimahjúkrun: Kristín Björnsdóttir, prófessor

Hjúkrun sjúklinga með skerta starfsgetu
Hjúkrun sem tengist húð og skynjun
Heimilið, tækni og velliðan
Samstarf við aðstandendur:
Kristín Björnsdóttir, prófessor

Kynheilbrigði: Sóley S. Bender, dósent

Kynfræðsla
Kynfræði
Kynheilbrigðisþjónusta: Sóley S. Bender, dósent
Frjósemisfræði

Skólahjúkrun

Umhverfisheilbrigði

Vinnuvernd

Barnahjúkrun: Guðrún Kristjánsdóttir, prófessor

Nýbura- og ungbarnahjúkrun
Hjúkrun smá- og forskólabarna:
Helga Lára Helgadóttir, lektor
Hjúkrun skólabarna, unglínga og ungmenna:
Guðrún Kristjánsdóttir, prófessor
Hjúkrun foreldra barna
Hjúkrun barna í gjörgæslu

Bráðahjúkrun

Endurhæfingarhjúkrun: Þóra B. Hafsteinsdóttir, lektor

Hjúkrun einstaklinga í endurhæfingu:
Þóra B. Hafsteinsdóttir, lektor
Hjúkrun fólks með taugasjúkdóma

Geðhjúkrun: Jóhanna Bernharðsdóttir, lektor

Áfalla-, kreppu- og bráðageðhjúkrun
Hjúkrun einstaklinga með fiknisjúkdóma
Barna- og unglíngageðhjúkrun:
Páll Biering, lektor
Geðhjúkrunarráðgjöf og handleiðsla:
Geðheilbrigði kvenna og sérstakra áhættuhópa:
Jóhanna Bernharðsdóttir, lektor
Endurhæfingar- og öldrunargeðhjúkrun

Hjúkrun aðgerðasjúklinga:

Herdis Sveinsdóttir, prófessor

Kyngervi og heilbrigði:
Herdis Sveinsdóttir, prófessor
Hjúkrun sjúklinga með sár:
Ásta Thoroddsen, dósent
Hjúkrun sjúklinga fyrir aðgerð
Hjúkrun sjúklinga eftir aðgerð
Fræðsla til sjúklinga við útskrift af sjúkrahúsi eftir aðgerð
Hjúkrun vegna breyttrar líkamsmyndar
Hjúkrun líffæraþega/gjafa
Hjúkrun sjúklinga með bráða verki:

Hjúkrun langveikra fullorðinna:

Helga Jónsdóttir, prófessor

Viðbótarmeðferð í hjúkrun:
Þóra Jenný Gunnarsdóttir, lektor
Hjúkrun fólks með lungnasjúkdóma:
Helga Jónsdóttir, prófessor
Hjúkrun fólks með nýrna- og gigtarsjúkdóma
Hjúkrun fólks með hjartasjúkdóma
Hjúkrun fólks með húð- og kynsjúkdóma og sýkingar
Hjúkrun fólks með innkirtla- og meltingarsjúkdóma

Hjúkrunarstjórnun: Birna G. Flygenring, lektor

Stjórnun þekkingar og mannaúðs:
Birna G. Flygenring, lektor
Foystuhlutverk í hjúkrun: Helga Bragadóttir, lektor
Gæðastjórnun: Laura Scheving Thorsteinsson

Krabbameinshjúkrun: Sigríður Gunnarsdóttir, lektor

Sálfélagslegar þarfir sjúklinga með illkynja sjúkdóma og aðstandenda þeirra:
Sigríður Gunnarsdóttir, lektor
Einkenni og aukaverkanir tengdar illkynja sjúkdómum og meðferð þeirra. Mat og meðferð.
Líknandi meðferð

Skurð-, svæfinga- og gjörgæsluhjúkrun

Upplýsingatækni í hjúkrun:

Ásta St. Thoroddsen, dósent

Framsetning þekkingar: Ásta Thoroddsen, dósent
Stýring þekkingar
Uppgötvun þekkingar: Connie Delaney, prófessor/Brynja Örlýgsdóttir, lektor

Öldrunarhjúkrun: Margrét Gústafsdóttir, dósent

Hjúkrun aldraðra á stofnunum:
Ingibjörg Hjaltadóttir, lektor
Samvinna fjölskyldna og starfsfólks í umönnun aldraðra:
Margrét Gústafsdóttir, dósent

Ljós móðurfræði

Meðgönguvernd: Helga Gottfreðsdóttir, lektor

Heilsuefling og ljósmóðurmeðferð á meðgöngu:
Helga Gottfreðsdóttir, lektor
Foreldrafræðsla
Fósturrannsóknir og ráðgjöf

Fæðingarhjálp: Ólöf Ásta Ólafsdóttir, lektor

Yfirseta ljósmæðra í fæðingu:
Ólöf Ásta Ólafsdóttir, lektor
Menning og þekkingarþróun í fæðingahjálp
Heimafæðingar

Umönnun í sængurlegu: Hildur Sigurðardóttir, lektor

Umönnun sængurkonu og nýbura:
Hildur Sigurðardóttir, lektor
Brjóstagjafarráðgjöf
Foreldrahlutverk og aðlögun fjölskyldu

Grunngreinar

Félagsvísindi

Heilsufélagsfræði: Rúnar Vilhjálmsson, prófessor

Raunvísindi

Lifeðlisfræði: Jón Ólafur Skarphéðinsson, prófessor

Fósturfræði: Guðrún Pétursdóttir, dósent

Næringarfræði: Inga Þórsdóttir, prófessor

Yfirlit yfir vísindastörf á LSH 2006

Lífefna- og sameindalíffræði

Forstöðumaður: Jón Jóhannes Jónsson dósent

Forsvarsmenn fræðigreina:

Lífefnafræði og meinafræði: Jón Jóhannes Jónsson

Erfðalækisfræði: Reynir Arngrímsson dósent

Helstu áherslur í rannsóknum

Sameindalíffræði Cystatin C. Sameindaerfðfræði ein-gena sjúkdóma þ.m.t. hemókrómátosis. Bygging og eiginleikar erfðafnis og nýting þeirrar þekkingar við þróun aðferða til að greina flókna kjarnsýrusýni. Genalækningar á krabbameinsvef. Stofnfrumur og krabbamein. Klínísk lífefnafræði hvala. Meðfæddir litningagallar og áunnar litningabrenglanir í ætlum. Konur og lækisfræði. Starfsumhverfi lækna.

Styrkir sem fræðasviðið fékk á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Ræsing og ferill bráðra bólguvíðbragða með liðskipta-aðgerðir sem mólél - framhaldsumsókn IV áfangi. Björn Guðbjörnsson, Guðbjörn Logi Björnsson, Sveinn Guðmundsson, Halldór Jónsson jr, Leifur Franzson.

Blóðfitulækkandi áhrif ACTH: rannsókn á skammtabili. Margrét Árnadóttir, Magnús Jóhannsson, Sigurveig Þórisdóttir, Elin Ólafsdóttir, Anna-Lena Berg.

Breytingar í fjölda erfðafnisraða í erfðamengi mannsins greindar með örsýnaraðsöfnum. Jón Jóhannes Jónsson, Helga Hauksdóttir, Hans Guttormur Þormar.

Erfðir nýrnasteina: Faraldsfræði, efnaskiptasvippgerð og meingenaleit. Viðar Örn Eðvarðsson sérfræðilæknir 21-D, Barnaspítala Hringins, Runólfur Pálsson, Ólafur Skúli Indriðason, Kristleifur Kristjánsson, Ingunn Þorsteinsdóttir, Hákon Hákonarson, John Asplin, David Goldfarb.

Hlutverk Sprouty og sprouty-tengdra boðferla í formyndun brjóstkirtils. Sprouty and sprouty-related signaling pathways in breast morphogenesis. Þórarinn Guðjónsson, Magnús Karl Magnússon, Valgarður Sigurðsson.

Klínísk og ættfræðileg svippgerð IgA skorts hjá Íslendingum og hugsanleg tengsl við arferðabreytingar. Björn Rúnar Lúðvíksson Sigurveig Þ Sigurðardóttir, Guðmundur Haukur Jörgensen, Hákon Hákonarson, Kristleifur Kristleifsson, Vilhelmur Guðnason, Lennart Hammarström, Sveinn Guðmundsson, Ingunn Þorsteinsdóttir, Sigurjón Arnlaugsson.

Kortlagning genastjórnsvæða sem miðla krabbameinsmerki frá týrósin kínösum. Magnús Karl Magnússon, Geir Tryggvason, Þórarinn Guðjónsson, Magnús Már Halldórsson.

Könnun á tengslum meinafræðilegra og klínískra sérkenna brjóstakrabbameinsæxla við litningabrengil. Margrét S. Steinarsdóttir, Helga M. Ögmundsdóttir, Jón Gunnlaugur Jónsson, Helgi Sigurðsson, Ingi Hrafn Guðmundsson.

Langtímarannsókn á beintapi meðal aldraðra reykviskra kvenna og hugsanlegum orsakabáttum. Gunnar Sigurðsson, Leifur Franzson, Ólafur Skúli Indriðason.

Sameindaerfðfræði c-kit neikvæðra GIST æxla á Íslandi. Geir Tryggvason, Magnús K. Magnússon, Jón Gunnlaugur Jónsson.

Rannsóknasjóður Rannís

Kortlagning genastjórnsvæða sem miðla krabbameinsmerki frá týrósin kínösum. Magnús Karl Magnússon, Geir Tryggvason, Þórarinn Guðjónsson, Magnús Már Halldórsson.

Mispörunarskimun á samsvörunum erfða- og umritunarmengja. Jón Jóhannes Jónsson, Guðmundur H. Gunnarsson, Magnús Karl Magnússon, Jason Hsu.

Stökkbreyting í geninu sem skráir fyrir ónæmisviðtakann PD-1: Áhrif á virkni T-fruma og tengsl við einkenni gigtar og sjálfsofnæmissjúkdóma. Kristján Steinsson, Helga Kristjánsdóttir, Gerður Gröndal, Kristján Erlendsson, Marta E. Alarcon Riquelme.

Öndvegisstyrkur Rannís

Þekjuvefur brjóstkirtils: þroskun og sérhæfing. Þórarinn Guðjónsson og Magnús Karl Magnússon.

Tækniþróunarsjóður Rannís

CopyQuant-örflogur til ákvörðunar á sameindalitningagerð. Jón Jóhannes Jónsson.

Örgelarafrádráttækni µ4-2D. Jón Jóhannes Jónsson, Hans G. Þormar, Kristján Leósson.

Rannsóknasjóður Háskóli Íslands

Bein einangrun á erfðabreytilegum röðum Jón J. Jónsson, dósent, Guðmundur H. Gunnarsson og Hans G. Þormar.

Meistararnemar

Arfbundin járnafhleðsla á Íslandi, HFE og HAMP greiningar. Jónína Jóhannsdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Eiríkur Steingrímsson, Jón Jóhannes Jónsson. Áhrif æðapelsfruma á vöxt og sérhæfingu brjóstþekjufruma í þrívíðri frumurétt. Sævar Ingþórsson. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Þórarinn Guðjónsson.

Hlutverk sprouty proteina í stjórnum týrósin kínasa í æxlisfrumum. Silja Dögg Andradóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Magnús Karl Magnússon.

Rannsókn á Bernard-Soulier sjúkdómi á Íslandi. Elisabet Rós Birgisdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Magnús Karl Magnússon.

Rannsókn á umhverfu á litningi 8 með flúrljómun (Fluorescent in situ hybridization): Tengsl við felmtursröskun (panic disorder) á Íslandi. Sóley Björnsdóttir. Leiðbeinendur: Margrét Steinarsdóttir, Hreinn Stefánsson.

Breytingar í fjölda erfðafnisraða í erfðamengi mannsins greindar með örsýnaraðsöfnum. Helga Hauksdóttir. Leiðbeinandi: Jón Jóhannes Jónsson.

Doktorsnemar

Greining flókinna kjarnsýrusýna með tvívíðum rafdrætti. Guðmundur H. Gunnarsson. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Jón Jóhannes Jónsson.

Gerð samsvarana erfðamengis mannsins. Hans Guttormur Þormar. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Jón Jóhannes Jónsson.

Smiði genaferju byggðri á mæðivisuveiru. Helga Bjarnadóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Jón Jóhannes Jónsson.

Litningaóstöðugleiki í brjóstæxlum. Sigríður Klara Böðvarsdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Jörunn Erla Eyfjörð, Margrét Steinarsdóttir.

Hlutverk Sprouty og sprouty-tengdra boðferla í formyndun brjóstkirtils. Valgarður Sigurðsson. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Þórarinn Guðjónsson, Magnús Karl Magnússon.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Tölvunarfræðiskor Háskóla Íslands, Keldur, Rannsóknarstofa í meinafræði, skurðeild LSH, Rannsóknarstofa í sameinda- og frumulíffræði, Krabbameinsfélag Íslands, Department of Statistics at the Ohio State University.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Bergþór Björnsson, Kjartan B. Örvar, Ásgeir Theodórs, Matthías Kjeld. Tengsl meltingarfæraeinkenna við hluta tíðahringis hjá ungum, hraustum konum. Læknablaðið 2006;92(10):677-82.

Hulda Ásbjörnsdóttir, Rúna B. Sigurjónsdóttir, Signý V Sveinsdóttir, Alda Birgisdóttir, Elisabet Cook, Davíð Gíslason, Christer Jansson, Ísleifur Ólafsson, Þórarinn Gíslason, Bjarni Þjóðleifsson. Algengi IgG mótefna gegn Toxoplasma gondii, Helicobacter pylori og lífrarbolguveiru A á Íslandi. Tengsl við ofnæmi og lungnæinkenni. Læknablaðið 2006;92(6):437-44.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Birgisdóttir A, Asbjörnsdóttir H, Cook E, Gíslason D, Jansson C, Ólafsson I, Gíslason T, Jogi R, Thjodleifsson B. Seroprevalence of Toxoplasma gondii in Sweden, Estonia and Iceland. Scand J Infect Dis 2006;38(8):625-31.

Bjarnadóttir H, Guðmundsson B, Guðnason J, Jonsson JJ. Encapsidation determinants located downstream of the major splice donor in the maedi-visna virus leader region. J Virol 2006;80(23):11743-55.

Björnsson HT, Ellingsen LM, Jonsson JJ. Transposon-derived repeats in the human genome and 5-methylcytosine-associated mutations in adjacent genes. Gene 2006;370(1-2):43-50.

Gunnarsson GH, Guðmundsson B, Thormar HG, Alfreðsson A, Jonsson JJ. Two-dimensional strandness-dependent electrophoresis: A method to characterize single-stranded DNA, double-stranded DNA, and RNA-DNA hybrids in complex samples. Anal Biochem 2006;350(1):120-7.

Kjeld M, Ólafsson O, Víkingsson GA, Sigurjónsson J. Sex hormones and reproductive status of the North Atlantic Fin Whales (Balaenoptera physalus) during the feeding season. Aquatic Mammals 2006;32(1):75-84.

Thorlaksdóttir AY, Skuladóttir GV, Petursdóttir AL, Tryggvadóttir L, Ögmundsdóttir HM, Eyfjörð JE, Jonsson JJ, Hardardóttir I. Positive association between plasma antioxidant capacity and n-3 PUFA in red blood cells from women. Lipids 2006;41(2):119-25.

Vidarsson H, Steinarsdóttir M, Jónsson JG, Júlíusdóttir H, Hauksdóttir H, Hilmarsdóttir H, Halldórsdóttir K, Ögmundsdóttir HM. Effect of hypoxia and TP53 mutation status on culture and cytogenetics of normal and malignant mammary epithelium. Cancer Genet Cytogenet 2006;165(2):144-50.

Önnur ritverk

Harðardóttir H, Torfadóttir G, Jonsson JJ, Hreinsdóttir MJ, Haraldsdóttir KR, Baldursdóttir R. Fósturskimun og fósturgreining 2004. Skýrsla frá fæðingarskráningunni fyrir árið 2004 (XIX kafli, bls 36-40), Kvinnadeild og Barnadeild Hringins Landspítali - háskólasjúkrahús; 2006.

Jóhanna Heiðar Jóhannsson. Íðorðasafn lækna 183. Gervilífæri og ígræði. Læknablaðið 2006;92:63.

Jóhanna Heiðar Jóhannsson. Íðorðasafn lækna 184. Umskurður. Læknablaðið 2006;92:159.

Jóhanna Heiðar Jóhannsson. Íðorðasafn lækna 185. Heilablóðfall og slag. Læknablaðið 2006;92:233.

Jóhanna Heiðar Jóhannsson. Íðorðasafn lækna 186. Málfar í fyrirlestrum. Læknablaðið 2006;92:343.

Jóhanna Heiðar Jóhannsson. Íðorðasafn lækna 187. Málfar í fyrirlestrum (frh.). Læknablaðið 2006;92:413.

Jóhanna Heiðar Jóhannsson. Íðorðasafn lækna 188. Meira um sérgreinaheiti. Læknablaðið 2006;92:491.

Jóhanna Heiðar Jóhannsson. Íðorðasafn lækna 189. Orðalistar. Læknablaðið 2006;92:565.

Jóhanna Heiðar Jóhannsson. Íðorðasafn lækna 190. Sarpur eða sekkur. Læknablaðið 2006;92:645.

Jóhanna Heiðar Jóhannsson. Íðorðasafn lækna 191. Biðfasi. Læknablaðið 2006;92:733.

Jóhanna Heiðar Jóhannsson. Íðorðasafn lækna 192. Hnútur eða hnúður. Læknablaðið 2006;92:821.

Jóhanna Heiðar Jóhannsson. Íðorðasafn lækna 193. Aðstoð óskast. Læknablaðið 2006;92:895.

Steingrimsdóttir L, Gunnarsson O, Indridason OS, Franzson L, Sigurdsson G. Parathyroid hormone, vitamin D, and calcium intake—Reply. JAMA 2006;295:1769-70.

Torfadóttir G, Jonsson JJ, Harðardóttir H, Hreinsdóttir MJ, Spencer K. First trimester combined screening countrywide in Iceland. Ágrip (metið af vísindanefnd þingsins) birt í Programme Brochure fyrir International Down's Syndrome Screening Group Seventh International Congress 5-6. maí 2006 (7. alþjóðaráðstefna alþjóðafélags um skimun fyrir Down heilkenni), RAI Centre, Amsterdam, Holland.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlendis: 6

Fyrirlestrar á ráðstefnum erlendis: 6 þar af 2 boðsfyrirlestrar

Veggsþjöld sýnd hérlendis: 7

Veggsþjöld sýnd erlendis: 6

Meinafræði

Forstöðumaður fræðasviðsins líffærameinafræði og réttarlæknisfræði: Jóhannes Björnsson prófessor.

Helstu áherslur í rannsóknum

Vísindarannsóknir beinast í fyrsta lagi að faraldsfræði og líffegðan krabbameina. Í öðru lagi fer fram leit að og skilgreining áhrifa gena krabbameina. Einkum er unnið með brjóstakrabbamein en einnig krabbamein í blöðruhálskirtli, ristli, nýrum, lungum og eistum. Rannsóknir þessar eru unnar sjálfstætt innan stofnunarinnar.

Styrkir sem fræðasviðið fékk á árinu 2006

Vísindisjóður LSH

Aðild stutta arms litnings 3 í sjúkdómsferli krabbameina (hét upphaflega: Leit að æxlisbælgemum á litningi 3p í æxlum frá mismunandi líffærum). Þórgunnur Eyfjörð Pétursdóttir, Valgarður Egilsson, Jóhannes Björnsson, Páll Helgi Möller, Unnur Þorsteinsdóttir, Sigurður Ingvarsson.

Carcinoid lungnaæxli á Íslandi. Jóhanna M. Sigurðardóttir, Tómas Guðbjartsson, Kristinn Jóhannsson, Helgi J. Ísaksson.

Faraldsfræði lungnatrefjunar á Íslandi. Gunnar Guðmundsson, Helgi J Ísaksson.

Kortlagning brenglana í erfðamengi brjóstaeðlissýna með hjálp örflögutækni. Rósa Björk Barkardóttir, Óskar Þór Jóhannsson, Haukur Gunnarsson, Bjarni Agnar Agnarsson, Aðalgeir Arason.

Krabbamein í ásgörn og dausgörn á Íslandi 1955-2005. Páll Helgi Möller, Jón Gunnlaugur Jónasson, Jónas Magnússon, Jörunn Atladóttir.

Krabbamein í skeifugörn á Íslandi 1955-2005. Páll Helgi Möller, Jón Gunnlaugur Jónasson, Jónas Magnússon, Jóhann Páll Ingimarsson.

Könnun á tengslum meinafræðilegra og klínískra sérkenna brjóstakrabbameinsæxla við litningabrengl. Margrét S. Steinarsdóttir, Helga M. Ögmundsdóttir, Jón Gunnlaugur Jónasson, Helgi Sigurðsson, Ingi Hrafn Guðmundsson.

Nýrnafrumkrabbamein á Íslandi. Tómas Guðbjartsson, Guðmundur Víkar Einarsson, Sverrir Harðarson, Vigdís Pétursdóttir, Jónas Magnússon, Vilmundur Guðnason.

Próteintjening í nýrnavef. Stöðlun SELDI tækninnar og rannsókn á áhrifum blöðurrðar á próteintjeningu í eðlilegum nýrnavef og nýrnakrabbameinum. Vigdís Pétursdóttir, Guðmundur Víkar Einarsson, Hrefna Guðmundsdóttir, Rósa Björk Barkardóttir, Sverrir Harðarson, Tómas Guðbjartsson.

Purchase of Leica DM2500 HCX microscope for transmitted light and fluorescence microscopy with digital photo equipment for stem cell research. Ólafur Eysteinn Sigurjónsson, Jóhannes Björnsson, Sveinn Guðmundsson.

Ristilkrabbamein á Íslandi í 50 ár (1955-2004) - meinafræðileg athugun - rannsókn á lífun með tilliti til meinafræðilegra þátta. Pétur Snæbjörnsson, Jón Gunnlaugur Jónasson, Lárus Jónasson, Ásgeir Theodórs, Páll Helgi Möller, Þorvaldur Jónsson.

Sameindaerfðafraði c-kit neikvæðra GIST æxla á Íslandi. Geir Tryggvason, Magnús K. Magnússon, Jón Gunnlaugur Jónasson.

Tengsl sykrunargalla á IgA sameind sjúklunga með IgA nýrnavef (IgA-N) við magn af mannóxabindilektíni (MBL) og komplementþætti C4 í blóði. Ragnhildur Kolka, Helgi Valdimarsson, Magnús Böðvarsson, Sigrún Laufey Sigurðardóttir, Sverrir Harðarson, Þorbjörn Jónsson.

Tengslaggreining í völdum fjölskyldum með háa tíðni brjóstakrabbameins. Aðalgeir Arason, Rósa Björk Barkardóttir, Bjarni A. Agnarsson, Óskar Þór Jóhannsson, Pär-Ola Bendahl, Göran Jönsson, Áke Borg.

Vefjameingerð og virkni mjúka göms hjá sjúklungum með kæfisvefn (OSAS). Hannes Petersen, Eva Svanborg, Sigurður Júlíusson, Þórarinn Gíslason, Hannes Blöndal, Hákon Hákonarson.

Rannsóknasjóður Rannís

Aðild stutta arms litnings 3 í sjúkdómsferli krabbameina. Sigurður Ingvarsson, Unnur Þorsteinsdóttir, Íslensk Erfðagreining; Valgarður Egilsson, Landspítali - háskólasjúkrahús; Jóhannes Björnsson, Háskóli Íslands; Stefan Imreh, Karolinska Institutet, Stockholm, Svíþjóð.

Kortlagning brenglana í erfðamengi brjóstaeðlissýna með hjálp örflögutækni. Rósa Björk Barkardóttir, Óskar Þór Jóhannsson, Haukur Gunnarsson, Bjarni Agnar Agnarsson, Aðalgeir Arason.

Leica DM2500 HCX smásjá til rannsókna á stofnfrumum. Ólafur E. Sigurjónsson, Leifur Þorsteinsson, Sveinn Guðmundsson, Jón Gunnlaugur Jónasson, Jóhannes Björnsson.

Tengslaggreining í völdum fjölskyldum með háa tíðni brjóstakrabbameins. Rósa Björk Barkardóttir, Aðalgeir Arason, Bjarni A. Agnarsson, Óskar Þór Jóhannsson.

Tækjasjóður Rannís

Uppfærslubreytingar á sjálfvirkum raðgreini. Aðalgeir Arason, Rósa B. Barkardóttir, Þórgunnur Eyfjörð Pétursdóttir.

Minningasjóður Bergþóru Magnúsdóttur og Jakobs Bjarnasonar

Nýrnafrumkrabbamein á Íslandi. Tómas Guðbjartsson, Guðmundur Víkar Einarsson, Sverrir Harðarson, Vigdís Pétursdóttir, Jónas Magnússon, Vilmundur Guðnason.

Doktorsnemar

Aðild stutta arms litnings 3 í sjúkdómsferli krabbameina. Þórgunnur Eyfjörð Pétursdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Sigurður Ingvarsson.

Leit að áhrifagenum krabbameinsmyndunar í eistum og blöðruhálskirtli. Jón Þór Bergþórsson Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Rósa Björk Barkardóttir, Laufey Þóra Ámundadóttir.

Meistararnemi

Kortlagning með hjálp örflögutækni á erfðabrenglum í brjóstaeðlum sjúklunga úr fjölskyldum með háa tíðni meinsins. Haukur Gunnarsson. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Rósa Björk Barkardóttir, Aðalgeir Arason.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Háskólasjúkrahúsið í Lundi, Íslensk erfðagreining, Karolinska Institutet, Stokkhólmi, Svíþjóð.

Ritverk- vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Halla Viðarsdóttir, Páll Helgi Möller, Jakob Jóhannsson, Jón Gunnlaugur Jónasson. Carcinoma ani á Íslandi 1987-2003: Gildi lýðgrundaðra rannsókna. Læknablaðið 2006;92(5):365-72.

Ólafur Á. Sveinsson, Helgi J. Ísaksson, Gunnar Guðmundsson. Trefjavefslungnabólga tengd notkun lýfsins amíódarón. Sjúkratilfelli og yfirlit. Læknablaðið 2006;92(5):385-8.

Sæmundur J. Oddsson, Höskuldur Kristvínsson, Jón Gunnlaugur Jónasson, Bjarni Torfason, Tómas Guðbjartsson. Desmoid-æxli í brjóstvegg - mikilvæg mismunagreining við illkynja mein: sjúkratilfelli. Læknablaðið 2006;92(11):777-80.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Agnarsson BA, Gudbjartsson T, Einarsson GV, Magnusson K, Thoroddsen A, Bergthorsson JT, Amundadóttir L, **Barkadóttir RB**, **Björnsson J**. Testicular germ cell tumours in Iceland: a nationwide clinicopathological study. *Apms* 2006;114(11):779-83.

Amundadóttir LT, Sulem P, Gudmundsson J, Helgason A, Baker A, **Agnarsson BA**, Sigurdsson A, **Benediktsdóttir KR**, Cazier JB, Sainz J, Jakobsdóttir M, Kostic J, Magnusdóttir DN, Ghosh S, Agnarsson K, Birgisdóttir B, Le Roux L, Olafsdóttir A, Blondal T, Andresdóttir M, Gretarsdóttir OS, Bergthorsson JT, Gudbjartsson D, Gylfason A, Thorleifsson G, Manolescu A, Kristjánsson K, Geirsson G, **Isaksson H**, Douglas J, Johansson JE, Balter K, Wiklund F, Montie JE, Yu X, Suarez BK, Ober C, Cooney KA, Gronberg H, Catalona WJ, Einarsson GV, **Barkadóttir RB**, Gulcher JR, Kong A, Thorsteinsdóttir U, Stefansson K. A common variant associated with prostate cancer in European and African populations. *Nat Genet* 2006;38(6):652-8.

Bergthorsson JT, **Agnarsson BA**, Gudbjartsson T, Magnusson K, Thoroddsen A, **Björnsson J**, Stefansson K, Gulcher J, Einarsson GV, Amundadóttir LA, **Barkadóttir RB**. Genome-wide analyses of allelic imbalance in human testicular cancer. *Cancer Genetic Cytogenetic* (2006) 164(1):1-9.

Birgisdóttir V, Stefansson OA, Bodvarsdóttir SK, Hilmarsdóttir H, **Jonasson JG**, Eyfjörð JE. Epigenetic silencing and deletion of the BRCA1 gene in sporadic breast cancer. *Breast Cancer Res* 2006;8(4):R38.

Colonna M, Grande E, **Jonasson JG**, Eurocare Working G. Variation in relative survival of thyroid cancers in Europe: results from the analysis on 21 countries over the period 1983-1994 (EUROCORE-3 study). *Eur J Cancer* 2006;42(15):2598-608.

Eldon BJ, Thorlacius S, Jonsson T, **Jonasson JG**, Kjartansson J, Bodvarsson S, Steingrímsson E, Rafnar T. A population-based study on the familial aggregation of cutaneous malignant melanoma in Iceland. *Eur J Cancer* 2006;42(7):922-6.

Elliott AM, Wilcox WR, Spear GS, Field FM, **Steffensen TS**, Friedman BD, Rimo DL, Lachman RS. Osteoarthropathy-hypomineralized skull with gracile long bones and splenic hypoplasia. Four new cases with distinctive chondro-osseous morphology. *Am J Med Genet A* 2006;140(14):1553-63.

Gudmundsson G, Sveinsson O, **Isaksson HJ**, Jonsson S, Frodadóttir H, Aspelund T. The epidemiology of organizing pneumonia in Iceland. *Thorax* 2006;61(9):805-8.

Heikkinen K, Rapakko K, Karppinen SM, Erkkö H, Knuutila S, Lundan T, Mannermaa A, Borresen-Dale AL, Borg A, **Barkadóttir RB**, Petrini J, Winqvist R. RAD50 and NBS1 are breast cancer susceptibility genes associated with genomic instability. *Carcinogenesis* 2006;27(8):1593-9.

Johannsdóttir HK, Jonsson G, **Johannesdóttir G**, **Agnarsson BA**, Eerola H, **Arason A**, Heikkilä P, **Egísson V**, Olsson H, Johannsson OT, Nevanlinna H, Borg A, **Barkadóttir RB**. Chromosome 5 imbalance mapping in breast tumors from BRCA1 and BRCA2 mutation carriers and sporadic breast tumors. *Int J Cancer* 2006;119(5):1052-60.

Jonsson E, Sigbjarnarson HP, Tomasson J, **Benediktsdóttir KR**, Tryggvadóttir L, Hrafnkelsson J, Olafsdóttir EJ, Tulinius H, **Jonasson JG**. Adenocarcinoma of the prostate in Iceland: a population-based study of stage, Gleason grade, treatment and long-term survival in males diagnosed between 1983 and 1987. *Scand J Urol Nephrol* 2006;40(4):265-71.

Karppinen SM, **Barkadóttir RB**, Backenhorn K, Sydenham T, Syrjäkoski K, Schleutker J, Ikonen T, Pylkas K, Rapakko K, Erkkö H, Johannesdóttir G, Gerdes AM, Thomassen M, **Agnarsson BA**, Grip M, Kallioniemi

A, Kere J, Aaltonen LA, **Arason A**, Moller P, Kruse TA, Borg A, Winqvist R. Nordic collaborative study of the BRCA1 Cys557Ser allele in 3956 patients with cancer: enrichment in familial BRCA1/BRCA2 mutation-negative breast cancer but not in other malignancies. *J Med Genet* 2006;43(11):856-62.

Mellemkjaer L, Friis S, Olsen JH, Scelo G, Hemminki K, Tracey E, Andersen A, Brewster DH, Pukkala E, McBride ML, Kiewer EV, Tonita JM, Kee-Seng C, Pompe-Kirn V, Martos C, **Jonasson JG**, Boffetta P, Brennan P. Risk of second cancer among women with breast cancer. *Int J Cancer* 2006;118(9):2285-92.

Oestreicher EM, Guo C, Seely EW, Kikuchi T, Martinez-Vasquez D, **Jonasson L**, Yao T, Burr D, Mayoral S, Roubanthuk W, Ricchiuti V, Adler GK. Estradiol increases proteinuria and angiotensin II type 1 receptor in kidneys of rats receiving L-NAME and angiotensin II. *Kidney Int* 2006;70(10):1759-68.

Sandeep TC, Strachan MW, Reynolds RM, Brewster DH, Scelo G, Pukkala E, Hemminki K, Anderson A, Tracey E, Friis S, McBride ML, Kee-Seng C, Pompe-Kirn V, Kiewer EV, Tonita JM, **Jonasson JG**, Martos C, Boffetta P, Brennan P. Second primary cancers in thyroid cancer patients: a multinational record linkage study. *J Clin Endocrinol Metab* 2006;91(5):1819-25.

Scelo G, Boffetta P, Hemminki K, Pukkala E, Olsen JH, Andersen A, Tracey E, Brewster D, McBride M, Kiewer EV, Tonita JM, Chia KS, Pompe-Kirn V, Chia KS, **Jonasson JG**, Martos C, Colin D, Brennan P. Associations between small intestinal cancer and other primary cancers: An international population-based study. *Int J Cancer* 2006;118:189-96.

Shen M, Boffetta P, Olsen JH, Andersen A, Hemminki K, Pukkala E, Tracey E, Brewster DH, McBride ML, Pompe-Kirn V, Kiewer EV, Tonita JM, Chia KS, Martos C, **Jonasson JG**, Colin D, Scelo G, Brennan P. A pooled analysis of second primary pancreatic cancer. *Am J Epidemiol* 2006;163(6):502-11.

Sigmundsson TS, Pálsson R, **Hardarson S**, Edvardsson V. Resolution of proteinuria in a patient with X-linked Alport syndrome treated with cyclosporine. *Scand J Urol Nephrol* 2006;40(6):522-5.

Tryggvadóttir L, Sigvaldason H, Olafsdóttir GH, **Jonasson JG**, Jonsson T, Tulinius H, Eyfjörð JE. Population-based study of changing breast cancer risk in Icelandic BRCA2 mutation carriers, 1920-2000. *J Natl Cancer Inst* 2006;98(2):116-22.

Vidarsson H, **Steinarsdóttir M**, **Jonasson JG**, Juliusdóttir H, **Hauksdóttir H**, Hilmarsdóttir H, Halldorsdóttir K, Ogmundsdóttir HM. Effect of hypoxia and TP53 mutation status and cytogenetics of normal and malignant mammary epithelium. *Cancer Genet Cytogenet* 2006;165(2):144-50.

Önnur ritverk

Jóhannes Björnsson. Verkefni ritstjórnar Læknablaðsins [ritstjórnargrein]. *Læknablaðið* 2006;92(2):91.

Jón Gunnlaugur Jónasson. Faraldsfræðilegar rannsóknir á krabbameinum [ritstjórnargrein]. *Læknablaðið* 2006;92(5):362-3.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlendis: 1

Fyrirlestrar á ráðstefnum erlendis: 2 þar af 1 boðsfyrirlestur

Veggsþjöld sýnd hérlendis: 3

Veggsþjöld sýnd erlendis: 2

Myndgreining

Forstöðumaður: Ásbjörn Jónsson dósent

Helstu áherslur í rannsóknum

Myndgreining alvarlegra slasaðra, skuggaefnisrannsóknir og stafræn myndgerð. Erfðafræði beinþynningar á Íslandi. Aldursbundnar breytingar á kalk- og beinabúskap. Mikilvægi D-vitamins.

Styrkir sem fræðasviðið fékk á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Heildarmat á efri loftvegi kæfisvefnssjúklinga fyrir og eftir kokaðgerð. Myndgerð í samanburði við vefjameingerð. Sigurður Júlíusson, Hannes Petersen, Þórarinn Gíslason, Bryndís Benediktsdóttir, Hildur Einarisdóttir, Edward Weaver, Richard J. Schwab.

Mat á nefgöngum kæfisvefnssjúklinga. Samanburður á segulómrannsókn og hljóðholismælingu. Sigurður Júlíusson, Hildur Einarisdóttir, Þórarinn Gíslason, Hannes Petersen, Richard J. Schwab.

Segulrófsgreining fyrir skoðun á GABA. Þorgeir Pálsson, Ólafur Kjartansson, Elias Ólafsson.

Soft tissue modelling and characterization derived from medical images. Þóður Helgason, Hildur Einarisdóttir, Páll E. Ingvarsson, Þorgeir Pálsson.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Hjartavernd, Íslensk erfðagreining.

Ritverk - bókkafli

Ólafur Kjartansson. Myndgreining. Í: Ari J Jóhannesson, Runólfur Pálsson, [ritstj]. Handbók í lyflæknisfræði. 3. útg. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Landspítali háskólasjúkrahús; 2006. bls. 313-29.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Eyþór Björnsson, **Kristbjörn Reynisson**. Ísetning stoðnets í berki á Íslandi. *Læknablaðið* 2006;92(6):447-50.

Kristinn Sigvaldason, Katrín Þormar, Jón Bragi Bergmann, **Kristbjörn Reynisson**, Helga Magnúsdóttir, Þorsteinn Svörfuður Stefánsson, Steinn Jónsson. Brátt andnauðarheilkenni (ARDS) á gjörgæsludeildum á Íslandi 1988-1997. *Læknablaðið* 2006;92(3):201-7.

Örvar Gunnarsson, Eyþór Björnsson, **Kristbjörn Reynisson**. Stíflun á berkjúsagæð við verulegum blóðhósta. *Sjúkratilfelli*. *Læknablaðið* 2006;92(3):197-9.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Eliasson GJ, Verbruggen G, Stefánsson SE, Ingvarsson T, Jonsson H. Hand radiology characteristics of patients carrying the T(303)M mutation in the gene for matrilin-3. *Scand J Rheumatol* 2006;35(2):138-42.

Hesdorffer DC, Hauser WA, Ólafsson E, Ludvigsson P, **Kjartansson O**. Depression and suicide attempt as risk factors for incident unprovoked seizures. *Ann Neurol* 2006;59(1):35-41.

Ludvigsson P, Hesdorffer D, Ólafsson E, **Kjartansson O**, Hauser WA. Migraine with aura is a risk factor for unprovoked seizures in children. *Ann Neurol* 2006;59(1):210-3.

Manfredsdóttir VF, Víkingisdóttir T, Jonsson T, Geirsson AJ, **Kjartansson O**, Heimisdóttir M, Sigurdardóttir SL, Valdimarsson H, Víkingsson A. The effects of tobacco smoking and rheumatoid factor seropositivity on disease activity and joint damage in early rheumatoid arthritis. *Rheumatology (Oxford)* 2006;45(6):734-40.

Fyrirlestrar á ráðstefnum erlendis: 1

Veggspjöld - útdrættir hérlendis: 2

Veggspjöld - útdrættir erlendis: 3

Sýklafræði

Forstöðumaður: Karl G. Kristinsson prófessor

Sýklafræði, forsvarsaður: Karl G Kristinsson prófessor

Veirufraði, forsvarsaður: Arthur Löve prófessor

Helstu áherslur í rannsóknum

Í rannsóknum er lögð áhersla á fá stór verkefni sem nýta sérstöðu Íslands, en sú sérstaða býður upp á einstaka möguleika til rannsókna á faraldsfræði og sameindafaraldsfræði sýkinga. Markvisst hefur verið unnið að því að bæta aðstöðu deildarinnar til sameindafræðilegra rannsókna og stofnagreininga. Fram að þessu hafa rannsóknirnar einkum beinst að sameindafaraldsfræði sýkla-lyfjaónæmis, pneumókokkasýkinga, streptókokkasýkinga, *Campylobacter* og *Chlamydia trachomatis*. Stærstu verkefni sem unnið er að er *Pneumococcal Resistance and Epidemicity Study (PREVIS)*, sem er styrkt af Evrópusambandinu og rannsókn á erfðum tiltekinnar smitsjúkdóma í samstarfi við Íslenska erfðagreiningu, National Institute of Health (Bandaríska heilbrigðisstofnunin).

Styrkir sem fræðasviðið fékk á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Stofngreining og arfgerðarbreytileiki *Streptococcus pyogenes* stofna úr ífarandi sýkingum. Helga Erlendsdóttir, Karl G. Kristinsson, Magnús Gottfredsson.

Viðtækir beta-lactamasar í Gram-neikvæðum bakteríum: umfang og eðli sýklalyfjaónæmis í stofnum sem greinast á Sýklafræðideild RLSH. Ingibjörg Hilmarsdóttir, Anna Þórisdóttir, Már Kristjánsson, Torfhildur Jónsdóttir.

Alvarlegar sýkingar eftir opnar hjartaskurðaðgerðir. Magnús Gottfredsson, Tómas Guðbjartsson, Bjarni Torfason, Karl G. Kristinsson.

Sameindafræðileg faraldsfræði alvarlegra sveppasýkinga. Magnús Gottfredsson, Rós Ásmundsdóttir, Helga Erlendsdóttir, Jianping Xu.

Sameindafræðilegar orsakir ónæmis, meinvirkni og útbreiðslu *Streptococcus pneumoniae*. Marthá Á. Hilmarsdóttir, Karl G. Kristinsson.

Cand. pharm. nemi

Lífvirknileidd einangrun efnasambanda úr aðalbláberjum. Margrét Bessadóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: [Helga Erlendsdóttir](#), [Sesselja S. Ómarsdóttir](#).

Doktorsnemar

Listeria monocytogenes from humans, food and food processing plants in Iceland - Molecular typing, adhesion and virulence testing. Sigrún Guðmundsdóttir. Háskóla Íslands.

Use of antimicrobials and carriage of penicillin-resistant pneumococci in children. Repeated cross-sectional studies covering 10 years. Vilhjalmur A. Arason. HÍ.

Tilurð og þróun ónæmisgena í íslenskum pneumókokkum. Sigurður E. Vilhelmsson. Háskóla Íslands.

Sameindafaraldsfræði *Streptococcus pneumoniae* - sameindafræðilegar orsakir ónæmis, meinvirkni og útbreiðslu *Streptococcus pneumoniae*. Marthá Á. Hilmarsdóttir. Háskóla Íslands.

Sveppasýkingar í blóði: Faraldsfræði, áhættuþættir, ónæmissvörun og meingerð. Lena Rósa Amundsdóttir. Háskóla Íslands.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Embætti sóttvarnalæknis, Tilraunastöð Háskóla Íslands í meinafræði að Keldum, Heilsugæslustöðvar á höfuðborgarsvæðinu og landsbyggðinni. Lyfjafræðideild Háskóla Íslands. Háskólinn í Reykjavík, Rockefeller University, New York. Russell Research Center, US Department of Agriculture, Athens, Bandaríkjunum. Health Canada, Ontario, Kanada, Oxford University, Englandi. Imperial College, London. ITQB, Háskólinn í Lissabon, Karolinska Institutet, Stokkhólmi, Háskólinn í Lundi. Scottish Meningococcus and Pneumococcus Reference Laboratory, Stobhill Hospital, Glasgow. Statens Seruminstitut, Kaupmannahöfn. Auk ýmissa fræðigreina innan LSH ss. barnalæknisfræði, smitsjúkdómalæknisfræði og ónæmisfræði.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Arason VA, Sigurdsson JA, **Erlendsdóttir H**, Guðmundsson S, **Kristinsson KG**. The role of antimicrobial use in the epidemiology of resistant pneumococci: A 10-year follow up. *Microb Drug Resist* 2006;12(3):169-76.

Gottfredsson M, Diggle MA, Lawrie DI, **Erlendsdóttir H**, **Hardardóttir H**, **Kristinsson KG**, Clarke S. Neisseria meningitidis sequence type and risk for death, Iceland. *Emerg Infect Dis* 2006;12(7):1066-73.

Guðmundsdóttir S, Guðbjornsdóttir B, Einarsson H, **Kristinsson KG**, Kristjánsson M. Contamination of cooked peeled shrimp (*Pandalus borealis*) by *Listeria monocytogenes* during processing at two processing plants. *J Food Prot* 2006;69(6):1304-11.

Guðmundsdóttir S, Roche SM, **Kristinsson KG**, Kristjánsson M. Virulence of *Listeria monocytogenes* isolates from humans and smoked salmon, peeled shrimp, and their processing environments. *J Food Prot* 2006;69(9):2157-60.

Hilmarsdóttir I, **Hauksdóttir GS**, **Johannesdóttir JD**, Danielsdóttir T, Thorsteinsdóttir H, Olafsson JH. Evaluation of a rapid gram stain interpretation method for diagnosis of bacterial vaginosis. *J Clin Microbiol* 2006;44(3):1139-40

Holappa J, Hilmarsdóttir M, Masson M, Runarsson O, Aspelund T, Soinen P, Nevalainen T, Järvinen T. Effects of pH and degree of substitution on the antimicrobial activity of chitosan N-Betainates. *Carbohydrate Polymers* 2006;65:114-8.

Sigurgeirsson B, **Kristinsson KG**, Jonasson PS. Onychomycosis in Icelandic children. *J Eur Acad Dermatol Venereol* 2006;20(7):796-9.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlendis: 4.

Fyrirlestrar á ráðstefnum erlendis: 3

Veggspjöld sýnd hérlendis: 4

Veggspjöld sýnd erlendis: 7

Veirufraði

Forsvarsaður: Arthur Löve prófessor

Helstu áherslur í rannsóknum

Sameindafaraldsfræði og sameindalíffræði ýmissa veira, einkum lífarbólguveira. Mest með tilliti til arfgerðarþátta sem hafa áhrif á sjúkdómsmyndun. Einnig skyldleikatré og arfgerðir hinna ýmissa veirustofna sem einangrast hafa.

Styrkir sem fræðasviðið fékk á árinu 2006

Rannsóknasjóður Rannis

Breytileiki stofna gammaherpesveira í hrossum hérlendis. Vilhjalmur Svansson, Einar G. Torfason, Sigurbjörg Þorsteinsdóttir.

Network of Excellence "Cancer Control using Population-Based Registries and Biobanks (CCPRB)". 6. Rammaáætlun ESB. Arthur Löve.

Meistararnemar

Epstein-Barr og cytomegaloveirur: Faraldsfræði og greining. Ásgeir E. Ásgeirsson. Háskóla Íslands.

Epidemiological and immunological studies of the hepatitis B surface antigen (HBsAg). Þóra B. Björnsdóttir. Karolinska Institutet í Stokkhólmi.

Hepaciveirur á Íslandi: Arfgerðir og áhrif á sjúkdómsmyndun. Barbara Stanzeit. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: [Einar G. Torfason](#).

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands. Íslensk erfðagreining. Sóttvarnalæknir. Karolinska Institutet, Huddinge sjukhus, Universitetssjúkhuset MAS, Malmö og Smittskyddsinstitutet í Stokkhólmi. Auk ýmissa fræðigreina innan LSH ss. barnalæknisfræði, smitsjúkdómfræði.

Önnur ritverk

Arthur Löve. Smitsjúkdómar hjá innflytjendum [ritstjórnargreinj]. *Læknablaðið* 2006;92(10):667.

Fyrirlestrar erlendis: 1 boðsfyrirlestur

Ónæmisfræði

Forstöðumaður: Helgi Valdimarsson prófessor

Helstu áherslur í rannsóknum

Rannsóknir á IgA mótefnaskorti á Íslandi, áhrif ónæmisboðefnisins TGF- α á þroskun og starfsemi T eítillfruma. Bólguvíðar sem stuðla að myndun kransæðasjúkdóma og íktsýki, og rannsóknir á hlutverki mannan bindilektíns í krónískum bólgujúkdómum. Rannsóknir á ónæmiskerfi nýbura og ónæmissvörnum og rannsóknir á bólusetningaraðferðum gegn fjölskyruhúðuðum bakteríum, einkum bakteríum sem valda lungnabólgu, heilahimnubólgu og eyrnabólgu. Rannsóknirar beinast einnig að samskiptum sýkla og manna og viðbrögðum hvors gegn hinum auk rannsókna á orsakþáttum fæðuónæmis í börnum. Rannsóknir á því hvort sóri (psoriasis) sé sjálfónæmissjúkdómur, gegn hverju T eítillfrumur eru að bregðast í húð sórasjúklinga og hlutdeild kverkeittla í tilurð sjúkdómsins. Áhrif fitufrumuboðefna á sóraútbrot og breytingar á ónæmsviðbrögðum sórasjúklinga eftir meðferð í Bláa lóninu. Rannsóknir á áhrifum náttúruafna í sérhæfingu ónæmissvars, rannsóknir á svipgerð T frumna í börnum sem misstu týmus í frumbersku og rannsóknir á áhrifum lágskammta aspiríns á liðagigt í rottum.

Styrkir sem fræðasviðið fékk á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Afleiðingar týmusbrotnáms í frumbersku: Áhrif á virkni T-stjórnfrumna og á T-frumufjölbreytileika. Jenna Huld Eysteinsdóttir, Jóna Freysdóttir, Helga M. Ögmundsdóttir, Ásgeir Haraldsson.

Áhrif TGF-1 á þroskarferil óþroskaðra T fruma. Björn Rúnar Lúðvíksson, Brynja Gunnlaugsdóttir, Kristján Steinsson, Antonella Viola.

Áhrif þekktra og óþekktra náttúrufruma á þroskun angafrumna. Jóna Freysdóttir, Arnór Víkingsson.

Breiðvirkt prótín bólufruma og öruggir ónæmisglæðar til bólusetninga nýbura gegn pneumókokkasjúkdómum. Þórunn Ásta Ólafsdóttir, Ingileif Jónsdóttir, Eszter Nagy.

Er truflum á stjórnum ónæmissvara í kverkeiðum mikilvægur orsakabáttur sóra? Sigrún Laufey Sigurðardóttir, Helgi Valdimarsson, Andrew Johnston, Guðmundur Hrafn Guðmundsson.

EuroPrevall: Algengi, kostnaður og ástæður fyrir fæðuofnæmi í Evrópu: Fæðuofnæmi á barnsaldri - einkenni barna sem fá fæðuofnæmi. Sigurveig P. Sigurðardóttir, Michael Clausen, Anna Guðbjörg Gunnarsdóttir, Hlíf Sigurðardóttir.

Fjölskrúsértækar B-minnisfrumur í eitilvef nýfæddra músa. Stefánía P. Bjarnarson, Ingileif Jónsdóttir.

Greining á sjálfsnæmisvökum í sóra (psoriasis). Helgi Valdimarsson, Andrew Johnston, Bárður Sigurgeirsson, Jón Þrándur Steinsson, Sören Buus.

Klínísk og ættfræðileg svipgerð IgA skorts hjá Íslendingum og hugsanleg tengsl við arfgerðabreytingar. Björn Rúnar Lúðvíksson, Sigurveig P. Sigurðardóttir, Guðmundur Haukur Jörgensen, Hákon Hákonarson, Kristleifur Kristleifsson, Vilundur Guðnason, Lennart Hammarström, Sveinn Guðmundsson, Ingunn Þorsteinsdóttir, Sigurjón Arnlauðsson.

Ónæmissvör nýburamúsa gegn fjörgildu meningókokkabóluefni. Ingileif Jónsdóttir, Siggeir Fannar Brynjólfsson, Giuseppe Del Giudice.

Rannsókn á taugavefsmiðlaðri bólgu í vefjagigt og áhrifum sykursterapíusgjafar á sjúkdómangang og á magn bólguboddefna, taugapeptíða og hormóna í blóði og mænuvökva sjúklinga. Arnór Víkingsson, Árni Jón Geirsson, Ragnar Freyr Ingvarsson, Ólöf Sigurðardóttir, Jóna Freysdóttir, Kristján Steinsson.

Reykingar, magnþættir og langvinn lungnateppa. Guðmundur Jóhann Arason, Þórarinn Gíslason.

Tengsl sykrunargalla á IgA sameind sjúklinga með IgA nýrnamein (IgA-N) við magn af mannósbíndilektíni (MBL) og komplementþætti C4 í blóði. Ragnhildur Kolka, Helgi Valdimarsson, Magnús Böðvarsson, Sigrún Laufey Sigurðardóttir, Sverrir Harðarson, Þorbjörn Jónsson.

Þáttur bólgumiðla í endurþrengingu kransæða eftir vikkun og stoðnetssetningu. Karl Andersen, Björn Rúnar Lúðvíksson, Guðmundur Þorgeirsson, Hákon Hákonarson, Sigurdís Haraldsdóttir.

Þáttur bólgumiðla í meinþróun kransæðasjúkdóms. Guðmundur Jóhann Arason, Guðmundur Þorgeirsson, Eggert Gunnarsson, Ann Kari Lefvert, Georg Füst, Michele D'Amico, Girish Kotwal.

Rannsóknasjóður Rannis:

Áhrif TGF- 1 á virkni og boðmyndun T-fruma. Björn Rúnar Lúðvíksson, Kristján Steinsson, Antonella Viola.

Bólusetning nýbura gegn meningókokkasjúkdómi. Ingileif Jónsdóttir, Rino Rappuoli.

Eiginleikar nýrrar tegundar bælifruma. Helgi Valdimarsson.

Greining á sjálfsnæmisvökum í psoriasis. Helgi Valdimarsson.

Myndun, viðhald og einkenni fjölskrúsértækra B-minnisfrumna í nýfæddum músum. Ingileif Jónsdóttir.

Ónæmisfræðileg áhrif náttúrufruma á angafrumur manna og liðagigt í rottum. Arnór Víkingsson, Jóna Freysdóttir, Kristín Ingólfssdóttir, Elin Soffía Ólafsdóttir, Ingibjörg Harðardóttir, Helga M Ögmundsdóttir.

Rannsókn á taugavefsmiðlaðri bólgu í vefjagigt og áhrifum sykursterapíusgjafar á sjúkdómangang og á magn bólguboddefna, taugapeptíða og hormóna í blóði og mænuvökva sjúklinga. Árni Jón Geirsson, Arnór Víkingsson, Ragnar Freyr Ingvarsson, Ólöf Sigurðardóttir, Jóna Freysdóttir, Kristján Steinsson.

Rannsóknasjóður Háskóla Íslands

Áhrif TGF- 1 á virkni og boðmyndun T-fruma. Björn Rúnar Lúðvíksson, Kristján Steinsson.

Fjölskrúsértækar B - minnisfrumur í eitilvef nýbura. Ingileif Jónsdóttir.

Greining á sjálfsnæmisvökum í psoriasis. Helgi Valdimarsson, Andrew Johnston.

Þróun greiningarprófs á ofnæmi. Ellen Flosadóttir, Björn Rúnar Lúðvíksson, Bolli Bjarnason, Sigríður Valgeirsdóttir.

Tækjasjóður Rannis

Viðbótar flúrskinsbúnaður og flúornæm myndavél við ELISPOT. Ingileif Jónsdóttir, Helgi Valdimarsson, Jóna Freysdóttir.

Tækjakaupasjóður Háskóla Íslands

ELISPOT- greiningarbúnaður. Helgi Valdimarsson, Ingileif Jónsdóttir, Björn Rúnar Lúðvíksson.

Rannsóknarnámssjóður

Neonatal Vaccination Strategies against Meningococcal Disease. Siggeir Fannar Brynjólfsson, Ingileif Jónsdóttir.

Tengsl sykrunargalla á IgA sameind sjúklinga með IgA nýrnamein (IgA-N) við magn af mannósbíndilektíni og komplementþætti C4. Ragnhildur Jóna Kolka, Helgi Valdimarsson.

Háskólasjóður Eimskipafélags Íslands

Myndun og einkenni fjölskrúsértækra B-minnisfrumna í nýfæddum músum. Stefánía P. Bjarnarson.

Nýddoktorastyrkur Háskóla Íslands

Homing of polysaccharide specific B cells. Maren Henneken.

Nýsköpunarsjóður námsmanna

Áhrif náttúrufruma á þroskun angafrumna. Arna Stefánsdóttir, Jóna Freysdóttir, Arnór Víkingsson.

Fléttuefni. Eydis Einarsdóttir, Sesselja S. Ómarsdóttir, Jóna Freysdóttir.

Neonatal Vaccination Strategies against Meningococcal Disease, based on conserved virulence protein vaccine candidates. Sindri F. Eðsson, Þórunn Á. Ólafsdóttir, Ingileif Jónsdóttir.

Vísindasjóður Félags Íslenskra gigtlækna

Lágskammta aspirínmeðferð í liðagigt. Arnór Víkingsson, Jóna Freysdóttir.

Vísindasjóður Gigtarfélag Íslands

Lágskammta aspirínmeðferð í liðagigt. Arnór Víkingsson, Jóna Freysdóttir

Vísindasjóður Wyeth á sviði gigtsjúkdóma

Lágskammta aspirínmeðferð í liðagigt. Arnór Víkingsson, Jóna Freysdóttir.

Sjötta rammaáætlun Evrópusambandsins

EuroPrevall: Algengi, kostnaður og ástæður fyrir fæðuofnæmi í Evrópu. Fæðuofnæmi á barnsaldri - einkenni barna sem fá fæðuofnæmi. Sigurveig P. Sigurðardóttir, Michael Clausen, Anna Guðbjörg Gunnarsdóttir, Hlíf Sigurðardóttir.

Norrænu Ónæmisfræðisamtökin

Costimulation through CD28 prevents the immunomodulatory effect of Infliximab. Brynja Gunnlaugsdóttir. 1st Joint Meeting of European National Societies of Immunology - 16th European Congress of Immunology (ECI), Paris, France, September 6-9, 2006.

DC-Chol enhances neonatal immune response to conjugates and protective efficacy against pneumococcal infections. Brenda C Aderna. 1st Joint Meeting of European National Societies of Immunology - 16th European Congress of Immunology (ECI), Paris, France, September 6-9, 2006.

Does altered antimicrobial peptide expression in the tonsils play an important role in psoriasis? Sigrún L. Sigurðardóttir 1st Joint Meeting of European National Societies of Immunology - 16th European Congress of Immunology (ECI), Paris, France, September 6-9, 2006.

Effects of LT-K63 and CpG2006 on phenotype and function of murine neonatal lymphoid cells. Þórunn Ásta Ólafsdóttir. 1st Joint Meeting of European National Societies of Immunology - 16th European Congress of Immunology (ECI), Paris, France, September 6-9, 2006.

Neonatal antibody response and immunological memory induced by meningococcal conjugate is enhanced by LT-K63. Siggeir F Brynjólfsson. 1st Joint Meeting of European National Societies of Immunology - 16th European Congress of Immunology (ECI), Paris, France, September 6-9, 2006.

EMBO, Short Term Fellowship Grant

The role of TGF- 1 during the formation and function of the immunological synapse. Brynja Gunnlaugsdóttir, Björn Rúnar Lúðvíksson, Antonella Viola.

Minningarsjóður Bergþóru Magnúsdóttur og Jakobs J. Bjarnasonar

Afleiðingar týmusbrotnáms í frumbersku: Áhrif á virkni T-stjórnfrumna og á T-frumufjölbreytileika. Jenna Huld Eysteinsdóttir, Jóna Freysdóttir, Helga M. Ögmundsdóttir, Ásgeir Haraldsson.

Doktorsnemari

Áhrif TGF- 1 á þroskarferil óþroskaðra T fruma. Brynja Gunnlaugsdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Björn Rúnar Lúðvíksson.

Er truflun á stjórnum ónæmissvara í kverkeittum mikilvægur orsakabáttur sóra? Sigrún Laufey Sigurðardóttir, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Helgi Valdimarsson, Andrew Johnston.

Generation of B-cell memory against polysaccharides in infant and neonatal mice. Stefania P. Bjarnarson. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Ingileif Jónsdóttir.

Klínísk og ættfræðileg svipgerð IgA skorts hjá Íslendingum og hugsanleg tengsl við arfgerðabreytingar. Guðmundur Jörgensen. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Björn Rúnar Lúðvíksson.

Neonatal immune response to vaccination - novel adjuvants and antigens to prevent pneumococcal and influenza infections. Þórunn Ásta Ólafsdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Ingileif Jónsdóttir.

Neonatal Vaccination Strategies against Meningococcal Disease. Siggeir Fannar Brynjólfsson. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Ingileif Jónsdóttir.

Próteintengd fjölskrubóluefni gegn pneumókokkum. Rannsóknir á íslenskum börnum. Sigurveig Þ. Sigurðardóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Ingileif Jónsdóttir.

Meistaraneimar

Áhrif NSAID á bráða og króníska liðbólgu í rottum. Sigrún L Sigurðardóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Jóna Freysdóttir, Helgi Valdimarsson.

Áhrif ómega-3 fitusýra í rækt á þroskun angafrumna. Arna Stefánsdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Jóna Freysdóttir.

Greining húðofnæmis in vitro og in vivo mat húðprófa með myndrænni tölvusértækni. Margrét S. Sigurðardóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Bolli Bjarnason, Helgi Valdimarsson.

Tengsl sykrunargalla á IgA sameind sjúklinga með IgA nýrmeini (IgA-N) við magn af mannósaþindilektíni og komplementþætti C4. Ragnhildur Jóna Kolka. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Helgi Valdimarsson, Þorbjörn Jónsson.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands og ýmsar fræðigreinar innan LSH ss. blóðfræði, nýrnalækisfræði, gigtarlækisfræði, háls- nef- og eyrnalækisfræði, meinafræði, barnalækisfræði og fæðing- og kvensjúkdómfræði. Mæðraeftirlit Heilsgæslu Reykjavíkur og nágrennis, Mæðraeftirlitið Akranesi, Suðurnesjum og Selfossi. Fósturgreiningadeild FSA, Hjartavernd, Íslensk erfðagreining, Miðstöð heilsuverndar barna Reykjavíkur, Rannsóknastofa Krabbameinsfélags Íslands, Tilraunastöð Háskólans í meinafræði, Keldum. Húðlæknastöðin Reykjavík, Bláa Lónið Lækningalind. Sanofi Pasteur, Marcy l'Etoile, Frakklandi, Aventis Pasteur Ltd, Toronto, Kanada. Center for Biotechnology, Karolinska Institute, Svíþjóð, Centre d'Immunologie Pierre Fabre, St. Julien en Genevois, Frakklandi, IRIS, Chiron Srl, Siena, Ítalíu, Novartis Vaccines, Siena, Ítalíu. Mucosal Immunity unit, National Institute of Health, Bandaríkjunum. Swedish Institute for Infectious Disease Control, Stokkhólm, Svíþjóð. University of Adelaide, Department of Molecular Biosciences, Adelaide, Ástralíu, University of Alabama at Birmingham, Immunobiology Vaccine Center, Birmingham, Bandaríkjunum, University of Cape Town Health Science Centre, Suður Afríku, Semmelweis University, Búdapest, Ungverjalandi, WHO Collaborating Centre for Neonatal Vaccinology and Immunology, University of Geneva, Genf, Sviss. Húðsjúkdómadeild læknaskólans í Ann Arbor, University of Michigan, Bandaríkjun, Institut for Microbiology og Immunology, Panum Institute, Kaupmannahöfn, Klínísk og Diagnostísk Oral Sciences, Queen Mary's School of Medicine and Dentistry, London. Charité-Universitätsmedizin Berlin Charité, Þýskalandi, National & Kapodistrian University of Athens,

Grikklandi, Medical University of Lodz, Póllandi, Hospital Universitari La Paz, Madrid, Spáni, Southampton General Hospital, Englandi.

Ritverk - bókarkaffi

Sædis Sævarsdóttir, Hilmar Kjartansson, Arnór Víkingsson, Björn R Lúðvíksson. Gigtsjúkdómar og klínísk ónæmisfræði. Í: Ari J Jóhannesson, Runólfur Pálsson, [ritstj]. Handbók í lyflækisfræði. 3. útg. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Landspítali háskólasjúkrahús; 2006. bls. 197-213.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Dalghous AM, Freysdóttir J, Fortune F. Expression of cytokines, chemokines and chemokine receptors in oral ulcers of patients with Behcet's disease and recurrent aphthous stomatitis is Th1-associated, although Th2-association is also observed in patients with Behcet's disease. Scand J Rheumatol 2006;35:472-475.

Freysdóttir J, Hussain L, Farmer I, Lau S-H, Fortune F. Diversity of T cells in patients with Behcet's disease is indicative of polyclonal activation. Oral Dis 2006;12:271-7.

Gudjonsson JE, Karason A, Antonsdóttir A, Runarsdóttir EH, Hauksson VB, Jonsson HH, Gulcher J, Stefansson K, Valdimarsson H. Distinct clinical differences between HLA-Cw*0602 positive and negative psoriasis patients - an analysis of more than 1000 HLA-B and C typed patients. J Invest Dermatol 2006;126: 740-45.

Jakobsen H, Hannesdóttir S, Bjarnarson SP, Schulz D, Trannoy E, Siegrist CA, Jonsdottir I. Early life T cell responses to pneumococcal conjugates increase with age and determine the polysaccharide-specific antibody response and protective efficacy. Eur J Immunol 2006;36(2):287-95.

Manfredsdóttir VF, Víkingdóttir T, Jonsson T, Geirsson AJ, Kjartansson O, Heimisdóttir M, Sigurdardóttir SL, Valdimarsson H, Víkingsson A. The effects of tobacco smoking and rheumatoid factor seropositivity on disease activity and joint damage in early rheumatoid arthritis. Rheumatology (Oxford) 2006;45(6):734-40.

Omarsdóttir S, Ólafsdóttir ES, Freysdóttir J. Immunomodulating effects of lichen-derived polysaccharides on monocyte-derived dendritic cells. Int Immunopharmacol 2006;6(11):1642-50.

Sævarsdóttir S, Kristjansdóttir H, Grondal G, Víkingdóttir T, Steinsson K, Valdimarsson H. Mannan binding lectin and complement C4a in Icelandic multicase families with systemic lupus erythematosus. Ann Rheum Dis 2006;65(11):1462-7.

Torfadóttir H, Freysdóttir J, Skaftadóttir I, Haraldsson A, Sigfusson G, Ogmundsdóttir HM. Evidence for extrathymic T-cell maturation after thymectomy in infancy. Clin Exp Immunol 2006;145: 407-12.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlendis: 2

Fyrirlestrar á ráðstefnum erlendis: 26 þar af 11 boðsfyrirlestrar

Vegspjöld sýnd hérlendis: 2

Vegspjöld sýnd erlendis: 10

Handlækisfræði

Forstöðumaður: Jónas Magnússon prófessor

Almenn handlækisfræði

Forsvarsmáður: Jónas Magnússon prófessor

Styrkir sem fræðasviðið fékk á árinu 2006

Aðild stutta arms líttings 3 í sjúkdómsferli krabbameina (hét upphaflega: Leit að æxlisbælgemum á litningi 3p í æxlum frá mismunandi líffærum). Þórgunnur Eyfjörð Pétursdóttir, Valgarður Egilsson, Jóhannes Björnsson, Páll Helgi Möller, Unnur Þorsteinsdóttir, Sigurður Ingvarsson.

Árangur af ísetningu lyfjabrunna á LSH á árunum 2002 - 2004. Páll Helgi Möller, Guðjón Birgisson, Helgi Sigurðsson.

Krabbamein í ásgörm og dausgörm á Íslandi 1955 - 2005. Páll Helgi Möller, Jón Gunnlaugur Jónasson, Jónas Magnússon, Jörunn Atladóttir.

Krabbamein í skeifugörm á Íslandi 1955 - 2005. Páll Helgi Möller, Jón Gunnlaugur Jónasson, Jónas Magnússon, Jóhann Páll Ingmarsson.

Notkun lýsis, stíla og lýsismyrsla við gyllinað, fissura ani og skyldum vandamálum. Páll Helgi Möller, Tómas Jónsson, Einar Stefánsson.

Nýrnafrumkrabbamein á Íslandi. Tómas Guðbjartsson, Guðmundur Víkar Einarsson, Sverrir Harðarson, Vigdís Pétursdóttir, Jónas Magnússon, Vilmundur Guðnason.

Ristilkrabbamein á Íslandi í 50 ár (1955 - 2004) - meinafræðileg athugun - rannsókn á lífun með tilliti til meinafræðilegra þátta. Pétur Snæbjörnsson, Jón Gunnlaugur Jónasson, Lárus Jónasson, Ásgeir Theodórs, Páll Helgi Möller, Þorvaldur Jónsson.

Ritverk- vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Halla Viðarsdóttir, Páll Helgi Möller, Jakob Jóhannsson, Jón Gunnlaugur Jónasson. Carcinoma ani á Íslandi 1987-2003: Gildi lyðgrundaðra rannsókna. Læknablaðið 2006;92(5):365-72.

Margrét Valdimarsdóttir, Rúnar Reynisson, Jörundur Kristinsson, Ásgeir Haraldsson, Hannes Petersen, Dóra Lúðvíksson, Sigurður Kristjánsson, Margrét Oddsdóttir, Steingrímur Davíðsson, Gestur Þorgeirsson, Þorgeir Pálsson. Samráð með fjarlækningum á Íslandi. Læknablaðið 2006;92(11):767-74.

Michael Bretthauer, Anders Ekbo, Nea Malila, Tryggvi Stefánsson, Anders Fischer, Geir Hoff, Elisabete Weiderpass, Steinar Tretli, Laufey Tryggvadóttir, Hans Storm, Iben Holten, Hans-Olov Adami. Skimun fyrir krabbameini í ristli og endaparmi. Samvinna milli stjórnmálamanna og vísindamanna er nauðsynleg. Læknablaðið 2006;92(7/8):521-4.

Sæmundur J. Oddsson, Höskuldur Kristvinsson, Jón Gunnlaugur Jónasson, Bjarni Torfason, Tómas Guðbjartsson. Desmoid-æxli í brjóstvegg - mikilvæg mismunagreining við illkynja mein: sjúkratilfelli. Læknablaðið 2006;92(11):777-80.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Eldon BJ, Thorlacius S, Jonsson T, Jonasson JG, Kjartansson J, Bodvarsson S, Steingrímsson E, Rafnar T. A population-based study on the familial aggregation of cutaneous malignant melanoma in Iceland. Eur J Cancer 2006;42(7):922-6.

Gunnlaugsson GH, Oddsdóttir M, Magnusson J. Surgery in Iceland. Arch Surg 2006;141(2):199-203.

Hjartardóttir S, **Leifsson BG**, Geirsson RT, Steinthorsdóttir V. Recurrence of hypertensive disorder in second pregnancy. Am J Obstet Gynecol 2006;194(4):916-20.

Simonardóttir L, Torfason B, Stefansson E, **Magnusson J.** Changes in muscle compartment pressure after cardiopulmonary bypass. Perfusion 2006;21(3):157-63.

Stefansson T, Moller PH, Sigurdsson F, Steingrímsson E, Eldon BJ. Familial risk of colon and rectal cancer in Iceland: Evidence for different etiologic factors? Int J Cancer 2006;119(2):304-8.

Bæklunarlæknisfræði

Forsvarismaður: **Halldór Jónsson jr.** prófessor

Helstu áherslur í rannsóknum

Afleiðingar hálsnnyks við bílákstra, faraldsfræði áverka og sjúkdóma í stoðkerfinu og gæðaeftirlitsrannsóknir.

Styrkir sem fræðasviðið fékk á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Ræsing og ferill bráðra bólguviðbragða með liðskiptaaðgerðir sem módel - framhaldsumsókn IV áfangi. Björn Guðbjörnsson, Guðbjörn Logi Björnsson, Sveinn Guðmundsson, Halldór Jónsson jr, Leifur Franzson.

Ökklabrot á Íslandi 1985-2005. Páll Sigurgeir Jónasson, Halldór Jónsson jr.

Doktorsnemar

Assessment of scapular dyskinesis: A comparison of three groups. Subjects with idiopathic neck pain, whiplash associated disorders, and controls. Harpa Helgadóttir. Háskóla Íslands. Halldór Jónsson jr., Eyþór Kristjánsson.

Cervicocephalic kinesthesia following whiplash spine distorsion. Guðný Oddsdóttir. Háskóla Íslands. Halldór Jónsson jr., Eyþór Kristjánsson.

Meistaraneimi

Quality of life evaluation of patients with severe intractable low back pain before and after lumbo-sacral fusion. Edda J. Jónsdóttir. Háskóla Íslands og Háskólanum í Oslo.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

University of Queensland, the Division of Physiotherapy, School of Health and Rehabilitation Sciences, St Lucia, Brisbane, Queensland. Háskóli Íslands og ýmsar fræðigreinar innan LSH.

Önnur ritverk

Sigurdsson E, Siggeirsdóttir K, **Jonsson jr H**, Guðnason V, Matthiasson T, Jonsson YB. Early discharge and home intervention reduces unit costs after total hip replacement: Results of a cost analysis in a randomized study. Working papers W06:01, ritröð Hagfræðistofnunar. JEL classification: I11; I18; D61; C25.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlendis: 1

Veggspjöld sýnd hérlendis: 1

Háls-, nef og eyrnalæknisfræði

Forsvarismaður: **Hannes Petersen** dósent

Helstu áherslur í rannsóknum

Rannsóknir á miðeyrum með aðstoð dýramódel (rottur) þar sem sýking er framkölluð í miðeyra dýranna með aðgerð um háls að kúpubotni þar sem aðgangur fæst að miðeyra án þess að skaða hljóðhimnu. Rannsóknir á kæfisvefni, meintilurð er tengist mjúka göm og hvaða aðgerðarúrræði gagnast. Jafnvægisrannsóknir er tengist aðlögunarhæfni stöðustjórnunar. Þetta tengist rannsóknnum á sjóveiki en einnig tengist þetta rannsóknnum á sjúkdómum í innra eyra. Að auki eru rannsóknir á starfsemi innra eyra (heyrn og jafnvægi) hjá börnum er meðhöndluð hafa verið með lyfjum eða geislum vegna illkynja sjúkdóms.

Styrkir sem fræðasviðið fékk á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Heildarmat á efri loftvegi kæfisvefnisjúklinga fyrir og eftir kokaðgerð. Myndgerð í samanburði við vefjameingerð. Sigurður Júlíusson, Hannes Petersen, Þórarinn Gíslason, Bryndís Benediksdóttir, Hildur Einarisdóttir, Edward Weaver, Richard J. Schwab.

Mat á nefgöngum kæfisvefnisjúklinga. Samanburður á segulómrannsókn og hljóðholsmælingu. Sigurður Júlíusson, Hildur Einarisdóttir, Þórarinn Gíslason, Hannes Petersen, Richard J. Schwab.

Vefjameingerð og virkni mjúka göms hjá sjúklingum með kæfisvefn (OSAS). Hannes Petersen, Eva Svaborg, Sigurður Júlíusson, Þórarinn Gíslason, Hannes Blöndal, Hákon Hákonarson.

Doktorsnemi

Effect of paediatric cancer treatment on hearing and balance. Einar J. Einarsson. Háskóla Íslands.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Ýmsar fræðigreinar innan LSH ss. lungnalæknisfræði, sýklafræði, Hjartavernd, AGES Reykjavík, Íslensk erfðagreining.

Ritverk- vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Margrét Valdimarsdóttir, Rúnar Reynisson, Jörundur Kristínsson, Ásgeir Haraldsson, **Hannes Petersen**, Dóra Lúðvicksdóttir, Sigurður Kristjánsson, Margrét Oddsdóttir, Steingrímur Davíðsson, Gestur Þorgeirsson, Þorgeir Pálsson. Samráð með fjarlækningum á Íslandi. Læknablaðið 2006;92(11):767-74

Hjarta- og lungnaskurðlæknisfræði

Forsvarismaður: **Bjarni Torfason** dósent

Helstu áherslur í rannsóknum

Meðfæddir gallar og áunnir sjúkdómar eru meðal viðfangsefna sérgreinarinnar. Lögð er áhersla á rannsóknir á hugsanlegum fylgikvillum skurðaðgerða á hjarta og lungum og einnig á árangri af fyrirbyggjandi aðgerðum gegn aukaverkunum. Rannsóknir á áhrifum bringubeins-skurðar á öndun hafa þegar skilað árangri. Bólguvörum líkamans í og eftir hjartaskurðaðgerð hefur einnig verið til rannsóknar um nokkurra ára skeið og hefur nú náðst marktækur árangur á því rannsóknarsviði. Rannsóknir á gróningu sára hófust á síðasta ári og þá sérstaklega áhrif

blóðflöguhlaups á sárgróninguna hjá sjúklingum með skerta hæfni til gróningu sára. Erfðir lungnakkabbameins eru meðal sérstakra áhugasviða sérgreinarinnar og hafa verið til rannsóknar í víðu samstarfi um margra ára skeið. Loftbrjóst er nú enn og aftur til rannsóknar, svo og meðfæddir gallar á lungum og brjóstakassa og hjarta og þá sérstaklega nýjar leiðir til að fást við greiningu og skipulagningu meðferðar, svo sem með þvíúddarmódelum og nýjum tæknilegum lausnum. Nýir sjúklingahópar hafa einnig vakið áhuga sérgreinarinnar varðandi rannsóknir eins og sjúklingar með hjartatíf og sjúklingar með hjartabilun á alvarlegu stigi, þar sem hjálparhjúrtu koma jafnvel til greina við meðferð.

Styrkir sem fræðasviðið fékk á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Alvarlegar sýkingar eftir opnar hjartaskurðaðgerðir. Magnús Gottfreðsson, Tómas Guðbjartsson, Bjarni Torfason, Karl G. Kristinnsson.

Carcinoid lungnaeðli á Íslandi. Jóhanna M. Sigurðardóttir, Tómas Guðbjartsson, Kristinn Jóhannsson, Helgi J. Ísaksson.

Mæling á BNP (Brain Natriuretic Peptide) eftir hjartaaðgerðir. Felix Valsson, Bjarni Torfason, Sigriður B. Elíasdóttir.

Nýrnafrumkrabbamein á Íslandi. Tómas Guðbjartsson, Guðmundur Víkar Einarsson, Sverrir Harðarson, Vigdís Pétursdóttir, Jónas Magnússon, Vilmundur Guðnason.

Skurðaðgerðir við loftbrjósti á LSH 1991 - 2005. Tómas Guðbjartsson, Bjarni Torfason.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknnum

Flestar fræðigreinar innan LSH s.s. augnlæknisfræði, barnalæknisfræði, endurhæfingarlæknisfræði/sjúkraþjálfun, handlæknisfræði, lyflæknisfræði, krabbameinslæknisfræði, meinafræði, myndgreining, ónæmisfræði, svæfinga- og gjörgæslulæknisfræði, Rannsóknar- og þróunarstofa auk Heilbrigðisráðs LSH, Háskóli Íslands og Reykjalundur. Thoraxkirurgiska klinikken, háskólasjúkrahúsinu, Lundi í Svíþjóð. Medtronic Bakken Research Center.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Sæmundur J. Oddsson, Höskuldur Kristvínsson, Jón Gunnlaugur Jónasson, **Bjarni Torfason**, Tómas Guðbjartsson. Desmoid-æxli í brjóstvegg - mikilvæg mismunagreining við illkynja mein: sjúkratífelli. Læknablaðið 2006;92(11):777-80.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Agnarsson BA, **Guðbjartsson T**, Einarsson GV, Magnusson K, Thoroddsen A, Bergthorsson JT, Amundadóttir L, Barkardóttir RB, Björnsson J. Testicular germ cell tumours in Iceland: a nationwide clinicopathological study. Apms 2006;114(11):779-83.

Bergthorsson JT, Agnarsson BA, **Guðbjartsson T**, Magnusson K, Thoroddsen A, Pálsson B, Björnsson J, Stefansson K, Gulcher J, Einarsson GV, Amundadóttir LT, Barkardóttir RB. A genome-wide study of allelic imbalance in human testicular germ cell tumors using microsatellite markers. Cancer Genet Cytogenet 2006;164(1):1-9

Ingólfsson I, Gyllstedt E, Lillo-Gil R, Pikwer A, Jónsson P, **Gudbjartsson T**. Reoperations are common following VATS for spontaneous pneumothorax: study of risk factors. *Interact CardioVasc Thorac Surg* 2006;5(5):602-7.

Leosdóttir M, Reimarsdóttir G, Gottskalksson G, **Torfason B**, Vigfusdóttir M, Arnar DO. The use of implantable cardioverter defibrillators in Iceland: a retrospective population based study. *BMC Cardiovasc Disord* 2006;6:22.

Leosdóttir M, Sigurdsson E, Reimarsdóttir G, Gottskalksson G, **Torfason B**, Vigfusdóttir M, Eggertsson S, Arnar DO. Health-related quality of life of patients with implantable cardioverter defibrillators compared with that of pacemaker recipients. *Europace* 2006;8(3):168-74.

Simonardóttir L, **Torfason B**, Stefansson E, Magnusson J. Changes in muscle compartment pressure after cardiopulmonary bypass. *Perfusion* 2006;21(3):157-63.

Pikwer A, Gyllstedt E, Lillo-Gil R, Jonsson P, **Gudbjartsson T**. Oklara respiratoriska symptom kan vara pulmonell sekvester. *Lakartidningin* 2006;103(17):1312-4.

Pikwer A, Gyllstedt E, Lillo-Gil R, Jonsson P, **Gudbjartsson T**. Pulmonary sequestration—a review of 8 cases treated with lobectomy. *Scand J Surg* 2006;95(3):190-4.

Sjogren J, **Gudbjartsson T**, Thulin LI. Long-term outcome of the MitroFlow pericardial bioprosthesis in the elderly after aortic valve replacement. *J Heart Valve Dis* 2006;15(2):197-202.

Önnur ritverk

Gudbjartsson T. A study compendium in general surgery for nurse students. University of Iceland. Reykjavík; 2001, 2002 & 2003, 2004, 2005 & 2006.

Gudbjartsson T, Torfason B. Clinical compendium in cardiothoracic surgery for medical students. Reykjavík; 2006 and 2007.

Gudbjartsson T, Gisladóttir K. Cardiothoracic surgery for nurses and nurse practitioners. Reykjavík; 2006.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlendis: 19

Fyrirlestrar á ráðstefnum erlendis: 1

Lýtalæknisfræði

Forsvarsaður: Jens Kjartansson aðjunktur

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Eldon BJ, Thorlacius S, Jonsson T, Jonsson JG, **Kjartansson J**, Bodvarsson S, Steingrímsson E, Rafnar T. A population-based study on the familial aggregation of cutaneous malignant melanoma in Iceland. *Eur J Cancer* 2006;42(7):922-6.

Þvagafræðilæknisfræði

Forsvarsaður: Guðmundur Víkar Einarsson dósent, Guðmundur Geirsson dósent

Helstu áherslur í rannsóknum

Rannsóknir á erfðafræði krabbameins í blöðruhálskirtli, krabbameini í nýrum og taugatengdri truflun á blöðru- starfsemi.

Styrkir sem fræðasviðið fékk á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Nýrnafrumkrabbamein á Íslandi. Tómas Guðbjartsson, Guðmundur Víkar Einarsson, Sverrir Harðarson, Vigdís Pétursdóttir, Jónas Magnússon, Vilmundur Guðnason.

Próteintjáningu í nýrnavef. Stöðlun SELDI tækninnar og rannsókn á áhrifum blöðurráðar á próteintjáningu í eðlilegum nýrnavef og nýrnakrabbameinum. Vigdís Pétursdóttir, Guðmundur Víkar Einarsson, Hrefna Guðmundsdóttir, Rósa Björk Barkardóttir, Sverrir Harðarson, Tómas Guðbjartsson.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Urður Verðandi Skuld, Íslensk erfðagreining, Háskóli Íslands og Pfizer á Englandi.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Guðmundur Geirsson, Gestur Þorgeirsson, Óttar Guðmundsson, **Guðmundur Víkar Einarsson**. Áhættuþættir og algengi ristruflana meðal íslenskra karlanna á aldrinum 45-75 ára. *Læknablaðið* 2006;92(7/8):533-9.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Agnarsson BA, Gudbjartsson T, **Einarsson GV**, Magnusson K, Thoroddsen A, Bergthorsson JT, Amundadóttir L, Barkardóttir RB, Björnsson J. Testicular germ cell tumours in Iceland: a nationwide clinicopathological study. *Apmis* 2006;114(11):779-83.

Amundadóttir LT, Sulem P, Guðmundsson J, Helgason A, Baker A, Agnarsson BA, Sigurdsson A, Benediksdóttir KR, Cazier JB, Sainz J, Jakobsdóttir M, Kostic J, Magnúsdóttir DN, Ghosh S, Agnarsson K, Birgisdóttir B, Le Roux L, Ólafsdóttir A, Blondal T, Andrésdóttir M, Gretarsdóttir OS, Bergthorsson JT, Gudbjartsson D, Gylfason A, Thorleifsson G, Manolescu A, Kristjánsson K, **Geirsson G**, Isaksson H, Douglas J, Johansson JE, Balter K, Wiklund F, Montie JE, Yu X, Suarez BK, Ober C, Cooney KA, Gronberg H, Catalona WJ, **Einarsson GV**, Barkardóttir RB, Gulcher JR, Kong A, Thorsteinsdóttir U, Stefánsson K. A common variant associated with prostate cancer in European and African populations. *Nat Genet* 2006;38(6):652-8.

Bergthorsson JT, Agnarsson BA, Gudbjartsson T, Magnusson K, Thoroddsen A, Palsson B, Björnsson J, Stefánsson K, Gulcher J, **Einarsson GV**, Amundadóttir LT, Barkardóttir RB. A genome-wide study of allelic imbalance in human testicular germ cell tumors using microsatellite markers. *Cancer Genet Cytogenet* 2006;164(1):1-9.

Jonsson E, Sigbjarnarson HP, Tomasson J, Benediksdóttir KR, Tryggvadóttir L, Hrafnkelsson J, Ólafsdóttir EJ, Tulinius H, Jonsson JG. Adenocarcinoma of the prostate in Iceland: a population-based study of stage, Gleason grade, treatment and long-term survival in males diagnosed between 1983 and 1987. *Scand J Urol Nephrol* 2006;40(4):265-71.

Önnur ritverk

Geirsson G. Urology på Ísland. *NUF Bulletinin* 2006;2:10-1.

Geirsson G. Neurogenic Bladder Dysfunction - treatment and control. *NUF Bulletinin* 2006;2:28.

Fyrirlestrar á ráðstefnum erlendis: 1

Æðaskurðlæknisfræði

Forsvarsaður: Stefán E. Matthíasson dósent

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Kirurgisk Institutt, Universitetet i Bergen, Noregi. Vaskular afdelning, Haukeland Universitetssykehus, Bergen, Noregi. Dr Erney Mattsson, Sahlgrenska Sjukhuset, Gautaborg, Sviþjóð.

Ritverk - bókakaflar

Danielsson G. Classification of chronic venous disease and outcome assessment. In: Labropoulos N, Gerard Stansby G, editors. *Venous and Lymphatic Diseases*. New York: Taylor & Francis; 2006. p. 61-77.

Danielsson G. Venous ulcers associated with superficial venous insufficiency. In: Geroulakos G, van Urk H, Hobson II RW, editors. *Vascular Surgery: Cases, Questions and Commentaries*. 2nd ed. London: Springer; 2006. p. 423-33.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Laxdal E, Wirsching J, Pedersen G, Bertz A, Amundsen SR, Dregelid E, Jonung T, Nyheim T, Aune S. Homocysteine levels, haemostatic risk factors and patency rates after endovascular treatment of the common iliac arteries. *Eur J Vasc Endovasc Surg* 2006;31(3):244-50.

Pedersen G, Laxdal E, Amundsen SR, Dregelid E, Jonung T, Nyheim T, Aune S. Flow measurement before and after papaverine injection in above-knee prosthetic femoropopliteal bypass. *J Vasc Surg* 2006;43(4):729-34.

Pedersen G, Laxdal E, Aune S. The outcome of occluded above-knee femoropopliteal prostheses implanted for critical ischaemia. *Eur J Vasc Endovasc Surg* 2006;32(6):680-5.

Augnlæknisfræði

Forstöðumaður fræðasviðs: Einar Stefánsson prófessor

Helstu áherslur í rannsóknum

Augnsjúkdómar í sykursýki, þróun augnlyfja, súrefnisbúskapur sjóntauga og sjónhimnu í mönnum og dýrum. Lífeðlisfræði sléttra vöðva í sjónhimnuæðum. Hrórnun í augnbotnum. Faraldsfræði og erfðafræði augnsjúkdóma. Reykjavíkurrannsóknin. Brottnám augna og gerviauga. Mýs með stökkbreytingum í microphthalmia geni. Aldurbundin hrórnun í augnbotnum á Íslandi.

Verðlaun sem fræðasviðið fékk á árinu 2006

Pohl verðlaun. 13. maí. Alþjóðleg verðlaun sem veitt eru fyrir framúrskarandi ævistarf í þágu læknisvísindanna en ekki síst fyrir nýjasta framtak hans og samstarfsmanna hans, þróun mælitækis fyrir súrefnisfræði í augnbotnum. Einar Stefánsson

Synoptik-Fonden. (Grosserer Robert Delfers Mindefond) 5. nóv 2006 Danmörku. Heiðursverðlaun. Einar Stefánsson

Styrkir sem fræðisvið fékk á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Age-related Macular Degeneration: Phenotypes of Geographic Atrophy in Icelandic families. Haraldur Sigurðsson, Guðleif Helgadóttir, Ásbjörg Geirsdóttir.

Notkun lýsis, stíla og lýsissmyrsla við gylliniæð, fissura ani og skyldum vandamálum. Páll Helgi Möller, Tómas Jónsson, Einar Stefánsson.

Sjónþap og augnsjúkdómar við típu 2 sykursýki. Eydis Ólafsdóttir, Einar Stefánsson, Dan K Andersson.

Súrefnismælingar í augnbotnum. Einar Stefánsson, Sveinn Hákon Harðarson

Viðbrögð við blóðþurrð í augnbotnum. Þór Eysteinnsson, Sindri Traustason, Einar Stefánsson.

Tækniþróunarsjóður

Súrefnismælir fyrir augu.

Rannsóknasjóður RANNIS

Öndvegisstyrkur. Súrefnisbúskapur sjónhimnu

Háskólasjóður EIMSKIPS

Doktorsnámsstyrkur til Sveins Hákons Harðarsonar.

Tækjasjóður Rannís

OxyLab pO₂ til mælinga á súrefnismettun vefjar með flúrljómun. Einar Stefánsson, Jón Atli Benediktsson, Þór Eysteinnsson.

Rannsóknasjóður Háskóla Íslands

Súrefnisbúskapur í sjónhimnu. Einar Stefánsson.

Augnannsókn Reykjavíkur 1996 & 2001. Friðbert Jónsson.

Vernund sjónhimnu við skaða vegna blóðþurrðar. Þór Eysteinnsson.

Nýsköpunarsjóður

Vegna Geographic atrophy. Ásbjörg Geirsdóttir

Sjónverndarsjóður Íslands

Doktorsnámsstyrkur til Svanborgar Gísladóttir

Doktorsnámsstyrkur til Ársæls Arnarssonar

Meistaránámsstýkur til Sindra Traustasonar

Vegna AMD, Ásbjörg Geirsdóttir

Doktorsnemar

Augnsjúkdómar í sykursýki. Eydis Ólafsdóttir. Háskóla Íslands.

Faraldsfræði gláku. Ársæll Arnarsson. Háskóla Íslands.

Flutingur efna og lyfja í glerhlaupi augans. Svanborg Gísladóttir. Háskóla Íslands.

Súrefnismælir fyrir augnbotna. Sveinn Hákon Harðarson. Háskóla Íslands.

Meistaránemar

Áhrif sykldóextrína á flutning og dreifingu lyfja í tvífasa kerfum. Birna Vigdís Sigurðardóttir. Háskóla Íslands

Blóðþurrð í sjónhimnu. Sindri Traustason. Háskóla Íslands.

Development of an artificial model membrane for evaluation of drug availability. Fífa Konráðsdóttir. Háskóla Íslands.

Mat á fléttumyndun lyfja við sykldóextrín og áhrif hennar á dreifingu lyfs í auga. Dagný Hreinsdóttir. Háskóla Íslands.

Súrefnismælingar í sjónhimnu. Sveinn Hákon Harðarson. Háskóla Íslands.

Vöðvaprýstingur, augnprýstingur og bólgja í kjölfar hjartaskurðaðgerða með hjáveitu. Liney Símonardóttir. Háskóla Íslands.

Þróun chitoderivatives fyrir nanocarriers. Margrét Valdímarsdóttir. Háskóla Íslands.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Hjartavernd, Íslensk erfðagreining, Umhverfisstofnun, Duke háskóli Bandaríkjunnar, Duke háskólasjúkrahúsið í Durham í Norður Karolínu, Háskólinn í Erlangen, Þýskalandi, Háskólinn í Ottawa, Indiana háskóli, Bandaríkjunnar, Institute of Ophthalmology / University College London (UCL), Japanska umhverfisstofnunin, Kanasawaháskóli Japan, Kaupmannahafnarháskóli, Merck Inc., Moorfields Eye Hospital, National Eye Institute, (Augnstofnun Bandarísku heilbrigðisstofnunarinnar), National Institute of Health (Bandaríska heilbrigðisstofnunin), USA, Stennis Space Center, Mississippi, USA, Umhverfisstofnunin í Tskuba í Japan, Pharmaco hf., University of Colorado.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Elín Gunnlaugsdóttir, Dan Ó. Öhman, Sigurlaug Guðrún Gunnarsdóttir, Einar Stefánsson. Sjónhimnu-bjúgur og barksterasprautun augna. Læknablaðið 2006;92(12):847-52.

Guðleif Helgadóttir, Friðbert Jónasson, Haraldur Sigurðsson, Kristinn P. Magnússon, Einar Stefánsson. Aldursbundin hrörnun í augnbotnum. Læknablaðið 2006;92(10):685-96.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Arnarsson A, Sverrisson T, Stefánsson E, Sigurdsson H, Sasaki H, Sasaki K, Jonasson F. Risk factors for five-year incident age-related macular degeneration: the Reykjavik Eye Study. Am J Ophthalmol 2006;142(3):419-28.

Hardarson SH, Harris A, Karlsson RA, Halldorsson GH, Kagemann L, Rechtman E, Zoega GM, Eysteinnsson T, Benediktsson JA, Thorsteinsson A, Jensen PK, Beach J, Stefánsson E. Automatic retinal oximetry. Invest Ophthalmol Vis Sci 2006;47(11):5011-6.

Hardarson SH, Sigurdsson HH, Nielsdóttir GE, Valgeirsson J, Loftsson T, Stefánsson E. Ocular powder: dry topical formulations of timolol are well tolerated in rabbits. J Ocul Pharmacol Ther 2006;22(5):340-6.

Liu NP, Smith CF, Bowling BL, Jonasson F, Klíntworth GK. Macular corneal dystrophy types I and II are caused by distinct mutations in the CHST6 gene in Iceland. Mol Vis 2006;12:1148-52.

Magnusson KP, Duan S, Sigurdsson H, Petursson H, Yang Z, Zhao Y, Bernstein PS, Ge J, Jonasson F, Stefánsson E, Helgadóttir G, Zabriskie NA, Jonsson T, Björnsson A, Thorlacius T, Jonsson PV, Thorleifsson G, Kong A, Stefánsson H, Zhang K, Stefánsson K, Gulcher JR. CFH Y402H confers similar risk of soft drusen and both forms of advanced AMD. PLoS Med 2006;3(1):e5.

Pedersen DB, Stefánsson E, Kiilgaard JF, Jensen PK, Eysteinnsson T, Bang K, la Cour M. Optic nerve pH and PO₂: the effects of carbonic anhydrase inhibition, and metabolic and respiratory acidosis. Acta Ophthalmol Scand 2006;84(4):475-80.

Saari KM, Nelimarkka L, Ahola V, Loftsson T, Stefánsson E. Comparison of topical 0.7% dexamethasone-cyclodextrin with 0.1% dexamethasone sodium phosphate for postcataract inflammation. Graefes Arch Clin Exp Ophthalmol 2006;244(5):620-6.

Simonardóttir L, Torfason B, Stefánsson E, Magnusson J. Changes in muscle compartment pressure after cardiopulmonary bypass. Perfusion 2006;21(3):157-63.

Stefánsson E. Ocular oxygenation and the treatment of diabetic retinopathy. Surv Ophthalmol 2006;51(4):364-80.

Zoega GM, Fujisawa A, Sasaki H, Kubota A, Sasaki K, Kitagawa K, Jonasson F. Prevalence and risk factors for cornea guttata in the Reykjavik Eye Study. Ophthalmology 2006;113(4):565-9.

Önnur ritverk

Jonasson F, Zoega G, Damji KF. Glaucoma: Optic nerve teaching slide set. Fridbert Jonasson, University of Iceland and Karim F. Damji, University of Ottawa Eye Institute; 2006. 20 bls. og 53 þrívíddar slidesmyndir.

Rafnsson V, Ólafsdóttir E, Hrafnkelsson J, Sasaki H, Arnarsson AM, Jonasson F. No evidence for causation by cosmic radiation of nuclear cataracts in pilots - reply. Arch Ophthalmol 2006;124:1370-1.

Sigurdsson H. The History of Moorfields Eye Hospital by Peter K. Leaver [book review]. Acta Ophthalmol Scand 2006;84:715.

Stefánsson E, Landers MB 3rd. How does vitrectomy affect diabetic macular edema? [author reply]. Am J Ophthalmol 2006;141(5):984-5.

Stefánsson E, Loftsson T. The Stokes-Einstein equation and the physiological effects of vitreous surgery [editorial]. Acta Ophthalmol Scand 2006;84(6):718-9.

Stefánsson E, Stefánsson G, Sigurdsson ST, Briem E. Decimals in data values [editorial]. Acta Ophthalmol Scand 2006;84(4):449-50.

Stefánsson E. Acta Ophthalmologica Honorary Award. Acta Ophthalmol Scand 2006;84(4):451.

Stefánsson E. Diabetic retinopathy screening. [author reply]. Pediatrics 2006;117(2) 586-7.

Stefánsson E. Prevention of diabetic blindness [editorial]. Br J Ophthalmol 2006;90(1):2-3.

Stefánsson E. Risk of retinopathy in children with type 1 diabetes mellitus before two years of age. Am J Ophthalmol [author reply]. 2006;141(5):979.

Stefánsson E. The case for biennial retinopathy screening in children and adolescents: response to Maguire et al. [author reply]. Diabetes Care 2006;29(1):178-9.

Stefánsson E. This issue of Acta. Acta Ophthalmol Scand 2006;84:1-2.

Stefánsson E. This issue of Acta. Acta Ophthalmol Scand 2006;84:155-6.

Stefansson E. This issue of Acta. Acta Ophthalmol Scand 2006;84:277-8.

Stefansson E. This issue of Acta. Acta Ophthalmol Scand 2006;84:447-8.

Stefansson E. This issue of Acta. Acta Ophthalmol Scand 2006;84:593-4.

Stefansson E. This issue of Acta. Acta Ophthalmol Scand 2006;84:717.

Zoega GM, Jonasson F. Reykjavik Eye Study and Cornea Guttata. Author reply [letter to the editor]. Ophthalmology 2006;113(12):2374-5.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlendis: 4 þar af 1 boðsfyrirlestur

Fyrirlestrar á ráðstefnum erlendis: 39 þar af 28 boðsfyrirlestrar

Veggspjöld sýnd hérlendis: 3

Veggspjöld sýnd erlendis: 12

Svæfinga- og gjörgæslulæknisfræði

Forstöðumaður: Gísli H. Sigurðsson prófessor

Helstu áherslur í rannsóknum

Smáæðablóðflæði í lifur, brisi, þörmum og nýrum í losti er langtímaværkenni sem er unnið í samvinnu við Háskólann í Bern í Sviss. Verkjameðferð eftir skurðaðgerðir er einnig langtímaværkenni á sviðinu Viðbrögð þekjuvefs lungna við þrýstingsálagi er nýtt langtímaværkenni sem er unnið í samvinnu við lungnadeild LSH. Ennfremur fara fram rannsóknir á sjúklingum eftir hjartastopp og sjúklingum sem fara í hjartaaðgerðir. Önnur rannsóknarverkefni fjalla um sýklasóttarlost, öndunarvæðing, spítalasykingar og næringarþörf gjörgæslusjúklinga.

Styrkir sem fræðasviðið fékk á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Árangur af endurlífgunum utan spítala á höfuðborgarsvæðinu á árunum 2004 og 2005. Gísli E. Haraldsson, Felix Valsson, Brynjólfur Mogensen.

Mæling á BNP (Brain Natriuretic Peptide) eftir hjartaaðgerðir. Felix Valsson Bjarni Torfason, Sigríður B. Elíasdóttir.

Óbein efnaskiptamæling á orkuþörf gjörgæslusjúklinga. Sigurbergur Kárason, Kristinn Sigvaldason, Bjarki Kristinsson.

Vasópressín meðferð í sýklasóttarlosti (septísku losti): Áhrif á dreifingu blóðflæðis í kviðarholslíffærum. Gísli H. Sigurðsson, Vladimir Krejci, Luzius Hildebrand.

Rannsóknasjóður Háskóla Íslands

Smáæðablóðflæði og efnaskipti í þörmum við lost. Gísli Heimur Sigurðsson.

Viðbrögð þekjuvefjar lungna við þrýstingsálagi. Sigurbergur Kárason, Ólafur Baldursson, Guðmundur Hrafn Guðmundsson, Þórarinn Guðjónsson.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Svæfingadeildir University Hospital, Lund, Sweden, Sahlgrenska University Hospital, Gautaborg, Sviþjóð, Bern University Hospital, Switzerland og Washington University St. Louise, USA. Scandinavian Critical Care Trials Group. Department of Clinical Chemistry, Section of Molecular Biology, Sahlgrenska University Hospital, Gautaborg, Sviþjóð.

Ritverk - bókakafar

Gunnarsson I. Oxygen flush valve. In: Atlee J, editor. Complications in anesthesia. 2nd ed: Elsevier; 2006.

Kristinn Sigvaldason. Næringarmeðferð bráðveikra sjúklinga. Í: Ari J Jóhannesson, Runólfur Pálsson, [ritstj]. Handbók í lyflæknisfræði. 3. útg. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Landspítali háskólasjúkrahús; 2006. bls. 306-12.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Hjalti Már Björnsson, Davíð O. Arnar. Nýjar alþjóðlegar leiðbeiningar um endurlífgun. Læknablaðið 2006;92(2):115-23.

Hjalti Már Björnsson, Sigurður Marelsson, Viðar Magnússon, Garðar Sigurðsson, Gestur Þorgeirsson. Endurlífgunartilraunir utan sjúkrahúsa á höfuðborgarsvæðinu 1999 - 2002. Læknablaðið 2006;92(9):591-7.

Kristinn Sigvaldason, Katrín Þormar, Jón Bragi Bergmann, Kristbjörn Reynisson, Helga Magnúsdóttir, Þorsteinn Svörfuður Stefánsson, Steinn Jónsson. Brátt andnauðarheilkenni (ARDS) á gjörgæsludeildum á Íslandi 1988 - 1997. Læknablaðið 2006;92(3):201-7.

Þórður Þórkelsson, **Hjalti Már Björnsson,** Gunnlaugur Sifússon. Endurlífgun á börnum: klínískar leiðbeiningar. Læknablaðið 2006;92(11):783-93.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Hardarson SH, Harris A, Karlsson RA, Halldorsson GH, Kagemann L, Rechtman E, Zoega GM, Eysteinnson T, Benediktsson JA, **Thorsteinsson A,** Jensen PK, Beach J, Stefansson E. Automatic retinal oximetry. Invest Ophthalmol Vis Sci 2006;47:5011-6.

Krejci V, Hildebrand L, Buchi C, Ali SZ, Contaldo C, Takala J, **Sigurðsson GH,** Jakob SM. Decreasing gut wall glucose as an early marker of impaired intestinal perfusion. Crit Care Med 2006;34(9):2406-14.

Krejci V, Hildebrand LB, **Sigurðsson GH.** Effects of epinephrine, norepinephrine, and phenylephrine on microcirculatory blood flow in the gastrointestinal tract in sepsis. Crit Care Med 2006;34(5):1456-63.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlendis: 29

Veggspjöld sýnd hérlendis: 6

Bráðalæknisfræði

Forstöðumaður: Brynjólfur Mogensen dósent

Helstu áherslur í rannsóknum

Slysavarnir, áverkar og forvarnir. Eitranir. Hópslys og forvarnir. Greining á áhættuþáttum hjarta og æðasjúkdóma. Áhrif persónuleika á áhættu hjarta- og æðasjúklinga. Þýðing á greiningartæki fyrir Persónuleika D á íslensku og staðfærsla þess. Erfðafræði gáttatífs og meðferð. Sleglatakttruflanir með uppruna í Purkinje kerfi.

Styrkir sem fræðasviðið fékk á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Svipgerð sjúklinga með gáttatíf. Undirverkefni af: Kortlagning og einangrun meingena gáttatífs (Mapping and Isolation of Atrial Fibrillation Susceptibility Genes). Davíð O. Arnar, Guðmundur Þorgeirsson, Hákon Hákonarson, Kristleifur Kristjánsson, Kári Stefánsson.

Árangur af endurlífgunum utan spítala á höfuðborgarsvæðinu á árunum 2004 og 2005. Gísli E. Haraldsson, Felix Valsson, Brynjólfur Mogensen.

Minningarsjóður Helgu Jónsdóttur og Sigurliða Kristjánssonar

Kortlagning og einangrun meingena gáttatífs. Davíð O. Arnar, Hilma Hólm.

Nemi í sérfræðinámi í hjartalækningum

Kortlagning og einangrun meingena gáttatífs. Faraldsfræði gáttatífs. Hilma Hólm. Emory University Atlanta, Bandaríkjunum.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Hjartavernd, Íslensk erfðagreining, Slökkvilið höfuðborgarsvæðisins, Erasmus Universiteit Rotterdam Hollandi, University of Pavia, Pavia, Ítalíu auk Evrópusamstarfs. University of Iowa, Iowa City, Bandaríkjunum.

Ritverk - bókarkafar

Albert P Sigurðsson, **Hjalti Már Björnsson,** Sigurður Stefánsson. Svimi. Í: Ari J Jóhannesson, Runólfur Pálsson, [ritstj]. Handbók í lyflæknisfræði. 3. útg. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Landspítali háskólasjúkrahús; 2006. bls. 269-71.

Hjalti Már Björnsson, Davíð O Arnar. Endurlífgun. Í: Ari J Jóhannesson, Runólfur Pálsson, [ritstj]. Handbók í lyflæknisfræði. 3. útg. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Landspítali háskólasjúkrahús; 2006. bls. 16-24.

Hjalti Már Björnsson, Magnús Haraldsson. Geðræn vandamál hjá bráðveikum sjúklingum. Í: Ari J Jóhannesson, Runólfur Pálsson, [ritstj]. Handbók í lyflæknisfræði. 3. útg. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Landspítali háskólasjúkrahús; 2006. bls. 284-6.

Valgerður Á. Rúnarsdóttir, **Hjalti Már Björnsson.** Meðferð vímuefnafraðharvís hjá innliggjandi sjúklingum. Í: Ari J Jóhannesson, Runólfur Pálsson, [ritstj]. Handbók í lyflæknisfræði. 3. útg. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Landspítali háskólasjúkrahús; 2006. bls. 287-90.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Hjalti Már Björnsson, Davíð O. Arnar. Nýjar alþjóðlegar leiðbeiningar um endurlífgun. Læknablaðið 2006; 92(2):115-23.

Hjalti Már Björnsson, Sigurður Marelsson, Viðar Magnússon, Garðar Sigurðsson, Gestur Þorgeirsson. Endurlífgunartilraunir utan sjúkrahúsa á höfuðborgarsvæðinu 1999-2002. Læknablaðið 2006;92(9):591-7.

Þórður Þórkelsson, **Hjalti Már Björnsson,** Gunnlaugur Sifússon. Endurlífgun á börnum - klínískar leiðbeiningar. Læknablaðið 2006; 92: 783-93.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Arnar DO, Thorvaldsson S, Manolio TA, Þorgeirsson G, Kristjánsson K, Hakonarson H, Stefansson K. Familial aggregation of atrial fibrillation in Iceland. Eur Heart J 2006;27(6):708-12.

Leosdóttir M, Sigurdsson E, Reimarsdóttir G, Gottskalksson G, Torfason B, Vigfusdóttir M, Eggertsson S, **Arnar DO**. Health-related quality of life of patients with implantable cardioverter defibrillators compared with that of pacemaker recipients. *Europace* 2006;8(3):168-74.

Viktorsdóttir O, Henriksdóttir A, Arnar DO. Ibutilide for treatment of atrial fibrillation in the emergency department. *Emerg Med J* 2006;23(2):133-4.

Önnur ritverk

Bjornsson HM, Revision of first aid teaching in Iceland. [Akuttjournalen] *Scand J Trauma Resuscit Emerg Med* 2006; 14(3):132-3.

Brynjólfur Mogensen, Magnús Ólason, Sveinn Sveinsson, Björn Zöega, Ísak G. Hallgrímsson. Tafla um miska-
stíg 2. útg. Dómsmálaráðuneytið, Órorkunefnd; 2006.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlendis: 7

Fyrirlestrar á ráðstefnum erlendis: 5
þar af 1 boðsfyrirlestur

Veggspjöld sýnd hérlendis: 10

Veggspjöld sýnd erlendis: 5

Lyflæknisfræði

Forstöðumaður fræðasviðs:
Þórður Harðarson prófessor

Blóðfræði

Forsvarsaður: Páll Torfi Öundur dósent

Helstu áherslur í rannsóknum

Blóðstorkunarfræði: Clinical usefulness of the PFA-100 screening test of primary hemostasis, Clinical characteristics and molecular defects in Bernard-Soulier syndrome in Iceland, Quality of oral anticoagulation with warfarin using computerized dosing. Meðhöndlun blæðinga með Novoseven. Use of ROTEM to evaluate hemostasis in cardiopulmonary bypass. Illkynjaðir blóðsjúkdómar: Týrósin kinasar og krabbamein. Próun örflögutækni til sjúkdómsgreiningar á krabbameinsvef. Þrívíð frumuræktunarlíkön til að auka skilning á líffræði stofnfruma. Áhrif æðabæls á þroskun vefja. Myeoldysplastic syndrome. Einstofna mótefnahækkun -náttúrulegur gangur. B eitilfrumuræktanir: Stöðlun aðferða. Ættartengsl í illkynja eitilfrumusjúkdómum.

Styrkir sem fræðigreinin fékk á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Hlutverk Sprouty og sprouty-tengdra boðferla í formyndun brjóstkirtils. Sprouty and sprouty-related signaling pathways in breast morphogenesis. Þórarinn Guðjónsson, Magnús Karl Magnússon, Valgarður Sigurðsson.

Kortlagning genastjórnsvæða sem miðla krabbameinsmerki frá týrósin kinösum. Magnús Karl Magnússon, Geir Tryggvason, Þórarinn Guðjónsson, Magnús Már Halldórsson.

Sameindaerfðafræði c-kit neikvæðra GIST æxla á Íslandi. Geir Tryggvason, Magnús K. Magnússon, Jón Gunnlaugur Jónasson.

Öndvegisstyrkur Rannís

Þekjuvefur brjóstkirtils: þroskun og sérhæfing. Þórarinn Guðjónsson, Magnús Karl Magnússon.

Rannsóknasjóður Rannís

Kortlagning genastjórnsvæða sem miðla krabbameinsmerki frá týrósin kinösum. Magnús Karl Magnússon, Geir Tryggvason, Magnús Már Halldórsson, Þórarinn Guðjónsson.

Markáætlun vísinda- og tækniráðs Rannís

Erfðafræði í þágu heilbrigðis og örtækni. Helga Ögmundsdóttir, Hlíf Steingrimsdóttir, Ísleifur Ólafsson, Magnús Karl Magnússon, Vilhelmina Haraldsdóttir, Þórunn Rafnar.

Náttúrulegar varnir lungnaþekju í sykingum og krabbameinsmyndun. Ólafur Baldursson, Guðmundur Hrafn Guðmundsson, Þórarinn Guðjónsson, Magnús Gottfredsson.

Rannsóknasjóður Háskóla Íslands

Viðbrögð þekjuvefjar lungna við þrýstingsálagi. Sigurbergur Kárason, Ólafur Baldursson, Guðmundur Hrafn Guðmundsson, Þórarinn Guðjónsson.

Þekjuvefur brjóstkirtils: þroskun og sérhæfing. Þórarinn Guðjónsson.

Tækjasjóður Rannís

Aðstaða til rannsókna á sviði frumulíffræði. Eiríkur Steingrímsson, Guðrún Valdímarsdóttir, Jón Jóhannes Jónsson, Þórarinn Guðjónsson, Finnþórunn Þormóðsson, Helga Ögmundsdóttir.

Doktorsnemar

Breast epithelial stem cells. Agla Friðriksdóttir. Kaupmannahafnarháskóla. Leiðbeinendur: Ole William Petersen, Lone Rønnov-Jessen, Þórarinn Guðjónsson.

Hlutverk Sprouty og sprouty-tengdra boðferla í formyndun brjóstkirtils. Valgarður Sigurðsson. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Þórarinn Guðjónsson, Magnús Karl Magnússon.

Náttúrulegar varnir lungnaþekju. Skarphéðinn Halldórsson. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Þórarinn Guðjónsson, Ólafur Baldursson, Guðmundur Hrafn Guðmundsson

Meistaraneimar

Áhrif æðabælsfruma á vöxt og sérhæfingu brjóstþekjufruma í þrívíðri frumurækt. Sævar Ingþórsson. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Þórarinn Guðjónsson.

Characterization of an epithelial cell line derived from patient with a strong family history of breast cancer: modeling tumor progression in vitro. Þórhallur Halldórsson. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Þórarinn Guðjónsson

Effects of azithromycin on human airway epithelial cells. Valþór Ásgrímsson. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Guðmundur Hrafn Guðmundsson, Ólafur Baldursson Þórarinn Guðjónsson.

Hlutverk sprouty proteina í stjórnun týrósin kinasá í æxlisfrumum. Silja Dögg Andradóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Magnús Karl Magnússon.

Mergfrumuræxli á Íslandi 1990-2000. Samanburður á aldri við greiningu, áhættuþáttum, meðferð og horfum milli tímabilana 1990-1994 og 1995-2000. Sólveig Sigurbjörnsdóttir, læknanemi í Ungverjalandi. Nemaverkefni við Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Hlíf Steingrimsdóttir.

Prevalence and causes of bleeding diathesis and menorrhagia in Icelandic teenagers. Brynja R. Guðmundsdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Páll Torfi Öundur.

Rannsókn á Bernard-Soulier sjúðómi á Íslandi. Elísabet Rós Birgisdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Páll Torfi Öundur, Magnús Karl Magnússon, Brynja R. Guðmundsdóttir

Samanburður á blóðþynningu á Íslandi og Skotlandi. Rannveig Einarsdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Steve Hudson, professor at University of Strathclyde, Páll Torfi Öundur, Brynja R. Guðmundsdóttir.

Tjáníng á bakteridrepandi peptíðinu LL37 í brjóstkirtili. Bjarki Jóhannesson. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Guðmundur Hrafn Guðmundsson, Þórarinn Guðjónsson.

Whole blood thromboelastometry for evaluating the effect of haemostatic agents post cardio-pulmonary bypass. Hanna Ásvaldsdóttir. Árhús University / Skejby hospital, Árhús, Denmark. Leiðbeinendur: Páll Torfi Öundur, Benny Sørensen, Brynja R. Guðmundsdóttir.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Hjartavernd, Blóðbankinn, Krabbameinsfélag Íslands, UCLA/Orthopedic Hospital, Los Angeles, Skejby sygehus, Árósum, Danmörku, University of Strathclyde, Skotlandi, Kaupmannahafnar háskóli, Danmörku, EuroSTELL stofnfrumuprógram á vegum European Science Foundation, Ohio State University (Jason C. Hsu). Nimblegen Inc. Auk ýmissa fræðigreina innan LSH ss. öldunarlæknisfræði, taugasjúkdómfræði, hjarta- og lungnaskurðlæknisfræði, meinafræði, frumulíffræði, líffefnafræði.

Ritverk - bókarkaffi

Brynjar Viðarson, Margrét Sigurðardóttir, **Guðmundur Rúnarsson**, **Sigrún Reykdal**. Blóðsjúkdómar. Í: Ari J. Jóhannesson, Runólfur Pálsson, [ritstj.]. Handbók í lyflæknisfræði. 3. útg. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Landspítali háskólasjúkrahús; 2006. bls. 214-30.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Ásgrímsson V, Guðjónsson T, Guðmundsson GH, Baldursson O. Novel effects of azithromycin on tight junction proteins in human airway epithelia. *Antimicrob Agents Chemother* 2006;50(5):1805-12.

Sigurdsson V, Friðriksdóttir AJ, Kjartansson J, Jonasson JG, Steinarsdóttir M, Petersen OW, Ögmundsdóttir HM, Guðjónsson T. Human breast microvascular endothelial cells retain phenotypic traits in long-term finite life span culture. *In Vitro Cell Dev Biol Anim* 2006;42(10):332-40.

Sigurdsson V, Guðjónsson T. Application of 3D cell culture to study breast morphogenesis and cancer. *The Network for Regenerative Biology- online journal* 2006;04.2006.02.10-04.10.

Önnur ritverk

Páll Torfi Öundur. Alfadir ræður: er það góð stjórnun að skerða stjórnunaráhrif lækna á Landspítala? [ritstjórnargrein]. *Læknablaðið* 2006;92(4):260-1.

Kjeldsen L, Dybedal I, Hast R, Juvonen E, Olsson A, **Reykdal S**, Hellström Lindberg E. Guidelines for diagnosis and treatment of myelodysplastic syndromes. www.nordicmids.org Issue 3, second update November 2006.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlendis: 4

Fyrirlestrar á ráðstefnum erlendis: 5

Veggspjöld sýnd hérlendis: 10

Veggspjöld sýnd erlendis: 9

Gigtarlæknisfræði

Forsvarsaður: Helgi Jónsson dósent

Helstu áherslur í rannsóknum

Unnið er að rannsóknum á öllum helstu gigtarsjúkdómum. Sérstök áhersla er þó á rannsóknir þar sem sérstaða Íslands og íslensku þjóðarinnar nýtast, en það á við á sviðum faraldsfræði, erfðafræði, ónæmisfræði og viðar þar sem vel skilgreindir sjúklingshópar og mikil þekking á gigtarsjúkdómum er nauðsynleg.

Styrkir sem fræðigreinin fékk á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Afleiðingar týmusbrotnáms í frumbersku: Áhrif á virkni T-stjórnumna og á T frumu-fjölbreytileika. Jenna Huld Eysteinsdóttir, Jóna Freysdóttir, Helga M Ögmundsdóttir, Ásgeir Haraldsson.

Áhrif TGF- β 1 á þroskunarferil óþroskaðra T fruma. Björn Rúnar Lúðvíksson, Brynja Gunnlaugsdóttir, Kristján Steinsson, Antonella Viola.

Áhrif þekktra og óþekktra náttúruafna á þroskun angafrumna. Jóna Freysdóttir, Arnór Víkingsson.

Lungnastarfsemi sjúklinga með psoriasis gigt. Jónas Geir Einarsson, Gunnar Guðmundsson, Björn Guðbjörnsson.

Psoriatic Arthritis Mutilans - the Nordic Study. Björn Guðbjörnsson, Jan Tore Gran, Mona Stähle, Leena Paimela, Leif Ejstrup, Thomas Ternowitz, Lars Iversen.

Rannsókn á taugavefsmiðlaðri bólgu í vefjagigt og áhrifum sykursterapíusgjafar á sjúkdómsgang og á magn bólgubodafna, taugapeptíða og hormóna í blóði og mænuvökva sjúklinga. Arnór Víkingsson, Árni Jón Geirsson, Ragnar Freyr Ingvarsson, Ólóf Sigurðardóttir, Jóna Freysdóttir, Kristján Steinsson.

Rannsóknir á líffærasértækum ónæmissjúkdómum með heilkenni Sjögrens sem móðelsjúkdóm - Framhaldsumsókn - Björn Guðbjörnsson, Prof Olle Kämp, Kristín Jóhannsdóttir.

Ræsing og ferill bráðra bólguviðbragða með líðskiptaaðgerðir sem módel - framhaldsumsókn IV áfangi Björn Guðbjörnsson, Guðbjörn Logi Björnsson, Sveinn Guðmundsson, Halldór Jónsson jr, Leifur Franzson.

Stökkbreyting í geninu sem skráir fyrir ónæmisviðtakann PD-1: Áhrif á virkni T-fruma og tengsl við einkenni gigtar- og sjálfsöfnæmissjúkdóma. Kristján Steinsson, Helga Kristjánsdóttir, Gerður Gröndal, Kristján Erlendsson, Marta E. Alarcon Riquelme.

Rannsóknasjóður RANNÍS

Áhrif TGF- 1 á virkni og boðmyndun T-fruma. Björn Rúnar Lúðvíksson, Kristján Steinsson, Landspítali-Háskóla-sjúkrahús; Antonella Viola, University of Padova, Italia

Ónæmisfræðileg áhrif náttúruafna á angafrumur manna og líðagigt í rottum. Arnór Víkingsson, Jóna Freysdóttir, Kristín Ingólfssdóttir, Elin Soffía Ólafsdóttir, Ingibjörg Harðardóttir, Helga M Ögmundsdóttir.

Stökkbreyting í geninu sem skráir fyrir ónæmisviðtakann PD-1: Áhrif á virkni T-fruma og tengsl við einkenni gigtar- og sjálfsöfnæmissjúkdóma. Kristján Steinsson, Helga Kristjánsdóttir, Gerður Gröndal, Kristján Erlendsson, Marta E. Alarcon Riquelme.

Rannsóknasjóður Háskóla Íslands

Áhrif TGF- β 1 á virkni og boðmyndun T-fruma. Björn Rúnar Lúðvíksson, Kristján Steinsson.

Myndgreining slitgigtar í þumalrótarlið með segulóm-skoðun. Guðmundur Jón Eliasson, Helgi Jónsson.

Vísindasjóður Félags íslenskra gigtlækna (VFÍG)

Lágskamta aspirínmeðferð í líðagigt. Arnór Víkingsson, Jóna Freysdóttir.

Rannsóknir á líffærasértækum ónæmissjúkdómum með heilkenni Sjögrens sem móðelsjúkdóm. Björn Guðbjörnsson, Prof Olle Kämp, Kristín Jóhannsdóttir.

Stökkbreyting í geninu sem skráir fyrir ónæmisviðtakann PD-1: Áhrif á virkni T-fruma og tengsl við einkenni gigtar- og sjálfsöfnæmissjúkdóma. Kristján Steinsson, Helga Kristjánsdóttir, Gerður Gröndal, Kristján Erlendsson, Marta E. Alarcon Riquelme.

Vísindasjóður Gigtarfélag Íslands

Lágskamta aspirínmeðferð í líðagigt. Arnór Víkingsson, Jóna Freysdóttir.

Doktorsnemar

Chemotactic activity and regulation of immunological synapse formation in Th 1 and Th2 like autoimmune diseases. Brynja Gunnlaugsdóttir. Háskóla Íslands.

PD-1 í fjölskyldum með ætlaðum SLE og RA. Tengsl við einkenni sjálfsöfnæmis- og gigtarsjúkdóma og áhrif á virkni T- fruma. Helga Kristjánsdóttir. Uppsala háskóla Svíþjóð.

Öndunarhreyfingamælir Áreiðanleiki og klínískt notagildi María Ragnarsdóttir. Háskóla Íslands.

Guðlaug Kristjánsdóttir. Uppsala háskóla Svíþjóð

Meistararnemar

Áhrif piroxicams á bráðar og krónískar líðbólgu. Sigrún L Sigurðardóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Jóna Freysdóttir.

Áhrif samfallsbrota vegna beinþynningar á lífsgæði íslenskra kvenna. Kolbrún Albertsdóttir. Háskóla Íslands.

Áhrif ómega-3 fitusýra í rækt á þroskun angafrumna. Arna Stefánsdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Jóna Freysdóttir.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Rannsóknastofa í ónæmisfræði, Íslensk erfðagreining, Hjartavernd. Læknisfræðileg myndgreining (Domus Medica), læknadeild Háskólans Uppsölum Svíþjóð. SLE International Collaborating clinics (SLICC) og samstarf sérfræðinga í SLE frá 24 háskólastofnunum.

Ritverk - bókarkaffi

Sædis Sævarsdóttir, Hilmar Kjartansson, Arnór Víkingsson, Björn R Lúðvíksson. Gigtarsjúkdómur og klínísk ónæmisfræði. Í: Ari J Jóhannesson, Runólfur Pálsson, [ritstj]. Handbók í lyflæknisfræði. 3. útg. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Landspítali háskólasjúkrahús; 2006. bls. 197-213.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Abelson AK, Johansson CM, Kozyrev SV, Kristjánsdóttir H, Gunnarsson I, Svenungsson E, Jonsen A, Lima G, Scherbarth HR, Gamron S, Allievi A, Palatnik SA, Alvarellos A, Paira S, Graf C, Guilleron C, Catoggio LJ, Prigione C, Battagliotti CG, Berbotto GA, Garcia MA, Perandones CE, Truedsson L, Steinsson K, Sturfelt G, Pons-Estel B, Alarcon-Riquelme ME. No evidence of association between genetic variants of the PDCD1 ligands and SLE. Genes Immun 2006.

Bernatsky S, Boivin JF, Joseph L, Manzi S, Ginzler E, Gladman DD, Urowitz M, Fortin PR, Petri M, Barr S, Gordon C, Bae SC, Isenberg D, Zoma A, Aranow C, Dooley MA, Nived O, Sturfelt G, Steinsson K, Alarcon G, Senecal JL, Zummer M, Hanly J, Ensworth S, Pope J, Edworthy S, Rahman A, Sibley J, El-Gabalawy H, McCarthy T, St Pierre Y, Clarke A, Ramsey-Goldman R. Mortality in systemic lupus erythematosus. Arthritis Rheum 2006;54(8):2550-7.

Dalghous AM, Freysdottir J, Fortune F. Expression of cytokines, chemokines and chemokine receptors in oral ulcers of patients with Behcet's disease and recurrent aphthous stomatitis is Th1-associated, although Th2-association is also observed in patients with Behcet's disease. Scand J Rheumatol 2006;35(6):472-5.

Eliasson GJ, Verbruggen G, Stefansson SE, Ingvarsson T, Jonsson H. Hand radiology characteristics of patients carrying the T(303)M mutation in the gene for matrilin-3. Scand J Rheumatol 2006;35(2):138-42.

Freysdottir J, Hussain L, Farmer I, Lau SH, Fortune F. Diversity of gammadelta T cells in patients with Behcet's disease is indicative of polyclonal activation. Oral Dis 2006;12(3):271-7.

Gestsdottir H, Jonsson H, Rogers J, Þorsteinsson J. Osteoarthritis in the skeletal population from Skeljastadir Iceland: a reassessment. Archaeologica Islandica 2006;5:75-81.

Hanly JG, Urowitz MB, Sanchez-Guerrero J, Bae SC, Gordon C, Wallace DJ, Isenberg D, Alarcon GS, Clarke A, Bernatsky S, Merrill JT, Petri M, Dooley MA, Gladman D, Fortin PR, Steinsson K, Bruce I, Manzi S, Khamashta M, Zoma A, Aranow C, Ginzler E, Van Vollenhoven R, Font J, Sturfelt G, Nived O, Ramsey-Goldman R, Kalunian K, Douglas J, Thompson K, Farewell V. Neuropsychiatric events at the time of diagnosis of systemic lupus erythematosus: An international inception cohort study. Arthritis Rheum 2006;56(1):265-73.

Johansson CM, Kristjánsdóttir H, Gröndal G, Steinsson K, Alarcon-Riquelme ME. Characterization of a susceptibility locus for SLE, SLEB5, on chromosome 4p14-13. Scand J Immunol 2006;64(3):308-13.

Manfredsdottir VF, Víkingssdóttir T, Jonsson T, Geirsson AJ, Kjartansson O, Heimisdóttir M, Sigurdardóttir SL, Valdimarsson H, Víkingsson A. The effects of tobacco smoking and rheumatoid factor seropositivity on disease activity and joint damage in early rheumatoid arthritis. Rheumatology (Oxford) 2006;45(6):734-40.

Omarsdóttir S, Ólafsdóttir ES, Freysdottir J. Immuno-modulating effects of lichen-derived polysaccharides on monocyte-derived dendritic cells. Int Immunopharmacol 2006;6(11):1642-50.

Sævarsdóttir S, Kristjánsdóttir H, Gröndal G, Víkingssdóttir T, Steinsson K, Valdimarsson H. Mannan binding lectin and complement C4A in Icelandic multicase families with systemic lupus erythematosus. Ann Rheum Dis 2006;65(11):1462-7.

Torfadottir H, Freysdottir J, Skafadottir I, Haraldsson A, Sigfusson G, Ögmundsdóttir HM. Evidence for extrathymic T cell maturation after thymectomy in infancy. Clin Exp Immunol 2006;145(3):407-12.

Önnur rit- og myndverk

Jonsson H, Grondal G. [Ritstj]. 31st Scandinavian congress of Rheumatology. Scand J Rheumatol 2006;35: Supplement 121. 2006.

Sarkliki - yfirlitsgrein. Dýrleif Pétursdóttir, Sigríður Ólína Haraldsdóttir, **Björn Guðbjörnsson.** Læknaneminn 2006;57: 20-4.

Árni Jón Geirsson. Liðástungur. [Kennslumyndband]; 2006.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlendis: 18

Fyrirlestrar á ráðstefnum erlendis: 10
þar af 2 boðsfyrirlestrar

Veggspjöld sýnd hérlendis: 9

Veggspjöld sýnd erlendis: 29

Hjartalæknisfræði

Forsvarsaður fræðigreinar: Karl Andersen lektor

Helstu áherslur í rannsóknum

Grunnrannsóknir á æðapeli. Boðkerfi í æðapeli. Áhættuþættir og meingerð endurbrensla í stoðnetum kransæða. Áhrif kransæðavíkkunar og endurbrensla í stoðnetum á heilsutengd lífsgæði. Erfðafræði gáttatífs. Skyndidaudi - faraldsfræði, endurlífingun - árangur. Faraldsfræði hjarta- og æðasjúkdóma, klínískar rannsóknir á hjarta- og æðasjúkdómum. Kransæðasjúkdómar- áhættuþættir, meðferð. Homocystein og kransæðasjúkdómur.

Styrkir sem fræðasviðið fékk á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Áhættuþættir fyrir hjartastopp utan spítala b) Spá leiðslu- og taktíflunar á hjartarítum fyrir um hjartastopp? Gestur Þorgeirsson, Guðmundur Þorgeirsson, Jacqueline Witteman.

Boðkerfi í æðapeli. Hlutverk Akt og AMPkínasa í fosfórun og örvin eNOS. Guðmundur Þorgeirsson, Haraldur Halldórsson.

Mapping and isolation of atrial fibrillation susceptibility genes. Davíð O. Arnar, Guðmundur Þorgeirsson, Hákon Hákonarson, Kristleifur Kristjánsson, Kári Stefánsson.

Rannsókn á ættlægni skyndidauda af völdum hjarta-sjúkdóma. Gestur Þorgeirsson, Hákon Hákonarson, Þorgeir Gestsson.

Þáttur bólgumiðla í endurbrenningu kransæða eftir vikkun og stoðnetssetningu. Karl Andersen, Björn Rúnar Lúðvíksson, Guðmundur Þorgeirsson, Hákon Hákonarson, Sigurðis Haraldsdóttir.

Þáttur bólgumiðla í meinþróun kransæðasjúkdóms. Guðmundur Jóhann Arason, Guðmundur Þorgeirsson, Eggert Gunnarsson, Ann Kari Lefvert, Georg Füst, Michele D'Amico, Girish Kotwal.

Rannsóknasjóður Háskóla Íslands

Boðkerfi í æðapeli. Hlutverk CaMKK og AMPK í fosfórun og örvin eNOS. Guðmundur Þorgeirsson, Haraldur Halldórsson.

Doktorsnemar

Homocysteine and coronary artery disease. With special reference to biochemical effects of vitamin therapy. Torfi Fjalar Jónasson. Lund University. Leiðbeinandi: Hans Öhlin.

Boðkerfi í æðapeli. Brynhildur Thors. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Guðmundur Þorgeirsson.

Meistararnemar

Endurbrennslu í stoðnetum kransæða-áhættuþættir og aðferð til greiningar. Sigurðis Haraldsdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Karl Andersen, Guðmundur Þorgeirsson, Ásbjörn Jónsson.

Heilsutengd lífsgæði kransæðasjúklinga fyrir og eftir stoðnetssetningu. Álfhildur Þórðardóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Karl Andersen, Kristinn Tómasson, Hróbjartur Darri Karlsson.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Íslensk erfðagreining, Röntgen Domus Medica, Hjartavernd, TIMI group Boston, National Institutes of Health, Bethesda, Bandaríkjunum.

Ritverk - bækur eða bókarkaflar

Axel F Sigurðsson. Hjartabilun. Í: Ari J Jóhannesson, Runólfur Pálsson, [ritstj]. Handbók í lyflæknisfræði. 3. útg. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Landspítali háskólasjúkrahús; 2006. bls. 76-80.

Davíð O Arnar. Hjartasjúkdómar. Í: Ari J Jóhannesson, Runólfur Pálsson, [ritstj]. Handbók í lyflæknisfræði. 3. útg. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Landspítali háskólasjúkrahús; 2006. bls. 68-70.

Davíð O Arnar. Yfirlit. Í: Ari J Jóhannesson, Runólfur Pálsson, [ritstj]. Handbók í lyflæknisfræði. 3. útg. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Landspítali háskólasjúkrahús; 2006. bls. 65-7.

Hjalti Már Björnsson, **Davíð O Arnar.** Endurlífingun. Í: Ari J Jóhannesson, Runólfur Pálsson, [ritstj]. Handbók í lyflæknisfræði. 3. útg. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Landspítali háskólasjúkrahús; 2006. bls. 16-24.

Karl Andersen, Davíð O Arnar. Bráðir kransæðasjúkdómar. Í: Ari J Jóhannesson, Runólfur Pálsson, [ritstj]. Handbók í lyflæknisfræði. 3. útg. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Landspítali háskólasjúkrahús; 2006. bls. 71-75.

Pétur Pétursson, **Davíð O Arnar.** Hjartsláttartruflanir. Í: Ari J Jóhannesson, Runólfur Pálsson, [ritstj]. Handbók í lyflæknisfræði. 3. útg. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Landspítali háskólasjúkrahús; 2006. bls. 81-90.

Torfi Fjalar Jónasson. Homocysteine and coronary artery disease. With special reference to biochemical effects of vitamin therapy [doktorsritgerð]. Lund University; 2006.

Þórður Harðarson. Heilsufæði eða lyf. Í: Afmælisrit Sigmundar Guðbjarnarsonar, Vísindin heilla. Guðmundur G. Haraldsson [ritstj]. Háskólaútgáfan, Reykjavík; 2006.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Emil L. Sigurðsson, **Axel F. Sigurðsson, Guðmundur Þorgeirsson,** Gunnar Sigurðsson, Jóhann Ág. Sigurðsson, **Jón Högnason,** Magnús Jóhannsson, Runólfur Pálsson, Þorkell Guðbrandsson. Klínískar leiðbeiningar um áhættumati og forvarni hjarta- og æðasjúkdóma. Læknablaðið 2006;92(6):461-6.

Guðmundur Geirsson, **Gestur Þorgeirsson,** Óttar Guðmundsson, Guðmundur Víkar Einarsson. Áhættuþættir og algengi ristruflana meðal íslenskra karlmannna á aldrinum 45-75 ára. Læknablaðið 2006;92(7/8):533-9.

Hjalti Már Björnsson, **Davíð O. Arnar.** Nýjar alþjóðlegar leiðbeiningar um endurlífingun. Læknablaðið 2006;92(2):115-23.

Hjalti Már Björnsson, Sigurður Marelsson, Viðar Magnússon, Garðar Sigurðsson, **Gestur Þorgeirsson.** Endurlífingunartilraunir utan sjúkrahúsa á höfuðborgarsvæðinu 1999-2002. Læknablaðið 2006;92(9):591-7.

Jóhanna Ósk Jensdóttir, Emil L. Sigurðsson, **Guðmundur Þorgeirsson.** Meðferð háþrýstings í heilsugæslu. Læknablaðið 2006;92(5):375-80.

Karl Andersen, Sólrún Jónsdóttir, **Axel F. Sigurðsson,** Stefán B. Sigurðsson. Áhrif hjartaendurhæfingar á hjartablaða. Læknablaðið 2006;92(11):759-64.

Margrét Valdimarsdóttir, Rúnar Reynisson, Jörundur Kristinnsson, Ásgeir Haraldsson, Hannes Petersen, Dóra Lúðvíksdóttir, Sigurður Kristjánsson, Margrét Oddsdóttir, Steingrímur Davíðsson, **Gestur Þorgeirsson,** Þorgeir Pálsson. Samráð með fjarlækningum á Íslandi. Læknablaðið 2006;92(11):767-74.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Andersen K. A view from Reykjavik. Circulation 2006;113(21):f81-2.

Arnar DO, Thorvaldsson S, Manolio TA, **Þorgeirsson G,** Kristjánsson K, Hakonarson H, Stefánsson K. Familial aggregation of atrial fibrillation in Iceland. Eur Heart J 2006;27(6):708-12.

Guðmundsson LS, **Þorgeirsson G,** Sigfusson N, Sigvaldason H, Johannsson M. Migraine patients have lower systolic but higher diastolic blood pressure compared with controls in a population-based study of 21,537 subjects. The Reykjavik Study. Cephalalgia 2006;26(4):436-44.

Helgadóttir A, Manolescu A, Helgason A, Thorleifsson G, Thorsteinsdóttir U, Guðbjartsson DF, Gretarsdóttir S, Magnusson KP, Guðmundsson G, Hicks A, Jonsson T, Grant SF, Sainz J, O'Brien SJ, Sveinbjornsdóttir S, Valdimarsson EM, Matthiasson SE, Levey AI, Abramson JL, Reilly MP, Vaccarino V, Wolfe ML, Gudnason V, Quyyumi AA, Topol EJ, Rader DJ, **Þorgeirsson G,** Gulcher JR, Hakonarson H, Kong A, Stefánsson K. A variant of the gene encoding leukotriene A4 hydrolase confers ethnicity-specific risk of myocardial infarction. Nat Genet 2006;38(1):68-74.

Jonsdóttir S, **Andersen KK, Sigurðsson AF,** Sigurðsson SB. The effect of physical training in chronic heart failure. Eur J Heart Fail 2006;8(1):97-101.

Leosdóttir M, Reimarsdóttir G, Gottskalksson G, Torfason B, **Vigfusdóttir M, Arnar DO.** The use of implantable cardioverter defibrillators in Iceland: a retrospective population based study. BMC Cardiovasc Disord 2006;6:22

Leosdóttir M, Sigurðsson E, Reimarsdóttir G, Gottskalksson G, Torfason B, **Vigfusdóttir M,** Eggertsson S, **Arnar DO.** Health-related quality of life of patients with implantable cardioverter defibrillators compared with that of pacemaker recipients. Europace 2006;8(3):168-74.

Viktorsdóttir O, Henriksdóttir A, Arnar DO. Ibutilide for treatment of atrial fibrillation in the emergency department. Emerg Med J 2006;23(2):133-4.

Önnur ritverk

Karl Andersen. Á tímamótum [ritstjórnargrein]. Læknablaðið 2006;92(1):9.

Karl Andersen. 112 hringja - hnoða [ritstjórnargrein]. Læknablaðið 2006;92(9):587.

Karl Andersen, Davíð O Arnar. Bráðir kransæða-sjúkdómar (Acute Coronary Syndrome). Í: Handbók í lyflæknisfræði; 2006.

Karl Andersen, María Sigurðardóttir, Helgi H. Sigurðsson 2006. Klínískar leiðbeiningar um áhættumat fyrir skurð-aðgerðir.

Karl Andersen. Þátttaka lækna í klíniskum rannsóknum. Mixtúra. Blað lyfjafræðinema 2006;20:4-5.

Steingrímur Davíðsson, **Gestur Þorgeirsson**, Þorgeir Pálsson. Samráð með fjarlækningum á Íslandi. Lækna-bláðið 2006;92(11):767-74.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlendis: 5 þar af 3 boðsfyrirlestrar

Veggspjöld sýnd hérlendis: 4

Veggspjöld sýnd erlendis: 1

Húð- og kynsjúkdómalæknisfræði

Forsvarsaðilar: Jón Hjaltalín Ólafsson dósent

Helstu áherslur í rannsóknum

Rannsóknir í faraldsfræði, erfðum og áhættuþáttum sortuæxla, óreglulegra fæðingarbletta og annarra húðæxla. Rannsóknir á sveppa- og bakteríusýkingum í húð og kynferum

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Íslensk erfðagreining, Össur, Geislavarnir ríkisins, Nordic Occupational Skin Questionnaire research group. Sérfræðingar í húðsjúkdómum auk samstarfsaðila á LSH.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Hilmarsdóttir I, Hauksdóttir GS, Johannesdóttir JD, **Danielsdóttir T, Thorsteinsdóttir H, Ólafsson JH.** Evaluation of a rapid gram stain interpretation method for diagnosis of bacterial vaginosis. J Clin Microbiol 2006;44(3):1139-40.

Innkirtlalæknisfræði

Forsvarsaðilar: Gunnar Sigurðsson prófessor

Helstu áherslur í rannsóknum

Faraldsfræðilegar og erfðafræðilegar rannsóknir á sykursýki. Algengi meðgöngusykursýki og áhrif hreyfingar á blóðsykursstjórnun. Faraldsfræði skjaldkirtlissjúkdóma, sérstaklega skjaldvakaofeirtrunar. Erfðafræði beinþynningar á Íslandi. Aldursbundnar breytingar á kalk- og beinabúskap. Mikilvægi D-vítamins. Ýmsar lyfjarannsóknir. Hormónaháður háþrýstingur. Vaxtarhormón og efnaskipti kortisóls.

Styrkir sem fræðigreinin fékk á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Langtímarannsókn á beintapi meðal aldraðra reykiviskra kvenna og hugsanlegum orsakabáttum. Gunnar Sigurðsson, Leifur Franzson, Ólafur Skúli Indriðason.

Tæknisjóður Rannís

Beinþéttimælitzeki til rannsókna á beinþynningu. Gunnar Sigurðsson.

Doktorsnemar

Notkun kvarða er mæla liðan og þekkingu fólks með sykursýki til að bæta og aðlaga þjónustu. Árún K. Sigurðardóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Rafn Benediktsson.

A comparison of functional performance in individuals with vertebral fracture assessed by 3 different methods compared to normal cohort. Kristín Siggeirsdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Vilmundur Guðnason, Gunnar Sigurðsson.

The design of a more precise method to predict risk of hip fracture using QCT and finite element modeling. Fjöla Jóhannesdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Sigurður Brynjólfsson, Gunnar Sigurðsson, Vilmundur Guðnason, Sigurður Sigurðsson.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Hjartavernd, Íslensk erfðagreining, Sahlgrenska Háskólasjúkrahúsið, Gautaborg, Queens Medical Research Center í Edinborg, Gautaborgar Háskóli, Karolinska stofnunin, Stokkhólmi, Árórsaháskóli, Andrew Feinberg Laboratory, Baltimore, USA.

Ritverk - bókarkafflar

Anna M Halldórsdóttir, **Sigurður Ólafsson**. Lífarsjúkdómar. Í: Ari J Jóhannesson, Runólfur Pálsson, [ritstj]. Handbók í lyflæknisfræði. 3. útg. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Landspítali háskólasjúkrahús; 2006. bls. 190-6.

Ari J Jóhannesson, Ingibjörg J Guðmundsdóttir, Runólfur Pálsson. Raskanir á jafnvægi vatns, elektrólýta og síru og basa. Í: Ari J Jóhannesson, Runólfur Pálsson, [ritstj]. Handbók í lyflæknisfræði. 3. útg. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Landspítali háskólasjúkrahús; 2006. bls. 30-52.

Ari J Jóhannesson, Kristján O Helgason, **Rafn Benediktsson**. Innkirtla- og efnaskiptasjúkdómar. Í: Ari J Jóhannesson, Runólfur Pálsson, [ritstj]. Handbók í lyflæknisfræði. 3. útg. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Landspítali háskólasjúkrahús; 2006. bls. 142-59.

Ari J Jóhannesson, Runólfur Pálsson. Fagmennska í læknisfræði og góðir starfshættir lækna. Í: Ari J Jóhannesson, Runólfur Pálsson, [ritstj]. Handbók í lyflæknisfræði. 3. útg. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Landspítali háskólasjúkrahús; 2006. bls. 340-2.

Ólafur S Indriðason, Runólfur Pálsson. Nýrmasjúkdómar. Í: Ari J Jóhannesson, Runólfur Pálsson, [ritstj]. Handbók í lyflæknisfræði. 3. útg. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Landspítali háskólasjúkrahús; 2006. bls. 160-76.

Runólfur Pálsson, **Ólafur S Indriðason**. Háþrýstingur. Í: Ari J Jóhannesson, Runólfur Pálsson, [ritstj]. Handbók í lyflæknisfræði. 3. útg. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Landspítali háskólasjúkrahús; 2006. bls. 53-64.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Emil L. Sigurðsson, Axel F. Sigurðsson, Guðmundur Þorgeirsson, **Gunnar Sigurðsson**, Jóhann Ág. Sigurðsson, Jón Högnason, Magnús Jóhannesson, Runólfur Pálsson, Þorkell Guðbrandsson. Klínískar leiðbeiningar um áhættumat og forvarnir hjarta- og æðasjúkdóma. Læknaþlaðið 2006;92(6):461-6.

Nikulás Sigfússon, **Gunnar Sigurðsson**, Thor Aspelund, Vilmundur Guðnason. Skadleg áhrif reykinga á heilsufar hafa verið verulega vanmetin: Niðurstöður úr hóprannsóknnum Hjartaverndar. Læknaþlaðið 2006;92(4):263-9.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Grant SFA, Thorleifsson G, Reynisdóttir I, **Benediktsson R**, Manolescu A, Sainz J, Helgason A, Stefansson H, Emilsson V, Helgadóttir A, Styrkarsdóttir U, Magnússon KP, Walters GB, Palsdóttir E, Jonsdóttir Th, Guðmundsdóttir Th, Gylfason A, Saemundsdóttir J, Wilensky RL, Reilly MP, Rader DJ, Bagger Y, Christiansen C, Gudnason V, **Sigurðsson G**, Thorsteinsdóttir U, Gulcher JR, Kong A, Stefansson K. Variant of transcription factor 7-like 2 (TCF7L2) gene confers risk of type 2 diabetes. Nat Genet 2006;38(3):320-3.

Sigurðsson G, Aspelund T, Chang M, Jonsdóttir B, Sigurðsson S, Eiríksdóttir G, Guðmundsson A, Harris TB, Gudnason V, Lang TF. Increasing sex difference in bone strength in old age: the age, gene/environment susceptibility – Reykjavik Study (AGES-REYKJAVIK). Bone 2006;39:644-51.

Sigurjonsdóttir HA, Axelson M, Johannsson G, Manhem K, Nystrom E, Wallerstedt S. The liquorice effect on the RAAS differs between the genders. Blood Press 2006;15(3):169-72.

Sigurjonsdóttir HA, Axelson M, Johannsson G, Manhem K, Nystrom E, Wallerstedt S. Liquorice in moderate doses does not affect sex steroid hormones of biological importance although the effect differs between the genders. Horm Res 2006;65(2):106-10.

Sigurjonsdóttir HA, Koranyi J, Axelson M, Bengtsson BA, Johannsson G. GH effect on enzyme activity of 11betaHSD in abdominal obesity is dependent on treatment duration. Eur J Endocrinol 2006;154(1):69-74.

Önnur ritverk

Steingrimsdóttir L, Gunnarsson O, **Indriðason OS**, Franzson L, **Sigurðsson G**. Parathyroid hormone, vitamin D, and calcium intake - Reply. JAMA 2006;295:1769-70.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlendis: 25 þar af 1 boðsfyrirlestrar

Fyrirlestrar á ráðstefnum erlendis: 3

Veggspjöld sýnd hérlendis: 8

Veggspjöld sýnd erlendis: 7

Lungnalæknisfræði

Forsvarsaðilar: Steinn Jónsson dósent

Helstu áherslur í rannsóknum

Faraldsfræði ofnæmis og astma hjá fullorðnum og börnum. Rannsóknir á faraldsfræði, eðli og erfðum astma/ ofnæmis, langvinnrar lungnateppu, lungnakrabbameins, kæfisvefnis og millivefslungnasjúkdóma. Auk rannsókna á þýðingu rykmauraofnæmis, heilsufari bænda, forstigum lungnakrabbameins, faraldsfræði og eðli fæðuofnæmis.

Styrkir sem fræðasviðið fékk á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Batnar asmi ef kæfisvefn er meðhöndlaður? Þórarinn Gíslason, Ólafía Ása Jóhannsdóttir.

Faraldsfræði lungnatrefjunar á Íslandi. Gunnar Guðmundsson, Helgi J Ísaksson.

Heildarmat á efri loftvegi kæfisvefnssjúklinga fyrir og eftir kokaðgerð. Myndgerð í samanburði við vefjameingerð. Sigurður Júlíusson, Hannes Petersen, Þórarinn Gíslason, Bryndís Benediktsdóttir, Hildur Einarssdóttir, Edward Weaver, Richard J. Schwab.

Lifun sjúklinga með langvinna lungnateppu fimm árum eftir útskrift af sjúkrahúsi. Gunnar Guðmundsson, Þórarinn Gíslason, Stella Hrafnkelsdóttir.

Lífvisar illkynja breytinga í berkjupökju. Steinn Jónsson, York Miller, Wilbur A. Franklin, Marileila Varela-Garcia, Fred Hirsch, Marina Lewis, Paul A. Bunn.

Lungnastarfsemi sjúklinga með psoriasis gigt. Jónas Geir Einarsson, Gunnar Guðmundsson, Björn Guðbjörnsson.

Mat á nefgöngum kæfisvefnssjúklinga. Samanburður á segulómrannsókn og hljóðholismælingu. Sigurður Júlíusson, Hildur Einarssdóttir, Þórarinn Gíslason, Hannes Petersen, Richard J. Schwab.

Ný tækni við mat á húðhitastigi í svefni. Þórarinn Gíslason, Erna Sif Arnardóttir, Björg Þorleifsdóttir, Eva Svanborg.

Reykingar, magnaþættir og langvinn lungnateppa. Guðmundur Jóhann Arason, Þórarinn Gíslason.

Rykmaurur í sumarbústöðum á Íslandi. Davíð Gíslason, Þórarinn Gíslason, Kristín Bára Jörundsdóttir.

Tengsl svitnunar, hitastigsstjórnunar og vanstarfsemi æðapels hjá kæfisvefnssjúklingum. Erna Sif Arnardóttir, Þórarinn Gíslason, Björg Þorleifsdóttir, Eva Svanborg.

Vefjameingerð og virkni mjúka göms hjá sjúklingum með kæfisvefn (OSAS). Hannes Petersen, Eva Svanborg, Sigurður Júlíusson, Þórarinn Gíslason, Hannes Blöndal, Hákon Hákonarson.

Rannsóknasjóður Rannís

Tengsl svitnunar, hitastigsstjórnunar og vanstarfsemi æðapels hjá kæfisvefnssjúklingum. Þórarinn Gíslason, Björg Þorleifsdóttir, Eva Svanborg, David Lorr.

Markáætlan vísinda- og tækniráðs Rannís

Náttúrulegar varnir lungnabekju í sýkingum og krabbameinsmyndun. Ólafur Baldursson, Guðmundur Hrafn Guðmundsson, Þórarinn Guðjónsson, Magnús Gottfredsson.

Rannsóknarnámssjóður

Tengsl svitnunar, hitastigsstjórnunar og vanstarfsemi æðapels hjá kæfisvefnssjúklingum. Erna Sif Arnardóttir, Þórarinn Gíslason.

Rannsóknasjóður Háskóla Íslands

Batnar asmi ef kæfisvefn er meðhöndlaður? Þórarinn Gíslason.

Viðbrögð þekjuvefjar lungna við þrýstingsálagi. Sigurbjörgur Kárason, Ólafur Baldursson, Guðmundur Hrafn Guðmundsson, Þórarinn Guðjónsson.

Doktorsnemar

Sarcoidosis. Epidemiology and immunology. Sif Hansdóttir, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Gunnar Guðmundsson

Intracellular signaling in alveolar macrophages. Marty Monick, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Gunnar Guðmundsson

Náttúrulegar varnir lungnabekju í sýkingum og krabbameinsmyndun. Skarphéðinn Halldórsson. Háskóla Íslands. Meðleiðbeinandi: Ólafur Baldursson.

Meistaraneemar

Tengsl svitnunar, hitastigsstjórnunar og vanstarfsemi æðapels hjá kæfisvefnssjúklingum. Erna Sif Arnardóttir, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Þórarinn Gíslason.

Trefjavefslungnabólga á Íslandi. Ólafur Árni Sveinsson, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Gunnar Guðmundsson

Astmi, kæfisvefn og vélindabakflæði. Ólafía Ása Jóhannsdóttir, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Þórarinn Gíslason.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Íslensk erfðagreining, Heilbrigðisstofnun Suðnesja Vinnuettirlit ríkisins, Háskólinn í Uppsólu, National Institute of Environmental Health Sciences Bandaríkjunum, Duke University, Bandaríkjunum, University of Iowa, Bandaríkjunum, University of Colorado Cancer Center, USA. Hospital of the University of Pennsylvania., EuroPrevall (samstarf um 60 rannsóknarsetra í Evrópu og víðar um rannsóknir á fæðuofnæmi), Rannsóknarstofa í ónæmisfræðum (fæðuofnæmi), Rannsóknarstofa Háskólans í líffærameinafræði.

Ritverk - bókakafar

Guðmundsson G, Hunninghake GW. Interstitial and infiltrative pulmonary disorders. In: Rimoin DL, Emery AEH, editors. Emery and Rimoin's principles and practice of medical genetics. Philadelphia: Churchill Livingstone; 2006. p. 1431-44.

Ólafur Baldursson, Inga S Ólafsdóttir, Gunnar Guðmundsson. Sjúkdómar í öndunarferum. Í: Ari J Jóhannesson, Runólfur Pálsson, [ritstj]. Handbók í lyflæknisfræði. 3. útg. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Landspítali háskólasjúkrahús; 2006. bls. 91-116.

Óskar Einarsson. Lost. Í: Ari J Jóhannesson, Runólfur Pálsson, [ritstj]. Handbók í lyflæknisfræði. 3. útg. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Landspítali háskólasjúkrahús; 2006. bls. 25-9.

Ritverk- vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Eyþór Björnsson, Kristbjörn Reynisson. Ísetning stoðnets í berku á Íslandi. Læknablaðið 2006;92(6):447-50.

Hulda Ásbjörnsdóttir, Rúna B Sigurjónsdóttir, Signý V Sveinsdóttir, Alda Birgisdóttir, Elisabet Cook, Davíð Gíslason, Christer Jansson, Ísleifur Ólafsson, Þórarinn Gíslason, Bjarni Þjóðleifsson. Algengi IgG mótefna gegn Toxoplasma gondii, Helicobacter pylori og lifrabólguveiru A á Íslandi. Tengsl við ofnæmi og lungnaeinkenni. Læknablaðið 2006;92(6):437-44.

Kristinn Sigvaldason, Katrín Þormar, Jón Bragi Bergmann, Kristbjörn Reynisson, Helga Magnúsdóttir, Þorsteinn Svörfuður Stefánsson, Steinn Jónsson. Brátt andnauðarheilkenni (ARDS) á gjörgæsludeildum á Íslandi 1988-1997. Læknablaðið 2006;92(3):201-7.

Margrét Valdimarsdóttir, Rúnar Reynisson, Jörundur Kristinsson, Ásgeir Haraldsson, Hannes Petersen, Dóra Lúðvíksdóttir, Sigurður Kristjánsson, Margrét Odds-dóttir, Steingrímur Davíðsson, Gestur Þorgeirsson, Þorgeir Pálsson. Samráð með fjarlækningum á Íslandi. Læknablaðið 2006;92(11):767-74

Ólafur Á. Sveinsson, Helgi J. Ísaksson, Gunnar Guðmundsson. Trefjavefslungnabólga tengd notkun lýfins amíodarón. Sjúkratíffelli og yfirlit. Læknablaðið 2006;92(5):385-8.

Örvar Gunnarsson, Eyþór Björnsson, Kristbjörn Reynisson. Stíflun á berkjuslagæð við verulegum blóðhósta. Sjúkratíffelli. Læknablaðið 2006;92(3):197-9.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Asgrimsson V, Gudjonsson T, Gudmundsson GH, Baldursson O. Novel effects of azithromycin on tight junction proteins in human airway epithelia. Antimicrob Agents Chemother 2006;50(5):1805-12.

Birgisdóttir A, Asbjörnsdóttir H, Cook E, Gíslason D, Jansson C, Ólafsson I, Gíslason T, Jogi R, Thjodleifsson B. Seroprevalence of Toxoplasma gondii in Sweden, Estonia and Iceland. Scand J Infect Dis 2006;38(8):625-31.

de Marco R, Marcon A, Jarvis D, Accordini S, Almar E, Bugiani M, Carolei A, Cazzoletti L, Corsico A, Gíslason D, Gulsvik A, Jogi R, Marinoni A, Martinez-Moratalla J, Pin I, Janson C. Prognostic factors of asthma severity: a 9-year international prospective cohort study. J Allergy Clin Immunol 2006;117(6):1249-56.

Gomez Real F, Svanes C, Björnsson EH, Franklin K, Gíslason D, Gíslason T, Gulsvik A, Janson C, Jogi R, Kiserud T, Norback D, Nystrom L, Toren K, Wentzel-Larsen T, Omenaas E. Hormone replacement therapy, body mass index and asthma in perimenopausal women: A cross sectional survey. Thorax 2006;61(1):34-40.

Guðmundsson G, Gíslason T, Janson C, Lindberg E, Suppli Ulrik C, Brondum E, Nieminen MM, Aine T, Hallin R, Bakke P. Depression, anxiety and health status after hospitalisation for COPD: a multicentre study in the Nordic countries. Respir Med 2006;100(1):87-93.

Guðmundsson G, Gíslason T, Lindberg E, Hallin R, Ulrik CS, Brondum E, Nieminen MM, Aine T, Bakke P, Janson C. Mortality in COPD patients discharged from hospital: the role of treatment and co-morbidity. Respir Res 2006;7:109.

Guðmundsson G, Sveinsson O, Isaksson HJ, Jonsson S, Frodadóttir H, Aspelund T. The epidemiology of organizing pneumonia in Iceland. Thorax 2006;61(9):805-8.

Gulsvik A, Boman G, Dahl R, Gíslason T, Nieminen M. The burden of obstructive lung disease in the Nordic countries. Respir Med 2006;100 Suppl A:S2-9.

Gulsvik A, Gallefoss F, Dirksen A, Kinnula V, Gíslason T, Janson C. A critical evaluation of the guidelines of obstructive lung disease and their implementation. Respir Med 2006;100 Suppl A:S22-30.

Gunnbjörnsdóttir MI, Franklin KA, Norback D, Björnsson E, Gíslason D, Lindberg E, Svanes C, Omenaas E, Norrman E, Jogi R, Jensen EJ, Dahlman-Hoglund A, Janson C. Prevalence and incidence of respiratory symptoms in relation to indoor dampness: the RHINE study. Thorax 2006;61(3):221-5.

Janson C, Gíslason T, Suppli Ulrik C, Nieminen MM, Hallin R, Lindberg E, Gudmundsson G, Aine T, Bakke P. Characteristics of hospitalised patients with COPD in the Nordic countries. Respir Med 2006;100 Suppl A:S10-6

Janson C, Kunzli N, de Marco R, Chinn S, Jarvis D, Svanes C, Heinrich J, Jogi R, **Gislason T**, Sunyer J, Ackermann-Liebrich U, Anto JM, Cerveri I, Kerhof M, Leynaert B, Luczynska C, Neukirch F, Vermeire P, Wjst M, Burney P. Changes in active and passive smoking in the European Community Respiratory Health Survey. Eur Respir J 2006;27(3):517-24.

Marshall L, **Helgadóttir H**, Molle M, Born J. Boosting slow oscillations during sleep potentiates memory. Nature 2006;444(7119):610-3.

Sunyer J, Jarvis D, Gotschi T, Garcia-Esteban R, Jacquemin B, Aguilera I, Ackerman U, de Marco R, Forsberg B, **Gislason T**, Heinrich J, Norback D, Villani S, Kunzli N. Chronic bronchitis and urban air pollution in an international study. Occup Environ Med 2006;63(12):836-43.

Önnur ritverk

Steinn Jónsson. Skimun fyrir lungnakrabbameini [ritstjórnargrein]. Læknablaðið 2006;92(12):843.

Gunnar Guðmundsson. Öndunarmælingar [kynningardiskur, margmiðlunarefni]. Loftfélagið; 2006.

Pórarinn Gíslason, Eyþór Björnsson, Gunnar Guðmundsson, Bryndís Halldórsdóttir, Þorbjörg Sóley Ingadóttir, Atli Jósefsson. Hvað er kæfisvef? Upplýsingabæklingur um orsakir, greiningu og meðferð. Landspítali Háskólasjúkrahús; 2006.

Gunnar Guðmundsson. Upplýsingarit LSH: berkjuspeglun, lungnaástunga, ástunga á fleiðruhol, lungnatrefjun; 2006.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlendis: 10 þar af 1 boðsfyrirlestur

Fyrirlestrar á ráðstefnum erlendis: 6 þar af 5 boðsfyrirlestrar

Veggsþjöld sýnd hérlendis: 9

Veggsþjöld sýnd erlendis: 10

Meltingarlæknisfræði

Forsvarsaður: **Bjarni Þjóðleifsson** prófessor

Helstu áherslur í rannsóknum

Rannsóknir á vélindebakflæði. Áhrif gigtarlyfja á mjóginri. Þarmabólgur. Erfðir, faraldsfræði, horfur og árangur meðferðar. Faraldsfræði starfræna einkenna frá meltingarfærum. Primer biliary cirrhosis, ónæmisfræði og erfðafræði. Faraldsfræði skorpulifrur. Ristilsepar á Íslandi 1950-2004. Faraldsfræði H pylori. Laktósa óþol. Vélinde-sjúkdómar.

Styrkir sem fræðigreinin fékk á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Ristilkrabbamein á Íslandi í 50 ár (1955 - 2004) - meinafræðileg athugun - rannsókn á lífun með tilliti til meinafræðilegra þátta. Pétur Snæbjörnsson, Jón Gunnlaugur Jónsson, Lárus Jónsson, Ásgeir Theodórs, Páll Helgi Möller, Þorvaldur Jónsson.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Ýmsar fræðigreinar innan lyflæknisfræði LSH, Íslensk erfðagreining, Urður Verðandi Skuld. Dept of Gastroenterology, Kings College Hospital, London.

Ritverk - bókarkaffi

Sigurbjörn Birgisson, Anna M Halldórsdóttir. Sjúkdómar í meltingarvegi. Í: Ari J Jóhannesson, Runólfur Pálsson, [ritstj]. Handbók í lyflæknisfræði. 3. útg. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Landspítali Háskólasjúkrahús; 2006. bls. 177-89.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Bergþór Björnsson, Kjartan B. Örvar, **Ásgeir Theodórs**, Matthías Kjeld. Tengsl meltingarfæraeinkenna við hluta tíðahringis hjá ungum, hraustum konum. Læknablaðið 2006;92(10):677-82.

Guðrún Jónsdóttir, Haraldur Briem, Þorsteinn Blöndal, Gestur Pálsson, Þórólfur Guðnason, **Sigurður Ólafsson**. Lifrabólga af völdum lifrabólguveira B og C hjá innflytjendum á Íslandi. Læknablaðið 2006;92(10):669-73.

Hulda Ásbjörnsdóttir, Rúna B Sigurjónsdóttir, Signý V Sveinsdóttir, Alda Birgisdóttir, Elisabet Cook, Davíð Gíslason, Christer Jansson, Ísleifur Ólafsson, Pórarinn Gíslason, **Bjarni Þjóðleifsson**. Algengi IgG mótefna gegn Toxoplasma gondii, Helicobacter pylori og lifrabólguveiru A á Íslandi. Tengsl við ófnæmi og lungnaeinkenni. Læknablaðið 2006;92(6):437-44.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Birgisdóttir A, Asbjörnsdóttir H, Cook E, Gíslason D, Jansson C, Ólafsson I, Gíslason T, Jogi R, **Þjóðleifsson B**. Seroprevalence of Toxoplasma gondii in Sweden, Estonia and Iceland. Scand J Infect Dis 2006;38(8):625-31.

Takeuchi K, Smale S, Premchand P, Maiden L, Sherwood R, **Þjóðleifsson B**, Björnsson E, Bjarnason I. Prevalence and mechanism of nonsteroidal anti-inflammatory drug-induced clinical relapse in patients with inflammatory bowel disease. Clin Gastroenterol Hepatol 2006;4(2):196-202.

Önnur ritverk

Ásgeir Theodórs. Að skima eftir ristilkrabbameini: hvers vegna, hvernig og hvenær? [ritstjórnargrein]. Læknablaðið 2006;92(7/8):515,517.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlendis: 2

Fyrirlestrar á ráðstefnum erlendis: 1

Veggsþjöld sýnd hérlendis: 3

Nýrnalæknisfræði

Forsvarsaður: **Runólfur Pálsson** dósent

Helstu áherslur í rannsóknum

Faraldsfræði langvinnra nýrnasjúkdóma. Áhættuþættir hjarta- og æðasjúkdóma og tengsl við langvinnan nýrnasjúkdóm. Faraldsfræði og erfðafræði nýrnasteina. Áhrif ACTH á blóðfítur og próteinmigu og rannsóknir á hómósýsteinbúskap. Endurkoma grunnsjúkdóma í ígrædd nýru. Líffræðileg áhrif ómega-3 fjölmættaðra fitusýra. Notkun citrats til blóðþynningar við samfellda blóðsíun (continuous venovenous hemofiltration, CVVH) á gjörgæslu. Tjáníng próteina í nýrnakrabbameini.

Styrkir sem fræðigreinin fékk á árinu 2006

Vísindisjóður LSH

Blóðfítulækkandi áhrif ACTH: rannsókn á skammtabili. Margrét Árnadóttir, Magnús Jóhannsson, Sigurveig Þorisdóttir, Elín Ólafsdóttir, Anna-Lena Berg.

Erfðir nýrnasteina. Faraldsfræði, efnaskiptasvipgerð og meingenaleit. Viðar Örn Eðvarðsson, Runólfur Pálsson, Ólafur Skúli Indriðason, Kristleifur Kristjánsson, Ingunn Þorsteinsdóttir, Hákon Hákonarson, John Asplin, David Goldfarb.

Langtímarannsókn á beintapi meðal aldraðra reykvískra kvenna og hugsanlegum orsakabáttum. Gunnar Sigurðsson, Leifur Franzson, Ólafur Skúli Indriðason.

Próteintjáníng í nýrnavef. Stöðlun SELDI-tækninnar og rannsókn á áhrifum blóðþurrðar á próteintjáníngu í eðlilegum nýrnavef og nýrnakrabbameinum. Vigdís Pétursdóttir, Hrefna Guðmundsdóttir, Eiríkur Jónsson, Tómas Guðbjartsson, Guðmundur Víkar Einarsson, Sverrir Harðarson, Rósa Björk Barkardóttir

Tengsl sykrunargalla á IgA sameind sjúklinga með IgA nýrnavein (IgA-N) við magn af mannósbindingalektíni (MBL) og komplementþætti C4 í blóði. Ragnhildur Kolka, Helgi Valdimarsson, Magnús Bóðvarsson, Sigrún Laufey Sigurðardóttir, Sverrir Harðarson, Þorbjörn Jónsson.

Rannsóknasjóður Háskóla Íslands

Ómega-3 fjölmættaðar fitusýrur við gátatífi eftir opna hjartaaðgerð. Guðrún V. Skúladóttir, Ólafur Skúli Indriðason.

Minningarsjóður Bergþóru Magnúsdóttur og Jakobs J. Bjarnasonar

Próteintjáníng í nýrnavef. Stöðlun SELDI-tækninnar og rannsókn á áhrifum blóðþurrðar á próteintjáníngu í eðlilegum nýrnavef og nýrnakrabbameinum. Vigdís Pétursdóttir, Hrefna Guðmundsdóttir, Eiríkur Jónsson, Tómas Guðbjartsson, Guðmundur Víkar Einarsson, Sverrir Harðarson, Rósa Björk Barkardóttir

Markáætlun Rannís

Tjáníng próteina í nýrnakrabbameini borið saman við eðlileg nýru. Hrefna Guðmundsdóttir, Vigdís Pétursdóttir, Eiríkur Jónsson, Tómas Guðbjartsson, Guðmundur Víkar Einarsson, Sverrir Harðarson, Rósa Björk Barkardóttir, Vilmundur Guðnason.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands auk samstarfs við ýmsar fræðigreinar innan LSH ss. barnalæknis-, hjartalæknis-, þvagfæralæknis-, hjarta- og skurðlæknisfræði, myndgreiningu, meinafræði. Hjartavernd og Íslensk erfðagreining. Háskólasjúkrahúsið í Lundi, Svíþjóð. Institut Pasteur, Lille, Frakklandi. Háskólasjúkrahúsið í Nijmegen og Leiden og Eurotransplant, Leiden, Hollandi. Massachusetts General Hospital og Harvard Medical School, Boston, University of Chicago og Litholink, Chicago, New York University School of Medicine, og University of Kansas Medical Center í Bandaríkjunum.

Ritverk - bókakafli

Ari J Jóhannesson, Ingibjörg J Guðmundsdóttir, **Runólfur Pálsson**. Raskanir á jafnvægi vatns, elektrólýta og síru og basa. Í: Ari J Jóhannesson, Runólfur Pálsson, [ritstj]. Handbók í lyflæknisfræði. 3. útg. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Landspítali Háskólasjúkrahús; 2006. bls. 30-52.

Ari J Jóhannesson, **Runólfur Pálsson**. Fagmennska í læknisfræði og góðir starfsþættir lækna. Í: Ari J Jóhannesson, Runólfur Pálsson, [ritstj]. Handbók í lyflæknisfræði.

3. útg. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Landspítali háskólasjúkrahús; 2006. bls. 340-2.

Edvardsson V, Pálsson R. Adenine phosphoribosyltransferase deficiency and 2,8-dihydroxyadeninuria. In: Moriwaki Y, editor. Genetic errors associated with purine and pyrimidine metabolism in humans: Diagnosis and treatment. Kerala, India: Research Signpost; 2006. p. 79-93.

Ólafur S Indriðason, Runólfur Pálsson. Nýrnasjúkdómar. Í: Ari J Jóhannesson, Runólfur Pálsson, [ritstj]. Handbók í lyflæknisfræði. 3. útg. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Landspítali háskólasjúkrahús; 2006. bls. 160-76.

Runólfur Pálsson, Curtis P Snook. Greining og meðferð eitrana. Í: Ari J Jóhannesson, Runólfur Pálsson, [ritstj]. Handbók í lyflæknisfræði. 3. útg. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Landspítali háskólasjúkrahús; 2006. bls. 291-305.

Runólfur Pálsson, Ólafur S Indriðason. Háþrýstingur. Í: Ari J Jóhannesson, Runólfur Pálsson, [ritstj]. Handbók í lyflæknisfræði. 3. útg. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Landspítali háskólasjúkrahús; 2006. bls. 53-64.

Þorvarður R. Hálfðánarson, Runólfur Pálsson, Friðbjörn R Sigurðsson. Bráð vandamál í tengslum við krabbamein. Í: Ari J Jóhannesson, Runólfur Pálsson, [ritstj]. Handbók í lyflæknisfræði. 3. útg. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Landspítali háskólasjúkrahús; 2006. bls. 231-9.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Emil L. Sigurðsson, Axel F. Sigurðsson, Guðmundur Þorgeirsson, Gunnar Sigurðsson, Jóhann Ág. Sigurðsson, Jón Högnason, Magnús Jóhannsson, Runólfur Pálsson, Þorkell Guðbrandsson. Klínískar leiðbeiningar um áhættumat og forvarnir hjarta- og æðasjúkdóma. Læknablaðið 2006;92(6):461-6.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Amundadóttir LT, Sulem P, Guðmundsson J, Helgason A, Baker A, Agnarsson BA, Sigurðsson A, Benediksdóttir KR, Cazier JB, Sainz J, Jakobsdóttir M, Kostic J, Magnúsdóttir DN, Ghosh S, Agnarsson K, Birgisdóttir B, Le Roux L, Olafsdóttir A, Blondal T, Andresdóttir M, Gretarsdóttir OS, Bergthorsson JT, Guðbjartsson D, Gylfason A, Thorleifsson G, Manolescu A, Kristjánsson K, Geirsson G, Isaksson H, Douglas J, Johansson JE, Balter K, Wiklund F, Montie JE, Yu X, Suarez BK, Ober C, Cooney KA, Gronberg H, Catalona WJ, Einarsson GV, Barkardóttir RB, Gulcher JR, Kong A, Thorsteinsdóttir U, Stefansson K. A common variant associated with prostate cancer in European and African populations. Nat Genet 2006;38(6):652-8.

Berg AL, Rafnsson AT, Johannsson M, Hultberg B, Arnadóttir M. The effects of adrenocorticotrophic hormone and cortisol on homocysteine and vitamin B concentrations. Clin Chem Lab Med 2006;44(5):628-31.

Berg AL, Rafnsson AT, Johannsson M, Dallongeville J, Arnadóttir M. The effects of adrenocorticotrophic hormone and an equivalent dose of cortisol on the serum concentrations of lipids, lipoproteins, and apolipoproteins. Metabolism 2006;55(8):1083-7.

Parisi MA, Doherty D, Eckert ML, Shaw DWW, Ozyurek H, Aysun S, Giray O, Al Swaid A, Al Shahwan S, Dohayan N, Bakhsh E, Indridason OS, Dobyms WB, Bennett CL, Chance PF, Glass IA. AHI1 mutations cause both retinal dystrophy and renal cystic disease in Joubert syndrome. J Med Genet 2006;43(4):334-9.

Indridason OS, Birgisson S, Edvardsson VO, Sigvaldason H, Sigfusson N, Pálsson R. Epidemiology of kidney stones in Iceland: a population-based study. Scand J Urol Nephrol 2006;40(3):215-20.

Pálsson R, Laliberte KA, Niles JL. Choice of replacement solution and anticoagulant in continuous venovenous hemofiltration. Clin Nephrol 2006;65(1):34-42.

Sigmundsson TS, Pálsson R, Hardarson S, Edvardsson V. Resolution of proteinuria in a patient with X-linked Alport syndrome treated with cyclosporine. Scand J Urol Nephrol 2006;40(6):522-5.

Önnur ritverk

Andresdóttir MB, Wetzels J. Differences between type I and II membranoproliferative glomerulonephritis[author reply]. Kidney Int 2006;70(8):1526-7.

Arnadóttir M, Jonsson E, Jonsson J. Inactivity of hidradenitis suppurativa after renal transplantation [letter]. Transplantation 2006;82(6): 849.

Sigurður Guðmundsson, Runólfur Pálsson. Eftirlit og meðferð sjúklinga með langvinna sjúkdóma. Er breytinga þörf? [ritstjórnargrein]. Læknablaðið 2006;92(4):258-9.

Steingrimsdóttir L, Gunnarsson O, Indridason OS, Franzson L, Sigurðsson G. Parathyroid hormone, vitamin D, and calcium intake-Reply [Letter]. JAMA 2006;295(15):1769-70.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlendis: 10

Fyrirlestrar á ráðstefnum erlendis: 2

Veggspjöld útdrættir sýnd hérlendis: 8

Veggspjöld útdrættir sýnd erlendis: 10

Smitsjúkdómalæknisfræði

Forsvarsmáður: Magnús Gottfredsson dósent

Helstu áherslur í rannsóknum

Faraldsfræði smitsjúkdóma á Íslandi. Alvarlegar, ífarandi sýkingar af völdum bakteria og sveppa. Sameindaerfðafræðilegar rannsóknir á meningókokkum og fylgikvillum slíkra sýkinga. Rannsóknir á meingerð og ónæmisfræði ífarandi sveppasýkinga. Klínískar rannsóknir á meðferð dreifðra hvítsveppasýkinga. Rannsóknir á spítalasykingum og kostnaði vegna þeirra. Klínískar og faraldsfræðilegar rannsóknir á veirusýkingum.

Styrkir sem fræðigreinin fékk á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Stofngreining og arfgerðarbreytileiki Streptococcus pyogenes stofna úr ífarandi sýkingum. Helga Erlendsdóttir, Karl G. Kristinnsson, Magnús Gottfredsson.

Viðtakir beta-lactamasar í Gram-neikvæðum bakteríum: umfang og eðli sýklalyfjaónæmis í stofnum sem greinast á Sýklafræðideild RLSH. Ingibjörg Hilmarsdóttir, Anna Þórisdóttir, Már Kristjánsson, Torfildur Jónsdóttir.

Alvarlegar sýkingar eftir opnar hjartaskurðaðgerðir. Magnús Gottfredsson, Tómas Guðbjartsson, Bjarni Torfason, Karl G. Kristinnsson.

Sameindafræðileg faraldsfræði alvarlegra sveppasýkinga. Magnús Gottfredsson, Rós Ásmundsdóttir, Helga Erlendsdóttir, Jianping Xu.

Rannsóknasjóður Háskóla Íslands

Meingerð og sameindafræðileg faraldsfræði alvarlegra sveppasýkinga. Magnús Gottfredsson.

Rannís

Meingerð og sameindafræðileg faraldsfræði alvarlegra sveppasýkinga. Magnús Gottfredsson.

Doktorsnemar

Ífarandi sýkingar af völdum Candida gersveppa. Lena Rós Ásmundsdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Magnús Gottfredsson.

Listeria monocytogenes, from humans, food and food processing plants in Iceland - Molecular typing, adhesion and virulence testing. Sigrún Guðmundsdóttir. Leiðbeinandi: Már Kristjánsson.

Meistararnemi

Kostnaðar-ábatagreining upprætingarmeðferðar á MÓSA við Landspítala-háskólasjúkrahús. Guðmundur Bergþórsson. Leiðbeinandi: Ólafur Guðlaugsson, Már Kristjánsson, Þórólfrur Matthiasson.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands. Embætti Sóttvarnalæknis, Íslensku erfðagreining. Scottish Meningococcus and Pneumococcus Reference Laboratory, Glasgow, Skotlandi. National Institutes of Health, Bethesda, Bandaríkjunum auk ýmissa fræðigreina innan LSH.

Ritverk - bókarkafli

Sigríður Björnsdóttir, Sigurður B. Þorsteinsson, Ólafur Guðlaugsson. Smitsjúkdómar. Í: Ari J Jóhannesson, Runólfur Pálsson, [ritstj]. Handbók í lyflæknisfræði. 3. útg. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Landspítali háskólasjúkrahús; 2006. bls. 117-41.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Gottfredsson M, Diggle MA, Lawrie DI, Erlendsdóttir H, Hardardóttir H, Kristinnsson KG, Clarke S. Neisseria meningitidis sequence type and risk for death, Iceland. Emerg Infect Dis. 2006;12(7):1066-73.

Gottfredsson M, Steingrimsdóttir H. Disseminated invasive aspergillosis in a patient with acute leukaemia. Acta Biomed 2006;77 Suppl 2:10-3.

Guðmundsdóttir S, Guðbjörnsdóttir B, Einarsson H, Kristinnsson KG, Kristjánsson M. Contamination of cooked peeled shrimp (Pandalus borealis) by Listeria monocytogenes during processing at two processing plants. J Food Prot 2006;69(6):1304-11.

Guðmundsdóttir S, Roche SM, Kristinnsson KG, Kristjánsson M. Virulence of Listeria monocytogenes isolates from humans and smoked salmon, peeled shrimp, and their processing environments. J Food Prot 2006;69(9):2157-60.

Pachl J, Svoboda P, Jacobs F, Vandewoude K, van der Hoven B, Spronk P, Masterson G, Malbrain M, Aoun M, Garbino J, Takala J, Drgona L, Burnie J, Matthews R. [Magnús Gottfredsson var þátttakandi í rannsóknarhópnum]. A randomized, blinded, multicenter trial of lipid-associated amphotericin B alone versus in combination with an antibody-based inhibitor of heat shock protein 90 in patients with invasive candidiasis. Clin Infect Dis 2006;42(10):1404-13.

Önnur ritverk

Magnús Gottfredsson. Langvinnir sjúkdómar: Nýjar hliðar á afleiðingum sýkinga? [ritstjórnargrein]. Læknablaðið 2006;92(6):435.

Ólafur Guðlaugsson. Yfirlit um influensu með sérstöku tilliti til fuglaflensu H5N1. Læknamenning 2006;57:52-3.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlendis: 6

Fyrirlestrar á ráðstefnum erlendis: 7 þar af 3 boðsfyrirlestrar

Veggsþjöld - útdrættir sýnd hérlendis: 3

Veggsþjöld - útdrættir sýnd erlendis: 4

Taugasjúkdómafræði

Forstöðumaður: **Elias Ólafsson** prófessor

Helstu áherslur í rannsóknum

Almenn faraldsfræði taugasjúkdóma á Íslandi. Heilablæðingar og gaumstol. Arfgengar heilablæðingar á Íslandi. Erfðagallar í taugasjúkdómum. Taugaskaðar mæðra í fæðingu.

Styrkir sem fræðasviðið fékk á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Faraldsfræði Huntington sjúkdóms á Íslandi. Elias Ólafsson, Ólafur Árni Sveinsson.

Faralds- og erfðafæði Parkinsonsveiki á Íslandi. Sigurlaug Sveinbjörnsdóttir, Andrew Lees, Yoav Ben-Schlomo.

Segulrófsgreining fyrir skoðun á GABA. Þorgeir Pálsson, Ólafur Kjartansson, Elias Ólafsson.

Doktorsnemi

The effect of time-interval judgment training on identifying and measuring stuttering in preschool stuttering children. Jóhanna Einarsdóttir. Háskóla Íslands.

Meistararnemi

Mynstur öndunarhreyfinga hjá sjúklingum með nýgreint heilablóðfall. Guðbjörg Þóra Andrésdóttir.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Rannsóknarstofnunin á Keldum, Íslensk erfðagreining, Hjartavernd, Tryggingastofnun ríkisins. The Laboratory of Neurogenetics and NIA, Bethesda, Columbia University, University of South Carolina. Ýmsir fræðigreinar innan LSH, s.s. talmeinafræði, myndgreining, fæðinga- og kvensjúkdómafræði, svæfinga- og gjörgæslulæknisfræði.

Ritverk – bókakafllar

Albert P Sigurðsson, Hjalti Már Björnsson, Sigurður Stefánsson. Svimi. Í: Ari J Jóhannesson, Runólfur Pálsson, [ritstj]. Handbók í lyflæknisfræði. 3. útg. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Landspítali háskólasjúkrahús; 2006. bls. 269-71.

Albert P Sigurðsson, Óskar Ragnarsson. Sjúkdómar í taugakerfi. Í: Ari J Jóhannesson, Runólfur Pálsson, [ritstj]. Handbók í lyflæknisfræði. 3. útg. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Landspítali háskólasjúkrahús; 2006. bls. 248-68.

Ritverk- vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Sigurður Thorlacius, **Sigurjón B. Stefánsson, Laufey Steingrimsdóttir.** Algengi offitugreiningar hjá öryrkjum á Íslandi 1992 - 2004. Læknablaðið 2006;92(7/8):527-31.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Asgeirsson H, Jakobsson F, Hjaltason H, Jonsdóttir H, Sveinbjörnsdóttir S. Prevalence study of primary dystonia in Iceland. Mov Disord 2006;21(3):293-8.

Helgadóttir A, Manolescu A, Helgason A, Thorleifsson G, Thorsteinsdóttir U, Gudbjartsson DF, Gretarsdóttir S, Magnusson KP, Gudmundsson G, Hicks A, Jonsson T, Grant SF, Sainz J, O'Brien SJ, **Sveinbjörnsdóttir S, Valdimarsson EM, Matthiasson SE, Levey AI, Abramson JL, Reilly MP, Vaccarino V, Wolfe ML, Gudnason V, Quyyumi AA, Topol EJ, Rader DJ, Thorgeirsson G, Gulcher JR, Hakonarson H, Kong A, Stefansson K.** A variant of the gene encoding leukotriene A4 hydrolase confers ethnicity-specific risk of myocardial infarction. Nat Genet 2006;38(1):68-74.

Ludvigsson P, Hesdorffer D, **Ólafsson E, Kjartansson O, Hauser WA.** Migraine with aura is a risk factor for unprovoked seizures in children. Ann Neurol 2006;59(1):210-3.

Moller AL, Hjaltason O, Ivarsson O, Stefansson SB. The effects of repetitive transcranial magnetic stimulation on depressive symptoms and the P(300) event-related potential. Nord J Psychiatry 2006;60(4):282-5.

Torsdóttir G, **Sveinbjörnsdóttir S, Kristinsson J, Snaedal J, Johannesson T.** Ceruloplasmin and superoxide dismutase (SOD1) in Parkinson's disease: a follow-up study. J Neurol Sci 2006;241(1-2):53-8.

Fyrirlestrar á ráðstefnum erlendis: 1

Veggsþjöld sýnd hérlendis: 3

Veggsþjöld sýnd erlendis: 1

Krabbameinslæknisfræði

Forstöðumaður: **Helgi Sigurðsson** prófessor

Helstu áherslur í rannsóknum

Gagnreynd læknisfræði, klínískar leiðbeiningar og aukin gæði heilsufarsupplýsinga. Sameindaerfðafæðileg faraldsfræði krabbameina (molecular epidemiology). Samtenging heilsufarsupplýsinga við líffræðilegar breytur og þar með skapa nákvæmari aðferðir við að mat á sjúkdómsáhættu og horfum sjúklinga, ennfremur bæta árangur meðferðar meðal annars með því að stuðla að einstaklingsmiðaðri meðferð. Þátttaka í rannsóknum á líftæknilýfjum og öðrum lyfjum sem geta nýst krabbameinssjúklingum. Ástæður fyrir notkun krabbameinssjúklinga á óhefðbundinni meðferð. Sálfélagslegir þættir og áhrif þeirra á krabbamein: sjúkdómsáhættu, velferð sjúklinga, vinnugetu, lífsgæði og árangur meðferðar þar með talið fyrir óhefðbundna meðferð.

Styrkir sem fræðasviðið fékk á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Tengslaggreining í völdum fjölskyldum með háa tíðni brjóstakrabbameins. Aðalgeir Arason, Rósa Björk Barkardóttir, Bjarni A. Agnarsson, Óskar Þór Jóhannesson, Pär-Ola Bendahl, Göran Jönsson, Åke Borg.

Algengi geðraskana hjá nýlega greindum krabbameinssjúklingum á LSH. Eiríkur Örn Arnarson, Sigurður Örn Hektorsson, Snorri Ingimarsson, Arna Einarsdóttir, Helgi Sigurðsson.

Prófun á réttmæti og áreiðanleika á íslenski þýðingu Expanded prostate cancer index composite-short form (EPIC-26); sérhæfðu mælitæki til að mæla lífsgæði karla sem greinst hafa með blöðruhálskirtilskrabbamein. Guðrún Sigurðardóttir, Sigríður Gunnarsdóttir, Jón Hrafnkelsson, Nanna Friðriksdóttir.

Könnun á tengslum meinafræðilegra og klínískra sérkenna brjóstakrabbameinsæxla við lítningabrensl. Margrét S. Steinarsdóttir, Helga M. Ógmundsdóttir, Jón Gunnlaugur Jónasson, Helgi Sigurðsson, Ingi Hrafn Guðmundsson.

Kortlagning brenglana í erfðamengi brjóstaeðlissýna með hjáp örflögutækni. Rósa Björk Barkardóttir, Óskar Þór Jóhannesson, Haukur Gunnarsson, Bjarni Agnar Agnarsson, Aðalgeir Arason.

Evrópsk rannsókn á lyfjaerfðafæði ópíóíða. Valgerður Sigurðardóttir, Sigríður Gunnarsdóttir.

B - hluti vísindasjóðs

Félags íslenskra hjúkrunarfræðinga

Líðan í vinnunni hjá þeim sem hafa greinst með krabbamein og viðmiðunarhópi. Samnorræn rannsókn. Nanna K. Sigurðardóttir, Þóra Jónsdóttir, Helgi Sigurðsson, Hólmfríður Gunnarsdóttir, Guðbjörg Linda Rafnsdóttir.

Prófun á réttmæti og áreiðanleika á íslenski þýðingu Expanded prostate cancer index composite-short form (EPIC-26); sérhæfðu mælitæki til að mæla lífsgæði karla sem greinst hafa með blöðruhálskirtilskrabbamein. Guðrún Sigurðardóttir, Sigríður Gunnarsdóttir, Jón Hrafnkelsson, Nanna Friðriksdóttir.

Vísindasjóður Stéttarfélags íslenskra félagsráðgjafa

Líðan í vinnunni hjá þeim sem hafa greinst með krabbamein og viðmiðunarhópi. Samnorræn rannsókn. Nanna K. Sigurðardóttir, Þóra Jónsdóttir, Helgi Sigurðsson, Hólmfríður Gunnarsdóttir, Guðbjörg Linda Rafnsdóttir.

Minningasjóður Bergþóru Magnúsdóttur og Jakobs J. Bjarnasonar

Algengi geðraskana hjá nýlega greindum krabbameinssjúklingum á LSH. Snorri Ingimarsson, Sigurður Hektorsson, Eiríkur Örn Arnarson, Arna Einarsdóttir, Helgi Sigurðsson.

Breytusafnið. Uppbygging á rafrænu lýsigagnasafni (meta data base) fyrir breytur sem notaðar eru við greiningu og meðferð krabbameina. Þóra Jónsdóttir.

Rannsóknasjóður Rannis

Tengslaggreining í völdum fjölskyldum með háa tíðni brjóstakrabbameins. Rósa Björk Barkardóttir, Aðalgeir Arason, Bjarni A. Agnarsson, Óskar Þór Jóhannesson.

Doktorsnemar

Snemmkomnar aukaverkanir af adjuvant hormónameðferð premenopausal kvenna með brjóstakrabbamein. Ásgerður Sverrisdóttir. Karolinska Institutet, Institutionen för Onkologi/Patologi, Svlþjóð.

Epidemiology of lung cancer in Denmark. Halla Skúladóttir. Kaupmannahafnarháskóla.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Ýmsar fræðigreinar innan LSH ss. handlæknisfræði og meinafræði, Íslensk erfðagreining, lyfjafyrirtæki, Krabbameinsskrá og rannsóknarstofa KÍ. Háskóli Íslands læknadeild, hjúkrunarfræðideild, félagsvísindadeild,

tölvunarfræðideild. Háskólinn á Akureyri heilbrigðisdeild. Rannsóknarstofa í vinnuvernd, rannsókn- og heilbrigðisdeild Vinnueftirlitsins. Landlæknisembættið, Hjartavernd, Radiumhospitalet í Oslo. Finnsla vinnu-málastofnunin: Työhyvinvointi ja HUSin Syöpätautien klinikka. Kræftens Bekæmpelse, Psykosocial enhed Karolinska Universitetssjukhuset, Stokkhólm, Svíþjóð. Human interface design, Hamborg, Þýskalandi. Resulture ApS, Glostrup, Danmörku.

Ritverk - bókarkafi

Þorvarður R. Hálfðánarson, Runólfur Pálsson, **Friðbjörn R. Sigurðsson**. Bráð vandamál í tengslum við krabbamein. Í: Ari J Jóhannesson, Runólfur Pálsson, [ritstj]. Handbók í lyflæknisfræði. 3. útg. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Landspítali háskólasjúkrahús; 2006. bls. 231-9.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Halla Viðarsdóttir, Páll Helgi Möller, **Jakob Jóhannesson**, Jón Gunnlaugur Jónasson. Carcinoma ani á Íslandi 1987-2003: Gildi lýðgrundaðra rannsókna. Læknablaðið 2006;92(5):365-72.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Eldon BJ, Thorlacius S, Jonsson T, Jonasson JG, Kjartansson J, **Bodvarsson S**, Steingrímsson E, Rafnar T. A population-based study on the familial aggregation of cutaneous malignant melanoma in Iceland. Eur J Cancer 2006;42(7):922-6.

Friðriksdóttir N, **Sigurdardóttir V**, Gunnarsdóttir S. Important needs of families in acute and palliative care settings assessed with the family inventory of needs. Palliat Med 2006;20(4):425-32.

Gottfredsson M, **Steingrimsdóttir H**. Disseminated invasive aspergillosis in a patient with acute leukaemia. Acta Biomed 2006;77 Suppl 2:10-3.

Johannsdóttir HK, Jonsson G, Johannesdóttir G, Agnarsson BA, Eerola H, Arason A, Heikkilá P, Egilsson V, Olsson H, **Johannsson OT**, Nevanlinna H, Borg A, Barkardóttir RB. Chromosome 5 imbalance mapping in breast tumors from BRCA1 and BRCA2 mutation carriers and sporadic breast tumors. Int J Cancer 2006;119(5):1052-60.

Jonsson E, Sigbjarnarson HP, Tomasson J, Benediktsdóttir KR, Tryggvadóttir L, **Hrafnkelsson J**, Olafsdóttir EJ, Tulinius H, Jonasson JG. Adenocarcinoma of the prostate in Iceland: a population-based study of stage, Gleason grade, treatment and long-term survival in males diagnosed between 1983 and 1987. Scand J Urol Nephrol 2006;40(4):265-71.

Stacey SN, Sulem P, **Johannsson OT**, Helgason A, Gudmundsson J, Kostic JP, Kristjánsson K, **Jonsdóttir T**, **Sigurðsson H**, **Hrafnkelsson J**, **Johannsson J**, **Sveinsson T**, Myrdal G, **Grimsson HN**, Bergthorsson JT, Amundadóttir LT, Gulcher JR, Thorsteinsdóttir U, Kong A, Stefánsson K. The BARD1 Cys557ser variant and breast cancer risk in Iceland. PLOS Medicine 2006;3:1103-13.

Stefánsson T, Moller PH, **Sigurðsson F**, Steingrímsson E, Eldon BJ. Familial risk of colon and rectal cancer in Iceland: Evidence for different etiologic factors? Int J Cancer 2006;119(2):304-8.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlendis: 12 þar af 5 boðsfyrirlestrar

Fyrirlestrar á ráðstefnum erlendis: 2

Veggspjöld sýnd erlendis: 1

Geðsjúkdómafræði

Forstöðumaður: **Hannes Pétursson prófessor**

Almenn geðlæknisfræð, forsvarsmáður: **Hannes Pétursson prófessor**

Sálarfræði, forsvarsmáður: **Jón Friðrik Sigurðsson dósent**

Almenn geðlæknisfræði

Helstu áherslur í rannsóknum

Erfðaþættir og svipgerð geðklofa, geðhvarfa og annarra geðrofssjúkdóma, erfðaþættir og svipgerð kvíðaraskana, erfðaþættir og svipgerð einhverfu og athyglisbrests. Notkun geðlyfja, meðferðarvilji í fiknisjúkdómum, rannsóknir á hugrænni atferlismeðferð. Félagsglegir þættir og lífsgæði í geðklofasjúkdómi. Bætt greiningartæki í barna- og unglíngageðlækningum.

Styrkir sem fræðasviðið fékk á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Algengi geðraskana á Íslandi. Jón G. Stefánsson, Eiríkur Línal.

Hugræn atferlismeðferð í almennri heilsugæslu. Jón Friðrik Sigurðsson, Agnes Agnarisdóttir, Hafrún Kristjánisdóttir, Margrét Halldórsdóttir, Pétur Tyrfinngsson, Halldóra Ólafsdóttir, Engilbert Sigurðsson.

Prófræðileg greining á Depression, Anxiety and Stress Scales (DASS), spurningalista sem mælir einkenni þunglyndi, kvíða og streitu. Jón Friðrik Sigurðsson, Halldóra Ólafsdóttir, Linda Bára Lýðsdóttir, Pétur Tyrfinngsson.

Rannsókn á tíðni geðraskana hjá 10 ára börnum á Íslandi með DISC greiningarviðtali. Helga Hannesdóttir, Dagbjört Sigurdardóttir, Guðrún Bryndís Guðmundsdóttir.

Taugasálfræði geðklofa – erfðafræði truflunar á skilvitund. Þórður Sigmundsson, Brynja Björk Magnúsdóttir.

Rannsóknasjóður Rannís

Arfgerð augnhreyfinga í geðklofa. Þórður Sigmundsson, Hannes Pétursson, Háskóli Íslands.

Doktorsnemar

Icelandic adaptation of a kiddie SADS BL: Psychometric Properties and clinical application. Bertrand Lauth. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: **Hannes Pétursson**, Engilbert Sigurðsson, Ásgeir Haraldsson, Páll Magnússon, Jón G. Stefánsson.

Tengsl afbrigðilegra augnhreyfinga við arfgerð geðklofa. H. Magnús Haraldsson, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: **Hannes Pétursson**, Ulrick Ettinger, Engilbert Sigurðsson, Þórður Sigmundsson, Hreinn Stefánsson.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Háskólinn á Akureyri, Íslensk erfðagreining, Institute of Psychiatry, King's College, University of London, Ríkislögreglustjóri, Fangelsismálastofnun, Barnahús og SCENE Efrópúsamstarf um rannsóknir á geðrofssjúkdómum.

Ritverk - bókarkafi

Hjalti Már Björnsson, **Magnús Haraldsson**. Geðræn vandamál hjá bráðveikum sjúklingum. Í: Ari J Jóhannesson, Runólfur Pálsson, [ritstj]. Handbók í lyflæknisfræði. 3. útg. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Landspítali háskólasjúkrahús; 2006. bls. 284-6.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Guðmundur Geirsson, Gestur Þorgeirsson, **Óttar Guðmundsson**, Guðmundur Víkar Einarsson. Áhættuþættir og algengi ristruflana meðal íslenskra karlanna á aldrinum 45-75 ára. Læknablaðið 2006;92(7/8):533-9.

Margrét Valdímarsdóttir, **Agnes Huld Hrafnisdóttir**, **Páll Magnússon**, **Ólafur Ó. Guðmundsson**. Íslensk börn með óvirkniröskun: lýsing á nokkrum þáttum í meðgöngu og fæðingu. Læknablaðið 2006;92(9):609-14.

Margrét Valdímarsdóttir, Rúnar Reynisson, Jörundur Kristinsson, Ásgeir Haraldsson, Hannes Petersen, Dóra Lúðvicksdóttir, Sigurður Kristjánsson, Margrét Oddsdóttir, Steingrímur Davíðsson, Gestur Þorgeirsson, Þorgeir Pálsson. Samráð með fjarlækningum á Íslandi. Læknablaðið 2006;92(11):767-74.

Sigurlaug María Jónsdóttir, **Guðlaug Þorsteinsdóttir**. Átraskanir: einkenni, framvinda, faraldsfræði og tengsl við geðsjúkdóma. Læknablaðið 2006;92(2):97-104.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Becker A, Steinhausen HC, **Baldursson G**, Dalsgaard S, Lorenzo MJ, Ralston SJ, Dopfner M, Rothenberger A. Psychopathological screening of children with ADHD: Strengths and Difficulties Questionnaire in a pan-European study. Eur Child Adolesc Psychiatry 2006;15 Suppl 1:i56-i62.

Coghill D, Spiel G, **Baldursson G**, Dopfner M, Lorenzo MJ, Ralston SJ, Rothenberger A. Which factors impact on clinician-rated impairment in children with ADHD? Eur Child Adolesc Psychiatry 2006;15 Suppl 1:i30-i37.

Leosdóttir M, **Sigurðsson E**, Reimarsdóttir G, Gottskalksson G, Torfason B, Vigfusdóttir M, Eggertsson S, Arnar DO. Health-related quality of life of patients with implantable cardioverter defibrillators compared with that of pacemaker recipients. Europace 2006;8(3):168-74.

Magnússon P, Smari J, Sigurdardóttir D, **Baldursson G**, Sigmundsson J, Kristjánsson K, Sigurdardóttir S, Hreidarsson S, Sigurbjörnsdóttir S, **Gudmundsson OO**. Validity of self-report and informant rating scales of adult ADHD symptoms in comparison with a semistructured diagnostic interview. J Atten Disord 2006;9(3):494-503.

Moller AL, **Hjaltason O**, **Ivarsson O**, Stefánsson SB. The effects of repetitive transcranial magnetic stimulation on depressive symptoms and the P(300) event-related potential. Nord J Psychiatry 2006;60(4):282-5.

Preuss U, Ralston SJ, **Baldursson G**, Falissard B, Lorenzo MJ, Rodrigues Pereira R, Vlasveld L, Coghill D. Study design, baseline patient characteristics and intervention in a cross-cultural framework: results from the ADORE study. Eur Child Adolesc Psychiatry 2006;15 Suppl 1:i4-i14.

Steinhausen HC, Novik TS, **Baldursson G**, Curatolo P, Lorenzo MJ, Rodrigues Pereira R, Ralston SJ, Rothenberger A. Co-existing psychiatric problems in ADHD in the ADORE cohort. Eur Child Adolesc Psychiatry 2006;15 Suppl 1:i25-i29.

Önnur ritverk

Engilbert Sigurðsson. Geðsjúkdómur í fjölmiðlum [ritstjórnargrein]. Læknablaðið 2006;92(11):755.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlendis: 3 boðsfyrirlestrar

Fyrirlestrar á ráðstefnum erlendis: 2 boðsfyrirlestrar

Veggspjöld sýnd erlendis: 2

Sálarfræði

Forsvarsaður: Jón Friðrik Sigurðsson dósent

Helstu áherslur í rannsóknum

Helstu áherslur í rannsóknum er tengjast sálfræðipjónustu á geðviði voru árangursmat á hugrænni atferlismeðferð í hóp, bæði á geðsviði og í almennri heilsugæslu, rannsóknir á meðgöngu- og fæðingarþunglyndi íslenskra kvenna, rannsókn á einstaklingum er gera tilraun til sjálfsvígs, rannsókn á ofvirkni og athyglisbresti á meðal barna, unglunga og fullorðinna, rannsókn á taugasálfræði geðklofa, árangursmati í geðheilbrigðisþjónustu, rannsóknir á greiningartækjum, þ.e. sálfræðiprófum og greiningarviðtölum og rannsóknir á kynferðislegri misnotkun og afleiðingum hennar.

Styrkir sem fræðigreinin fékk á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Algengi geðraskana á Íslandi. Eiríkur Lindal, Jón Grétar Stefánsson, Hrafnhildur Reynisdóttir.

Hugræn atferlismeðferð í almennri heilsugæslu. - Bætur hún árangur meðferðar sjúklinga með almennar tilfinningaraskanir í heilsugæslunni? Jón Friðrik Sigurðsson, Agnes Agnarsdóttir, Engilbert Sigurðsson, Hafrún Kristjánsdóttir, Halldóra Ólafsdóttir, Pétur Tyrfinngsson.

Geðheilsa kvenna á meðgöngu og eftir fæðingu. Linda Bára Lýðsdóttir, Halldóra Ólafsdóttir, Pétur Tyrfinngsson, Jón Friðrik Sigurðsson, Arnar Hauksson, Marga Thome, Urður Njarðvík, Sigríður Sía Jónsdóttir, Sigríður Brynja Sigurðardóttir, Gyða Haraldsdóttir, Sesselja Guðmundsdóttir.

Taugasálfræði geðklofa – erfðafæði truflunar á skilvitund. Brynja B. Magnúsdóttir, Þórður Sigmundsson, Magnús Haraldsson, Engilbert Sigurðsson, Hannes Pétursson í samvinnu við Íslenska erfðagreiningu.

Framkvæmdastjórn LSH

Innleiðing klínískra gæðavísu/útkomumælinga á bráða- og ferlidaeild geðsvíds. Könnun á afdrifum og árangri meðferðar hjá sjúklingum með algengar geðraskanir á bráða- og ferlidaeild geðsvíds við Hringbraut með CORE árangursmatlistanum. Jón Friðrik Sigurðsson, Halldóra Ólafsdóttir, Pétur Tyrfinngsson, Guðrún Úlfhildur Grimsdóttir, Kristín Gyða Jónsdóttir, Unnur Jakobsdóttir Smári.

Íslensk erfðagreining

Einhverfurófeinkenni meðal íslenskra barna: Prófræðilegir eiginleikar Social Responsiveness Scale (SRS). Magnús F. Ólafsson. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Páll Magnússon, Jakob Smári.

Rannsóknasjóður Vegagerðarinnar

Langvinn áfállastreyta í kjölfar dauðaslysa. Eiríkur Lindal, Valdimar Briem.

British Heart Foundation

Cognitive impairment in hypertension and its relationship to white matter damage detected by MRI. Kristín Hannesdóttir, Nitkunan, Arani., Charlton, Rebecca A, Barrick, Thomas R., MacGregor, G., & Markus, Hugh (frá St George's University of London).

Eisai pharmaceuticals

Lyfjarannsókn í CADASIL sjúkdómi. Kristín Hannesdóttir, Dr. Usman Kahn, Dr. Sofia Kahn, Prof. Hugh Markus (frá St George's University of London), Fiona Dear senior CRA (frá PARAXEL), Eisai pharmaceuticals.

Evrópusambandið

Treatment of Mentally Ill in European Prison Systems - Service Provision and Outcome. Jón Friðrik Sigurðsson.

National Institute of Mental Health

Faraldsfræði og erfðir einhverfu og skyldra raskana á Íslandi. Páll Magnússon, Ólafur Ó. Guðmundsson, Bertrand Lauth, Stefán Hreiðarsson, Evald Sæmundsen og sérfræðingar Íslenskrar erfðagreiningar.

Stroke Association

Nýr vitrænni skali fyrir vascular dementia (METB). Kristín Hannesdóttir, Robin G. Morris (frá Institute of Psychiatry, King's College University of London), Hugh Markus (frá St George's University of London).

Cand. psych. nemar

Mannráp á Íslandi. Auður Eiríksdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Jón Friðrik Sigurðsson, Jakob Smári.

Prófræðilegir eiginleikar íslenskrar þýðingar Becks Depression Inventory-II. Þórður Örn Arnarson. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Jón Friðrik Sigurðsson, Jakob Smári, Daniel Þór Ólafsson.

CORE-OM árangursmatstækið: Prófræðilegir eiginleikar og tengsl við persónuleikaraskanir. Eva Dögg Gylfadóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Hafrún Kristjánsdóttir, Jón Friðrik Sigurðsson, Daniel Þór Ólafsson.

Réttmætisathugun á PHQ skimunartækinu. Valdis Eyja Pálsdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Hafrún Kristjánsdóttir, Guðmundur Arnkelsson.

Ofvirkni og athyglisbrestur og tengdar geðraskanir á meðal íslenskra fanga. Emil Einarsson. Háskólanum í Árósun. Leiðbeinendur: Gísli H. Guðjónsson, Ólafur Örn Bragason, Anna Kristín Newton, Jón Friðrik Sigurðsson.

Prófræðilegir eiginleikar íslenskrar útgáfu Sjálfsmatskvarða Becks fyrir börn og unglunga (Beck Youth Inventories.) Harpa Hrud Berndsen. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Guðmundur Skarphéðinsson, Daniel Þór Ólafsson.

Greiningarviðtalið Diagnostic Interview Schedule for Children-IV (DISC-IV) - Athugun á prófræðilegum eiginleikum hegðunarraskanahlutans. – Athugun á prófræðilegum eiginleikum raskana á tilfinningum. Jóhanna Cortes Andrésdóttir, Sigríður Snorraddóttir Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Páll Magnússon, Guðmundur Skarphéðinsson, Jakob Smári.

Réttmætisathugun á MINI geðgreiningarviðtalinu og PHQ-sjálfsmatskvarðanum Baldur Heiðar Sigurðsson. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Hafrún Kristjánsdóttir, Jón Friðrik Sigurðsson, Sigurður J. Grétarsson.

Einhverfurófeinkenni meðal íslenskra barna: Prófræðilegir eiginleikar Social Responsiveness Scale (SRS). Magnús F. Ólafsson. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Páll Magnússon, Jakob Smári.

Prófræðilegir eiginleikar Íslenskrar útgáfu af foreldra-, kennara- og sjálfsmatskvarða Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ). Anika Yr Böðvarsdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Páll Magnússon, Jakob Smári.

Samstarfsaðilar í rannsóknum

Samstarfsaðilar í rannsóknum eru fjölmargir, samstarfsfólk á geðsviði Landspítala-háskólaláskrahúss, Háskóla Íslands, Háskólinn í Reykjavík, starfsmenn Heilsugæslu höfuðborgarsvæðisins, Miðstöð heilsuverndar barna og Miðstöð mæðravendrar, Heilbrigðisstofnunum á Ísafirði, Egilsstöðum og Suðurnesjum, Greiningar- og ráðgjafarstöð ríkisins, sálfræðingar hjá Fangelsismálastofnun og Embætti ríkislögreglustjóra, Íslensk erfðagreining, Institute of Psychiatry, King's College, University of London, St George's University of London, CORE Systems í Englandi, Paraxel og Eisai pharmaceuticals, Háskólinn í Lundi, Svíþjóð.

Ritverk - bækur eða bókakafalr

Daniel Þór Ólafsson, Páll Magnússon, Sigurður J. Grétarsson. Prófræðilegt mat á DSM-IV einkennalista um athyglisbrest með ofvirkni (AMO): Algengi einkenna AMO meðal 18-70 ára Íslendinga. Í: Úlfur Hauksson, [ritstj.]. Rannsóknir í félagsvísindum VII. Reykjavík: Félagsvísindastofnun Háskóla Íslands; 2006. bls. 515-25.

Guðmundur Skarphéðinsson. Réttmæti skimunartækja sem meta kvíða og þunglyndi meðal unglunga: athugun á klínisku úrtaki; 2006.

Guðmundur Skarphéðinsson. Hugræn atferlismeðferð í hópi handa unglungum með félagskvíða: handbók. Útgáfa höfundar; 2006.

Ólöf Ásta Farestveit, **Þorbjörg Sveinsdóttir.** Verndum þau: hvernig bregðast á við grun um vanrækslu eða ofbeldi gegn börnum og unglungum. Reykjavík: Mál og menning; 2006.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Margrét Valdimarsdóttir, **Agnes Huld Hrafnisdóttir**, Páll Magnússon, Ólafur Ó. Guðmundsson. Íslensk börn með ofvirkniroskun: lýsing á nokkrum þáttum í meðgöngu og fæðingu. Læknablaðið 2006;92(9):609-14.

Sigurlaug María Jónsdóttir, Guðlaug Þorsteinsdóttir. Átraskanir: einkenni, framvinda, faraldsfræði og tengsl við geðsjúkdóma. Læknablaðið 2006;92(2):97-104.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Guðjónsson GH, **Einarsson E**, Bragason OO, **Sigurðsson JF**. Personality predictors of self-reported offending in Icelandic students. Psychology Crime Law 2006;12(4):383-93.

Guðjónsson GH, **Sigurðsson JF**, Asgeirsdóttir BB, Sigtúsóttir ID. Custodial interrogation, false confession and individual differences: a national study among Icelandic youth. Pers Individ Dif 2006;41:49-59.

Guðjónsson GH, **Sigurðsson JF**, Finnbogadóttir H, Smari UJ. The relationship between false confessions and perceptions of parental rearing practices. Scand J Psychol 2006;47(5):361-8.

Lindal E, **Stefansson JG**, Bergmann S. The prevalence of chronic fatigue syndrome in Iceland—a national comparison by gender drawing on four different criteria. Nord J Psychiatry 2006;60(2):183.

Magnusson P, Smari J, Sigurdardóttir D, Baldursson G, Sigmundsson J, Kristjánsson K, Sigurdardóttir S, Hreidarsson S, Sigurbjörnsdóttir S, Guðmundsson OO. Validity of self-report and informant rating scales of adult ADHD symptoms in comparison with a semistructured diagnostic interview. *J Atten Disord* 2006;9(3):494-503.

Olason DT, **Skarphedinsson GA**, Jonsdóttir JE, Mikaelsson M, Gretarsson SJ. Prevalence estimates of gambling and problem gambling among 12 to 15 years old adolescents in Reykjavik: An examination of correlates of problem gambling and different accessibility to electronic gaming machines in Iceland. *J Gamb Issues* 2006;18:39-55.

Sigurdsson JF, Gudjonsson GH, Bragason AV, Kristjansdóttir E, Sigfusdóttir ID. The role of violent cognition in the relationship between personality and the involvement in violent films and computer games. *Pers Individ Dif* 2006;41:381-92.

Sigurdsson JF, Guðjónsson GH, **Einarsson E**, Gudjonsson G. Differences in personality and mental state between suspects and witnesses immediately after being interviewed by the police. *Psychology Crime Law* 2006;12(6):619-28.

Önnur ritverk

Björg Karlsdóttir, **Brynjar Emilsson**, Margrét Eiríksdóttir. Vettvangsteymi: nýtt úrræði á geðsviði LSH. Geðvernd 2006;35(1).

Guðmundur Skarphéðinsson, Gunnar Karl Karlsson. Áhrif hljóðgildis í skynjun sérhljóðalengdar í íslensku: Er hægt að breyta stuttu [o] í langt [o] og öfugt. *Sálfræðiritið* 2006;10-11:51-7.

Guðmundur Skarphéðinsson, Daniel Þór Ólason, Hákon Sigursteinsson, Jóhanna V. Haraldsdóttir. Forprófun á íslenskri útgáfu Sjálfsmatskvarða Becks fyrir börn og unglinga (Beck Youth Inventories) fyrir börn á aldrinum 7-14 ára. *Sálfræðiritið* 2006;10-11:59-70.

Guðrún Íris Þórsdóttir. Atferlismeðferð við áratú og þráhyggju hjá karlmanni með geðklofa: Einsaga. *Sálfræðiritið* 2006;10-11:99-108.

Ólóf Ásta Farestveit, **Þorbjörg Sveinsdóttir**. Öfbeldi gagnvart börnum og unglingum. *Uppeldi* 2006:32-6.

Sóley D. Davíðsdóttir, **Guðrún Í. Þórsdóttir**, **Brynjar Halldórsson**. Mat á árangri hugrænnar atferlismeðferðar í hóp við félagsfærni. *Sálfræðiritið* 2006;10-11:9-21.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlendis: 6

Fyrirlestrar á ráðstefnum erlendis: 5

Veggsþjöld sýnd hérlendis: 21

Veggsþjöld sýnd erlendis: 11

Barnalæknisfræði

Forstöðumaður: Ásgeir Haraldsson prófessor

Almenn barnalæknisfræði forsvarsmáður: Ásgeir Haraldsson

Nýburalæknisfræði forsvarsmáður: Atli Dagbjartsson dósent

Helstu áherslur í rannsóknum

Á Barnaspítala Hringins eru stundaðar margs konar rannsóknir sem tengjast sjúkdómum í börnum og meðferð þeirra. Einkum hafa rannsóknirnar beinst að tilurð og algengi sjúkdóma í börnum, meðferðarmöguleikum og árangri meðferðar. Rannsóknirnar eru því oft

klínískar. Grunnrannsóknir eru einnig stundaðar á sviðinu eða með samstarfsaðilum og tengjast m.a. erfðafærði, krabbameinslækningum og ónámisfræði.

Styrkir sem fræðasviðið fékk á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Afleiðingar týmsbrotnáms í frumbersku: Áhrif á virkni T-stjómfrumna og á T frumfjölbreytileika. Jenna Huld Eysteinsdóttir, Jóna Freysdóttir, Helga M. Ögmundsdóttir, Ásgeir Haraldsson.

Algengi, kostnaður og ástæður fyrir fæðuofnæmi í Evrópu: Verkpáttur 1.1: Fæðuofnæmi á barnaldri - einkenni barna sem fá fæðuofnæmi. Sigurveig Þ. Sigurðardóttir, Michael Clausen, Anna Guðbjörg Gunnarsdóttir, Hlíf Sigurðardóttir.

Erfðir nýrnasteina: Faraldsfræði, efnaskiptasvippgerð og meingenaleit. Viðar Örn Eðvarðsson, Runólfur Pálsson, Ólafur Skúli Indriðason, Kristleifur Kristjánsson, Ingunn Þorsteinsdóttir, Hákon Hákonarson, John Asplin, David Goldfarb.

Fjölskyldumiðuð meðferð fyrir of þung börn á Íslandi. Ragnar G. Bjarnason, Áni V Þórsson, Þrúður Gunnarsdóttir, Urður Njarðvík, Anna Edda Ásgeirsdóttir, Colleen K Kilanowski.

Ofþyngd verðandi mæðra, með og án sykursýki, og áhrif hennar á vaxtarþætti og súrefnisflutning fösturs. Þórður Þórkelsson, Hildur Harðardóttir, Ragnar Bjarnason, Kamilla Sigríður Jósefsdóttir, Ólöf Jóna Elíasdóttir.

Meistararnemar

Fjölskyldumiðuð meðferð fyrir ofþung og offeit börn á Íslandi. Þrúður Gunnarsdóttir. Háskóla Íslands.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Greiningar- og ráðgjafarstöð ríkisins, ýmsar stofnanir á Íslandi og erlendis, m.a. í Svíþjóð, Hollandi, Englandi og Bandaríkjunum.

Ritverk - bókarkaffi

Edvardsson V, Pálsson R. Adenine phosphoribosyltransferase deficiency and 2,8-dihydroxyadeninuria. In: Moriwaki Y, editor. Genetic errors associated with purine and pyrimidine metabolism in humans: Diagnosis and treatment. Kerala, India: Research Signpost; 2006. p. 79-93.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Guðrún Jónsdóttir, Haraldur Briem, Þorsteinn Blöndal, **Gestur Pálsson**, **Þórólfur Guðnason**, Sigurður Ólafsson. Líffarbólga af völdum líffarbólguveira B og C hjá innflyendum á Íslandi. *Læknablaðið* 2006;92(10):669-73.

Margrét Sturludóttir, Helga Margrét Skúladóttir, **Þórólfur Guðnason**, **Björn Árdal**. Langdregin barkabólga í kjölfar herpes simplex sýkingar: sjúkralitfelli. *Læknablaðið* 2006;92(12):855-7

Margrét Valdimarsdóttir, Rúnar Reynisson, Jörundur Kristinsson, **Ásgeir Haraldsson**, Hannes Petersen, Dóra Lúðvíksdóttir, **Sigurður Kristjánsson**, Margrét Oddsdóttir, Steingrímur Davíðsson, Gestur Þorgeirsson, Þorgeir Pálsson. Samráð með fjarlækningum á Íslandi. *Læknablaðið* 2006;92(11):767-74.

Þórður Þórkelsson, Atli Dagbjartsson. Endurlífingun nýbura: klínískar leiðbeiningar. *Læknablaðið* 2006;92(12):859-65.

Þórður Þórkelsson, Hjalti Már Björnsson, **Gunnlaugur Sigfússon**. Endurlífingun á börnum: klínískar leiðbeiningar. *Læknablaðið* 2006;92(11):783-93.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Abildgaard L, Ellebaek E, Gustafsson G, Abrahamsson J, Hovi L, **Jonmundsson G**, Zeller B, Hasle H. Optimal treatment intensity in children with Down syndrome and myeloid leukaemia: data from 56 children treated on NOPHO-AML protocols and a review of the literature. *Ann Hematol* 2006;85(5):275-80.

Birgisdóttir BE, Hill JP, **Thorsson AV**, Thorsdóttir I. Lower consumption of cow milk protein A1 beta-casein at 2 Years of age, rather than consumption among 11- to 14-year-old adolescents, may explain the lower incidence of type 1 diabetes in Iceland than in Scandinavia. *Ann Nutr Metab* 2006;50(3):177-83.

Hesdorffer DC, Hauser WA, Olafsson E, **Ludvigsson P**, Kjartansson O. Depression and suicide attempt as risk factors for incident unprovoked seizures. *Ann Neurol* 2006;59(1):35-41.

Indridason OS, Birgisson S, **Edvardsson VO**, Sigvaldason H, Sigfusson N, Pálsson R. Epidemiology of kidney stones in Iceland: a population-based study. *Scand J Urol Nephrol* 2006;40(3):215-20.

Jarfelt M, Fors H, Lannering B, **Bjarnason R.** Bone mineral density and bone turnover in young adult survivors of childhood acute lymphoblastic leukaemia. *Eur J Endocrinol* 2006;154(2):303-9.

Kristjánsson S, Wennergren D, Eriksson B, **Thorarindóttir H**, Wennergren G. U-EPX levels and wheezing in infants and young children with and without RSV bronchiolitis. *Respir Med* 2006;100(5):878-83.

Ludvigsson P, Hesdorffer D, Olafsson E, Kjartansson O, Hauser WA. Migraine with aura is a risk factor for unprovoked seizures in children. *Ann Neurol* 2006;59(1):210-3.

Sigmundsson TS, Pálsson R, Hardarson S, **Edvardsson V**. Resolution of proteinuria in a patient with X-linked Alport syndrome treated with cyclosporine. *Scand J Urol Nephrol* 2006;40(6):522-5.

Svahn-Tapper G, Garwicz S, Anderson H, Shamsaldin A, De Vathaire F, Olsen JH, Dollner H, Hertz H, **Jonmundsson G**, Langmark F, Lanning M, Sankila R, Tulinius H, Moller T. Radiation dose and relapse are predictors for development of second malignant solid tumors after cancer in childhood and adolescence: a population-based case-control study in the five Nordic countries. *Acta Oncol* 2006;45(4):438-48.

Saarinen-Pihkala UM, Heilmann C, Winiarski J, Glomstein A, Abrahamsson J, Arvidson J, Bekassy AN, Forestier E, **Jonmundsson G**, Schroeder H, Vetteranta K, Wesenberg F, Gustafsson G. Pathways through relapses and deaths of children with acute lymphoblastic leukemia: role of allogeneic stem-cell transplantation in Nordic data. *J Clin Oncol* 2006;24(36):5750-62.

Tatum GH, **Sigfusson G**, Etedgui JA, Myers JL, Cyran SE, Weber HS, Webber SA. Pulmonary artery growth fails to match the increase in body surface area after the Fontan operation. *Heart* 2006;92(4):511-4.

Thorsdóttir I, Gunnarsdóttir I, Ingólfssdóttir SE, **Pálsson G**. Fruit and vegetable intake: Vitamin C and -carotene intake and serum concentrations in six-year-old children and their parents. *Scand J Food Nutr* 2006;50(2):71-6.

Thorsdóttir I, Gunnarsdóttir I, **Pálsson GI**, Johannsson E. Anthropometric predictors of serum fasting insulin in 9- and 15-year-old children and adolescents. *Nutr Metab Cardiovasc Dis* 2006;16(4):263-71.

Tollin M, Jagerbrink T, Haraldsson A, Agerberth B, Jorvall H. Proteome analysis of vernix caseosa. *Pediatr Res* 2006;60(4):430-4.

Torfadóttir H, Freysdóttir J, Skaftadóttir I, Haraldsson A, Sigfusson G, Ogmundsdóttir HM. Evidence for extrathymic T cell maturation after thymectomy in infancy. *Clin Exp Immunol* 2006;145(3):407-12.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlendis: 6

Veggspjöld sýnd hérlendis: 12

Veggspjöld sýnd erlendis: 4

Fæðinga- og kvensjúkdómafræði

Forstöðumaður: Reynir Tómas Geirsson prófessor

Meðgöngu- og fæðingafraði

forsvarsmáður: Reynir Tómas Geirsson, prófessor

Kvensjúkdómafræði

forsvarsmáður: Jens A. Guðmundsson dósent

Styrkir sem fræðasviðið fékk á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Ofþyngd verðandi mæðra, með og án sykursýki, og áhrif hennar á vaxtarþætti og súrefnisflutning fósturs. Þóður Þórkelsson, Hildur Harðardóttir, Ragnar Bjarnason, Kamilla Sigríður Jósefsdóttir, Ólóf Jóna Elíasdóttir.

Use of autologous platelet gel in female pelvic organ prolapse surgery. Jón Ívar Einarsson, Líney Simonardóttir, Gunvor Ekman-Ordeberg.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Íslensk erfðagreining, Hjartavernd, Krabbameinsfélag Íslands, Háskólarnir í Oxford, Bretlandi, Houston BNA, Aachen Þýskalandi. Samstarfshópur um ofbeldi gegn konum á Norðurlöndum, ART Medica Kópavogi, fyrirtækin Meditronic í BNA (flögugel við blöðrusigsaðgerðir) og Essure í Frakklandi (ný leglæg getnaðarvörn), Karolinska Institutet, Stokkhólmi. Auk ýmissa fræðigreina innan LSH ss barnalæknis-, lyflæknis-, erfða- og sameindalæknisfræði, og sýklafræði.

Meðgöngu- og fæðingafraði

Forsvarsmáður: Reynir Tómas Geirsson prófessor.

Helstu áherslur í rannsóknum

Háþrýstingur í meðgöngu og afleiðingar hans til langs tíma, tvíburáþunganir, ofþyngd mæðra og barna, faraldsfræði þungana, snemmskimun í þungun, fóstureyðingar og getnaðarvarnir, keisaraskurðir: fylgikvillar og burðarmálsaðuði, meðferð asablæðinga við fæðingar.

Doktorsnemar

Erfðir og faraldsfræði háþrýstings í meðgöngu. Sigrún Hjartardóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: [Reynir T. Geirsson](#).

Ákvarðanataka foreldra um að undirgangast skimun fyrir fósturgöllum á fyrsta þriðjungi meðgöngu. Helga Gottfreðsdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: [Reynir T. Geirsson](#).

Meistararnemi

Pelvic floor muscle strength before and after first childbirth. Þorgerður Sigurðardóttir, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Þóra Steingrimsdóttir.

Ritverk - bókaafli

Geirsson RT. Mid-pregnancy problems. In: Steer PJ, James DK, editors. High-risk pregnancy. 3rd ed. Philadelphia: Elsevier Science; 2006.

Ritverk - vísindagreinar

í ritryndum innlendum tímaritum

Guðný Jónsdóttir, Ragnheiður I. Bjarnadóttir, Reynir Tómas Geirsson, Alexander Smásson. Er tengsl á milli tíðni keisaraskurða og burðarmálsaðuða á Íslandi undanfarið 15 ár? *Læknablaðið* 2006; 92(3): 191-5.

Ritverk - vísindagreinar

í ritryndum erlendum tímaritum

Hjartardóttir S, Leifsson BG, Geirsson RT, Steinhorsdóttir V. Recurrence of hypertensive disorder in second pregnancy. *Am J Obstet Gynecol* 2006;194(4):916-20.

Önnur ritverk

Anna Sigríður Vernharðsdóttir. Hugleiðingar um stíðandi fæðingar. *Ljósmaðrablaðið* 2006; 84(2): 19-22.

Reynir Tómas Geirsson. Er ávinningur af fleiri keisaraskurðum? [ritsjórnargrein]. *Læknablaðið* 2006; 92(3): 185-7.

Stefanía Guðmundsdóttir, Helga Sigurðardóttir.

Nálastungur við grindarverkjum í meðgöngu. *Ljósmaðrablaðið* 2006; 84(2): 8-14.

Valgerður Lísa Sigurðardóttir. Nálastungumeðferð í fæðingu. *Ljósmaðrablaðið* 2006; 86(1): 6-12.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlendis: 5 þar af 1 boðsfyrirlestrur

Fyrirlestrar á ráðstefnum erlendis: 6 þar af 3 boðsfyrirlestrar

Veggspjöld sýnd erlendis: 1

Kvensjúkdómafræði

Forsvarsmáður: Jens A. Guðmundsson dósent

Helstu áherslur í rannsóknum

Rannsóknir á árangri ýmissa aðgerða við kvensjúkdómum, ss. brottnámi legs og legsigsaðgerða og á liðan kvenna við kvíðsjáraðgerðir. Rannsóknir á faraldsfræði fjölblöðru eggjastokkaheilkennis, blæðingaeinkennum og asatiðum, erfðum, einkennum og faraldsfræði legslímufflakks, nýjar getnaðarvarnaaðferðir, leiðir til að minnka ógleði eftir skurðaðgerðir.

Meistararnemi

Prevalence and causes of bleeding diathesis and menorrhagia in Icelandic teenagers. Brynja R. Guðmundsdóttir lifeindafraeðingur. Háskóla Íslands 2006.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Welt CK, Arason G, Guðmundsson JA, Adams J, Palsdóttir H, Gudlaugsdóttir G, Ingadóttir G, Crowley WF. Defining constant versus variable phenotypic features of women with polycystic ovary syndrome using different ethnic groups and populations. *J Clin Endocrinol Metab* 2006; 91(11): 4361-8.

Welt CK, Guðmundsson JA, Arason G, Adams J, Palsdóttir H, Gudlaugsdóttir G, Ingadóttir G, Crowley WF. Characterizing discrete subsets of polycystic ovary syndrome as defined by the Rotterdam criteria: the impact of weight on phenotype and metabolic features. *J Clin Endocrinol Metab* 2006; 91(12): 4842-8.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlendis: 10 þar af 2 boðsfyrirlestrar

Fyrirlestrar á ráðstefnum erlendis: 2 þar af 1 boðsfyrirlestrur

Veggspjöld - útdrættir sýnd hérlendis: 1

Veggspjöld - útdrættir sýnd erlendis: 1

Öldrunarlæknisfræði

Forstöðumaður: Pálmi V Jónsson dósent

Helstu áherslur í rannsóknum

Rannsóknir í öldrunarfræðum undir formerkjum Rannsóknarstofu í öldrunarfræðum snerta margar klínískar spurningar og faraldsfræði í víðum skilningi.

Styrkir sem fræðasviðið fékk á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Alheimerssjúkdómur á miðjum aldri. Rannsókn á aðstæðum fólks sem hefur greinst með Alheimerssjúkdóm á Íslandi á aldrinum 45-65 ára. Hanna Lára Steinsson auk samstarfaðila hjá Rannsóknarstofa Háskóla Íslands og LSH í öldrunarfræðum, Rannsóknarsetur í barna- og fjölskylduvernd og Syddansk Universitet í Óðinsvéum.

Hefur trú og kirkjusókn áhrif á lífslíkur aldraðra Reykvik-inga. Helga Hansdóttir, Jón E Jónsson, Torbjörn Svenson.

Doktorsnemi

Andoxunarvirni í miðtaugakerfi. Guðlaug Þórsdóttir. Háskóla Íslands.

Evidens-baseret ældreomsorg. Sammenligning af ældereomsorgen mellem Danmark og Island i perioden 1990 til 2005 ved hjælp af RAI instrumented. Anna Björg Guðmundsdóttir. Kaupmannahafnarháskóla.

Um heilabilun. Hanna Lára Steinsson. Háskóla Íslands.

Líkams- og heilsurækt aldraðra. Íhlutunarrannsókn til bættar heilsu og betri lífsgæða. Janus Guðlaugsson. Kennaraháskóla Íslands..

Imbalance and fractures in the elderly. Ella Kolbrún Kristinsdóttir. Department of Otorhinolaryngology, Head and Neck surgery clinical Sciences, Lund University, Sweden.

Meistaraneinar

Áhrif skynþjálfunar á jafnvægi hjá öldruðum. Bergþóra Baldursdóttir. Háskóla Íslands.

Breytingar á fæmi einstaklinga, 75 ára og eldri í kjölfar bráðainnlagnar á lyflækningadeild LSH. Sigrún Bjartmarz.

Ráf meðal aldraðra á hjúkrunarheimilum. Ída Atladóttir, hjúkrunarfræðingur

Minniskerðing sem hluti af vægri vitrænni skerðingu. Bylgja Valtýsdóttir.

RAI-gagnagrunnur á íslenskum dvalar- og hjúkrunarheimilum 2003-2005. Tengsl lyfjanotkunar við færniskerðingu og lífun. Hanna Ásgeirsdóttir. Umsjónarkennari: Pálmi V. Jónsson.

Samband hvítuvefsbreytingar á MRI af höfði og vitrænnar getu á taugasálfræðilegum prófum. Aðalheiður Ósk Sigfúsdóttir. Aðalleiðbeinandi Pálmi V. Jónsson.

Sérhannað húsnæði fyrir aldraða: löggjöf og stefnumótun. Steinunn K. Jónsdóttir. Háskóla Íslands.

Einangrun og einmanaleiki meðal aldraðra í heimahúsum. Steinunn K. Jónsdóttir. Eumag - European master program in gerontology.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Íslensk erfðagreining, Hjartavernd, InterRAI, NordRAI, Middle Eastern Academy of Aging, Rannsóknastofa í lyfja- og eitufnafræði, Íslensk erfðagreining og Mentis Cura.

Ritverk - bókakaffar

Ársæll Jónsson, Tryggvi Þ. Egilsson, Pálmi V. Jónsson. Öldrunarlækningar. Í: Ari J Jóhannesson, Runólfur Pálsson, [ritstj.]. Handbók í lyflæknisfræði. 3. útg. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Landspítali háskólasjúkrahús; 2006. bls. 272-83.

Gudmundsson A, Jonsson PV. Iceland as a model for human aging. In: Conn PM, editor. Handbook of models for human aging: Academic Press; 2006. p. 735-40.

Kristín Gunnarsdóttir, Pálmi V Jónsson, Sigfinnur Þorleifsson, Sigrún L Magnúsdóttir, Þorsteinn Sv Stefánsón. Leiðbeiningar um meðferð við lok lífs. Í: Ari J Jóhannesson, Runólfur Pálsson, [ritstj.]. Handbók í lyflæknisfræði. 3. útg. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Landspítali háskólasjúkrahús; 2006. bls. 335-9.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Henrad JC, Ankri J, Frijters D, Carpenter I, Topinkova E, Garms-Homolova V, Finne-Soveri H, Sorbye LW, Jonsson PV, Ljunggren G, Schroll M, Wagner C, Bernabei R. Proposal of a service delivery integration index of home care for older persons: application in several European cities. Int J Integr Care 2006;6:e11.

Jonsson PV, Finne-Soveri H, Jensdóttir AB, Ljunggren G, Bucht G, Grue EV, Noro A, Bjornson J, Jonsen E, Schroll M. Co-morbidity and functional limitation in older patients underreported in medical records in Nordic Acute Care Hospitals when compared with the MDS-AC instrument. Age Ageing 2006;35(4):434-8.

Magnusson KP, Duan S, Sigurdsson H, Petursson H, Yang Z, Zhao Y, Bernstein PS, Ge J, Jonasson F, Stefansson E, Helgadóttir G, Zabriskie NA, Jonsson T, Bjornsson A, Thorlacius T, Jonsson PV, Thorleifsson G, Kong A, Stefansson H, Zhang K, Stefansson K, Gulcher JR. CFH Y402H confers similar risk of soft drusen and both forms of advanced AMD. PLoS Med 2006;3(1):e5.

Svansdóttir HB, Snaedal J. Music therapy in moderate and severe dementia of Alzheimer's type: a case-control study. Int Psychogeriatr 2006;18(4):613-21.

Torsdóttir G, Sveinbjornsdóttir S, Kristinsson J, Snaedal J, Johannesson T. Ceruloplasmin and superoxide dismutase (SOD1) in Parkinson's disease: a follow-up study. J Neurol Sci 2006;241(1-2):53-8.

Önnur ritverk

Ársæll Jónsson, Jóna Eggertsdóttir, Pálmi V. Jónsson. Könnun á ástæðu gerðarvistunarmats á LSH. Öldrun 2006;24(2):8-10.

Jón Snaedal. Þagnarskylda lækna [ritstjórnargrein]. Læknablaðið 2006;92(3):183.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlandis: 6

Fyrirlestrar á ráðstefnum erlendis: 20 þar af 3 boðsfyrirlestrar

Veggspjöld sýnd erlendis: 2

Veggspjöld sýnd erlendis: 5

Endurhæfingarlæknisfræði / sjúkrapjálfun

Forstöðumaður: Ella Kolbrún Kristinsdóttir dósent

Sjúkrapjálfun

Forsvarsmáður: Ella Kolbrún Kristinsdóttir dósent

Helstu áherslur í rannsóknum

Mælingar á öndunarhreyfingum með mælitækini Andra sem hefur verið í þróun undanfarin ár. Rannsóknir á breytingum öndunarmynstra og styrk öndunarvöðva hjá ýmsum sjúklingahópum. Rannsóknir á árangri þjálfunar sem beinist að skyni í neðri útlimum og jafnvægiskerfi innra eyra hjá öldruðum einstaklingum sem hafa skert jafnvægi.

Styrkir sem fræðasviðið fékk á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Stöðlun og flokkun á fagmáli sjúkrapjálfunar LSH: Réttmætis- og áreiðanleikaprófun á íslensku og ensku safni meðferðarhugtaka sjúkrapjálfunar á LSH og vörpun enska safnsins með MetaMap yfir í ákveðin flokkunarkerfi í Metathesaurus, UMLS. Anna Harðardóttir, Alan Aronson.

Þátttaka í fjölþjóðlegri rannsókn, RISE, með raförvun við útlægan alaskaða á mænu. Páll E. Ingvarsson, Þórður Helgason, Sigrún Knútsdóttir, Vilborg Guðmundsdóttir, Stefán Yngvason.

Doktorsneinar

Imbalance and fractures in the elderly. Effects of decreased vibration sensation and vestibular asymmetry. Ella Kolbrún Kristinsdóttir. Háskólanum í Lundi Svíþjóð Leiðbeinandi: Måns Magnusson.

Mælingar á öndunarhreyfingum með mælitækini Andra. María Ragnarsdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Ella Kolbrún Kristinsdóttir.

Meistaraneinar

Áhrif skynþjálfunar á jafnvægi hjá öldruðum. Bergþóra Baldursdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Ella Kolbrún Kristinsdóttir.

Effectiveness of a specific neck treatment intervention and modified vestibular rehabilitation on balance performance at the early and the late stage of whiplash associated disorders. Guðný Oddsdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Eyþór Kristjánsson.

Grindarbotnsþjálfun með raförvun og án. Halldóra Eyjólfsdóttir. Háskóla Íslands.

Masterstím í opinberri stjórnsýslu. Aðalheiður K. Þórarinsdóttir. Háskóla Íslands.

Mynstur öndunarhreyfinga hjá sjúklingum með nýgreint heilablóðfall. Guðbjörg Þóra Andrésdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: María Ragnarsdóttir.

Stöðlun og flokkun á fagmáli sjúkrapjálfunar LSH. Anna Harðardóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: María Heimisdóttir.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóla Íslands og ýmsar fræðigreinar innan LSH. ÖNH afdeling, Lunds Universitetssjukhus, Lundi, Svíþjóð.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Karl Andersen, Sólrún Jónsdóttir, Axel F. Sigurdsson, Stefán B. Sigurdsson. Áhrif hjartaendurhæfingar á hjartabilaða. Læknablaðið 2006;92(11):759-64.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Jonsdottir S, Andersen KK, Sigudsson AF, Sigurdsson SB. The effect of physical training in chronic heart failure. Eur J Heart Fail 2006;8(1):97-101.

Ragnarsdottir M, Kristinsdottir EK. Breathing movements and breathing patterns among healthy men and women 20-69 years of age. Reference values. Respiration 2006;73(1):48-54.

Önnur ritverk

Ella Kolbrún Kristinsdóttir. Imbalance and fractures in the elderly. Effects of decreased vibration sensation and vestibular asymmetry. [Doktorsverkefni] 2006.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlandis: 3 boðsfyrirlestrar

Læknisfræðileg endurhæfing

Forsvarsmáður: Gísli Einarsson lektor

Helstu áherslur í rannsóknum

Þróun mælingatækni- og tækja til skoðunar á hreyfigetu stoðkerfis og fæmi annara líffærakerfa s.s. öndunar- og blóðrásarfæra. Ennfremur rannsóknir á þjálfunarmöguleikum stoðkerfis með raförvun og öðrum tæknibúnaði. Rannsóknir á almennri fæmi stoðkerfis og árangur margvislegrar íhlutunar á þá fæmi. Rannsóknir á taugasálfræðilegri fæmi í heilaskaða.

Styrkir sem fræðasviðið fékk á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

RISE, raförvun við útlægan alskaða á mænu. Páll E. Ingvarsson, Þórður Helgason, Sigrún Knútsdóttir, Vilborg Guðmundsdóttir, Stefán Yngvason.

Styrkur frá EU

RISE, raförvun við útlægan alskaða á mænu, verkefni stutt af EU. Páll E. Ingvarsson, Þórður Helgason, Sigrún Knútsdóttir, Vilborg Guðmundsdóttir, Stefán Yngvason.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknnum

Háskóli Íslands, ýmsar fræðigreinar innan LSH, Wilhelmshospital í Vínarborg, AKH sjúkrahúsið.

Ritverk - vísindagreinar í ritrýndum innlendum tímaritum

Karl Andersen, **Sólrún Jónsdóttir**, Axel F. Sigurðsson, Stefán B. Sigurðsson. Áhrif hjartaendurhæfingar á hjartabílaða. Læknablaðið 2006;92(11):759-64.

Ritverk - vísindagreinar í ritrýndum erlendum tímaritum

Jonsdóttir S, Andersen KK, Sigudsson AF, Sigurdsson SB. The effect of physical training in chronic heart failure. Eur J Heart Fail 2006;8(1):97-101.

Ragnarsdóttir M, Kristinsdóttir EK. Breathing movements and breathing patterns among healthy men and women 20-69 years of age. Reference values. Respiration 2006;73(1):48-54.

Félagsráðgjafar

Tengiliðir: Vigdís Jónsdóttir forstöðufélagsráðgjafi

Sveinbjörg J. Svavarsdóttir forstöðufélagsráðgjafi

Nanna K. Sigurðardóttir verkefnastjóri

Helstu áherslur í rannsóknnum

Helstu áherslur eru að huga að árangri af faglegri meðferðarvinnu með tilliti til þess að geðsjúkir njóti atvinnu, menntunar, búsetu, þjónustu við hæfi og félagslegra tengsla til jafns við aðra þjóðfélagsþegna sem eru sjálfsgöð lífsgæði og mannréttindi. Fagþróunarverkefni sem miða að þróun greiningartækja á sviði félagsráðgjafar með tilliti til rannsókna á áhættuþáttum geðrænna vandkvæða hjá börnum ásamt þróun á meðferðartilboðum fyrir börn og unglinga og rannsóknum á geðrænum vandkvæðum sem taka mið af fjölskyldu- og tilfinninga-tengslum sem verndandi þáttum.

Styrkir á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Alzheimerersjúkdómur á miðjum aldri. Rannsókn á aðstæðum fólks sem hefur greinst með Alzheimerersjúkdóm á Íslandi á aldrinum 45-65 ára. Hanna Lára Steinsson. Samstarfsaðilar Háskóli Íslands, Rannsóknarsetur í barna- og fjölskylduvernd, Syddansk Universitet í Óðinsvéum

Deild geðamála og innri endurskoðunar (GIE)

Könnun á aðfrifum og árangri meðferðar hjá sjúklingum með algengar geðraskanir á bráða- og ferlideild geðsviðs við Hringbraut með CORE árangursmatslistanum. Kristín Gyða Jónsdóttir, Friðrik Sigurðsson, Halldóra Ólafsdóttir, Pétur Tyrfingsson, Guðrún Úlfhildur Grímsdóttir.

Sálfélagleg greining geðrænna vandkvæða hjá börnum, (þróun á greiningartækni): Hrefna Ólafsdóttir, Lilja B. Þorsteinsdóttir, Sveindís A. Jóhannsdóttir, Guðlaug M. Júlíusdóttir.

Stéttarfélag Íslenskra félagsráðgjafa

Sálfélagleg greining geðrænna vandkvæða hjá börnum, (þróun á greiningartækni): Hrefna Ólafsdóttir, Lilja B. Þorsteinsdóttir, Sveindís A. Jóhannsdóttir, Guðlaug M. Júlíusdóttir.

Líðan í vinnunni hjá þeim sem hafa greinst með krabbamein og viðmiðunarhópi. Samnorraen rannsókn. Nanna K. Sigurðardóttir.

Rannsóknarsjóður BUGL

Hvernig farnast erlendum ættleiddum börnum erlendis frá, á Íslandi. Kristín Kristmundsdóttir, Málfríður Lorange, Dagbjörg Sigurðardóttir, Jakob Smári í samvinnu við Ættleiðingafélag Íslands.

Meistaraneimar

Dáleiðslumeðferð - aðferð til að bæta geðræna líðan. Ólöf Unnur Sigurðardóttir Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Sigrún Júlíusdóttir.

Nýragjöf: Félags- og tilfinningalegir áhrifaþættir og upplifun af nýragjöf. Anna Dóra Sigurðardóttir. Háskóla Íslands.

Að heiman og heim. Kristjana Sigmundsdóttir. Háskóla Íslands.

Sérhannað húsnæði fyrir aldraða: löggjöf og stefnumótun. Steinunn K. Jónsdóttir. Háskóla Íslands.

Einangrun og einmanaleiki meðal aldraða í heimahúsum. Steinunn K. Jónsdóttir. Eumag - European master program in gerontology.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknnum

Háskóli Íslands, Rannsóknarsetur í barna- og fjölskylduvernd, Syddansk Universitet í Óðinsvéum.

Ritverk - bókakaflar

Anna Rós Jóhannesdóttir, Steinunn Hrafnisdóttir. Handleiðsla og stuðningur á vinnustað. Í: Sigrún Júlíusdóttir, Halldór Sig. Guðmundsson, (ritstj.). Heilbrigði og heildarsýn: félagsráðgjöf í heilbrigðisþjónustu. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Rannsóknasetur í barna- og fjölskylduvernd; 2006. bls. 285-96.

Björg Karlsdóttir, Ólöf Unnur Sigurðardóttir, **Sveinbjörg J. Svavarsdóttir**. Geðheilbrigði og félagsleg tengsl. Í: Sigrún Júlíusdóttir, Halldór Sig. Guðmundsson, (ritstj.). Heilbrigði og heildarsýn: félagsráðgjöf í heilbrigðisþjónustu. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Rannsóknasetur í barna- og fjölskylduvernd; 2006. bls. 172-86.

Hrefna Ólafsdóttir. Börn og geðræn vandkvæði. Í Sigrún Júlíusdóttir, Halldór Sig. Guðmundsson (ritstj.). Heilbrigði og heildarsýn: félagsráðgjöf í heilbrigðisþjónustu. Reykjavík: Háskólaútgáfa og Rannsóknasetur í barna- og fjölskylduvernd; 2006. bls.111-127.

Kristín Gyða Jónsdóttir, Sigurrós Sigurðardóttir. Búseta geðfatlaðra. Í: Sigrún Júlíusdóttir, Halldór Sig. Guðmundsson, (ritstj.). Heilbrigði og heildarsýn: félagsráðgjöf í heilbrigðisþjónustu. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Rannsóknasetur í barna- og fjölskylduvernd; 2006.

Margrét Sigurðardóttir. Fjölskylduþjónusta og stuðningsráðgjöf fyrir fólk með MS. Í: Sigrún Júlíusdóttir, Halldór Sig. Guðmundsson, ritstj. Heilbrigði og heildarsýn: Félagsráðgjöf í heilbrigðisþjónustu. Reykjavík: Háskólaútgáfan og Rannsóknasetur í barna- og fjölskylduvernd; 2006.

Sigurlaug Hauksdóttir. Forvarnarstarf um kynheilbrigði: Unglingamóttaka og félagsráðgjöf. Í: Sigrún Júlíusdóttir, Halldór Sig. Guðmundsson, ritstj. Heilbrigði og heildarsýn: Félagsráðgjöf í heilbrigðisþjónustu. Reykjavík: Háskólaútgáfan og Rannsóknasetur í barna- og fjölskylduvernd; 2006.

Vigdís Jónsdóttir. Sjúkrastofnun og fagleg þjónusta. Í: Sigrún Júlíusdóttir, Halldór Sig. Guðmundsson, ritstj. Heilbrigði og heildarsýn: Félagsráðgjöf í heilbrigðisþjónustu. Reykjavík: Háskólaútgáfan og Rannsóknasetur í barna- og fjölskylduvernd; 2006.

Önnur rit um fagleg efni

Ársall Jónsson, **Jóna Eggertsdóttir**, Pálmi V. Jónsson. Könnun á ástæðu gerðar vistunarmats á LSH. Öldrun 2006;24(2):8-10.

Björg Karlsdóttir, Brynjar Emilsson, Margrét Eiríksdóttir. Vettvangsteymi: nýtt úrræði á geðsviði LSH. Geðvernd 2006;35(1).

Helga S. Ragnarsdóttir. Öldrunarinnisæ: ný kenning í öldrunarfræðum. Öldrun 2006;24(2):12-4.

Sveinbjörg J. Svavarsdóttir. Aðgengi notenda að þjónustu. Geðvernd 2006;35(1).

Fyrirlestrar hérlendis: 8 þar af 1 boðsfyrirlestur

Fyrirlestrar erlendis: 1

Veggspjöld hérlendis: 2

Veggspjöld erlendis: 2

Geislafræðingar

Tengiliður: Diana Óskarsdóttir

Helstu áherslur í rannsóknnum

Erfðafræði beinþynningar á Íslandi. Aldursbundnar breytingar á kalk- og beinabúskap. Mikilvægi D-vítamins.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknnum

Háskóli Íslands, Hjartavernd, Íslensk erfðagreining.

Fyrirlestrar á ráðstefnum erlendis: 1

Veggspjöld sýnd hérlendis: 5

Iðjubjálfar

Tengiliðir: Elin Ebba Ásmundsdóttir
lektor, forstöðuyfirþjálf
Sigrún Garðarsdóttir yfiriðjubjálfi

Helstu áherslur í rannsóknnum

Þróun matsaðferða og mælitækja sem mæla árangur íhlutunar fyrir skjólstaðinga með taugaeinkenni. Tæknileg úrræði og heilabilun á Norðurlöndum. Reynsla og þekking geðsjúka á bataferli – bæði einstaklingsbundnir þættir svo og umhverfisþættir.

Styrkir á árinu 2006

Klínískur gæðastyrkur

Kennsluprógramm um hjálpartæki fyrir skjólstaðinga Landspítala Grensá og aðstandenda þeirra. Sigrún Ólafsdóttir, Sigþrúður Loftsdóttir.

Doktorsnemi

Bridging the gap between body functions and occupation: Validation of a unique assessment method. Guðrún Árnadóttir. Háskólinn í Umeå, Sviþjóð. Leiðbeinandi: Anne G. Fisher, ScD, OTR, Britta Löfgren, PhD.

Meistaraneimar

Kristín Einarsdóttir. Kennslufræði- og lýðheilsudeild Háskólans í Reykjavík.

Kristín Thorberg. Kennslufræði- og lýðheilsudeild Háskólans í Reykjavík.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknnum

Háskólinn á Akureyri, Heilsugæslan í Reykjavík, Hugarafi, Reykjalundur, Endurhæfingarmiðstöð iðjubjálfunar í Þjónustumiðstöð Sjálfbjargarheimilisins, Tryggingarstofnun Ríkisins, Háskólinn í Umeå, Hjálpmæðelsinstitúttet í Sviþjóð, Nasjonalt kompetansesenter for demens i Noregi, Hjælpemiddelinstittuttet i Danmörku og Stakes í Finnlandi.

Önnur ritverk

Elin Ebba Ásmundsdóttir. Iðjubjálfar - skoðanir og reynsla nema í sérskipulögðu B.Sc. námi. Iðjubjálfinn 2006;1: 10-5.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlendis: 11 þar af 1 boðsfyrirlestur

Fyrirlestrar á ráðstefnum erlendis: 2

Veggsþjöld - útdrættir hérlendis: 7

Veggsþjöld - útdrættir erlendis: 1

Lifeindafræðingar

Tengiliður: Helga Erlendsdóttir klínískur prófessor,
lifeindafræðingur

Styrkir á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Sameindafræðileg faraldsfræði alvarlegra sveppasykinga. Magnús Gottfredsson, Lena Rós Ásmundsdóttir, Helga Erlendsdóttir, Jianping Xu.

Stofngreining og arferðarbreytileiki Streptococcus pyogenes stofna úr ifarandi sykingum. Helga Erlendsdóttir, Karl G. Kristinsson, Magnús Gottfredsson

Cand. Pharm. nemi

Lífvirknileidd einangrun efnasambanda úr aðalbláberjum. Margrét Bessadóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Sesselja S. Ómarsdóttir, Helga Erlendsdóttir.

Doktorsnemi

Sveppasykingar í blóði: Faraldsfræði, áhættuþættir, ónæmissvörun og meingerð. Lena Rósa Ámundsdóttir. Leiðbeinendur: Magnús Gottfredsson, Helga Erlendsdóttir.

Ritverk - vísindagreinar

í ritryndum erlendum tímaritum

Araon VA, Sigurdsson JA, Erlendsdóttir H, Gudmundsson S, Kristinsson KG. The role of antimicrobial use in the epidemiology of resistant pneumococci: A 10-year follow up. Microb Drug Resist. 2006 Fall;12(3):169-76.

Gottfredsson M, Diggle MA, Lawrie DI, Erlendsdóttir H, Hardardóttir H, Kristinsson KG, and Stuart C. Clarke. Neisseria meningitidis Sequence Type and Risk for Death, Iceland. Emerg Infect Dis. 2006 Jul;12(7):1066-73.

Vidarsson H, Steinarsdóttir M, Jonasson JG, Juliusdóttir H, Hauksdóttir H, Hilmarsdóttir H, Halldorsdóttir K, Ogmundsdóttir HM. Effect of hypoxia and TP53 mutation status and cytogenetics of normal and malignant mammary epithelium. Cancer Genet Cytogenet 2006;165(2):144-50.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlendis: 3

Fyrirlestur á ráðstefnum erlendis: 1

Veggsþjöld sýnd hérlendis: 5

Veggsþjöld sýnd erlendis: 6

Líffræðingar

Tengiliður: Einar G. Torfason líffræðingur

Styrkir á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Aðild stutta arms litnings 3 í sjúkdómsferli krabbameina (hét upphaflega: Leit að æxlisbælgnum á litningi 3p í æxlum frá mismunandi líffærum). Þórgunnur Eyfjörð Pétursdóttir, Valgarður Eglisson, Jóhannes Björnsson, Páll Helgi Möller, Unnur Þorsteinsdóttir, Sigurður Ingvarsson.

Afleiðingar týmsbrotnáms í frumbersku: Áhrif á virkni T-stjórfrumna og á T frumfjölbreytileika. Jenna Huld Eysteinsdóttir, Jóna Freysdóttir, Helga M. Ögmundsdóttir, Asgeir Haraldsson.

Áhrif þektra og óþektra náttúruvefna á þroskun angafrumna. Jóna Freysdóttir, Arnór Víkingsson.

Breiðvirkt prótín bóluvefni og öruggir ónæmisglæðar til bólusetninga nýbura gegn pneumókokkasjúkdómum. Þórunn Ásta Ólafsdóttir, Ingileif Jónsdóttir, Eszter Nagy.

Breytileiki stofna gammaherpesveira í hrossum hérlendis. Vilhjálmur Svansson, Einar G. Torfason, Sigurbjörg Þorsteinsdóttir.

Breytingar í fjölda erfðaefnisraða í erfðamengi mannsins greindar með örsýnaraðsófnum. Jón Jóhannes Jónsson, Helga Hauksdóttir, Hans Guttormur Þormar.

Er truflun á stjórnum ónæmissvara í kverkeiulum mikilvægur orsakabáttur sóra? Sigrún Laufey Sigurðardóttir, Helgi Valdimarsson, Andrew Johnston, Guðmundur Hrafn Guðmundsson.

Fjölskrusértækar B-minnisfrumur í eitilvef nýfæddra mýsa. Stefania P. Bjarnarson, Ingileif Jónsdóttir.

Gene expression profiling of bone marrow CD34+ hematopoietic stem cell derived megakaryocytes and megakaryocyte progenitor cells: A search for new genes that influence megakaryocyte development. Ólafur Eysteinn Sigurjónsson, Sveinn Guðmundsson, Kristbjörn Orri Guðmundsson, Yngvar Floisand, Torstein Egeland, Andrew Boquest.

Hlutverk Sprouty og sprouty-tengdra boðferla í formmyndun brjóstkirtils. Sprouty and sprouty-related signaling pathways in breast morphogenesis. Þórarinn Guðjónsson, Magnús Karl Magnússon, Valgarður Sigurðsson, Ole William Petersen, Mina Missell.

Kortlagning brenglana í erfðamengi brjóstæxlissýna með hjálp örflögutækni. Rósa Björk Barkardóttir, Óskar Þór Jóhannsson, Haukur Gunnarsson, Bjarni Agnar Agnarsson, Aðalgeir Araon.

Kortlagning genastjórnsvæða sem miðla krabbameinsmerki frá týrósin kinósum. Magnús Karl Magnússon, Geir Tryggvason, Þórarinn Guðjónsson, Magnús Már Halldórsson.

Könnun á tengslum meinafræðilegra og klínískra sérkenna brjóstakrabbameinsæxla við litningabrengl. Margrét S. Steinarsdóttir, Helga M. Ögmundsdóttir, Jón Gunnlaugur Jónasson, Helgi Sigurðsson, Ingi Hrafn Guðmundsson.

Ný tækni við mat á húðhitastigi í svefni. Þórarinn Gíslason, Erna Sif Arnardóttir, Björg Þorleifsdóttir, Eva Svanborg.

Ónæmissvör nýburamýsa gegn fjörgildu meningókokkabóluefni. Ingileif Jónsdóttir, Siggeir Fannar Brynjólfsson, Giuseppe Del Giudice.

Próteintjáning í nýrnavef. Stöðlun SELDI tækninnar og rannsókn á áhrifum blóðþurrðar á próteintjáningu í eðlilegum nýrnavef og nýrnakrabbameinum. Vigdís Pétursdóttir, Guðmundur Víkar Einarsson, Hrefna Guðmundsdóttir, Rósa Björk Barkardóttir, Sverrir Harðarson, Tómas Guðbjartsson.

Purchase of Leica DM2500 HCX microscope for transmitted light and fluorescence microscopy with digital photo equipment for stem cell research. Ólafur Eysteinn Sigurjónsson, Jóhannes Björnsson, Sveinn Guðmundsson.

Rannsókn á taugavefsmiðlaðri bólgu í vefjagigt og áhrifum sykursterapúsgjafar á sjúkdómsgang og á magn bólgubodfna, taugapeptíða og hormóna í blóði og mænuvökva sjúklinga. Arnór Víkingsson, Árni Jón Geirsson, Ragnar Freyr Ingvarsson, Ólóf Sigurðardóttir, Jóna Freysdóttir, Kristján Steinsson.

Reykingar, magnþættir og langvinn lungnateppa. Guðmundur Jóhann Arason, Þórarinn Gíslason.

Stökkbreyting í geninu sem skráir fyrir ónæmisviðtakann PD-1: Áhrif á virkni T-fruma og tengsl við einkenni gigtar- og sjálfsöfnæmissjúkdóma. Kristján Steinsson, Helga Kristjánsdóttir, Gerður Gröndal, Kristján Erlendsson, Marta E. Alarcon Riquelme.

Tengsl svitnunar, hitastigsstjórnunar og vanstarfsemi æðapels hjá kæfisvefnssjúklingum. Erna Sif Arnardóttir, Þórarinn Gíslason, Björg Þorleifsdóttir, Eva Svanborg.

Tengslagreining í völdum fjölskyldum með háa tíðni brjóstakrabbameins Aðalgeir Arason, Rósa Björk Barkardóttir, Bjarni A. Agnarsson, Óskar Þór Jóhannsson, Pär-Ola Bendahl, Göran Jönsson, Áke Borg

Þáttur bólgumiðla í meinþróun kransæðasjúkdóms. Guðmundur Jóhann Arason, Guðmundur Þorgeirsson, Eggert Gunnarsson, Ann Kari Lefvert, Georg Füst, Michele D'Amico, Girish Kotwal.

Rannsóknasjóður Rannís

Bólusetning nybura gegn meningókokkasjúkdómi. Ingileif Jónsdóttir, Ronp Rappuoli, IRIS, Chiron Vaccines, srl.

Breytileiki stofna gammaherpesveira í hrossum hérlendis. Vilhjálmur Svansson, Einar G. Torfason, Sigurbjörg Þorsteinsdóttir.

Kortlagning brenglana í erfðamengi brjóstæxlissýna með hjálp örflögutæki. Rósa Björk Barkardóttir.

Kortlagning genastjórnsvæða sem miðla krabbameinsmerki frá týrósin kínösum. Magnús Karl Magnússon, Geir Tryggvason, Þórarinn Guðjónsson, Magnús Már Halldórsson.

Myndun, viðhald og einkenni fjölskyrtækra B-minnisfrumna í nýfæddum músum. Ingileif Jónsdóttir.

Rannsókn á taugavefsmiðlaðri bólu í vefjagigt og áhrifum sykursterapíusgjafar á sjúkdómangang og á magn bólguboðefna, taugapeptíða og hormóna í blóði og mænuvökva sjúklinga. Arnór Víkingsson, Ámi Jón Geirsson, Ragnar Freyr Ingvarsson, Ólöf Sigurðardóttir, Jóna Freysdóttir, Kristján Steinsson.

Stökkbreyting í geninu sem skráir fyrir ónæmisviðtakann PD-1: Áhrif á virkni T-fruma og tengsl við einkenni gigtar- og sjálfsöfnæmissjúkdóma. Kristján Steinsson, Helga Kristjánsdóttir, Gerður Gröndal, Kristján Erlendsson, Marta E. Alarcon Riquelme.

Tengslagreining í völdum fjölskyldum með háa tíðni brjóstakrabbameins. Rósa Björk Barkardóttir, Aðalgeir Arason, Bjarni A. Agnarsson, Óskar Þór Jóhannsson.

Öndvegisstyrkur Rannís

Þekjuvefur brjóstkirtils: þroskun og sérhæfing. Þórarinn Guðjónsson.

Tækjasjóður Rannís

Leica DM2500 HCX smásjá til rannsókna á stofnfrumum. Ólafur E. Sigurjónsson, Leifur Þorsteinsson, Sveinn Guðmundsson, Jón Gunnlaugur Jónasson, Jóhannes Björnsson.

Viðbótar flúrskinsbúnaður og flúornæm myndavél við ELISPOT. Ingileif Jónsdóttir, Helgi Valdimarsson, Jóna Freysdóttir.

Aðstaða til rannsókna á sviði frumulíffræði. Eiríkur Steingrímsson, Guðrún Valdimarsdóttir, Jón Jóhannes Jónsson, Þórarinn Guðjónsson, Finnþóri Þormóðsson, Helga Ógmundsdóttir.

Uppfærslubreytingar á sjálfvirkum raðgreini. Aðalgeir Arason, Rósa B. Barkardóttir, Þórgunnur Eyfjörð Pétursdóttir.

Rannsóknarnámssjóður

Neonatal Vaccination Strategies against Meningococcal Disease. Siggeir Fannar Brynjólfsson, Ingileif Jónsdóttir.

Tengsl svitnunar, hitastigsstjórnunar og vanstarfsemi æðapels hjá kæfisvefnssjúklingum. Erna Sif Arnardóttir, Þórarinn Gíslason.

Rannsóknasjóður HÍ

Viðbrögð þekjuvefjar lungna við þrýstingsálagi. Sigurbergur Kárasón, dósent, Ólafur Baldursson, Guðmundur Hrafn Guðmundsson, Þórarinn Guðjónsson.

Doktorsnemar

Neonatal Vaccination Strategies against Meningococcal Disease. Siggeir Fannar Brynjólfsson. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Ingileif Jónsdóttir.

Aðild stutta arms lítnings 3 í sjúkdómsferli krabbameina. Þórgunnur Eyfjörð Pétursdóttir. Háskóla Íslands.

Eistnakrabbamein á Íslandi 1955 - 2002. Jón Þór Bergþórsson. Háskóla Íslands.

Meistararnemar

Tengsl svitnunar, hitastigsstjórnunar og vanstarfsemi æðapels hjá kæfisvefnssjúklingum. Erna Sif Arnardóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Þórarinn Gíslason.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands auk ýmissa fræðigreina innan LSH.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Agnarsson BA, Guðbjartsson T, Einarsson GV, Magnússon K, Thoroddsen A, **Berghthorsson JT**, Amundadóttir L, **Barkardóttir RB**, Björnsson J. Testicular germ cell tumours in Iceland: a nationwide clinicopathological study. *Apmis* 2006;114(11):779-83.

Amundadóttir LT, Sulem P, Guðmundsson J, Helgason A, Baker A, Agnarsson BA, Sigurðsson A, Benediktssdóttir KR, Cazier JB, Sainz J, Jakobsdóttir M, Kostic J, Magnusdóttir DN, Ghosh S, Agnarsson K, Birgisdóttir B, Le Roux L, Olafsdóttir A, Blondal T, Andresdóttir M, Gretarsdóttir OS, **Berghthorsson JT**, Guðbjartsson D, Gylfason A, Thorleifsson G, Manolescu A, Kristjánsson K, Geirsson G, Isaksson H, Douglas J, Johannsson JE, Balter K, Wiklund F, Montie JE, Yu X, Suarez BK, Ober C, Cooney KA, Gronberg H, Catalona WJ, Einarsson GV, **Barkardóttir RB**, Gulcher JR, Kong A, Thorsteinsdóttir U, Stefansson K. A common variant associated with prostate cancer in European and African populations. *Nat Genet* 2006;38(6):652-8.

Berghthorsson JT, Agnarsson BA, Guðbjartsson T, Magnússon K, Thoroddsen A, Pálsson B, Björnsson J, Stefansson K, Gulcher J, Einarsson GV, Amundadóttir LT, **Barkardóttir RB**. A genome-wide study of allelic imbalance in human testicular germ cell tumors using microsatellite markers. *Cancer Genet Cytogenet* 2006;164(1):1-9.

Heikinen K, Rapakko K, Karppinen SM, Erko H, Knuutila S, Lundan T, Mannermaa A, Borresen-Dale AL, Borg A, **Barkardóttir RB**, Petrini J, Winqvist R. RAD50 and NBS1 are breast cancer susceptibility genes associated with genomic instability. *Carcinogenesis* 2006;27(8):1593-9.

Johannsdóttir HK, Jonsson G, **Johannesdóttir G**, Agnarsson BA, Eerola H, **Arason A**, Heikkilä P, Egilsson V, Olsson H, Johannsson OT, Nevanlinna H, Borg A, **Barkardóttir RB**. Chromosome 5 imbalance mapping in breast tumors from BRCA1 and BRCA2 mutation carriers and sporadic breast tumors. *Int J Cancer* 2006;119(5):1052-60.

Karppinen SM, **Barkardóttir RB**, Backenhorn K, Sydenham T, Syrjakoski K, Schleutker J, Ikonen T, Pylkas K, Rapakko K, Erko H, Johannesdóttir G, Gerdes AM, Thomassen M, Agnarsson BA, Grip M, Kallioniemi A, Kere J, Aaltonen LA, **Arason A**, Moller P, Kruse TA, Borg A, Winqvist R. Nordic collaborative study of the BARD1 Cys557Ser allele in 3956 patients with cancer: enrichment in familial BRCA1/BRCA2 mutation-negative breast cancer but not in other malignancies. *J Med Genet* 2006;43(11):856-62.

Vidarsson H, **Steinarsdóttir M**, Jonasson JG, Juliusdóttir H, **Hauksdóttir H**, Hilmarsdóttir H, Halldorsdóttir K, Ogmundsdóttir HM. Effect of hypoxia and TP53 mutation status and cytogenetics of normal and malignant mammary epithelium. *Cancer Genet Cytogenet* 2006;165(2):144-50.

Rannsóknastofa

í næringarfræðum

Forstöðumaður: Inga Þórsdóttir prófessor

Helstu áherslur í rannsóknum

Helstu áherslur í rannsóknum rannsóknastofu í næringarfræði hafa verið á næringu og vöxt ungbarna, barna og unglinga og áhrif þessara þátta á heilsufar bæði á barnaldri og síðar á ævinni. Áhersla hefur einnig verið lögð á rannsóknir sem snúa að meðgöngu og brjóstgjöf auk rannsókna á lífvirkum efnum í fæðu svo sem íslenskri kúamjólk og fiski. Rannsókn á hlutverki lífvirka efna í fiski við þyngdartap hefur skipað stóran sess í rannsóknastarfsseminni á sl. árum. Næringarstofa stundar einnig rannsóknir á næringarástandi mismunandi sjúklingahópa.

Styrkir á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Heilsufarsleg áhrif lífvirka efna í fiski - langtímaárangur íhlutandi rannsóknar. Inga Þórsdóttir.

Rannsóknasjóður Háskóla Íslands

Grænmetis- og ávaxtaneysla 11 ára skólabarna. Inga Þórsdóttir.

Rannís

Næring ungbarna. Inga Þórsdóttir.

AVS

Lífvirk efni í fiski - heilsufarsleg áhrif. RÍN.

Viðhorf og fiskneysla ungs fólks. RÍN.

Rammaætlun EU

SEAFOODplus-Young.

Samnorrænir styrkir í nokkur minni verkefni.

Kennaraháskóli Íslands

Lífstill 7 - 9 ára grunnskólubarna - íhlutunarrannsókn til bættrar heilsu. Ása G. Kristjánsdóttir.

Technische Universität Dresden, Þýskalandi

Scientific platform of the working party lifestyle and other health determinants. RIN. Inga Þórsdóttir.

Doktorsnemar

Diet and lifestyle of women in childbearing age. Impact of cod liver oil consumption on maternal health, birth outcome and breast milk composition and associations between diet, lifestyle and weight gain in pregnancy. Anna Sigríður Ólafsdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: [Inga Þórsdóttir](#).

Quality fish for consumers. Kolbrún Sveinsdóttir. Háskóla Íslands.

Lífstill 7 - 9 ára grunnskólubarna - íhlutunarrannsókn til bættrar heilsu. Ása G. Kristjánsdóttir. Háskóla Íslands.

Tveir doktorsnemar eru við erlenda háskóla, leiðbeinandi [Inga Þórsdóttir](#).

Seafood consumption and foetal growth. Þórhallur Halldórsson. Kaupmannahafnarháskóla.

Meistararnemar

Næring ungbarna. Ása Vala Þórisdóttir. Háskóla Íslands.

Næring ungbarna. Guðrún Linda Guðmundsdóttir, Háskóla Íslands.

Næring ungbarna. Ragnheiður Guðjónsdóttir, Háskóla Íslands.

Predictors of compliance to a weight-reducing program and maintenance of weight loss; following a European intervention study. Guðrún Kristín Sigurgeirsdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: [Inga Þórsdóttir](#), [Ingibjörg Gunnarsdóttir](#).

Eating habits and dietary treatment of young overweight adults in Europe. Ragnheiður Ásta Guðnadóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: [Inga Þórsdóttir](#).

SEAFOODplus. Atli Arnarson. Háskóla Íslands.

SEAFOODplus. Bertha María Ársælsdóttir. Háskóla Íslands.

SEAFOODplus. Health of young families and fish consumption. Elva Gísladóttir. Háskóla Íslands.

SEAFOODplus. Gunnþórunn Einarsdóttir. Háskóla Íslands.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Barnalæknisfræði og kvensjúkdómfræði LSH. Háskóli Íslands Kennaraháskóli Íslands, Lýðheilsustöð, Matis, Hjartavernd, Mjólkursamsalan. Karolinska Institutet, Stokkhólmi, Svíþjóð; Chalmers University of Technology, Gautaborg, Svíþjóð; Harvard School of Public Health, Boston, U.S.A.; University College Cork, Írlandi; University of Navarra, Spáni; University of Lisbon, Portúgal; University of Porto, Portúgal; Ghent University, Belgíu; Erasmus University Medical Center, Rotterdam, Hollandi; University of Vienna, Austurríki; Universitetet i Oslo, Noregi; University College Dublin, Írlandi; University of Southampton, Bretlandi; University of Kuopio, Finnlandi; University of Lund, Svíþjóð; University of Turku, Finnlandi; University of Tromsø, Noregi; Københavns Universitet, Danmörku; IPIMAR, Lisboan, Portúgal; SSI, Kaupmannahöfn, Danmörku; VTT Technological Research Center of Finland; Fiskeriforskning, Tromsø, Noregi; SINTEF Fisheries and Aquaculture Ltd, Trondheim, Noregi; Danish Institute

for Fisheries Research, Lyngby, Danmörku; Sahlgrenska University Hospital, Gautaborg, Svíþjóð; Community Nutrition Unit, Bilbao, Spáni; Institute of Public Health, Danmörku. Fjöldi norræna matvælafræðinga eru einnig samstarfsaðilar RIN í NICe verkefnum WEIGHT og MARIFUNC.

Ritverk - bók

Inga Þórsdóttir, Ingibjörg Gunnarsdóttir. Hvað borða íslensk börn og unglingar? Könnun á mataræði 9 og 15 ára barna og unglinga 2003-2004. Reykjavík: Rannsóknastofa í næringarfræði og Lýðheilsustöð; 2006.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Ingibjörg Gunnarsdóttir, Kolbrún Einarsdóttir, Inga Þórsdóttir. Notkun næringarútreiknaðra matsæðla til að framkalla þyngdartap meðal af þungra Íslendinga á aldrinum 20 - 40 ára. *Læknablaðið* 2006;92(2):107-12.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Birgisdóttir BE, Hill JP, Thorsson AV, Thorsdóttir I. Lower consumption of cow milk protein A1 beta-casein at 2 Years of age, rather than consumption among 11- to 14-year-old adolescents, may explain the lower incidence of type 1 diabetes in Iceland than in Scandinavia. *Ann Nutr Metab* 2006;50(3):177-85.

De Bourdeaudhuij I, Yngve A, Te Velde SJ, Klepp KI, Rasmussen M, **Thorsdóttir I**, Wolf A, Brug J. Personal, social and environmental correlates of vegetable intake in normal weight and overweight 9 to 13-year old boys. *Int J Behav Nutr Phys Act* 2006;3:37.

Guðnadóttir M, **Gunnarsson BS, Thorsdóttir I.** Effects of sociodemographic factors on adherence to breastfeeding and other important infant dietary recommendations. *Acta Paediatr* 2006;95(4):419-24.

Johannsson E, Arngrimsson SA, **Thorsdóttir I**, Sveinsson T. Tracking of overweight from early childhood to adolescence in cohorts born 1988 and 1994: overweight in a high birth weight population. *Int J Obes (Lond)* 2006;30(8):1265-71.

Kristjansdóttir AG, Andersen LF, Haraldsdóttir J, de Almeida MD, Thorsdóttir I. Validity of a questionnaire to assess fruit and vegetable intake in adults. *Eur J Clin Nutr* 2006;60(3):408-15.

Kristjansdóttir AG, Thorsdóttir I, De Bourdeaudhuij I, Due P, Wind M, Klepp KI. Determinants of fruit and vegetable intake among 11-year-old schoolchildren in a country of traditionally low fruit and vegetable consumption. *Int J Behav Nutr Phys Act* 2006;3:41.

Olafsdóttir AS, Skuladóttir GV, Thorsdóttir I, Hauksson A, Steingrimsdóttir L. Maternal diet in early and late pregnancy in relation to weight gain. *Int J Obes* 2006;30(3):492-9.

Olafsdóttir AS, Skuladóttir GV, Thorsdóttir I, Hauksson A, Steingrimsdóttir L. Combined effects of maternal smoking status and dietary intake related to weight gain and birth size parameters. *BJOG* 2006;113(11):1296-302.

Olafsdóttir AS, Skuladóttir GV, Thorsdóttir I, Hauksson A, Thorgeirsdóttir H, Steingrimsdóttir L. Relationship between high consumption of marine fatty acids in early pregnancy and hypertensive disorders in pregnancy. *BJOG* 2006;113(3):301-9.

Olafsdóttir AS, Thorsdóttir I, Gunnarsdóttir I, Thorgeirsdóttir H, Steingrimsdóttir L. Comparison of women's diet assessed by FFQs and 24-hour recalls with and without underreporters: associations with biomarkers. *Ann Nutr Metab* 2006;50(5):450-60.

Olafsdóttir AS, Thorsdóttir I, Wagner KH, Elmadfa I. Polyunsaturated fatty acids in the diet and breast milk of lactating Icelandic women with traditional fish and cod liver oil consumption. *Ann Nutr Metab* 2006;50(3):270-6.

Thorsdóttir I, Gunnarsdóttir I, Ingólfsdóttir SE, Palsson G. Fruit and vegetable intake: Vitamin C and α -carotene intake and serum concentrations in six-year-old children and their parents. *Scand J Food Nutr* 2006;50(2):71-6.

Thorsdóttir I, Gunnarsdóttir I, Palsson GI, Johannsson E. Anthropometric predictors of serum fasting insulin in 9- and 15-year-old children and adolescents. *Nutr Metab Cardiovasc Dis* 2006;16(4):263-71.

Thorsdóttir I, Gunnarsson BS. Dietary quality and adequacy of micronutrient intakes in children. *Proc Nutr Soc* 2006;65(4):366-75.

Yngve A, Hambraeus L, Lissner L, Serra Majem L, Vaz de Almeida MD, Berg C, Hughes R, Cannon G, **Thorsdóttir I**, Kearney J, Gustafsson JA, Rafter J, Elmadfa I, Kennedy N. The Women's Health Initiative. What is on trial: nutrition and chronic disease? Or misinterpreted science, media havoc and the sound of silence from peers? *Public Health Nutr* 2006;9(2):269-72.

Önnur ritverk

Ingibjörg Gunnarsdóttir. Mataræði 9 og 15 ára barna og unglinga. Mjólkursmál, Tímarit Tæknifélags mjólkuríðnaðarins 2006;30(1).

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlendis: 5

Fyrirlestrar á ráðstefnum erlendis: 10

Veggspjöld sýnd hérlendis: 6

Veggspjöld sýnd erlendis: 2

Sálarfræði vefrænna deilda

Forsvarsmáður: Eiríkur Örn Arnarson dósent

Helstu áherslur í rannsóknum

Rannsóknir á forvörnum við þunglyndi og gerð margmiðlunarískis því tengdu. Þunglyndi, kvíði og heilsutengd lífsgæði auk ýmissa matskvarða. Heilablun og vitræn skerðing. Hugræn starfsemi aldraðra. Áhrif rafrænnar örvunar gegnum húð á vitræna starfsemi, hegðun og svefngæði og áhrif taugasálfræðilegra fylgikvilla á ADHD. Höfuðáverkar barna og ungmenna. Vistfræðilegt réttmæti taugasálfræðilegra prófa sem ætlað er að meta stjórnunarferni (executive function) fólks. Áhrif málþroska og vinnsluminnis á stjórnunarferni. Afleiðingar áfalla, áhætturþættir og varnarþættir fyrir þróun áfallastreituróskunar og annarra afleiðinga áfalla.

Styrkir á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Algengi geðraskana hjá nýlega greindum krabbameinsjúklingum á LSH. Eiríkur Örn Arnarson, Sigurður Örn Hektorsson, Snorri Ingimarsson, Arna Einarsdóttir, Helgi Sigurðsson.

Hugur og heilsa. Eiríkur Örn Arnarson, W. Ed Craighead.

Relationships between neuropsychological measures of executive function and behavioural measures of ADHD symptoms and comorbid behaviour. Sólvéig Jónsdóttir, Anke Bouma, Joseph A. Sergeant, Erik J.A. Scherder.

Rannsóknasjóður Háskóla Íslands

Fyrirbygging þunglyndis meðal unglínga. Eiríkur Örn Arnarson.

Minningarsjóður Margrétar Björgólfsdóttur

Coping with an analogue traumatic stressor: Role of different coping methods. Berglind Guðmundsdóttir.

Öldrunarfræðisjóður

Tengsl vefjabreytinga í heila og taugasálfræðilegrar færni eldra fólks án heilabilunar í öldrunarrannsókn Hjartaverndar. María K. Jónsdóttir, Aðalheiður Sigfúsdóttir, Pálmi V. Jónsson, Ólafur Kjartansson: a) Öldrunarfræðafélagið b) RVASSS (Rannsóknarsjóður).

Minningarsjóður Helgu Jónsdóttur og Sigurliða Kristjánssonar

Stöðlan á Mattis heilabilunarkvarðanum. María K. Jónsdóttir, Berglind Magnúsdóttir.

Líknarfélagið Prepið

Hugarhvarf-lífið heldur áfram með heilabilun. Kennslumyndband um umönnun fólks með heilabilun. Berglind Magnúsdóttir, Guðrún Hildur Ragnarsdóttir, Þórunn Bára Björnsdóttir.

Cand. Psych. nemar

Þýðing og próffræðileg úttekt á DS-14 listanum. Fyrirlögn meðal háskólanema og hjartasjúklinga. Erla Svansdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Daniel Þór Ólason, Hörður Þorgilsson, Hróbjartur Darri Karlsson.

Vistfræðilegt réttmæti taugasálfræðilegra prófa sem ætlað er að meta stjórnunarfærni fólks. Haukur Hauksson. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Sólveig Jónsdóttir, Jakob Smári.

Tíðni áfallastreituröskunar (ASD og PTSD) eftir nauðgun eða nauðgunartilraun. Anna Þóra Kristinsdóttir, Jórunn Edda Óskarsdóttir. Háskólinn í Árhús. Leiðbeinendur: Ask Elklit, Þórunn Finnsdóttir.

Meistaraneimar

Fjölskyldumiðuð hjúkrunarmeðferð fyrir verðandi mæður og fjölskyldur þeirra, sem finna fyrir vanlíðan á meðgöngu. Stefánía B Arnardóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Marga Thome, Eiríkur Örn Arnarson, Erla Kolbrún Svavarsdóttir.

Tengsl vefjabreytinga í heila og taugasálfræðilegrar færni elda fólks án heilabilunar í öldrunarrannsókn Hjartaverndar. Aðalheiður Sigfúsdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Pálmi V. Jónsson, María K. Jónsdóttir, Ólafur Kjartansson.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Hjartavernd, Krabbameinsmiðstöð LSH, Vrije Universiteit, Amsterdam, Hollandi, Rijksuniversiteit Groningen, Groningen Hollandi. Århus Universitet, Danmörku auk University of Colorado, Emory University, Georgia, National Crime Victims Research and Treatment Center, Medical University of South Carolina, University at Buffalo, State University of New York í Bandaríkjunum.

Ritverk - bækur eða bókakafllar

Berglind Guðmundsdóttir. Coping with an analogue traumatic stressor: Role of different coping methods [doktorsritgerð]; 2006.

Hörður Þorgilsson. Sálfræðipjónusta á sjúkrahúsi. Í: Ari J Jóhannesson, Runólfur Pálsson, [ritstj]. Handbók í lyflæknisfræði. 3. útg. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Landspítali háskólasjúkrahús; 2006. bls. 330-2.

Sólveig Jónsdóttir. ADHD and its relationship to comorbidity and gender. [doktorsritgerð]; 2006.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Beck JG, **Guðmundsdóttir B**, Palyo SA, Miller LM, Grant DM. Rebound effects following deliberate thought suppression: does PTSD make a difference? Behav Ther 2006;37(2):170-80.

Beck JG, Palyo SA, Canna MA, Blanchard EB, **Guðmundsdóttir B**. What factors are associated with the maintenance of PTSD after a motor vehicle accident? The role of sex differences in a help-seeking population. J Behav Ther Exp Psychiatry 2006;37(3):256-66.

Coffey SF, **Guðmundsdóttir B**, Beck JG, Palyo SA, Miller L. Screening for PTSD in motor vehicle accident survivors using the PSS-SR and IES. J Trauma Stress 2006;19(1):119-28.

Jonsdottir S, Bouma A, Sergeant JA, Scherder EJ. Relationships between neuropsychological measures of executive function and behavioral measures of ADHD symptoms and comorbid behavior. Arch Clin Neuropsychol 2006;21(5):383-94.

Önnur ritverk

Eiríkur Örn Arnarson, Sjöfn Ágústsdóttir, W. Ed Craighead. Forvörn þunglyndis meðal unglínga [Margmiðlunardiskur]. Reykjavík: Höfundar; 2006.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlendis: 2 þar af 1 boðsfyrirlestur

Fyrirlestrar á ráðstefnum erlendis: 4

Veggspjöld og útrættir hérlendis: 6

Veggspjöld og útrættir erlendis: 9

Sálgæsla presta og djákna

Helstu áherslur í rannsóknum

Aðlögun, stuðningur og úrvinnsla sorgar hjá ekklum á Íslandi. Sorg aldraðra.

Styrkir sem fræðasviðið fékk á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Sorgarviðbrögð eklla. Bragi Skúlason, Gísli Pálsson, Ásgeir R. Helgason.

Rannsóknarnámssjóður

Sorgarviðbrögð eklla. Bragi Skúlason, Gísli Pálsson.

Doktorsnemar

Sorgarviðbrögð eklla. Bragi Skúlason. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Gísli Pálsson, Ásgeir R. Helgason.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands.

Ritverk - bókakafli

Kristín Gunnarsdóttir, Pálmi V Jónsson, **Sigfinnur Þorleifsson**, Sigrún L Magnúsdóttir, Þorsteinn Sv Stefánsson. Leiðbeiningar um meðferð við lok lífs. Í: Ari J Jóhannesson, Runólfur Pálsson, [ritstj]. Handbók í lyflæknisfræði. 3. útg. Reykjavík: Háskólaútgáfan, Landspítali - háskólasjúkrahús; 2006. bls. 335-9.

Barnahjúkrun

Forstöðumaður: Guðrún Kristjánsdóttir prófessor

Sviðsstjóri hjúkrunar: Anna Ólafía Sigurðardóttir klínískur lektor

Helstu áherslur í rannsóknum

Rannsóknir í barnahjúkrun og tengdum greinum við fræðasvið barnahjúkrunar á LSH sýnir fjölbreyttni nú sem fyrr. Lögð er áhersla á að rannsaka jafnt börnin sjálf og aðstæður þeirra og foreldra til að finna leiðir til að lýsa þörfum og þróa aðferðir til að hjúkra. Rannsóknir á verkjum hjá börnunum og leiðir til að lina þá eru sem fyrr meðal þeirra verkefna sem lögð er áhersla á. Stuðningur við foreldra og fjölskyldur barna með langvinn veikindi s.s. sykursýki og krabbamein hafa þróast áfram og tekið nýjum stefnum og eldri verkefnum miðar vel áfram. Þá hefur rannsóknir á ihlutunum til að styðja við foreldra nýfæddra barna einnig fleytt fram sem og rannsóknum á svefni og næringu barna. Ánægjulegt er að sjá hvernig reynt er í auknu mæli að tengja saman rannsóknaráherslu og móta samstarfsverkefni sem sjá má m.a. í verkefni um svefn og næringu nýfæddra barna eftir fæðingarþyngd.

Styrkir sem fræðasviðið fékk á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Að verða foreldri: langtíma samanburður á foreldrum heilbrigðra nýbura og foreldrum barna af vökudeild. Guðrún Kristjánsdóttir, Margrét Eypórsdóttir.

Algengi, kostnaður og ástæður fyrir fæðufæmi í Evrópu: Fæðufæmi á barnaldri - einkenni barna sem fá fæðufæmi. Sigurveig P. Sigurðardóttir, Michael Clausen, Anna Guðbjörg Gunnarsdóttir, Hlíf Sigurðardóttir.

Árangur fræðslu á liðan foreldra, svefn og næring barna, eftir meðgöngulengd og fæðingarþyngd barns. Arna Skúladóttir, Rakei Björg Jónsdóttir.

Efling þjónustu við fjölskyldur á barnasviði. Arna Skúladóttir, Auður Ragnarsdóttir, Elísabet Konráðsdóttir.

Hvers vegna myndu foreldrar barna sem hafa greint með krabbamein taka þátt eða taka ekki þátt í tölvutengdum stuðningshópi. Helga Bragadóttir, Gísli Kort Kristófersson.

Sársaukameðferð á bráðamóttöku barna: kæliúði við nálarstungur. Guðrún Kristjánsdóttir, Ólöf Kristjánsdóttir, Anna Ólafía Sigurðardóttir, Rakei B. Jónsdóttir.

B-hluti vísindasjóðs Félags íslenskra hjúkrunarfræðinga

Aðlögun foreldra að langvinnnum veikindum barns/unglings - hefur hún áhrif á hæfni unglings með sykursýki í sjálfsúmönnum. Elísabet Konráðsdóttir.

Árangur fræðslu á liðan foreldra, svefn og næring barna, eftir meðgöngulengd og fæðingarþyngd barns. Arna Skúladóttir, Rakei Björg Jónsdóttir.

Menning og bjargráð íslenskra og kanadískra barna við verkjum. Ólöf Kristjánsdóttir.

Sársaukameðferð á bráðamóttöku barna: kæliúði við nálarstungur. Guðrún Kristjánsdóttir, Anna Ólafía Sigurðardóttir, Ólöf Kristjánsdóttir, Rakei B. Jónsdóttir.

Rannsóknarnámssjóður

Menning og bjargráð íslenskra og kanadískra barna við verkjum. Ólöf Kristjánsdóttir, Patrick McGrath.

Rannsóknasjóður Háskóla Íslands

Sársaukameðferð á bráðamóttöku barna: kæliúði við nálarstungur. Guðrún Kristjánsdóttir, Ólöf Kristjánsdóttir, Rannveig Jóna Jónsdóttir, Anna Ó. Sigurðardóttir.

Aðstoðarmannasjóður Háskóla Íslands

Forprófun á Modified Behavioral Pain Scale (MBPS) til að meta sársauka við inngríp hjá börnum á aldrinum 1. mánaða til 2. ára. Guðrún Kristjánsdóttir, Rakei B. Jónsdóttir.

Rannsóknarnámssstyrkur Presidential Fellowship frá University of Nebraska Medical Center

Fræðsla til foreldra um verkjameðferð barna heima eftir hálskirtlatöku. Helga Lára Helgadóttir.

Rannsóknarnámssstyrkur Killam Predoctoral Scholarship frá Killam Trusts, Dalhousie University

Menning og bjargráð íslenskra og kanadískra barna við verkjum. Ólöf Kristjánsdóttir.

Rannsóknarnámssstyrkur frá Nova Scotia Health Research Foundation

Menning og bjargráð íslenskra og kanadískra barna við verkjum. Ólöf Kristjánsdóttir.

Doktorsnemar

Bjargráð íslenskra og kanadískra barna við verkjum og Sársaukameðferð á bráðamóttöku barna: kæliúði við nálarstungur. Ólöf Kristjánsdóttir. Dalhousie University, Halifax, Kanada.

Fræðsla til foreldra um verkjameðferð barna heima eftir hálskirtlatöku. Helga Lára Helgadóttir. College of Nursing, University of Nebraska Medical Center, Omaha, Nebraska, Bandaríkjunum.

Meistaraneimar

Aðlögun foreldra að langvinnnum veikindum unglings. Elísabet Konráðsdóttir. Háskóla Íslands.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, University of Nebraska, Omaha, Nebraska, Bandaríkin. University of North Carolina, Chapel Hill, Bandaríkin. Dalhousie University, Halifax, Nova Scotia, Kanada. Lund Universitet, Lund, Svíþjóð. Karolinska Institutet, Stockholm, Svíþjóð.

Ritverk - bók og bókarkafi

Arna Skúladóttir. Draumaland: svefn og svefnvenjur barna frá fæðingu til tveggja ára aldurs. Reykjavík: Sögur; 2006.

Helga Jónsdóttir, Guðrún Kristjánsdóttir, Rúnar Vilhjálmsson, Sóley S. Bender (ritstj.) Frá innsæi til inngrípa: þekkingarþróun í hjúkrunar- og ljósmóðurfræði. Reykjavík: Hið íslenska bókmenntafélag; 2006.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Helga Bragadóttir, Guðrún Kristjánsdóttir, Herdís Gunnarsdóttir. Mikilvægustu þarfir foreldra á barnadeildum og hvernig þeim er fullnægt. Niðurstöður úr rannsókn á Barnaspítala Hringinsins. Tímarit hjúkrunarfræðinga - Ritryndar fræðigreinar 2006;1(1):20-7.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Gudnadóttir M, Gunnarsson BS, Thorsdóttir I. Effects of sociodemographic factors on adherence to breastfeeding and other important infant dietary recommendations. Acta Paediatr 2006;95(4):419-24.

Svavarsdóttir EK, Sigurdardóttir AO. Developing a family-level intervention for families of children with cancer. Oncol Nurs Forum 2006;33(5):983-90.

Vilhjálmsson R, Kristjánsdóttir G. Sociodemographic variations in parental role strain: results from a national general population survey. Scand J Public Health 2006;34(3):262-71.

Wilson ME, Helgadóttir HL. Patterns of pain and analgesic use in 3- to 7-year-old children after tonsillectomy. Pain Manag Nurs 2006;7(4):159-66.

Önnur ritverk

Elísabet Konráðsdóttir, Erla Kolbrún Svavarsdóttir. Hvernig geta hjúkrunarfræðingar nýtt sér klínískar leiðbeiningar í starfi í aðstoð við fjölskyldur? Tímarit hjúkrunarfræðinga 2006;82(4):18-26.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlendis: 5 þar af 1 boðsfyrirlestur

Fyrirlestrar á ráðstefnum erlendis: 4 þar af 1 boðsfyrirlestur

Aðrir fyrirlestrar hérlendis: 23

Veggspjöld sýnd hérlendis: 10

Veggspjöld sýnd erlendis: 7

Bráðahjúkrun

Sviðsstjóri: Margrét Tómasdóttir

Helstu áherslur í rannsóknum

Heimilisofbeldi gegn konum, kembileit, auðkenning og fyrstu viðbrögð. Greining á meðvirkum sjúkdómum og færntípi aldraðra við bráðainnlögn á sjúkrahús metið með MDS-AC mælitæki.

Styrkir sem fræðasviðið fékk á árinu 2006

Deild gæðamála og innri endurskoðunar (GIE)

5 level Canadian Triage and Acuity Scale (CTAS). Anna María Þórðardóttir.

Meistaraneimar

Aðlögun nýrra hjúkrunarfræðinga á slysa- og bráðadeild LSH. Bára Benediktsdóttir. Háskóla Íslands.

Einelti á vinnustað. Lilja H. Hannesdóttir, Bára Benediktsdóttir. Háskóla Íslands.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Deild gæðamála- og innri endurskoðunar og öldrunarsvið LSH.

Önnur ritverk

Elísabet Benedíks, Anna María Þórðardóttir, Kristján Sturlaugsson. Verkferlagreining á starfsemi bráðavaktar á slysa- og bráðadeild LSH í Fossvogi.

Bára Benediktsdóttir. Skipulag greiningasveita skýrsla um skipulag greingasveita LSH.

Margrét Blöndal. Yfirlit um viðbúnaðaráætlun heilbrigðis-þjónustunnar við heimsfaraldri af völdum influensu. Landlæknisembættið; 2006.

Margrét Blöndal. Stefnumótun um áfallahljálpi landsvísi. Landlæknisembættið og Almannavarnardeild ríkislögreglustjóra; 2006.

Veggspjöld sýnd hérlendis: 2

Veggspjöld sýnd erlendis: 3

Fæðingarhjálp

Forstöðumaður: Ólöf Ásta Ólafsdóttir lektor

Helstu áherslur í rannsóknum

Áhersla lögð á fæðingasögur og þekkingarþróun í ljósmóðurfræðum, sögulega og menningarlega. Sérstaklega er ég að skoða innihald yfirsetu í fæðingu, innri þekkingu, innsæi og andlega meðvitund ljósmæðra, tengsl þeirra við konur og mismunandi þekkingarform í ljósmóðurfræði.

Styrkir sem fræðasviðið fékk á árinu 2006

Sjóðanefnd Ljósmæðrafélags Íslands

Sögur líta dagsins ljós. Yfirseta þekkingarbrunnur ljósmæðra í fæðingarhjálp. Ólöf Ásta Ólafsdóttir.

Nordforsk

Barnaföðande i Norden. Ólöf Ásta Ólafsdóttir.

Doktorsnemi

Consumer perceptions of health during prenatal care in the USA and Iceland. Claudia Wiseman. Háskóla Íslands. University of Central Florida. Leiðbeinendur: Dr. Ermalynn M. Kiehl, Ólöf Ásta Ólafsdóttir.

Meistararnemar

Skynjun og mat Íslenskra ljósmæðra á öryggi og áhættu í fæðingum. Valgerður Lísa Sigurðardóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Ólöf Ásta Ólafsdóttir.

Ábót á brjóstgjöf við heimferð eftir fæðingu. Rannveig Rúnarsdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Marga Thome, Ólöf Ásta Ólafsdóttir.

Líðan kvenna sem hafa fundið fyrir verkjum við brjóstgjöf. Sveinbjörg Brynjólfssdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Hildur Sigurðardóttir, Ólöf Ásta Ólafsdóttir.

Anna Sigríður Vernharðsdóttir. Master of Midwifery. University of Sheffield, Bretlandi.

Kandidatsprófs í ljósmóðurfræði vor 2006

Reynsla kvenna af yfirsetu ljósmæðra í fæðingu - forrannsókn. Elva Rut Helgadóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Ólöf Ásta Ólafsdóttir.

Reynsla feðra af yfirsetu ljósmæðra - forrannsókn. Ásdís Pétursdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Ólöf Ásta Ólafsdóttir.

The role of the traditional birth attendants in Monkey Bay area, Malawi. Eva Laufey Stefánsdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Ólöf Ásta Ólafsdóttir, Geir Gunnlaugsson, Jónína Einarsdóttir.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Barnaföðande i Norden.

Önnur ritverk

Ólöf Ásta Ólafsdóttir. An Icelandic midwifery saga coming to light: with woman and connective ways of knowing [Doktorsritgerð]. London: Thames Valley University, Wolfson Institute of Health and Human Sciences; 2006.

Fyrirlestrar hérlandis: 2

Fyrirlestur erlendis: 1

Geðhjúkrun

Forstöðumaður: Jóhanna Bernharðsdóttir lektor

Barna- og unglíngageðhjúkrun

Forsvarsmáður: Páll Biering lektor

Geðheilbrigði kvenna og sérstakra áhættuhópa

Forsvarsmáður: Jóhanna Bernharðsdóttir lektor

Helstu áherslur í rannsóknum

Klínísk viðfangsefni hjúkrunar í því augnamiði að auka gæði þjónustu við einstaklinga með geðræn vandamál og fjölskyldur þeirra.

Styrkir sem fræðasviðið fékk á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Fræðslu- og stuðningsmeðferð fyrir aðstandendur einstaklinga með átröskun til að hjálpa fjölskyldumeðlimi við bata. Margrét Gísladóttir, Erla Kolbrún Svavarsdóttir.

B-hluti vísindasjóðs

Félags íslenskra hjúkrunarfræðinga

Áhrif menntunar og starfsaldurs á hollustu starfsmanna geðsviðs LSH. Linda Kristmundsdóttir.

Fræðslu- og stuðningsmeðferð fyrir aðstandendur einstaklinga með átröskun til að hjálpa fjölskyldumeðlimi við bata. Margrét Gísladóttir

Meðferðarsamband hjúkrunarfræðinga og sjúklinga sem þjást af þunglyndi og gangast undir endurhæfingu á geðsviði. Sýlvía Ingibergsdóttir.

Menning og bjargráð íslenskra og kanadískra barna við verkjum. Ólöf Kristjánsdóttir.

Þróun hjúkrunar meðferðar til að fyrirbyggja þunglyndi og kvíða hjá lungum konum: forprófun meðferðarnámsskeiðis. Jóhanna Bernharðsdóttir.

Rannsóknasjóður Háskóla Íslands

Innsæi; Rannsóknarætlun og forprófun á þunglyndis- og kvíðameðferð fyrir konur. Jóhanna Bernharðsdóttir.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Heilsugæslan í Reykjavík, Greiningar og ráðgjafarstöð ríkisins, Landlæknisembættið, Reykjalundur, Rauði kross Íslands og Geðhjálp.

Ritverk - bókarkafli

Páll Biering. Geðhjúkrun barna og unglínginga. I: Helga Jónsdóttir, [ritstj]. Frá innsæi til inngrípa: þekkingarþróun í hjúkrunar- og ljósmóðurfræði. Reykjavík: Hið íslenska bókmenntafélag; 2006. bls. 305-22.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Páll Biering, Linda Kristmundsdóttir, Helga Jörgensdóttir, Þorsteinn Jónsson. Fjölskylduhjúkrun: Reynsla foreldra af því að eiga börn á legudeildum barna- og unglíngageðdeilda. Tímarit hjúkrunarfræðinga 2006;82(1):40-5.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Biering P, Becker H, Calvin A, Grobe SJ. Casting light on the concept of patient satisfaction by studying the construct validity and the sensitivity of a questionnaire. Int J Health Care Qual Assur Inc Leadersh Health Serv 2006;19(2-3):246-58.

Sveinsdóttir H, Biering P, Ramel A. Occupational stress, job satisfaction, and working environment among Icelandic nurses: a cross-sectional questionnaire survey. Int J Nurs Stud 2006;43(7):875-89.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlandis: 4

Fyrirlestrar á ráðstefnum erlendis: 3

Hjúkrun aðgerðasjúklinga

Forstöðumaður: Herdís Sveinsdóttir prófessor

Kyngervi og heilbrigði forsvarsmáður: Herdís Sveinsdóttir prófessor

Hjúkrun sjúklinga með sár forsvarsmáður: Ásta Thoroddsen dósent

Helstu áherslur í rannsóknnum

Í rannsóknnum er lögð áhersla á að skilja líkamlegar, andlegar, félagslegar og menningarlegar þarfir og samspil þeirra við heilsufarsvanda hins sjúka einstaklings og fjölskyldu hans. Jafnframt miða áherslur í rannsóknnum að því að þróa hjúkrunar meðferðir er snúa að heilsufarsvandanum. Sérstæk viðfangsefni eru m.a. lífsgæði, óvissa, kvíði, ótti, fræðsla, særanleiki, verkir, sár- og sárameðferð, ógleði, uppköst, sérstækt líkamsmat og sérstækar hjúkrunar meðferðir.

Styrkir sem fræðasviðið fékk á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Samband kvíða og þunglyndis skurðsjúklinga við verki og upplýsingar um eftirmeðferð: Á sjúkrahæild og sex vikum eftir útskrift. Herdís Sveinsdóttir, Þórdís K. Þorsteinsdóttir, Heiða Ólafsdóttir, Katrín Blöndal, Sólborg Ingjaldsdóttir, Bryndís Árnadóttir, Dröfn Ágústsdóttir, Sesselja Jóhannsdóttir, Ellen Larsen, Soffía Eiríksdóttir, Sigríður S. Þorleifsdóttir, Þuríður Geirsdóttir.

Verkir og verkjameðferð skurðsjúklinga á Landspítala - háskólasjúkrahúsi. Lára Borg Ásmundsdóttir, Anna Gyða Gunnlaugsdóttir.

Age-related Macular Degeneration: Phenotypes of Geographic Atrophy in Icelandic families. Haraldur Sigurðsson, Guðleif Helgadóttir; Ásbjörg Geirsdóttir.

B-hluti vísindasjóðs Félags íslenskra hjúkrunarfræðinga

Samband kvíða og þunglyndis skurðsjúklinga við verki og upplýsingar um eftirmeðferð: Á sjúkrahæild og sex vikum eftir útskrift. Herdís Sveinsdóttir, Þórdís K. Þorsteinsdóttir, Heiða Ólafsdóttir, Katrín Blöndal, Sólborg Ingjaldsdóttir, Bryndís Árnadóttir, Dröfn Ágústsdóttir, Sesselja Jóhannsdóttir, Ellen Larsen, Soffía Eiríksdóttir, Sigríður S. Þorleifsdóttir, Þuríður Geirsdóttir.

Verkir og verkjameðferð skurðsjúklinga á Landspítala - háskólasjúkrahúsi. Lára Borg Ásmundsdóttir, Anna Gyða Gunnlaugsdóttir.

Meistaraneinar

Á að fylgja og/eða fylgja ekki meðferðarfirmælum við sykursýki og afleiðingar þess fyrir samband sjúklinga og heilbrigðisstarfsfólks. Fyrirbærafraeðileg rannsókn. Brynja Ingadóttir. The Royal College of Nursing Institute London. Leiðbeinandi: Sigríður Halldórsdóttir.

Hvað þarf til, til þess að Landspítali háskólasjúkrahús verði óskavinnustaður hjúkrunarfræðinga? Cecilie Björg Björgvinsdóttir. Háskólanum í Reykjavík. Leiðbeinandi: Ásta Bjarnadóttir.

Tilfinningaleg liðan og lífsgæði sjúklinga með ristil- og endaparmskrabbamein eftir skurðaðgerð. Þórdís Katrín Þorsteinsdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Herdís Sveinsdóttir.

Verkir og verkjameðferð skurðsjúklinga á Landspítali – háskólasjúkrahúsi. Lára Borg Ásmundardóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Herdís Sveinsdóttir.

Parfir aðstandenda sem fylgja bráðveikum/slösudóm ástvíni á bráðamöku. Guðrún Björg Erlingsdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Herdís Sveinsdóttir.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Vinnuettirlit ríkisins, Rannsóknastofa í vinnuvernd.

Ritverk - bókakafar

Anna Gyða Gunnlaugsdóttir. Hjúkrunarfræðilegt mat á verkjum. Í: Helga Jónsdóttir [ritstj.]. Frá innsæi til inngripa: þekkingarþróun í hjúkrunar- og ljósmóðurfraeði. Reykjavík: Hið íslenska bókmenntafélag; 2006. bls. 19-39.

Ásta St. Thoroddsen. Frá gögnum til þekkingar: samspil klínískrar ákvarðanatöku og upplýsingatækni í hjúkrun. Í: Helga Jónsdóttir [ritstj.]. Frá innsæi til inngripa: þekkingarþróun í hjúkrunar- og ljósmóðurfraeði. Reykjavík: Hið íslenska bókmenntafélag; 2006. bls. 41-63.

Herdís Sveinsdóttir. Særanleiki frá sjónarhorni áhættu og tilvistar: áhersla lögð á aðstæður kvenna. Í: Helga Jónsdóttir [ritstj.]. Frá innsæi til inngripa: þekkingarþróun í hjúkrunar- og ljósmóðurfraeði. Reykjavík: Hið íslenska bókmenntafélag; 2006. bls. 183-200.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Gunnarsdóttir HK, Sveinsdóttir H, Bernburg JG, Fridriksdóttir H, Tomasson K. Lifestyle, harassment at work and self-assessed health of female flight attendants, nurses and teachers. Work 2006;27(2):165-72.

Sveinsdóttir H. Self-assessed quality of sleep, occupational health, working environment, illness experience and job satisfaction of female nurses working different combination of shifts. Scand J Caring Sci 2006;20(2):229-37.

Sveinsdóttir H, Biering P, Ramel A. Occupational stress, job satisfaction, and working environment among Icelandic nurses: a cross-sectional questionnaire survey. Int J Nurs Stud 2006;43(7):875-89.

Sveinsdóttir H, Olafsson RF. Women's attitudes to hormone replacement therapy in the aftermath of the Women's Health Initiative study. J Adv Nurs 2006;54(5):572-84.

Önnur ritverk

Ellen Larsen, Hrafnhildur Baldursdóttir, Christer Magnusson. Lífsgæði fólks sem greinst hefur með yfirborðslægt krabbamein í þvágblöðru. Rannsóknaskýrsla. Reykjavík: Landspítali - háskólasjúkrahús; 2006.

Hildur Fjöla Antonsdóttir, Guðbjörg Linda Rafnsdóttir, Herdís Sveinsdóttir, Hólmfríður K. Gunnarsdóttir. Á vaktinni - með sveigjanlegum stöðugleika. Skýrsla Rannsóknastofu í vinnuvernd unnin fyrir starfshóp um málefni vaktavinnustarfsmanna. Reykjavík: Rannsóknastofa í vinnuvernd; 2006.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlendis: 2

Hjúkrun langveikra fullorðinna

Forstöðumaður: Helga Jónsdóttir prófessor

Viðbótarmeðferð í hjúkrun forsvarsmáður: Þóra Jenny Gunnarsdóttir lektor

Hjúkrun fólks með lungnasjúkdóma forsvarsmáður: Helga Jónsdóttir prófessor

Helstu áherslur í rannsóknum

Unnið er að því að koma á fót rannsóknarteymi hjúkrunarfræðinga á fræðasviðinu. Sameiginlegt viðfangsefni snýr að sjúklingafræðslu og því að lifa með langvinnum sjúkdómum. Áherslur í rannsóknum að öðru leyti eru margar og má þar nefna næringu, vökvainntöku og kyngingarörðugleika fólks með heilablóðfall og stuðningsmeðferðir fyrir fólk með hjartabilun, nýgreinda kransæðastíflu og fólk með langvinna lungnatoppu.

Styrkir sem fræðasviðið fékk á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Stuðningsmeðferð fyrir fólk með langvinna lungnatoppu og fjölskyldur þeirra. Helga Jónsdóttir, Þorbjörg Sóley Ingadóttir.

B-hluti vísindasjóðs Félags íslenskra hjúkrunarfræðinga

The lived-experience of Filipino patients at Landspítali University Hospital in Iceland. Gwendolyn P. Requierme.

Lífsgæði kvenna með beinþynningu. Kolbrún Albertsdóttir.

Rannsóknasjóður Háskóla Íslands

Stuðningsmeðferð fyrir fólk með langtengna lungateppu og fjölskyldur þeirra - Hvað skiptir sjúklinga og fjölskyldur máli? Helga Jónsdóttir.

Meistaraneini

Áhrif samfallsbrota vegna beinþynningar á lífsgæði íslenskra kvenna. Kolbrún Albertsdóttir. Háskóla Íslands.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Rudolf Magnus Institution of Neuroscience, University Medical Center Utrecht and Faculty Chair for People with Chronic Illness, University of Professional Sciences, Utrecht, Hollandi, Litchfield Healthcare Associates, Wellington, New Zealand.

Ritverk - bókakafar

Helga Jónsdóttir. Stuðningsmeðferð: að leita merkingar í heilsubresti. Í: Helga Jónsdóttir, [ritstj.]. Frá innsæi til inngripa: þekkingarþróun í hjúkrunar- og ljósmóðurfraeði. Reykjavík: Hið íslenska bókmenntafélag; 2006. bls. 165-81.

Þóra Jenny Gunnarsdóttir. Viðbótarmeðferðir í hjúkrun. In: Helga Jónsdóttir, [ritstj.]. Frá innsæi til inngripa: þekkingarþróun í hjúkrunar- og ljósmóðurfraeði. Reykjavík: Hið íslenska bókmenntafélag; 2006. bls. 341-57.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Helga Jónsdóttir. Að sinna sjúklingum á þeirra forsendum: Reykleysismeðferð í hjúkrunarfræðilegu samhengi. Tímarit hjúkrunarfræðinga - Ritryndar fræðigreinar 2006;1(1):12-9.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Ingadóttir TS, Jónsdóttir H. Technological dependency - the experience of using home ventilators and long-term oxygen therapy: patients' and families' perspective. Scand J Caring Sci 2006;20(1):18-25.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlendis: 4

Fyrirlestrar á ráðstefnum erlendis: 2

Veggspjöld sýnd hérlendis: 2

Veggspjöld sýnd erlendis: 2

Hjúkrunarstjórnun

Forstöðumaður: Birna G. Flygenring

Stjórnun þekkingar og mannauðs forsvarsmáður: Birna Flygenring

Forystuhlutverk í hjúkrun forsvarsmáður: Helga Bragadóttir

Gæðastjórnun forsvarsmáður: Laura Scheving Thorsteinsson

Helstu áherslur í rannsóknum

Öryggi í heilbrigðisþjónustu: öryggi og velferð starfsmanna, öryggi og gæði hjúkrunar sjúklinga.

Styrkir sem fræðasviðið fékk á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Hvers vegna ákveða foreldrar barna sem hafa greinst með krabbamein að taka þátt eða að taka ekki þátt í tölvutengdum stuðningshópi? Helga Bragadóttir, Gísli Kort Kristófersson.

Styrkjandi stjórnun deildarstjóra á LSH. Þátttökurannsókn með deildarstjórum á lyflækningsviði I og kvennasviði. Sigrún Gunnarsdóttir, Ágústa Benný Herberdsdóttir, Hildur Kristjánsdóttir.

B-hluti vísindasjóðs Félags íslenskra hjúkrunarfræðinga

Áhrifaþættir starfsánægju nýutskrifðra hjúkrunarfræðinga og áform um að hætta í starfi. Birna G. Flygenring.

Breytt starfsumhverfi á legudeild A-7 Fossvogi. Ágústa Benný Herberdsdóttir.

Aðstoðarmannasjóður Háskóla Íslands

Forprófun á rannsókninni Hvers vegna ákveða foreldrar barna sem hafa greinst með krabbamein að taka þátt eða að taka ekki þátt í tölvutengdum stuðningshópi? Helga Bragadóttir, Gísli Kort Kristófersson.

Styrkur til að uppfæra mælitækjaskrá Rannsóknastofnunar í hjúkrunarfræði. Helga Bragadóttir.

Ritverk - bókakaffar

Birna G. Flygenring. Starfsánægja hjúkrunarfræðinga. Í: Helga Jónsdóttir [ritstj.]. Frá innsæi til inngripa: þekkingarþróun í hjúkrunar- og ljósmóðurfræði. Reykjavík: Hið íslenska bókmenntafélag; 2006. bls. 65-88.

Laura Sch. Thorsteinnson. Öryggi og gæði í heilbrigðisþjónustu. Í: Helga Jónsdóttir, [ritstj.]. Frá innsæi til inngripa: þekkingarþróun í hjúkrunar- og ljósmóðurfræði. Reykjavík: Hið íslenska bókmenntafélag; 2006. bls. 263-83.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Helga Bragadóttir, Guðrún Kristjánsdóttir, Herdís Gunnarsdóttir. Mikilvægustu þarfir foreldra á barnaeldidum og hvernig þeim er fullnægt. Niðurstöður úr rannsókn á Barnaspítala Hringins. Tímarit hjúkrunarfræðinga - Ritryndar fræðigreinar 2006;1(1):20-7.

Önnur ritverk

Helga Bragadóttir. Heilbrigðisstarfsmenn og sjúklingar 21. aldar. Fræðslugrein. Tímarit hjúkrunarfræðinga 2006; 82(5):12-4.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlendis: 1

Veggsþjöld - útdrættir sýnd erlendis: 1

Krabbameinshjúkrun

Forstöðumaður: Sigríður Gunnarsdóttir lektor

Helstu áherslur í rannsóknum

Síðastliðin ár hefur fyrst og fremst verið lögð áhersla á að skoða verki og verkjameðferð, lífsgæði og sálfélagslega vanlíðan hjá sjúklingum með krabbamein. Unnið hefur verið að uppbyggingu á þverfaglegum rannsóknarteymum auk þess sem unnið hefur verið að því að styrkja samstarf við erlenda rannsakendur. Auk þess að vinna að vísindarannsóknum er unnið að því að auka notkun á vísindalegri þekkingu í klínisku starfi, m.a. með notkun klínískra leiðbeininga og annarrar gagnreyndrar þekkingar.

Styrkir sem fræðasviðið fékk á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Evrópsk rannsókn á lyfjaerfðafræði ópíóíða. Valgerður Sigurðardóttir, Sigríður Gunnarsdóttir.

Prófun á réttmæti og áreiðanleika á íslenskri þýðingu Expanded prostate cancer index composite-short form (EPIC-26); sérhæfðu mælitæki til að mæla lífsgæði karla sem greinst hafa með blöðruhálskirtilskrabbamein. Guðrún Sigurðardóttir, Sigríður Gunnarsdóttir, Jón Hrafnkelsson, Nanna Friðriksdóttir.

B-hluti vísindasjóðs Félags íslenskra hjúkrunarfræðinga

Evrópsk rannsókn á lyfjaerfðafræði ópíóíða. Sigríður Gunnarsdóttir, Valgerður Sigurðardóttir.

Prófun á réttmæti og áreiðanleika á íslenskri þýðingu Expanded prostate cancer index composite-short form (EPIC-26); sérhæfðu mælitæki til að mæla lífsgæði karla sem greinst hafa með krabbamein í blöðruhálskirtilli. Guðrún Sigurðardóttir, Sigríður Gunnarsdóttir, Jón Hrafnkelsson, Nanna Friðriksdóttir.

Minningarsjóður Bergþóru Magnúsdóttur og Jakobs J. Bjarnasonar

Evrópsk rannsókn á lyfjaerfðafræði ópíóíða. Valgerður Sigurðardóttir, Sigríður Gunnarsdóttir.

Meistaraneimar

Forprófun á íslensku þýðingunni á Expanded Prostate Cancer Index Composite - 26 atriða útgáfunni: sértækum spurningarlista til að meta lífsgæði manna sem hafa greinst með blöðruhálskirtilskrabbamein. Guðrún Sigurðardóttir. Háskóla Íslands.

Lífsgæði, liðan og endurhæfingarþarfir einstaklinga sem fá lyfjameðferð við krabbameini, langtímarannsókn. Þórunn Sævarsdóttir. Háskóla Íslands.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Háskólinn á Akureyri, University of Wisconsin Madison, University of Pittsburgh, Norwegian University of Science and Technology.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Friðriksdóttir N, Sigurdardóttir V, **Gunnarsdóttir S.** Important needs of families in acute and palliative care settings assessed with the family inventory of needs. Palliat Med 2006;20(4):425-32.

Molassiotis A, Ozden G, Platin N, Scott JA, Pud D, Fernandez-Ortega P, Milovics L, Panteli V, **Gudmundsdóttir G,** Browall M, Madsen E, Patiraki E, Kearney N. Complementary and alternative medicine use in patients with head and neck cancers in Europe. Eur J Cancer Care 2006;15(1):19-24.

Molassiotis A, Scott JA, Kearney N, Pud D, Magri M, Selvekerova S, Bruyns I, Fernandez-Ortega P, Panteli V, Margulies A, **Gudmundsdóttir G,** Milovics L, Ozden G, Platin N, Patiraki E. Complementary and alternative medicine use in breast cancer patients in Europe. Support Care Cancer 2006;14(3):260-7.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlendis: 1 boðsfyrirlestur

Veggsþjöld hérlendis: 3

Veggsþjöld erlendis: 5

Kynheilbrigði

Forstöðumaður: Sóley S. Bender dósent

Helstu áherslur í rannsóknum

Rannsókn á ráðgjöf fyrir konur sem farið hafa í fóstureyðingu. Könnun á persónuleika og viðhorfum til kynlífs. Viðhorf unglinga til kynhegðunar og kynheilbrigðisþjónustu.

Styrkir sem fræðasviðið fékk á árinu 2006

Rannsóknasjóður Háskóla Íslands

Viðhorf unglinga til kynheilbrigðisþjónustu. Sóley S. Bender.

B-hluti vísindasjóðs Félags íslenskra hjúkrunarfræðinga

Kynfræði fyrir fagfólk. Jóna Ingibjörg Jónsdóttir.

Meistaraneimar:

Vinnur aðverkefni sem byggist á könnun á persónuleika og viðhorfum til kynlífs. Dagmar Rósa Guðjónsdóttir. Háskóla Íslands. Leiðeinandi: [Sóley S. Bender](#).

Vinnur aðverkefni sem byggist á könnun á persónuleika og viðhorfum til kynlífs. Friðrikka Guðmundsdóttir. Háskóla Íslands. Leiðeinandi: [Sóley S. Bender](#).

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Bradley University, Bandaríkjunum, University of Tampere, Finland.

Ritverk - bókarkaffi

Sóley S. Bender. Þróun kynheilbrigðisþjónustu fyrir unglinga. Í Helga Jónsdóttir, [ritstj.] Frá innsæi til inngripa: þekkingarþróun í hjúkrunar- og ljósmóðurfræði. Reykjavík: Hið íslenska bókmenntafélag; 2006. bls. 323-39.

Ritverk- vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Sóley S. Bender. Kynlífsheilbrigði: Frá þögn til þekkingar. Tímarit hjúkrunarfræðinga 2006;82(4):46-50.

Sóley S. Bender. Kynlífsheilbrigði: þörf fyrir stefnumótun. Tímarit hjúkrunarfræðinga 2006;82(4):52-6.

Önnur ritverk

Bender SS. Iceland. In: Sexuality Education Reference Guide. Brussel: International Planned Parenthood Federation and World Health Organization; 2006.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlendis: 1

Fyrirlestrar á ráðstefnum erlendis: 3

Skurð-, svæfinga- og gjörgæsluhjúkrun

Sviðstjóri: Helga Kristín Einarsdóttir

Helstu áherslur í rannsóknum

Öryggi sjúklinga, atvikaskráningar og öryggismenning. Verkir og verkjameðferð. Hjúkrunarmeðferð og skráning á skurðstofum. Gæði þjónustu á gjörgæsludeild.

Styrkir sem fræðasviðið fékk á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Verkir og verkjameðferð skurðsjúklinga á LSH. Lára Borg Ásmundsdóttir.

Klínískur gæðastyrkur

Gæðaeftirlit á lækningatækjum. Krístrún Þórkelsdóttir.

Gæðastyrkur Heilbrigðisráðuneytis

Atvikaskráning á svæfinga-, gjörgæslu- og skurðstofusviði: Virkt stjómæki. Krístrún Þórkelsdóttir, samstarfsaðilar: gæðaráð SGS.

Félag íslenskra hjúkrunarfræðinga

Lífsgæði kvenna með beinþynningu. Kolbrún Albertsdóttir

Verkir og verkjameðferð skurðsjúklinga á LSH. Lára Borg Ásmundsdóttir

Meistaraneinar

Starfsmannasamtöl sem tæki í mannaússstjórnun. Svanhildur Jónsdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: [Gylfi Dalmann Aðalsteinsson](#).

Upplifun og líðan hjúkrunarfræðinga í starfi og viðhorf til veikindafjarvasta. Bryndís Þorvaldardóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: [Gylfi Dalmann Aðalsteinsson](#), Sigrún Gunnarsdóttir.

Áhættuþegðun og viðhorf til kynlífs hjá ungu fólki. Friðrika Guðmundsdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: [Sóley Bender](#).

Vinnutengdur lærdómur skurðhjúkrunarfræðinga. Helga Kristín Einarisdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Inga Jóna Jónsdóttir.

Lífsgæði kvenna með beinþynningu. Kolbrún Albertsdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: [Helga Jónsdóttir](#).

Verkir og verkjameðferð skurðsjúklinga á LSH. Lára Borg Ásmundsdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: [Herdís Sveinsdóttir](#), Anna Gyða Gunnlaugsdóttir, Sigríður Gunnarsdóttir.

Ritverk - bókarkaffi

Anna Gyða Gunnlaugsdóttir. Hjúkrunarfræðilegt mat á verkjum. Í: Helga Jónsdóttir [ritstj.]. Frá innsæi til inngripa: þekkingarþróun í hjúkrunar- og ljósmóðurfraði. Reykjavík: Hið íslenska bókmenntafélag; 2006. bls. 19-39.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlendis: 4

Fyrirlestrar á ráðstefnum erlendis: 1

Veggspjöld sýnd hérlendis: 6

Veggspjöld sýnd erlendis: 1

Upplýsingatækni í hjúkrun

Forstöðumaður: Ásta St. Thoroddsen dósent

Framsetning þekkingar forsvarsmáður: Ásta St. Thoroddsen dósent

Helstu áherslur í rannsóknunum

Notkun flokkunarkerfa í hjúkrun, hjúkrunarskráning og árangursmælingar í heilbrigðisþjónustu.

Doktorsnemi

Hjúkrunarskráning sem grunnur klínískrar ákvarðanatöku. Ásta Thoroddsen. Háskólanum í Örebro, Svíþjóð.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Sjúkrahúsið á Akranesi, Fjórðungssjúkrahúsið á Akureyri. University of Minnesota, Bandaríkjunum.

Ritverk - bækur eða bókakafflar

Ásta St. Thoroddsen. Frá gögnum til þekkingar: samspil klínískrar ákvarðanatöku og upplýsingatækni í hjúkrun. Í: Helga Jónsdóttir [ritstj.]. Frá innsæi til inngripa: þekkingarþróun í hjúkrunar- og ljósmóðurfraði. Reykjavík: Hið íslenska bókmenntafélag; 2006. bls. 41-63.

Ásta Thoroddsen. Staða hjúkrunarskráningar á Landspítala - háskólasjúkrahúsi. Mat á árangri áttaks til bættrar skráningar. Reykjavík: Landspítali - háskólasjúkrahús; 2006.

Connie Delaney. Uppbygging þekkingar með upplýsingatækni. Í: Helga Jónsdóttir, [ritstj.]. Frá innsæi til inngripa: þekkingarþróun í hjúkrunar- og ljósmóðurfraði. Reykjavík: Hið íslenska bókmenntafélag; 2006. bls. 89-106.

Thoroddsen A, Ingólfssdóttir V, Heimisdóttir M. Clinical informatics for quality of care and patient safety The Icelandic garden. In: Weaver CA, Delaney CW, Weber P, Carr R, editors. Nursing and informatics for the 21st century. An international look at practice, trends and the future. Chicago: HIMSS; 2006. p. 377-81.

Fyrirlestrar hérlendis: 2

Fyrirlestrar erlendis: 3 þar af 2 boðsfyrirlestrar

Veggspjöld erlendis: 1

Öldrunarhjúkrun

Hjúkrun aldraðra á stofnunum forsvarsmáður: Ingibjörg Hjaltadóttir lektor

Helstu áherslur í rannsóknum

Áhersla er lögð á rannsóknir er greina líðan aldraðra er dvelja á stofnunum og gæði þjónustu sem þar er veitt. Ennfremur er lagt mat á meðferðarleiðir, greiningar aðferðir og mönnunar mól sem leitt geta til bættrar þjónustu og lífsgæða aldraðra sem dvelja á stofnunum. Greining á líðan og næringu aldraðra. Líknameðferð.

Styrkir sem fræðasviðið fékk á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Breytingar á færni einstaklinga, 75 ára og eldri, í kjölfar bráðainnlagningar á lyflækningadeildir Landspítala - háskólasjúkrahúss. Sigrún Bjartmarz, Kristín Björnsdóttir, Pálmi V. Jónsson, Ingibjörg Hjaltadóttir.

B-hluti vísindasjóðs

Félags íslenskra hjúkrunarfræðinga

Breytingar á færni einstaklinga, 75 ára og eldri, í kjölfar bráðainnlagningar á lyflækningadeildir Landspítala - háskólasjúkrahúss. Sigrún Bjartmarz, Kristín Björnsdóttir, Pálmi V. Jónsson, Ingibjörg Hjaltadóttir.

Meistaraneinar

Dagmar Huld Matthíasdóttir. Virkni til dægrastyttingar á hjúkrunarheimili. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: [Rúnar Vilhjálmsson](#), [Ingibjörg Hjaltadóttir](#).

Sigrún Bjartmarz. Breytingar á færni einstaklinga, 75 ára og eldri, í kjölfar bráðainnlagningar á lyflækningadeild LSH. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: [Kristín Björnsdóttir](#), [Almar Halldórsson](#)

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Rannsóknarstofa í næringarfræði, Háskóli Íslands, Rannsóknastofa Háskóla Íslands.

Ritverk - bókarkaffi

Ingibjörg Hjaltadóttir. Umhverfi og lífsgæði aldraðra á hjúkrunarheimilum. Í: Helga Jónsdóttir [ritstj.]. Frá innsæi til inngripa: þekkingarþróun í hjúkrunar- og ljósmóðurfraði. Reykjavík: Hið íslenska bókmenntafélag; 2006. bls. 219-42.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlendis: 3

Fyrirlestrar á ráðstefnum erlendis: 2

Veggspjöld sýnd erlendis: 1

Skrifstofa fjarreiðna og upplýsinga

Framkvæmdastjóri: Anna Lilja Gunnarsdóttir

Helstu áherslur í rannsóknum

Árangurs- og framleiðslumælingar. Gæðavísar. Mönnun og vinnuálag í hjúkrun á LSH. Kostnaðargreining á sjúkrahúspjónustu.

Meistaraneinar

Altækir gæðavísar í sjúkrahúspjónustu. Kristín Gunda Vigfúsdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: [María Heimisdóttir](#).

Gæðavísar í sjúkrahúspjónustu við sjúklinga með hjartasjúkdóma. Birna Björg Másdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: [María Heimisdóttir](#).

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Heilbrigðisráðuneyti, Fjármálaráðuneyti, Landlæknisembættið, Hagstofa Íslands, Fjórðungssjúkrahúsið Akureyri auk samstarfsaðila á LSH. Nord DRG Centrum, Uppsalar, Svíþjóð. CPK Centrum, Stokkhólmi, Svíþjóð.

Ritverk - bókarkaffi

Thoroddsen A, Ingólfssdóttir V, **Heimisdóttir M.** Clinical informatics for quality of care and patient safety The Icelandic garden. In: Weaver CA, Delaney CW, Weber P, Carr R, editors. Nursing and informatics for the 21st century. An international look at practice, trends and the future. Chicago: HIMSS; 2006. p. 377-81.

Önnur ritverk

Elisabet Guðmundsdóttir, Kristlaug Jónsdóttir. Mönnun í hjúkrun á Landspítala- háskólasjúkrahúsi, niðurstaða úttektar 2006. Hag- og upplýsingasvið; desember 2006.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlendis: 7 þar af 3 boðsfyrirlestrar

Veggspjöld - útdrættir sýnd erlendis: 2

Skrifstofa forstjóra

Forstjóri: Magnús Pétursson

Skrifstofa starfsmannamála:
Erna Einarisdóttir sviðsstjóri

Deild gæðamála og innri endurskoðunar:
Magna Birnir forstöðumaður

Helstu áherslur í rannsóknum

Könnun á starfsumhverfi ríkisstarfsmanna.

Styrkir á árinu 2006

Klínískur gæðastyrkur

Vinnuumhverfis- og vinnuverndarmál LSH, gerð áhættumats starfa. Svava Þorkelsdóttir.

Rannsókn á taugavefsmilaðri bólgu í vefjagigt og áhrifum sykursterapíulsgjafar á sjúkdómsgang og á magn bólguboddefna, taugapeptíða og hormóna í blóði og mænuvökva sjúklinga. Arnór Víkingsson, Árni Jón Geirsson, Ragnar Freyr Ingvarsson, Ólöf Sigurðardóttir, Jóna Freysdóttir, Kristján Steinsson.

Styrkir frá Starfsgreinaráði félagsmálaráðuneytisins

Mannauður í þekkingarfyrirtæki á fjölbjóðlegum vinnustað. Þórléif Drifa Jónsdóttir, Magnea B. Jónsdóttir. Samstarfsaðilar: Fræðslumiðstöð atvinnulífsins, Efling - stéttarfélag.

Vísindaverðlaun

Linn Getz trúnaðarlæknir LSH fékk vísindaverðlaun norska læknafélagsins fyrir bestu vísindagrein sem skrifuð var af norskri konu í læknastétt árið 2005, svonefnd Marie Spångberg pris. Estimating the high risk for cardiovascular disease in the Norwegian HUNT 2 population according to the 2003 European guidelines: modelling study.

Doktorsnemi

Sustainable and responsible preventive medicine. Conceptualising ethical dilemmas arising from clinical implementation of advancing medical technology. Linn O. Getz. Háskólanum í Prándheimi.

Meistaraneinar

Áhættumat starfa, vinnuumhverfi stjórnenda innan hjúkrunar á Landspítala - háskólasjúkrahúsi. Svava Þorkelsdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Þórður S. Óskarsson.

Alda Ásgeirsdóttir. MPH nám. Háskólanum í Reykjavík.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Fjórðungssjúkrahúsið á Akureyri, Norwegian University of Science and Technology (NTNU), Prándheimi og Verdal, Noregi, Helseundersøkelsen i Nord-Trøndelag (HUNT) Noregi, Karolinska Universitetssjukhuset, Stokkhólm, Svíþjóð, St Olav's hospital, Prándheimi, Health and Organisation among University hospital Physicians in four European countries. Azienda Ospedaliera Università, Padova, Italy auk alþjóðlegar samvinnu Íslands, Japans, Danmerkur, Nýja Sjálands og Nígeríu.

Ritverk - bók

Lundevall S, Aschim B, Prestegaard K, Prydz P, **Getz L**. Håndbok for spesialistutdanningen i allmennmedisin. 3rd ed. Oslo: Den norske lægeförening; 2006.

Önnur ritverk

Sigurdsson JA, Stavdal A, **Getz L**. The Nordic Congresses of general practice: a gateway to a global treasure? [Editorial] Scand J Prim Health Care 2006;24:196-8.

Fyrirlestrar á ráðstefnum erlendis: 9 þar af 7 boðsfyrirlestrar

Veggspjöld sýnd erlendis: 1

Skrifstofa framkvæmdastjóra

hjúkrunar

Framkvæmdastjóri: Anna Stefánsdóttir

Helstu áherslur í rannsóknum

Notkun flokkunarkerfa í hjúkrun, hjúkrunarskráning og árangursmælingar í heilbrigðisþjónustu. Velliðan í starfi.

Styrkir á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Tengsl kostnaðar og "verðs" við notkun NordDRG flokkunarkerfisins á LSH. Elín J. G. Hafsteinsdóttir, Luigi Siciliani.

Prófun á réttmæti og áreiðanleika á íslenskrri þýðingu Expanded prostate cancer index composite-short form (EPIC-26); sérhæfðu mælitæki til að mæla lífsgæði karla sem greinst hafa með blóðruhálskirtilskrabbamein. Guðrún Sigurðardóttir, Sigríður Gunnarsdóttir, Jón Hrafnkelsson, Nanna Friðriksdóttir.

Hvers vegna myndu foreldrar barna sem hafa greinst með krabbamein taka þátt eða taka ekki þátt í tölvutengdum stuðningshópi. Helga Bragadóttir, Gíslí Kort Kristófersson.

Styrkjandi stjórnun deildarstjóra á LSH. Þátttökurannsókn með deildarstjórum á lyflækningsviði I og kvennasviði. Sigrún Gunnarsdóttir, Ágústa Benný Herberthsdóttir, Hildur Kristjánsdóttir.

Skrifstofa kennslu, vísinda og þróunar LSH

Quality of working life and quality of care in Icelandic hospital nursing. Sigrún Gunnarsdóttir. Styrkur vegna útgáfu doktorsritgerðar.

Rannsóknarstofnun í hjúkrunarfræði við Háskóla Íslands og Landspítala - háskólasjúkrahús.

Quality of working life and quality of care in Icelandic hospital nursing. Sigrún Gunnarsdóttir.

B-hluti vísindasjóðs

Félags íslenskra hjúkrunarfræðinga

Breytt starfsumhverfi á legudeild A-7 Fossvogi. Ágústa Benný Herberthsdóttir.

Áhrifaþættir starfsánægju nýutskrifðra hjúkrunarfræðinga og áform um að hætta í starfi. Birna G. Flyngenring.

Quality of working life and quality of care in Icelandic hospital nursing. Sigrún Gunnarsdóttir.

Doktorsnemar

Rannsókn á vinnuumhverfi hjúkrunarfræðinga og ljósmæðra á LSH: Tengsl stjórnunar, starfsánægju og gæðaþjónustunnar. Sigrún Gunnarsdóttir. London School of Hygiene & Tropical Medicine.

Hjúkrunarskráning sem grunnur klínískrar ákvarðanatöku. Ásta Thoroddsen. Háskólanum í Örebro, Svíþjóð.

Meistaraneinar

Efling og starfsánægja hjá starfsmönnum geðsviðs LSH. María Einisdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Sigrún Gunnarsdóttir, Birna Flyngenring.

Upplifun og liðan hjúkrunarfræðinga í starfi og viðhorf þeirra til veikindafjarvista. Bryndís Þorvaldsdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Cyflí Dalman, Sigrún Gunnarsdóttir.

Félagsauður og samfélag. Sigrún Gerða Gísladóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Þórolfur Þórlindsson, Sigrún Gunnarsdóttir.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Gæðastjórn LSH, Krabbameinsmiðstöðin, Tryggingastofnun ríkisins, Sjúkrahúsið á Akranesi, Fjórðungssjúkrahúsið á Akureyri. Florence Nightingale School of Nursing & Midwifery Kings College London, College of Health Sciences, University of Sydney, University of Pennsylvania, London School of Hygiene & Tropical Medicine. University of Minnesota, Örebro Universitet, School of Nursing, Philadelphia.

Ritverk - bækur eða bókakafar

Ásta St. Thoroddsen. Frá gögnum til þekkingar: samspil klínískrar ákvarðanatöku og upplýsingatækni í hjúkrun. Í: Helga Jónsdóttir [ritstj]. Frá innsæi til inngripa: þekkingarþróun í hjúkrunar- og ljósmóðurfræði. Reykjavík: Hið íslenska bókmenntafélag; 2006. bls. 41-63.

Ásta Thoroddsen. Staða hjúkrunarskráningar á Landspítala - háskólasjúkrahúsi. Mat á árangri átaks til bættrar skráningar. Reykjavík: Landspítali - háskólasjúkrahús; 2006.

Birna G. Flyngenring. Starfsánægja hjúkrunarfræðinga. Í: Helga Jónsdóttir [ritstj]. Frá innsæi til inngripa: þekkingarþróun í hjúkrunar- og ljósmóðurfræði. Reykjavík: Hið íslenska bókmenntafélag; 2006. bls. 65-88.

Thoroddsen A, Ingólfssdóttir V, Heimisdóttir M. Clinical informatics for quality of care and patient safety The Icelandic garden. In: Weaver CA, Delaney CW, Weber P, Carr R, editors. Nursing and informatics for the 21st century. An international look at practice, trends and the future. Chicago: HIMSS; 2006. p. 377-81.

Þóra Jenný Gunnarsdóttir. Viðbótarmeðferðir í hjúkrun. In: Helga Jónsdóttir [ritstj]. Frá innsæi til inngripa: þekkingarþróun í hjúkrunar- og ljósmóðurfræði. Reykjavík: Hið íslenska bókmenntafélag; 2006. bls. 341-57.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Helga Bragadóttir, Guðrún Kristjánsdóttir, Herdis Gunnarsdóttir. Mikilvægustu þarfir foreldra á barnadeildum og hvernig þeim er fullnægt. Niðurstöður úr rannsókn á Barnaspítala Hringins. Tímarit hjúkrunarfræðinga - Ritryndar fræðigreinar 2006;1(1):20-7.

Önnur ritverk

Gunnarsdóttir, S. Quality of working life and quality of care in Icelandic hospital nursing. PhD thesis, London School of Hygiene & Tropical Medicine. Reykjavík: Rannsóknarstofnun í hjúkrunarfræði við Háskóla Íslands og Landspítala-háskólasjúkrahús; 2006.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlendis: 9 þar af 7 boðsfyrirlestrar

Fyrirlestrar á ráðstefnum erlendis: 5

Veggspjöld sýnd erlendis: 1

Skrifstofa framkvæmdastjóra lækninga

Framkvæmdastjóri: Jóhannes Gunnarsson

Helstu áherslur í rannsóknum

Upplýsingatækni á heilbrigðisviði, nýting upplýsingatækni í þágu gæða og öryggis sjúklinga. Starfsaðstæður heilbrigðisstarfsfólks.

Doktorsnemi

Sameindafaraldsfræði Streptococcus pneumoniae – sameindafraeðilegar orsakir ónæmis, meinvirkni og útbreiðslu Streptococcus pneumoniae. Martha Á. Hjálmarsdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Karl Kristjánsson, María Heimisdóttir.

Meistaraneimar

Stöðlun og flokkun á fagmáli sjúkraljálfa LSH: Áreiðanleika og réttmætisprófun á íslensku og ensku safni meðferðarhugtaka sjúkraljálfa á LSH og vörpun enska safnsins með MetaMap yfir í ákveðin flokkunarkerfi í Metathesaurus, UMLS. Anna Harðardóttir, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: María Heimisdóttir, Connie Delaney, Gísli Einarsson, Valgerður Gunnarsdóttir.

RAI-gagnagrunnur á íslenskum dvalar- og hjúkrunarheimilum 2003-2005. Tengsl lyfjanotkunar við færniskerðingu og lífun. Tengsl færni og getu aldraðra á dvalar- og hjúkrunarheimilum við auka- og hjáverkanir lyfja. Hanna Ásgeirsdóttir. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: María Heimisdóttir, Pálmi V. Jónsson.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands.

Ritverk - bókarkaffi

Thoroddsen A, Ingólfsson V, Heimisdóttir M. Clinical informatics for quality of care and patient safety The Icelandic garden. In: Weaver CA, Delaney CW, Weber P, Carr R, editors. Nursing and informatics for the 21st century. An international look at practice, trends and the future. Chicago: HIMSS; 2006. p. 377-81.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Manfredsdóttir VF, Víkingardóttir T, Jonsson T, Geirsson AJ, Kjartansson O, Heimisdóttir M, Sigurdardóttir SL, Valdimarsson H, Víkingsson A. The effects of tobacco smoking and rheumatoid factor seropositivity on disease activity and joint damage in early rheumatoid arthritis. Rheumatology (Oxford) 2006;45(6):734-40.

Skrifstofa kennslu, vísinda og þróunar

Framkvæmdastjóri: Kristján Erlendsson dósent

Helstu áherslur í rannsóknum

Starfsþróun fagfólks, skráning hjúkrunar, gæði þjónustu, rannsóknir á framlagi starfsmanna LSH til vísinda og umfang heilbrigðisrannsókna á Íslandi. Auk þess sem starfsmenn vinna að rannsóknum á öðrum sviðum.

Styrkir á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Faralds- og erfðafraeði Parkinsonsveiki á Íslandi. Sigurlaug Sveinbjörnsdóttir, Andrew Lees, Yoav Ben-Schlomo.

Markáætlun vísinda- og tækniráðs Rannís

Náttúrulegar varnir lungnaþekju í sykingum og krabbameinsmyndun. Ólafur Baldursson, Guðmundur Hrafn Guðmundsson, Þórarinn Guðjónsson, Magnús Gottfredsson.

Doktorsnemi

Mat á umhverfi hjúkrunarfræðinga. Gagnreyndir starfs-hættir. Reynsla hjúkrunaranna í verknámi á LSH. Hrunn Scheving Thorsteinsson. Háskóla Íslands.

Náttúrulegar varnir lungnaþekju í sykingum og krabbameinsmyndun. Skarphéðinn Halldórsson. Háskóla Íslands. Meðleiðbeinandi: Ólafur Baldursson.

Meistaraneimar

Bókasafnsfræði á heilbrigðisviði. Anna Sigriður Guðna-dóttir. Háskólanum í Wales, Aberystwyth, Bretlandi.

Christer Magnusson. MBA - nám Háskólanum í Reykjavík.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Rannís, Íslensk erfðagreining, Hjartavernd auk ýmissa fræðigreina innan LSH.

Ritverk - bókarkaffi

Hrunn Sch Thorsteinsson. Klínískt nám í hjúkrunarfræði: líðan og reynsla nemenda. Í: Helga Jónsdóttir, [ritstj.]. Frá innsæi til inngripa: þekkingarþróun í hjúkrunar- og ljósmóðurfræði. Reykjavík: Hið íslenska bókmenntafélag; 2006. bls. 201-18.

Ritverk- vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Eygló Ingadóttir, Marga Thome, Brynja Örlygsdóttir. Fjölskylduhjúkrun: Nettengt fjarnám um geðvernd eftir barnsburð: Mat hjúkrunarfræðinga á nýrri leið til símenntunar. Tímarit hjúkrunarfræðinga 2006;82(1):46-51.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Asgeirsson H, Jakobsson F, Hjaltason H, Jonsdóttir H, Sveinbjörnsdóttir S. Prevalence study of primary dystonia in Iceland. Mov Disord 2006;21(3):293-8.

Asgrimsson V, Gudjonsson T, Gudmundsson GH, Baldursson O. Novel effects of azithromycin on tight junction proteins in human airway epithelia. Antimicrob Agents Chemother 2006;50(5):1805-12.

Gunnarsdóttir OS, Rafnsson V. Mortality of the users of a hospital emergency department. Emerg Med J 2006;23(4):269-73.

Helgadóttir A, Manolescu A, Helgason A, Thorleifsson G, Thorsteinsdóttir U, Gudbjartsson DF, Gretarsdóttir S, Magnusson KP, Gudmundsson G, Hicks A, Jonsson T, Grant SF, Sainz J, O'Brien SJ, Sveinbjörnsdóttir S, Valdimarsson EM, Matthiasson SE, Levey AI, Abramson JL, Reilly MP, Vaccarino V, Wolfe ML, Gudnason V, Quyyumi AA, Topol EJ, Rader DJ, Thorgeirsson G, Gulcher JR, Hakonarson H, Kong A, Stefansson K. A variant of the gene encoding leukotriene A4 hydrolase confers ethnicity-specific risk of myocardial infarction. Nat Genet 2006;38(1):68-74.

Ingadóttir E, Thome M. Evaluation of a web-based course for community nurses on postpartum emotional distress. Scand J Caring Sci 2006;20(1):86-92.

Torsdóttir G, Sveinbjörnsdóttir S, Kristinsson J, Snaedal J, Johannesson T. Ceruloplasmin and superoxide dismutase (SOD1) in Parkinson's disease: a follow-up study. J Neurol Sci 2006;241(1-2):53-8.

Önnur ritverk

Ellen Larsen, Hrafnhildur Baldursdóttir, Christer Magnusson. Lífsgæði fólks sem greinst hefur með yfirborðslegt krabbamein í þvagblöðru. Rannsóknarskýrsla birt innan Landspítala; 2006.

Fyrirlestrar á ráðstefnum erlendis: 2

Veggspjöld - úrdrættir sýnd erlendis: 7

Veggspjöld - úrdrættir sýnd erlendis: 1

Skrifstofa tækni og eigna

Framkvæmdastjóri: Ingólfur Þórisson/Aðalsteinn Pálsson

Heilbrigðistæknisvið: Þorgeir Pálsson sviðsstjóri

Helstu áherslur í rannsóknum

Fjarlækningar, raförvun til endurhæfingar þverlamaðra og til meðhöndlunar á hjartveikum, þrívíð líkanagerð (Medical Stereolithography, 3D printing), stafræn myndgerð, segulómun (segulrófsgreining, starfræn segulómun).

Styrkir á árinu 2006

Vísindasjóður LSH

Segulrófsgreining fyrir skoðun á GABA. Þorgeir Pálsson, Ólafur Kjartansson, Elías Ólafsson, Valdis Guðmundsdóttir.

Soft tissue modelling and characterization derived from medical images. Þórður Helgason, Hildur Einarisdóttir, Páll E. Ingvarsson, Þorgeir Pálsson.

Þáttaka í fjölpjöldlegri rannsókn, RISE, með raförvun við útlægan alskaða á mænu. Páll E. Ingvarsson, Þórður Helgason, Sigrún Knútsdóttir, Vilborg Guðmundsdóttir, Stefán Yngvason.

Rannís

Sjálfvirk líkanasmíði fyrir heilbrigðistæknileg not (Medical Stereolithography, 3D printing). Þórður Helgason, Palo Gargiulo, Bjarni Torfason, Stefán Yngvason, Páll Ingvarsson, Sigrún Knútsdóttir, Vilborg Guðmundsdóttir, Geir Guðmundsson, Ingólfur Þorbjörnsson.

Hreyfinguleikar hnjúliðar. Þórður Helgason, Jónína Lilja Pálsdóttir, Brynjar Vatnsdal Pálsson, Páll E. Ingvarsson, Ditmar Rafold.

Norræn heilbrigðistækni

Samstarfsverkefni heilbrigðistæknideilda norræna háskólasjúkrahúsa (Landspítali, Ríkisþálararnir í Kaupmannahöfn og Osló, háskólasjúkrahúsin í Helsinki, Uppsölum og Lundi). Þorgeir Pálsson, Gísli Georgsson.

Doktorsnemar

Líkanagerð af aftauguðum vöðvum. Paolo Gargiulo. University Wien, Austurríki.

Meistararnemar

BONE - Use it or loose it. Fjóla Jóhannesdóttir. Háskóla Íslands.

Design and tesing of a method for monitoring treatment of denervated degenerated muscles. Jóhanna Lilja Pálsdóttir. Háskóla Íslands.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknnum

Ýmsar fræðigreinar innan LSH ss. barnalæknis-, handlæknis-, lungnalæknis-, háls- nef og eyrnalæknisfræði. Heilsugæslustöðin á Seyðisfirði, Patreksfirði, Efstaleiti, Egilsstöðum, Kópaskeri, Þórshöfn og Húsavík. Iðntæknistofnun. The Faroese Hospital System, Þórshöfn í Færeyjum, National Centre for Telemedicine, Tromsø, Noregi. Abteilung für Biomedizinische Technik und Physik, Universität Wien, Austurríki. Ludvik Boltzmann Institut für Elektrostimulation und Physiotherapie, Abteilung für Physikalische Medizin, Wihelminenspital, Wien, Austurríki. Anatomy and Cell Biology, The University of Liverpool New Medical School, Liverpool, Bretland. Department of Experimental Biomedical Sciences, University of Padova Italy. Institute of Clinical Neurophysiology, University Medical Center, Ljubljana, Slovenia. Orthopädische Universitätsklinik Heidelberg. (Schlierbach) Heidelberg, Þýskalandi.

Ritverk - vísindagreinar

í ritryndum innlendum tímaritum

Margrét Valdímarsdóttir, Rúnar Reynisson, Jörundur Kristinsson, Ásgeir Haraldsson, Hannes Petersen, Dóra Lúðvíksdóttir, Sigurður Kristjánsson, Margrét Oddsdóttir, Steingrímur Davíðsson, Gestur Þorgeirsson, **Þorgeir Pálsson**. Samráð með fjarlækningum á Íslandi. Læknablaðið 2006;92(11):767-74.

Fyrirlestrar á ráðstefnum hérlendis: 1

Fyrirlestrar á ráðstefnum erlendis: 3
þar af 1 boðsfyrirlestur

